

**GŁÓWNY
URZĄD STATYSTYCZNY**
Central
Statistical Office

**URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY**
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

OSOBY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY W 2010 R.

**PEOPLE OVER 50
ON THE LABOUR MARKET IN 2010**

INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE

INFORMATION AND
STATISTICAL STUDIES

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD

Przewodniczący *President*
Wioletta Zwara

Redaktor Główny *Editor in chief*
Barbara Ptaszyńska

Sekretarz *Secretary*
Małgorzata Rybak

AUTORZY OPRACOWANIA AUTORS OF PUBLICATION

Daria Jankowiak, Michał Miguła, Wiktor Parysek, Agnieszka Piórek, Marek Ręklewski, Małgorzata Saroska, Aleksandra Schreiber, Małgorzata Soból, Paweł Stopiński, dr Dominik Śliwicki

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy *Survey and Analysis of Labour Market Centre*
– pod kierunkiem *– supervised by*
Justyna Nowakowska

Rozdział „Analiza taksonomiczna rynku pracy według województw”

Chapter “Taxonomic analysis of labour market by voivodships”

Daria Jankowiak, Marek Ręklewski
Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy *Survey and Analysis of Labour Market Centre*
Referat Metodologii Badań Rynku Pracy *Methodology Surveys of Labour Market Section*
– pod kierunkiem *– supervised by*
dr Dominik Śliwicki

REDAKCJA MERYTORYCZNA I TECHNICZNA, KOREKTA, SKŁAD I GRAFIKA KOMPUTEROWA

EDITORIAL AND TECHNICAL SUPERVISION, PROOF-READING, COMPUTER GRAPHICS

Ewa Liminowicz, Rafał Lis, Adam Mańkowski
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*
– pod kierunkiem *– supervised by*
Małgorzata Rybak

**Przy publikowaniu danych GUS
prosimy o podanie źródła**

**When publishing CSO data
please indicate source**

Publikacja dostępna również
w Internecie: <http://www.stat.gov.pl>
oraz na CD-ROM

Publication also available
on-line: <http://www.stat.gov.pl>
and on CD-ROM

ISSN 2082-078X

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; Internet: <http://www.stat.gov.pl/bydgosz>
e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Przedmowa

„Osoby powyżej 50. roku życia na rynku pracy w 2010 r.” to trzecia edycja publikacji o zasięgu ogólnopolskim. Kontynuowanie omawianej problematyki pozwala na dokładną analizę tematu i umiejscowienie osób powyżej 50. roku życia na polskim rynku pracy oraz szczegółowe porównanie sytuacji tych osób na przestrzeni lat. Dane przedstawione w publikacji uzyskano z badań statystyki publicznej: *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, Bezrobocia rejestrowanego, Struktury wynagrodzeń oraz danych udostępnionych przez EUROSTAT.*

W pierwszej części opracowania omówiono źródła i zakres danych statystycznych, sposoby prezentacji, stosowane klasyfikacje i grupowania oraz definicje najważniejszych pojęć. Przedstawiono ogólną charakterystykę badanej grupy osób, w tym jej uwarunkowania demograficzne. Umieszczono również podstawową analizę wraz z tablicami przeglądowymi dotyczącymi osób powyżej 50. roku życia na tle ogółu ludności oraz według regionów. Podstawowe wskaźniki strukturalne dotyczące Polski zaprezentowano na tle wybranych krajów Europy.

Druga część publikacji składa się z czterech bloków tematycznych: aktywności ekonomicznej ludności, pracujących, bezrobotnych oraz wynagrodzeń. Każdy z działów rozpoczyna się syntezą podstawowych informacji, ułatwiającą zapoznanie się Czytelnika z omawianą tematyką. Dla zobrazowania sytuacji osób powyżej 50. roku życia na krajowym rynku pracy dane statystyczne przedstawiono w podziale na województwa. Dotychczasowy zasób tablic wzbogacono o podstawowe informacje o niepełnosprawnych i dojeżdżających do miejsca pracy przygotowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności* oraz wynagrodzeniach brutto pracowników powyżej 50. roku życia opracowanych na podstawie badania *Struktury wynagrodzeń.*

Interesującym elementem wydawnictwa jest analiza taksonomiczna rynku pracy według województw, której elementem końcowym jest ranking przedstawiający zróżnicowanie województw w oparciu o charakterystyki omawianej grupy osób na rynku pracy w Polsce.

Przekazując Państwu niniejsze wydawnictwo, wzbogacone tablicami, wykresami i kartogramami, wyrażam nadzieję, iż usatysfakcjonuje ono stałych a także nowych Odbiorców zainteresowanych tą problematyką. Jednocześnie pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za sugestie i wnioski, które przyczyniają się do wzbogacenia treści niniejszego wydawnictwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

W. Zwara
Wioletta Zwara

Preface

"People over 50 on the labour market in 2010" is the third edition of Polish-wide publication. The continuation of the elaboration permits to precisely analyse of the subject and including people over 50. on the polish labour market as well as detailed comparison of their situation through the years. Data presented in this publication comes from research of public statistics: Labour Force Survey, Registered unemployment, Structure of wages and salaries as well as data disseminated by EUROSTAT.

In the first part of the elaboration contains a review of sources and scope of statistical data, forms of presentation, applied classifications and grouping as well as definitions of main concepts. General characteristic of the analyzed age group is presented with demographic conditions. This publication consists also general analysis with review tables concern people over 50. on the background of total population as well as by regions. Basic structural indices for Poland were presented on the background of selected countries of Europe.

The second part of the publication consists of four subject areas covering: economic activity of the population, employed persons, unemployment and wages and salaries. Each of the chapters begins with a synthesis of the basic information that facilitates the Reader familiarity of the discussed subject. For better presentation purposes, statistical data regarding status of people over 50. in the domestic labour market is presented by each voivodship. The existing tables resource was enriched with information about disabled persons and journeys to work, prepared on the basis of generalized results of the sample survey Labour Force Survey as well as the number of employed persons over 50. and their gross wages and salaries prepared on the basis of Structure of wages and salaries research.

An interesting element of this publication is the taxonomic analysis of labour market by voivodships, which the final element is ranking results presenting differentiation of the voivodships based on the characteristics of discussed group in the labour market in Poland.

Presenting this publication, enriched by tables, diagrams and cartograms, I hope it will satisfy regular and also new Readers interested in these issues. At the same time, I would like to express my gratitude to all persons and institutions for suggestions and proposals, which contribute to the enrichment of this publication.

Director
of the Statistical Office in Bydgoszcz

Wioletta Zwara

SPIS RZECZY**CONTENTS***Str.
Page*

PRZEDMOWA	<i>PREFACE</i>	3
SPIS TREŚCI	<i>CONTENTS</i>	6
SPIS WYKRESÓW	<i>LIST OF GRAPHS</i>	12
SPIS MAP	<i>LIST OF MAPS</i>	14
I. ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH	I. <i>SOURCES AND SCOPE OF DATA</i>	15
II. OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ	II. <i>MAIN DEFINITIONS</i>	18
III. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY	III. <i>CHARACTERISTIC OF PEOPLE OVER 50 ON THE LABOUR MARKET</i>	24
IV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA	IV. <i>ECONOMIC ACTIVITY</i>	64
V. PRACUJĄCY	V. <i>EMPLOYED PERSONS</i>	79
VI. BEZROBOTNI	VI. <i>UNEMPLOYED PERSONS</i>	113
VII. WYNAGRODZENIA	VII. <i>WAGES AND SALARIES</i>	132
VIII. ANALIZA TAKSONOMICZNA RYNKU PRACY WEDŁUG WOJEWÓDZTW	VIII. <i>TAXONOMIC ANALYSIS OF LABOUR MARKET BY VOIVODSHIP</i>	146

	Tabl. Table	Str. Page
III. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY	III. CHARACTERISTIC OF PEOPLE OVER 50 ON THE LABOUR MARKET	
Uwarunkowania demograficzne	Demographic conditions	x 24
Wybrane dane o osobach powyżej 50. roku życia na tle ludności ogółem	Selected data about people over 50 on background of the total popu- lation	x 29
Ludność według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w latach 2007–2010 (BAEL)	Population by educational level, sex and place of residence in 2007 –2010 (LFS)	I 32
Aktywność ekonomiczna ludności według płci i miejsca zamieszkania w latach 2007–2010 (BAEL)	Economic activity of the population by sex and place of residence in 2007–2010 (LFS)	II 36
Pracujący według statusu zatrudnie- nia, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2007–2010 (BAEL)	Employed persons by employment status, sex and place of residence in 4 th quarter of 2007–2010 (LFS)	III 40
Bezrobotni według kategorii, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2007–2010 (BAEL)	Unemployed persons by categories, sex and place of residence in 4 th quarter of 2007–2010 (LFS)	IV 41
Bezrobotni według poziomu wykształ- cenia, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2007–2010 (BAEL)	Unemployed persons by education, sex and place of residence in 4 th quarter of 2007–2010 (LFS)	V 42
Zarejestrowani bezrobotni według poziomu wykształcenia w latach 2007–2010 (MPIPS)	Registered unemployed persons by educational level in 2007–2010 (MLSP)	VI 43
Zarejestrowani bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w latach 2007–2010 (MPIPS)	Registered unemployed persons by duration of unemployment in 2007–2010 (MLSP)	VII 44
Zarejestrowani bezrobotni według stażu pracy w latach 2007–2010 (MPIPS)	Registered unemployed persons by work seniority in 2007–2010 (MLSP)	VIII 45
Wybrane dane według regionów	Selected data by regions	x 46
Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według miej- sca zamieszkania, płci i regionów w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	Economic activity of the population over 50 by place of residence, sex and regions in 4 th quarter of 2010 (LFS)	IX 50
Aktywność ekonomiczna osób niepeł- nosprawnych powyżej 50. roku życia według płci, miejsca zamieszkania i regionów w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	Economic activity of disabled persons over 50 by sex, place of residence and regions in 4 th quarter of 2010 (LFS)	X 53
Zarejestrowani bezrobotni według regionów w 2010 r. (MPIPS)	Registered unemployed persons by regions in 2010 (MLSP)	XI 54
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według poziomu wykształ- cenia, płci i regionów w 2010 r. (MPIPS)	Registered unemployed persons over 50 by education level, sex and re- gions in 2010 (MLSP)	XII 55
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według czasu pozostawa- nia bez pracy, płci i regionów w 2010 r. (MPIPS)	Registered unemployed persons over 50 by duration of unemployment, sex and regions in 2010 (MLSP)	XIII 56
Przeciętne wynagrodzenie brutto pra- cowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci i re- gionów za październik 2010 r. (Z-12)	Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by ownership sectors, sex and regions in October 2010 (Z-12)	XIV 56

	Tabl. Table	Str. Page
III. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY (dok.)	III. CHARACTERISTIC OF PEOPLE OVER 50 ON THE LABOUR MARKET (cont.)	x
Polska na tle wybranych krajów Europy	Poland on the background of the European countries	x 57
Aktywność ekonomiczna ludności w Polsce i Unii Europejskiej	<i>Economic activity of the population in Poland and in the European Union</i>	XV 58
Wskaźnik zatrudnienia w Polsce i Unii Europejskiej	<i>Employment rate in Poland and in the European Union</i>	XVI 59
Stopa bezrobocia w Polsce i Unii Europejskiej	<i>Unemployment rate in Poland and in the European Union</i>	XVII 60
Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności powyżej 50. roku życia według płci w wybranych krajach Europy w IV kwartale 2010 r.	<i>Economic activity rates of population over 50 by sex and selected Europe countries in 4th quarter of 2010</i>	XVIII 61
IV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA	IV. ECONOMIC ACTIVITY	
Synteza	Synthesis	x 64
Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według płci, poziomu wykształcenia, grup wieku i stanu cywilnego w IV kwartale (BAEL)	<i>Economic activity of the population over 50 by sex, education level, age groups and marital status in 4th quar- ter (LFS)</i>	1 68
Aktywność ekonomiczna osób niepeł- nosprawnych powyżej 50. roku życia według płci i poziomu wykształcenia w IV kwartale (BAEL)	<i>Economic activity of disabled persons over 50 by sex and education level in 4th quarter (LFS)</i>	2 69
Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według płci i województw w IV kwartale (BAEL)	<i>Economic activity of the population over 50 by sex and voivodships in 4th quarter (LFS)</i>	3 70
Aktywność ekonomiczna osób niepeł- nosprawnych powyżej 50. roku życia według płci i województw w IV kwar- tale 2010 r. (BAEL)	<i>Economic activity of disabled persons over 50 by sex and voivodships in 4th quarter (LFS)</i>	4 72
Aktywność ekonomiczna ludności po- wyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci i województw w IV kwartale (BAEL)	<i>Economic activity of the population over 50 by education level, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)</i>	5 74
V. PRACUJĄCY	V. EMPLOYED PERSONS	
Synteza	Synthesis	x 79
Pracujący według płci, miejsca za- mieszkania, poziomu wykształcenia, statusu zatrudnienia, stażu pracy i grup sekcji PKD w IV kwartale (BAEL)	<i>Employed persons by sex and place of residence, education level, employ- ment status, work seniority and groups of sections of the Polish Classification of Activities in 4th quarter (LFS)</i>	1(6) 86
Pracujący niepełnosprawni według płci oraz miejsca zamieszkania, poziomu wykształcenia, statusu zatrudnienia i grup sekcji PKD w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	<i>Employed disabled persons by sex and place of residence, employment status and groups of sections of the Polish Classification of Activities in 4th quarter 2010 (LFS)</i>	2(7) 88
Pracujący powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci oraz statusu zatrudnienia w IV kwar- tale (BAEL)	<i>Employed persons over 50 by educa- tion level, sex and employment sta- tus in 4th quarter (LFS)</i>	3(8) 89

V. PRACUJĄCY (cd.)

Pracujący niepełnosprawni powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci oraz statusu zatrudnienia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)

Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według liczby godzin przepracowanych w badanym tygodniu, płci i grup wieku w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i sekcji PKD w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i grup zawodów w IV kwartale (BAEL)

Pracujący niepełnosprawni powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci oraz grup zawodów w IV kwartale 2010 r. (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci oraz województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący niepełnosprawni powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci oraz województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według statusu zatrudnienia oraz płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według liczby godzin przepracowanych w badanym tygodniu oraz płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według wybranych sekcji PKD, płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia według wybranych grup zawodów, płci i województw w IV kwartale (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia dojeżdżający do miejsca pracy według czasu dojazdu, płci i grup wieku w IV kwartale 2010 r. (BAEL)

Pracujący powyżej 50. roku życia dojeżdżający do miejsca pracy według odległości oraz płci i grup wieku w IV kwartale 2010 r. (BAEL)

V. EMPLOYED PERSONS (cont.)

Employed disabled persons over 50 by educational level, sex and employment status in 4th quarter 2010 (LFS)

Employees over 50 by number of worked in the reference week, hours, sex and age groups in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by age groups, sex and sections of the Polish Classification of Activities in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by age groups, sex and occupational groups in 4th quarter (LFS)

Employed disabled persons over 50 by age groups, sex and occupational groups in 4th quarter 2010 (LFS)

Employed persons over 50 by ownership sectors, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed disabled persons over 50 by ownership sectors, sex and voivodships in 4th quarter 2010 (LFS)

Employed persons over 50 by education level, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by age groups, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by employment status, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employees over 50 with employment contracts by hours and voivodship contracts by hours worked in reference week and sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by selected sections of the Polish Classification of Activities, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 by selected occupational groups, sex and voivodships in 4th quarter (LFS)

Employed persons over 50 commuting to work by time of the commuting, sex and age groups in 4th quarter of 2010 (LFS)

Employed persons over 50 commuting to work by distance, sex and age groups in 4th quarter of 2010 (LFS)....

Tabl.
Table

Str.
Page

4(9)

90

5(10)

91

6(11)

91

7(12)

94

8(13)

95

9(14)

95

10(15)

96

11(16)

96

12(17)

97

13(18)

98

14(19)

99

15(20)

100

16(21)

101

17(22)

102

18(23)

102

V. PRACUJĄCY (dok.)

Pracownicy powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci oraz poziomu wykształcenia, stażu pracy, grup sekcji PKD i wielkich grup zawodów w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i poziomu wykształcenia w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i stażu pracy w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i sekcji PKD w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i wielkich grup zawodów w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci oraz województw w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci i województw w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i województw w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według stażu pracy, płci i województw w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według grup sekcji PKD, płci i województw w październiku 2010 r. (Z-12)	
Pracownicy powyżej 50. roku życia według wielkich grup zawodów, płci i województw w październiku 2010 r. (Z-12)	

VI. BEZROBOTNI**Synteza**

Bezrobotni powyżej 50. roku życia według płci, poziomu wykształcenia, rodzaju poszukiwanej pracy oraz okresu poszukiwania pracy w IV kwartale (BAEL)	
Bezrobotni powyżej 50. roku życia według okresu poszukiwania pracy, płci oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale (BAEL)	
Bezrobotni niepełnosprawni powyżej 50. roku życia według okresu poszukiwania pracy, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	

V. EMPLOYED PERSONS (cont.)

<i>Employees over 50 by ownership sectors, sex and education level, work seniority, groups of sections of the Polish Classification of Activities and large occupational groups in October 2010 (Z-12)</i>	19(24)	103
<i>Employees over 50 by age groups, sex and education level in October 2010 (Z-12)</i>	20(25)	104
<i>Employees over 50 by age groups, sex and work seniority in October 2010 (Z-12)</i>	21(26)	104
<i>Employees over 50 by age groups, sex and sections of the Polish Classification of Activities in October 2010 (Z-12)</i>	22(27)	105
<i>Employees over 50 by age groups, sex and large occupational groups in October 2010 (Z-12)</i>	23(28)	106
<i>Employees over 50 by ownership sectors, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	24(29)	107
<i>Employees over 50 by education level, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	25(30)	107
<i>Employees over 50 by age groups, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	26(31)	109
<i>Employees over 50 by work seniority, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	27(32)	110
<i>Employees over 50 by groups of sections of the Polish Classification of Activities, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	28(33)	111
<i>Employees over 50 by large occupational groups, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	29(34)	112

VI. UNEMPLOYED PERSONS**Synthesis**

<i>Unemployed persons over 50 by sex, educational level, type of seeking and duration of unemployment in 4th quarter (LFS)</i>	1(35)	117
<i>Unemployed persons over 50 by duration of job seeking, sex and educational level in 4th quarter (LFS)</i>	2(36)	118
<i>Unemployed disabled persons over 50 by duration of unemployment, sex and place of residence in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>	3(37)	118

	Tabl. Table	Str. Page
VI. BEZROBOTNI (dok.)	VI. UNEMPLOYED PERSONS (cont.)	
Zarejestrowani bezrobotni według płci i województw (MPIPS)	<i>Registered unemployed persons by sex and voivodships (MLSP)</i>	4(38) 119
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według miesięcy, płci i województw (MPIPS)	<i>Registered unemployed persons over 50 by month, sex and voivodships (MLSP)</i>	5(39) 120
Napływ i odpływ bezrobotnych powyżej 50. roku życia według miesięcy i województw (MPIPS)	<i>Inflow and outflow of unemployed persons over 50 by month and voivodships (MLSP)</i>	6(40) 122
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania, płci i województw (MPIPS)	<i>Registered unemployed persons over 50 by educational level, place of residence, sex and voivodships (MLSP)</i>	7(41) 123
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według stażu pracy, miejsca zamieszkania, płci i województw (MPIPS)	<i>Registered unemployed persons over 50 by work seniority, place of residence, sex and voivodships (MLSP)</i>	8(42) 125
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według czasu pozostawania bez pracy, miejsca zamieszkania, płci i województw (MPIPS)	<i>Registered unemployed persons over 50 by duration of unemployment, place of residence, sex and voivodships (MLSP)</i>	9(43) 127
Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa dla osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia według województw (MPIPS)	<i>Vocational guidance and vocational information for unemployed persons over 50 by voivodships (MLSP)</i>	10(44) 129
Uczestnictwo w aktywnych programach rynku pracy osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia według województw (MPIPS)	<i>Participation of unemployed persons over 50 in active labour market programmes by voivodships (MLSP)</i>	11(45) 129
Bezrobotni powyżej 50. roku życia uczestniczący w szkoleniach według poziomu wykształcenia i województw (MPIPS)	<i>Unemployed persons over 50 participating in trainings by education level and voivodships (MLSP)</i>	12(46) 130
Uczestnicy szkoleń powyżej 50. roku życia według stażu pracy i województw (MPIPS)	<i>Training's participants over 50 by work seniority and voivodships (MLSP)</i>	13(47) 131
VII. WYNAGRODZENIA	VII. WAGES AND SALARIES	
Synteza	Synthesis	x 132
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci, poziomu wykształcenia, stażu pracy, grup sekcji PKD i wielkich grup zawodów za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by ownership sectors, sex, educational level, work seniority, groups of sections of the Polish Classification of Activities and large occupational groups in October 2010 (Z-12)</i>	1(48) 135
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i poziomu wykształcenia za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by age groups, sex and education level in October 2010 (Z-12)</i>	2(49) 136
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i stażu pracy za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by age groups, sex and work seniority in October 2010 (Z-12)</i>	3(50) 136

	Tabl. Table	Str. Page
VII. WYNAGRODZENIA (dok.)	VII. WAGES AND SALARIES (cont.)	
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i sekcji PKD za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by age groups, sex and sections of the Polish Classification of Activities in October 2010 (Z-12)</i>	4(51) 137
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i wielkich grup zawodów za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by age groups, sex and large occupational groups in October 2010 (Z-12)</i>	5(52) 138
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by ownership sectors, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	6(53) 140
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by educational level, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	7(54) 140
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup wieku, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by age groups, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	8(55) 142
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według stażu pracy, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by work seniority, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	9(56) 143
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według grup sekcji PKD, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12)	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by groups of sections of the Polish Classification of Activities, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	10(57) 144
Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników powyżej 50. roku życia według wielkich grup zawodów, płci i województw za październik 2010 r. (Z-12) .	<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by large occupational groups, sex and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>	11(58) 145
VIII. ANALIZA TAKSONOMICZNA RYNKU PRACY WEDŁUG WOJEWÓDZTW	VIII. ANALYSIS OF LABOUR MARKET BY VOIVODSHIPS	
Metody analizy danych	<i>Methods of data analysis</i>	x 146
Dobór zmiennych diagnostycznych	<i>Selection of diagnostic variables</i>	x 146
Budowa miernika syntetycznego	<i>Construction of the synthetic measure</i>	x 147
Grupowanie obiektów	<i>Grouping of objects</i>	x 150
Wyniki badań	<i>Survey results</i>	x 151
Ranking według województw w 2010 r.	<i>Ranking by voivodships in 2010</i>	1(59) 153
Wartości średnie zmiennych w wyodrębnionych grupach i ogółem	<i>Variables' average values in selected groups and total</i>	2(60) 155

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Nr No	Str. Page
Stan ludności w latach 2005 i 2010 oraz prognoza liczby ludności mobilnej i niemobilnej w latach 2015–2035	I	25
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem w latach 1985–2010	II	26
Ludność według płci i grup wieku	III	26
Ludność aktywna zawodowo według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	1	66
Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	2	66
Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według grup wieku i płci w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	3	67
Ludność powyżej 50. roku życia aktywna zawodowo według stanu cywilnego w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	4	67
Współczynnik aktywności zawodowej ludności według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	5	69
Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według sektorów własności i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	6	81
Struktura pracujących niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	7	81
Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według sektorów własności i płci w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	8	82
Struktura pracowników najemnych według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	9	82
Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według płci oraz liczby przepracowanych godzin w tygodniu w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	10	83
Struktura pracowników powyżej 50. roku życia według wielkich grup zawodów i województw w październiku 2010 r. (Z-12).....	11	85
Wskaźnik zatrudnienia ludności według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	12	89

SPIS WYKRESÓW (dok.)

LIST OF GRAPHS (cont.)

	Nr No	Str. Page
Bezrobotni powyżej 50. roku życia według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	13	113
Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	14	114
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według stażu pracy w 2010 r. (MPiPS)	15	116
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według czasu pozostawania bez pracy w 2010 r. (MPiPS)	16	116
Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia i województw za październik 2010 r. (Z-12)	17	133
Grupowanie województw metodą Warda w 2010 r.	18	154

Unemployed persons over 50 by duration of job search in 4th quarter of 2010 (LFS)

Structure of unemployed persons by education level in 4th quarter of 2010 (LFS)

Registered unemployed persons over 50 by work seniority in 2010 (MLSP)

Registered unemployed persons over 50 by duration of unemployment in 2010 (MLSP)

Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by education level and voivodships in October 2010 (Z-12)

Voivodship clustering using Ward's method in 2010

SPIS MAP

LIST OF MAPS

	Nr No	Str. Page
Stopa bezrobocia ludności powyżej 50. roku życia według regionów w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	I	47
Udział zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych powyżej 50. roku życia według regionów w 2010 r. (MPiPS)	II	48
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia i regionów w 2010 r. (MPiPS)	III	48
Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności i regionów za październik 2010 r. (Z-12)	IV	49
Wskaźnik zatrudnienia ludności powyżej 50. roku życia w Polsce na tle wybranych krajów Europy w IV kwartale 2010 r.	V	61
Stopa bezrobocia ludności powyżej 50. roku życia w Polsce na tle wybranych krajów Europy w IV kwartale 2010 r.	VI	63
Współczynnik aktywności zawodowej ludności powyżej 50. roku życia według województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	1	64
Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia według województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	2	65
Wskaźnik zatrudnienia ludności powyżej 50. roku życia według województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	3	79
Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia według województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	4	80
Pracownicy najemni powyżej 50. roku życia według sektorów własności i województw w IV kwartale 2010 r. (BAEL)	5	98
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia z prawem do zasiłku według województw w 2010 r. (MPiPS)	6	114
Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia i województw w 2010 r. (MPiPS)	7	115
Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia według województw za październik 2010 r. (Z-12)	8	132
Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności i województw za październik 2010 r. (Z-12)	9	139
Zróżnicowanie województw według sytuacji osób powyżej 50. roku życia na rynku pracy w 2010 r.	10	155
<i>Unemployment rate of population over 50 by regions in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Share of registered unemployed persons over 50 with benefit rights in overall number of unemployed persons over 50 by regions in 2010 (MLSP)</i>		
<i>Registered unemployed persons over 50 by education level and region in 2010 (MLSP)</i>		
<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by ownership sectors and regions in October 2010 (Z-12)</i>		
<i>Employment rate of population over 50 in Poland against the background of selected European countries in 4th quarter of 2010</i>		
<i>Unemployment rate of population over 50 in Poland against the background of selected European countries in 4th quarter of 2010</i>		
<i>Vocational activity rate of population over 50 by voivodships in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Activity rate of disabled persons over 50 by voivodships in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Employment rate of population over 50 by voivodships in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Employment rate of disabled persons over 50 by voivodships in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Employees over 50 by ownership sector and voivodship in 4th quarter of 2010 (LFS)</i>		
<i>Registered unemployed persons over 50 with benefit rights by voivodships in 2010 (MLSP)</i>		
<i>Registered unemployed persons over 50 by education level and voivodships in 2010 (MLSP)</i>		
<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by voivodships in October 2010 (Z-12)</i>		
<i>Average gross wages and salaries of employed persons over 50 by ownership sectors and voivodships in October 2010 (Z-12)</i>		
<i>Diversity of voivodships by situation of persons over 50 on labour market in 2010</i>		

I. ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH

1. Dane prezentuje się:

- w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)**, wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. 251, poz.1885). PKD 2007 została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej *NACE Rev. 2 Statistical Classification of Economic Activities in the European Community*, wprowadzonej rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej *NACE Rev. 2* i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (dziennik Urzędowy UE L 393/1 z dnia 30.12.2006).
- w układzie **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonano grupowania pracujących, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej:
 - a) z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późniejszymi zmianami). Klasyfikacja oparta jest na „Międzynarodowej Klasyfikacji Zawodów ISCO–1988 (COM)”, zalecanej do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy – dla BAEL;
 - b) z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537) – dla badania *Struktura wynagrodzeń*.
- według sektorów własności:
 - a) **sektora publicznego** – grupującego własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - b) **sektora prywatnego** – grupującego własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.„Własność mieszaną” określana jest dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.
- według grup sekcji PKD:
 - a) „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”;
 - b) „Przemysł i Budownictwo”;
 - c) „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”,
 - d) „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”,
 - e) Pozostałe usługi: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna

i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa”.

Pod pojęciem „**Przemysł**” należy rozumieć sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane prezentowane dla regionów i województw odpowiadają poziomowi 1 i 2 **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie *Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)* obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685) z późniejszymi zmianami. **Regiony** (poziom 1) grupują jednostki szczebla wojewódzkiego, tj. centralny (łódzkie, mazowieckie), południowy (małopolskie, śląskie), wschodni (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie), północno-zachodni (lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie), południowo-zachodni (dolnośląskie, opolskie), północny (kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie).

3. Dane dotyczące **aktywności ekonomicznej ludności** opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) za IV kwartał 2010 r. Przeprowadzane jest ono w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną osób w wieku 15 lat i więcej bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału, a jego wyniki uogólniane są na populację generalną. Szczegółowe informacje dotyczące zarówno sposobu doboru próby, jak i uogólniania wyników badania można znaleźć w publikacjach kwartalnych „Aktywność ekonomiczna ludności Polski...” dostępnych na stronie internetowej GUS (www.stat.gov.pl).

4. Informacje zawarte w dziale **Pracujący** opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania aktywności ekonomicznej ludności za IV kwartał 2010 r. (BAEL) oraz reprezentacyjnego Badania *Struktura wynagrodzeń* za październik 2010 r. (Z-12)

Uwaga. Badanie *Struktura wynagrodzeń* realizowane w oparciu o formularz Z-12 (*Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów*) obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

5. Informacje zawarte w dziale **Bezrobotni** opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania aktywności ekonomicznej ludności za IV kwartał 2010 r. (BAEL). Natomiast dane dotyczące osób **bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy, opracowane zostały z uwzględnieniem danych zawartych w sprawozdawczości Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 wraz z załącznikami).

6. Informacje zawarte w dziale **Wynagrodzenia** opracowano na podstawie wyników reprezentacyjnego badania *Struktura wynagrodzeń*.

7. Wskaźniki strukturalne dla krajów Wspólnoty Europejskiej (EU 15, EU 25, EU 27) opracowano na podstawie wyników europejskiego badania siły roboczej (European Labour Force Survey – LFS), w Polsce BAEL. Średnioroczne lub kwartalne dane dla Polski zestawiono ze średnią dla krajów Unii Europejskiej. Ze względu na jednakową metodologię ich wyznaczania dla poszczególnych krajów przyjętą przez EUROSTAT dane te są porównywalne dla krajów należących do Unii Europejskiej. Zestaw wskaźników strukturalnych opracowanych dla poszczególnych krajów UE ustalany jest przez Komisję Europejską oraz Radę Europejską. Są one miernikami działań podjętych przez poszczególne kraje w zakresie realizacji celów Strategii Lizbońskiej 2000 i głównych priorytetów wyznaczonych przez Komisję Europejską w 2005 r.

Uwaga. W danych naliczonych na podstawie BAEL i Z-12 ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić od wielkości „ogółem” na wyższych poziomach klasyfikacji.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania aktywności ekonomicznej ludności zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niższego rzędu, mniejsze niż 15 tys.

Zgodnie z obowiązującą Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), w niniejszej publikacji wprowadzono skróty, których nazwy oznaczone zostały w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje PKD	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

II. OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ (spis alfabetyczny)

Aktywne programy rynku pracy (według MPiPS) – działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności:

- prace społecznie użyteczne – prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej,
- prace interwencyjne – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- roboty publiczne – zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków,
- szkolenia – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Aktywni zawodowo, tzw. siła robocza (według BAEL) – osoby w wieku 15 lat i więcej, pracujące i bezrobotne (definicje osób pracujących i bezrobotnych zgodne z definicjami przyjętymi w metodologii Badania aktywności ekonomicznej ludności).

Badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) – badanie gospodarstw domowych prowadzone metodą reprezentacyjną w cyklu kwartalnym, realizowane od 1992 r. i doskonalone zgodnie z zaleceniami Eurostatu. Badanie ma na celu pozyskanie informacji na temat faktu wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej. W każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część próby wylusowanych mieszkań. Badaniu nie podlegają członkowie gospodarstw domowych przebywający za granicą powyżej 3 miesięcy. Badanie nie obejmuje również ludności zamieszkałej w gospodarstwach zbiorowych, tj. w hotelach pracowniczych, domach studenckich, internatach, koszarach wojskowych, domach opieki społecznej itp.

Badanie struktury wynagrodzeń (realizowane na formularzu Z-12) – badanie jest realizowane z częstotliwością dwuletnią i ma charakter reprezentacyjny. Obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, które przepracowały cały miesiąc październik. Wyniki badania struktury wynagrodzeń jako jedyne źródło pozwalają na analizę zróżnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) i ich struktury według cech osób fizycznych, takich

jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc: rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. Na podstawie wyników badania charakteryzowana jest również struktura zatrudnienia według wyżej wymienionych cech.

Bezrobotni według:

1. **BAEL** – osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- a. w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według BAEL),
- b. aktywnie poszukiwały pracy, tzn. w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) podjęły konkretne działania aby znaleźć pracę,
- c. były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po badanym tygodniu,

lub nie poszukiwały pracy, ponieważ znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące i były gotowe tę pracę podjąć;

2. **MPiPS** – osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (w przypadku osób niepełnosprawnych – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole (z wyjątkiem uczących się w szkołach dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tych szkół lub szkół wyższych, gdzie studiują w systemie niestacjonarnym), zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat,
- nie nabyły praw do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkolniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, nie pobierają świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlegają (na podstawie odrębnych przepisów) obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytu-

łu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłków stałych,
- nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczeń pielęgnacyjnych lub dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłków dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczeń szkoleniowych,
- nie odbywają szkoleń, staży u pracodawcy,
- nie odbywają przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (według MPiPS) – bezrobotni nieposiadający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Bezrobotni powyżej 50. roku życia według:

1. **BAEL** – osoby w wieku 50–74 lata, które w okresie badanego tygodnia spełniały warunki określone dla bezrobotnych (patrz str. 19 pkt 1)
2. **MPiPS** – bezrobotni, którzy w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyli co najmniej 50. rok życia (patrz str. 19 pkt 2).

Bezrobotni z prawem do zasiłku (według MPiPS) – bezrobotni zarejestrowani we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy, którym przysługuje zasiłek z zastrzeżeniami wynikającymi z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami).

Bierni zawodowo (według BAEL) – osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne (definicje osób pracujących i bezrobotnych zgodne z definicjami przyjętymi w metodologii Badania aktywności ekonomicznej ludności).

Dojazdy do pracy (według BAEL) – migracje wiążące się z krótkotrwałym przemieszczaniem się, skutkującym przekraczaniem granic administracyjnych miejsca zamieszkania oraz wszelkie inne dojazdy do pracy (rozumiane jako „jeżdżenie do pracy różnymi środkami lokomocji), również w obrębie jednostki terytorialnej miejsca zamieszkania, tj. gminy.

Długotrwale bezrobotni według:

1. **BAEL** – bezrobotni poszukujący pracy przez okres ponad 12 miesięcy (13 miesięcy i więcej).

2. **MPiPS** – osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Główne miejsce pracy – miejsce pracy, które wskazuje osoba zatrudniona w dwóch lub więcej miejscach pracy, przyjmując za kryterium np. wymiar godzin, kwotę wynagrodzenia. Dla pracującego emeryta lub rencisty głównym miejscem pracy jest zakład pracy, a emerytura lub renta jest źródłem dochodu dla tej osoby.

Ludność według grup ekonomicznych w wieku:

- **przedprodukcyjnym** – ludność, która nie osiągnęła wieku zdolności do pracy, tj. ludność w wieku 0–17 lat;
- **produkcyjnym** – ludność w wieku zdolności do pracy tj. mężczyźni w wieku 18–64 lat, kobiety – w wieku 18–59,
 - **mobilnym** – ludność w wieku 18–44 lata (włącznie),
 - **niemobilnym** – mężczyźni w wieku od 45 do 64 lat (włącznie), kobiety od 45 do 59 lat (włącznie);
- **poprodukcyjnym** – ludność w wieku: mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

Napływ bezrobotnych (według MPiPS) – liczba osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, w powiatowych urzędach pracy.

Odpiływ bezrobotnych (według MPiPS) – liczba osób, które w ciągu miesiąca zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m. in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku nie potwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

Niepełnosprawni (według BAEL) – osoby w wieku 16 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

Osoby powyżej 50. roku życia według:

1. **BAEL i MPiPS** – osoby urodzone w 1959 r. i w latach wcześniejszych oraz osoby urodzone w 1960 r., które w momencie badania miały ukończone 50 lat (dzień i miesiąc urodzin wystąpił przed momentem badania).
2. **Z-12** – osoby urodzone w 1960 r. i w latach wcześniejszych zatrudnione według stanu w dniu 31 października 2010 r. (dzień i miesiąc urodzin mógł wystąpić przed momentem badania).

Pomagający członkowie rodzin (według BAEL) – osoby, które bez umownego wynagrodzenia (bezpłatnie) pomagają w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Pracodawca (według BAEL) – osoba, która prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek i zatrudnia co najmniej jednego pracownika najemnego.

Pracownik najemny (według BAEL) – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego; do tej kategorii zaliczono również osoby wykonujące pracę nakładczą a także uczniów, zatrudnionych na podstawie umowy o naukę zawodu lub przyuczenie do pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Pracujący według:

1. **BAEL** – osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu spełniały jeden z poniższych warunków:
 - a. wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód (tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem) albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - b. miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
2. **Z-12 (pracownicy):**
 - a. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru), łącznie z sezonowymi lub zatrudnionymi dorywczo;
 - b. pracodawcy i pracujący na własny rachunek:
 - właściciele i współwłaściciele (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce), tj. zakładów, spółek, przedsiębiorstw zagranicznych, itp.,
 - osoby pracujące na własny rachunek;
 - c. osoby wykonujące pracę nakładczą;
 - d. agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek handlowych, usługowych lub o wykonywanie zleconych czynności (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
 - e. członkowie spółdzielni produkcji rolniczej oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członkowie spółdzielni kółek rolniczych.

Pracujący na własny rachunek (według BAEL) – osoby, które prowadzą własne gospodarstwo rolne albo prowadzą działalność gospodarczą na własny rachunek, nie zatrudniając pracowników najemnych.

Stopa bezrobocia (według BAEL) – procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

Stopa bezrobocia rejestrowanego (według MPiPS) – procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, tzn. pracującej i bezrobotnej w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Wskaźnik zatrudnienia (według BAEL) – procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej (według BAEL) – procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wynagrodzenie ogółem brutto (według Z-12) – wysokość miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2010 r., która obejmuje:

- wynagrodzenia osobowe za X 2010 r. (w tym m.in. wynagrodzenie: zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatki funkcyjne czy za staż pracy, wynagrodzenia wypłacone za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc, np. 1/3 część premii za IV kwartał, 1/6 - premii za II półrocze);
- 1/12 część za 2010 r.: honorariów wypłaconych pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej;
- kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłaconych przez ubezpieczonego od wynagrodzeń.

W wynagrodzeniach miesięcznych nie uwzględniono takich wypłat, jak: nagrody jubileuszowe, gratyfikacje, odprawy wypłacone przy przejściu na emeryturę, jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.

III. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Sytuacja osób starszych na rynku pracy budzi zainteresowanie środowisk akademickich, instytucji państwowych, pracodawców oraz samego społeczeństwa. Z powodu braku wystarczających informacji o tej grupie przeprowadzono wiele badań statystycznych dotyczących rozpoznania potrzeb, motywacji i aspiracji osób starszych a także określenia ich sytuacji na krajowym i lokalnym rynku pracy.

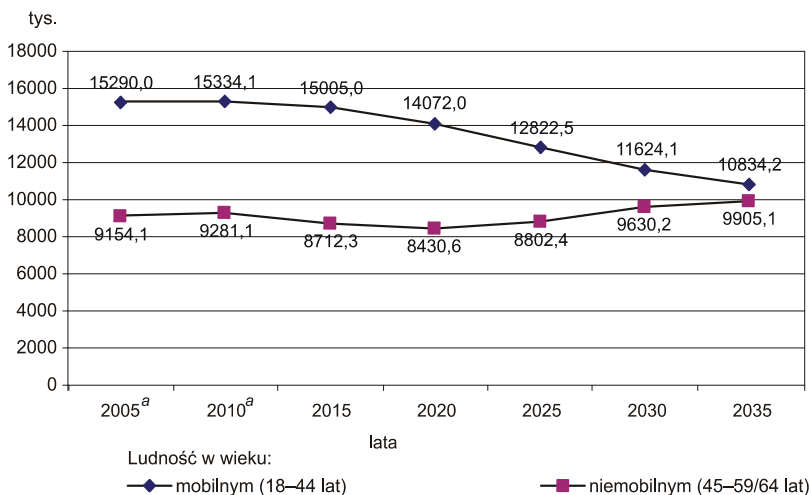
O tym, jak istotny jest to problem świadczy fakt ustanowienia przez Parlament Europejski i Radę roku 2012 *Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej*. Celem tego projektu jest zwrócenie uwagi opinii publicznej na wkład osób starszych w życie społeczne i gospodarcze krajów oraz tworzenie warunków sprzyjających aktywności osób starszych i wzmacnianiu solidarności międzypokoleniowej. Wzmacniane będą trzy obszary działania: zatrudnienie, udział w życiu społecznym i samodzielne życie, tj. rynek pracy, gospodarka społeczna oraz zdrowie i ochrona zdrowia.

Postrzeganie „osób starszych” zmienia się wraz z sytuacją demograficzną nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach. Trudność z definiowaniem wieku, od którego rozpoczyna się starość, starzenie się człowieka nie jest zagadnieniem nowym. W czasach współczesnych powszechnego kultu nieustannej młodości i sprawności, powiększają się trudności z definiowaniem wieku, od którego się ona zaczyna. W pracach dotyczących starości, procesów starzenia się ludności, wielu autorów stara się unikać pojęcia stary i starszy zastępując je określeniem senior, seniorzy, lub osoby trzeciego oraz czwartego wieku. Trzeci wiek, tzw. „młodzi starzy” to czas, gdy osoba wolna jest od pracy zawodowej i zadań rodzicielskich, zaś czwarty wiek, tzw. „starzy starzy” (Kongres Demograficzny 2012), to czas życia, gdy osoba ze względu na wiek traci samodzielność i niezależność, ma ograniczoną sprawność fizyczną i umysłową. Żadne z podanych określeń nie jest jednak dostatecznie precyzyjne i nie definiuje jednoznacznie ostatniej naturalnej fazy życia człowieka po zakończeniu aktywności zawodowej.

Z publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny danych wynika, że liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej) z roku na rok rośnie, natomiast osób w młodszych grupach wiekowych (0–17 lat) systematycznie ubywa. Spadek udziału liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności zauważalny jest od lat 80-tych. Długotrwała tendencja jest niekorzystna i prowadzi do starzenia się ludności, co może w konsekwencji doprowadzić do tzw. „starości demograficznej”. Obecnie notuje się niekorzystny udział osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, wyrażony współczynnikiem obciążenia demograficznego, który wzrósł w 2010 r. do poziomu 26,2 (w latach 2005–2009 wzrastał on systematycznie w podobnym tempie, tj. przeciętnie o 0,4 pkt proc., a w 2010 r. odnotowano jego wzrost o 0,6 pkt).

Szczególnie wysokie tempo starzenia się społeczeństwa nastąpiło w latach 90. XX wieku i w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku. Według prognozy GUS-u sporządzonej na lata 2008–2035, osób w wieku poprodukcyjnym będzie znacząco przybywać. Liczba ludności poprodukcyjnej na koniec 2010 r. wyniosła 6444,6 tys. i była o 133,0 tys. wyższa (o 2,1%) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres I. **STAN LUDNOŚCI W LATACH 2005 I 2010 ORAZ PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI MOBILNEJ I NIEMOBILNEJ W LATACH 2015–2035**

a Dane rzeczywiste.

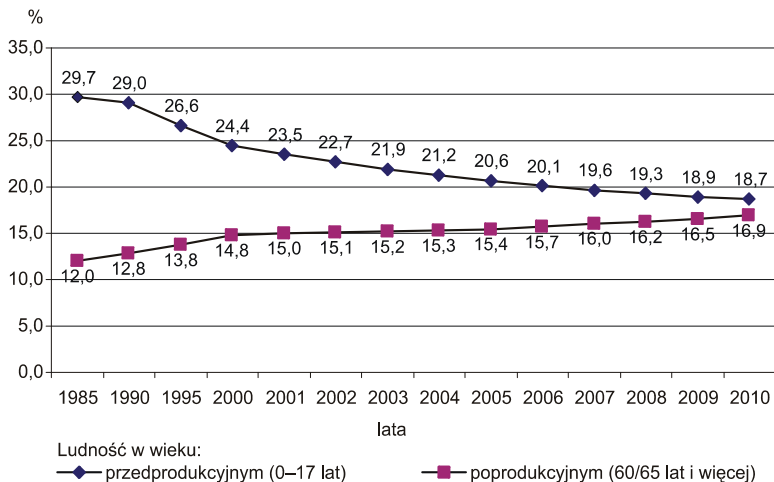
Niekorzystne zmiany nastąpiły również w grupie osób w wieku produkcyjnym, gdzie w 2010 r. liczba ludności wyniosła 24615,2 tys. i była niższa w porównaniu z rokiem poprzednim o 9,2 tys. osób.

Analizując zmiany zachodzące w strukturze ludności w Polsce według płci i grup wieku na podstawie piramidy wieku można zauważyć zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet, przesunięcie największej liczby ludności z grupy wieku 25–29 lat w 2010 r. do grupy 50–54 lata w 2035 r. Niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności można wyjaśnić z jednej strony wskutek wzrostu przeciętnego dalszego trwania życia (z 80,6 lat kobiety i 72,1 lat mężczyźni w 2010 r. do 82,9 lat kobiety i 77,1 lat mężczyźni w 2035 r.) oraz niskiej dzietności kobiet, która obecnie kształtuje się poniżej 2 dzieci na 1 kobietę w wieku 15–49 lat nie gwarantując prostej zastępowalności pokoleń.

Obserwowane obecnie zmiany w strukturze ludności w wieku produkcyjnym (zwiększenie liczby osób w wieku niemobilnym) spowodują w przyszłości zmniejszenie się zasobów pracy, a w konsekwencji pogorszenie podaży siły roboczej na rynku pracy w Polsce.

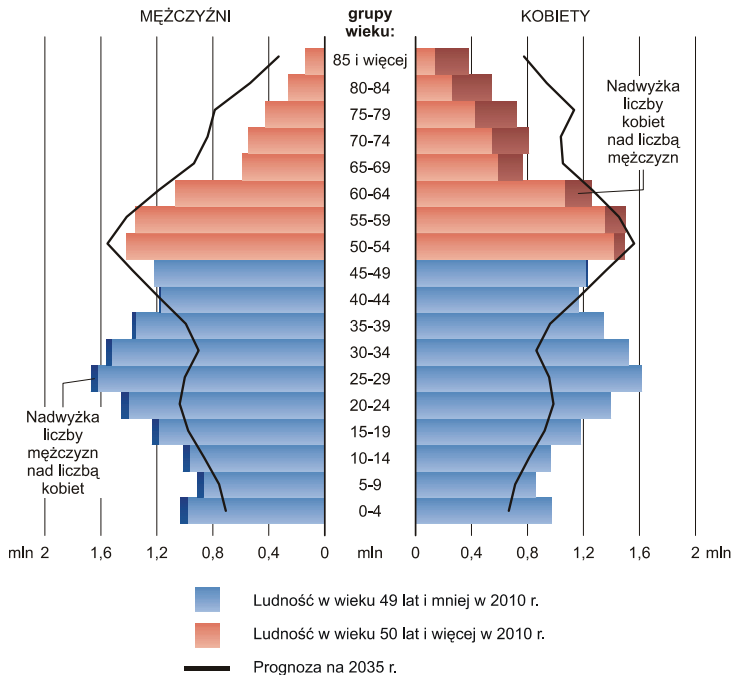
Wykres II. **UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM W LATACH 1985–2010**

Stan w dniu 31 XII

Wykres III. **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I GRUPY WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

Zwiększenie się populacji osób w wieku poprodukcyjnym z jednoczesnym zmniejszaniem populacji w wieku produkcyjnym, będące wynikiem zachodzących m.in. zmian demograficznych i społeczno-ekonomicznych, wpływa negatywnie na funkcjonowanie systemu emerytalnego w Polsce. Obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby osób w wieku emerytalnym i wydłużanie się przeciętnej liczby lat trwania życia, wskazuje na brak stabilności systemu ubezpieczeń społecznych.

Osoby powyżej 50. roku życia w swojej dalszej karierze zawodowej mają do czynienia z problemami i zagrożeniami, które z racji wieku mogą się wydawać trudniejsze do przezwyciężenia. Wchodzące natomiast na rynek pracy nowe pokolenia posiadają przede wszystkim lepsze przygotowanie techniczno-informatyczne i lingwistyczne niezbędne do efektywnego i konkurencyjnego wykonywania obowiązków. Większa mobilność wewnętrzna i zewnętrzna osób młodych oraz brak obaw przed zmianą stanowiska pracy lub pracodawcy powodują, w opinii starszych osób, nierówne traktowanie na konkurencyjnym rynku pracy.

Jednakże zdobyte doświadczenie zawodowe oraz umiejętność dzielenia się wiedzą to główne zalety osób w wieku powyżej 50. roku życia, cenione przez pracodawców. Odpowiednio wykorzystany potencjał dojrzałego pracownika może okazać się cennym wsparciem w zarządzaniu zasobami ludzkimi w organizacji.

Istotnym czynnikiem uniemożliwiającym powszechne zatrudnienie osób w wieku niemobilnym oraz przedłużenie wieku aktywności zawodowej na rynku pracy może okazać się stan zdrowia ludności. Na podstawie prowadzonych badań GUS o stanie zdrowia ludności odsetek osób niepełnosprawnych oraz osób o złym stanie zdrowia, szczególnie w grupach w wieku powyżej 50. roku życia jest wysoki^a. Na koniec 2009 r. liczba niepełnosprawnych w omawianej grupie wiekowej wynosiła 5,3 mln osób. Z kolei w ogólnej liczbie ludności niepełnosprawni stanowili 13,9%, w grupie 50–59 lat – 21,4%, w wieku 60–69 lat – 31,0%, 70–79 lat – 41,6 % a osoby w wieku 80 lat i więcej – 52,3%. Z danych GUS wynika, iż również odsetek osób leczących się w szpitalach w ciągu ostatnich 12 miesięcy rósł wraz z wiekiem. W grupie wieku 50–59 lat wynosił 12,8%, w wieku 60–69 lat – 18,3%, 70–79 lat – 24,1% a wśród 80-latków i osób starszych – 26,2%^b.

O jakości życia osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych decydują rodzina, środowisko lokalne oraz oni sami. Wpływ na jakość ich życia ma status materialny, zawodowy i społeczny, struktura rodziny, warunki mieszkaniowe, aktywność oraz zdolność do uczestnictwa w życiu społecznym^c.

Skuteczną formą profilaktyki osamotnienia i izolacji w zaawansowanym wieku jest edukacja oraz promocja zasad aktywnego starzenia się. Przygotowanie do aktywnej starości wymaga wdrożenia wielu programów z kilkunastoletnim wyprzedzeniem. W pierwszej kolejności wymieniane są uniwersytety trzeciego wieku (UTW) promujące ideę edukacji ustawicznej, czyli edukacji przez całe życie. Zmienia się wizerunek i funkcja osoby starszej jednak niezbędne jest

^a Rządowa Rada Ludnościowa, *Założenia polityki ludnościowej Polski – Projekt*, Warszawa, 2012, s. 106.

^b *Stan Zdrowia Ludności Polski w 2009*, Warszawa 2011, GUS.

^c Rządowa Rada Ludnościowa, *Założenia polityki ludnościowej Polski – Projekt*, Warszawa, 2012, s. 131.

w tym zakresie zwiększenie liczby przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych oraz udział mediów publicznych^d.

Do rozwiązania problemów, dotyczących aktywizacji zawodowej i społecznej osób starszych, mają przyczynić się również programy rządowe m.in.: „50 PLUS – Program na rzecz zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia”, „Program 45/50 Plus”, „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”, czy projekty realizowane przez organizacje pozarządowe. Celem tych działań jest zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób starszych przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa socjalnego. Współfinansowaniem objęto szereg projektów pilotażowych w zakresie rynku pracy przeznaczonych głównie dla środowisk lokalnych. Wyodrębniono trzy najważniejsze segmenty działań dotyczące osób starszych: aktywizację zawodową bezrobotnych, pomoc w powrocie na rynek pracy oraz utrzymanie zatrudnienia osób zagrożonych utratą pracy^e.

^d Rządowa Rada Ludnościowa, *Założenia polityki ludnościowej Polski – Projekt*, Warszawa, 2012, 106-133.

^e K. Balandynowicz-Panfil, *Aktywizacja zawodowa osób starszych jako wyzwanie dla polityki państwa*, [w:] *Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych* pod red. Z. Wiśniewskiego, TNOiK Dom Organizatora, Toruń 2009, s. 46.

WYBRANE DANE O OSOBACH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA TLE LUDNOŚCI OGÓŁEM

Informacje o osobach powyżej 50. roku życia na tle ludności ogółem zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego „Badania aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL) oraz danych wynikowych uzyskanych z badania „Bezrobocie rejestrowane”, zrealizowanego na formularzach MPiPS.

* * *

W poniższej części dokonano charakterystyki społeczno-demograficznej osób powyżej 50. roku życia na tle ludności ogółem w latach 2007–2010. Dane dotyczą podstawowych cech społeczno-demograficznych ludności. W poszczególnych latach w IV kwartale wśród osób powyżej 50. roku życia najliczniejszą kategorię stanowiły osoby z najniższym poziomem wykształcenia, tj. z gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (4046 tys. osób w 2010 r., tj. 30,7% badanej grupy wiekowej), przy czym udział tej grupy w ludności ogółem (w wieku 15 lat i więcej) wzrósł z 54,2% w 2007 r. do 55,5% w 2010 r. Najmniej liczną kategorię stanowiły w badanym okresie osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (992 tys. w 2010 r., tj. 7,5%), których udział w ludności ogółem wzrósł z 28,9% w 2007 r. do 29,3%.

W całym analizowanym okresie wśród mężczyzn powyżej 50. roku życia najwięcej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (2109 tys. w 2010 r., tj. 36,7%), zaś wśród kobiet – z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (2680 tys. w 2010 r., tj. 36,1%). Analizując strukturę wykształcenia osób powyżej 50. roku życia według miejsca zamieszkania stwierdzono, że wśród osób zamieszkujących tereny miejskie najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (2405 tys. w 2010 r., tj. 28,4%), zaś wśród mieszkańców wsi – z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (2298 tys. w 2010 r., tj. 48,8%).

W latach 2007–2010 rosła liczba osób aktywnych zawodowo, w tym także w wieku powyżej 50. roku życia. Taką tendencję stwierdzono zarówno wśród mężczyzn po 50. roku życia – wzrost o 13,2% (o 287 tys. osób w 2010 r. w porównaniu z 2007 r.), jak i kobiet – wzrost o 20,0% (o 317 tys. osób więcej). Zwiększenie liczby aktywnych zawodowo nastąpiło również w miastach – o 18,6% (o 447 tys. osób w porównaniu z 2007 r.) oraz na obszarach wiejskich – wzrost o 11,5% (o 157 tys. osób).

W 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej w grupie osób powyżej 50. roku życia wyniósł 33,2% i był zdecydowanie niższy od wskaźnika zanotowanego dla ludności w wieku 15 lat i więcej (55,8%). Należy jednak zauważyć, że współczynnik aktywności zawodowej osób po 50. roku życia rósł w ostatnich trzech latach, wynosząc odpowiednio: w 2007 r. – 30,2%, w 2008 r. – 31,1%, a w 2009 r. – 31,8%. Poziom aktywności zawodowej był wyższy w przypadku mężczyzn po 50. roku życia niż kobiet (w 2010 r. wyniósł odpowiednio: 43,0% i 25,6%) oraz był wyższy wśród mieszkańców obszarów miast niż wiejskich (w 2010 r. odpowiednio: 33,6% i 32,4%).

Liczba pracujących powyżej 50. roku życia rosła w ostatnich latach – wzrost z 3504 tys. osób w 2007 r. do 4050 tys. osób w 2010 r. Udział pracujących powyżej 50. roku życia w liczbie pracujących ogółem w 2007 r. wyniósł 22,6%, a w 2010 r. wyniósł 25,2%. W 2010 r. ponad 70,6% pracujących powyżej 50. roku życia pracowało w sektorze prywatnym. Wskaźnik zatrudnienia dla osób powyżej 50. roku życia wyniósł 30,8%, przy czym dla mężczyzn osiągnął wartość 39,8%, a dla kobiet – 23,7%. W latach 2007–2009 wskaźnik zatrudnienia na wsi był wyższy niż w miastach i wyniósł odpowiednio: w 2007 r. – 29,2% i 27,5%, 2008 r. – 30,4% i 29,0%, a w 2009 r. – 30,1% i 29,7%, natomiast w 2010 r. wskaźnik zatrudnienia był wyższy w mieście niż na wsi i wyniósł odpowiednio: 30,9% i 30,4%.

Osoby powyżej 50. roku życia, pracowały głównie jako pracownicy najemni, w tym w sektorze publicznym w 2010 r. pracowało 1192 tys. osób (z tego kobiet 679 tys.), a w prywatnym – 1599 tys. (z tego kobiet 584 tys.). W sumie 68,9% osób po 50. roku życia pracowało jako pracownicy najemni, 26,6% pracowało na własny rachunek, a 4,4% pomagało w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej. Wśród pracowników najemnych przeważali mieszkańcy miast (75,5%) oraz mężczyźni (54,8%). Na własny rachunek częściej pracowali mężczyźni (65,7) niż kobiety, zaś według kryterium zamieszkania – wyższy udział samozatrudnionych odnotowano na wsiach (55,1% udziału). Analizując grupę osób pomagających w rodzinnej działalności gospodarczej stwierdzono, że w taki sposób pracowało więcej kobiet niż mężczyzn (72,6%) oraz mieszkańców terenów wiejskich (86,0%) niż miast.

Liczba bezrobotnych powyżej 50. roku życia (według BAEL) wyniosła w IV kwartale 2010 r. 319 tys. osób (w tym 138 tys. kobiet) i była wyższa od odnotowanej w analogicznym okresie 2009 r. o 63 tys. osób, tj. o 24,6%. W porównaniu do IV kwartału 2007 r. liczba bezrobotnych powyżej 50. roku życia wzrosła o 58 tys. osób, tj. o 22,2%. Stopa bezrobocia w analizowanym okresie dla tej grupy wiekowej wzrosła z 6,9% w 2007 r. do 7,3% w 2010 r. W ostatnim badanym roku zwiększenie w skali roku liczby bezrobotnych w podobnym stopniu dotyczyło zarówno kobiet, jak i mężczyzn (odpowiednio: o 25,5% i o 24,0%). W 2010 r. zdecydowanie większy wzrost liczby bezrobotnych w skali roku odnotowano na wsi (o 26,8%) niż w miastach (o 23,1%).

W całym analizowanym okresie najliczniejszą grupę bezrobotnych powyżej 50. roku życia stanowiły osoby powracające do pracy po przerwie (w 2010 r. 157 tys. osób, w tym 80 tys. kobiet). Stosunkowo często osoby w tym wieku stawały się bezrobotnymi z powodu utraty pracy (145 tys. bezrobotnych, w tym 52 tys. kobiet, tj. 35,9%).

W 2010 r. (podobnie jak w 2009 r. i 2007 r.) wśród bezrobotnych powyżej 50. roku życia najliczniejszą kategorię stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, tj. 130 tys. osób, czyli 40,8% w tej kategorii wiekowej (odpowiednio: 92 tys. osób, tj. 35,9% oraz 98 tys., tj. 37,5% bezrobotnych).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w badanej grupie wyniosła w końcu grudnia 2010 r. 421,7 tys. osób (w tym 169,5 tys. kobiet) i była wyższa od odnotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 30,0 tys. osób, tj. o 7,7%.

W porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2007 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 41,8 tys. osób (o 11,1%).

Liczba osób powyżej 50. roku życia poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy wyniosła na koniec grudnia 2010 r. 169,0 tys. osób, co stanowiło 40,0% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tej kategorii wiekowej. W porównaniu z grudniem 2009 r. liczba takich bezrobotnych zwiększyła się o 25,1 tys. osób, tj. o 17,4%. Osoby pozostające bez pracy stosunkowo krótko, tj. do 1 miesiąca, stanowiły w końcu grudnia analizowanego roku 9,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii wiekowej, od 1 do 3 miesięcy – 18,1%, od 3 do 6 miesięcy – 13,7%, a od 6 do 12 miesięcy – 19,0%.

Bezrobotni powyżej 50. roku życia rejestrujący się w urzędach pracy to osoby posiadające duży staż pracy; w analizowanym roku 205,9 tys. osób (48,8%) w tej grupie bezrobotnych posiadało co najmniej 20-letni staż pracy. Również w tej kategorii wiekowej występują bezrobotni bez formalnego doświadczenia zawodowego, przy czym liczebność tej grupy spada: z 29,8 tys. osób w 2007 r. do 21,9 tys. w 2010 r. (spadek o 26,6%).

Uwaga do tablic I-V

Dane dotyczące ludności ogółem obejmują ludność w wieku 15 lat i więcej, bez osób przebywających za granicą powyżej 3 miesięcy oraz ludności zamieszkalej w gospodarstwach zbiorowych.

TABL. I. LUDNOŚĆ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
w tysiącach osób							
2007							
Ludność							
I kwartał	a	31460	4487	7258	3245	8118	8353
	b	12277	1304	2624	910	2955	4484
II kwartał	a	31338	4520	7258	3283	8011	8266
	b	12327	1303	2627	921	3011	4466
III kwartał	a	31369	4600	7436	3304	7992	8037
	b	12400	1370	2693	918	3019	4400
IV kwartał	a	31402	4626	7378	3227	8047	8125
	b	12475	1380	2688	933	3067	4407
mężczyźni							
I kwartał	a	14975	1946	3416	1100	4924	3587
	b	5334	659	1170	198	1764	1544
II kwartał	a	14874	1946	3436	1122	4810	3560
	b	5358	663	1168	191	1794	1541
III kwartał	a	14886	1925	3541	1137	4832	3452
	b	5391	659	1193	193	1817	1530
IV kwartał	a	14901	1943	3522	1082	4869	3485
	b	5426	658	1199	197	1848	1524
kobiety							
I kwartał	a	16485	2541	3841	2144	3193	4766
	b	6942	645	1454	712	1191	2940
II kwartał	a	16464	2575	3822	2161	3200	4706
	b	6969	640	1459	729	1217	2924
III kwartał	a	16482	2674	3895	2167	3161	4585
	b	7008	711	1501	725	1202	2870
IV kwartał	a	16502	2684	3856	2145	3178	4640
	b	7049	722	1489	737	1219	2882
Miasto							
I kwartał	a	19585	3742	5075	2451	4474	3844
	b	7880	1144	2119	760	1952	1905
II kwartał	a	19543	3788	5056	2480	4425	3794
	b	7927	1181	2137	776	1965	1867
III kwartał	a	19547	3771	5146	2490	4413	3727
	b	7974	1213	2169	772	1953	1867
IV kwartał	a	19541	3769	5109	2442	4430	3790
	b	8020	1210	2144	769	1976	1921
Wieś							
I kwartał	a	11875	745	2183	794	3643	4509
	b	4396	160	505	150	1003	2579
II kwartał	a	11794	732	2202	803	3586	4472
	b	4400	122	490	144	1046	2599
III kwartał	a	11822	829	2290	814	3579	4310
	b	4426	157	525	146	1065	2533
IV kwartał	a	11861	857	2269	784	3617	4335
	b	4455	170	544	165	1090	2486

TABL. I. LUDNOŚĆ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
w tysiącach osób							
2008							
Ogółem							
I kwartał	a	31424	4655	7308	3250	8087	8124
	b	12538	1349	2735	966	3125	4362
II kwartał	a	31330	4766	7231	3256	8034	8043
	b	12584	1387	2709	927	3175	4385
III kwartał	a	31354	4869	7204	3317	8088	7876
	b	12650	1401	2708	952	3185	4404
IV kwartał	a	31383	4897	7303	3329	8005	7848
	b	12721	1385	2773	974	3229	4360
mężczyźni							
I kwartał	a	14909	1975	3481	1073	4895	3485
	b	5455	644	1226	207	1873	1506
II kwartał	a	14840	2016	3384	1102	4879	3460
	b	5472	666	1169	207	1909	1522
III kwartał	a	14851	2039	3389	1124	4915	3383
	b	5503	690	1171	192	1922	1529
IV kwartał	a	14863	2025	3503	1131	4833	3370
	b	5536	677	1226	181	1942	1510
kobiety							
I kwartał	a	16515	2680	3826	2178	3191	4640
	b	7083	705	1509	760	1253	2856
II kwartał	a	16490	2750	3847	2155	3155	4584
	b	7112	721	1541	720	1267	2863
III kwartał	a	16503	2830	3814	2193	3173	4493
	b	7147	711	1537	760	1263	2876
IV kwartał	a	16520	2872	3800	2198	3172	4479
	b	7185	708	1547	793	1287	2850
Miasto							
I kwartał	a	19540	3844	5065	2441	4410	3780
	b	8061	1210	2180	792	1997	1882
II kwartał	a	19485	3945	5025	2443	4386	3686
	b	8097	1241	2173	791	2034	1858
III kwartał	a	19486	3942	4955	2501	4444	3644
	b	8139	1220	2143	820	2055	1902
IV kwartał	a	19512	3913	4992	2498	4423	3686
	b	8194	1195	2173	813	2081	1931
Wieś							
I kwartał	a	11884	811	2243	809	3677	4344
	b	4477	139	555	174	1128	2480
II kwartał	a	11845	821	2206	813	3647	4357
	b	4487	146	536	136	1141	2527
III kwartał	a	11868	928	2249	816	3644	4231
	b	4511	180	565	132	1131	2503
IV kwartał	a	11871	984	2312	831	3582	4163
	b	4527	189	600	161	1147	2422

TABL. I. LUDNOŚĆ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
w tysiącach osób							
2009							
Ogółem							
I kwartał	a	31403	4959	7283	3275	8020	7866
	b	12781	1375	2883	948	3288	4286
II kwartał	a	31454	5202	7134	3238	8083	7797
	b	12835	1425	2862	955	3332	4261
III kwartał	a	31479	5374	7175	3324	8030	7576
	b	12897	1502	2801	993	3363	4238
IV kwartał	a	31505	5405	7338	3463	7907	7392
	b	12961	1480	2977	991	3388	4125
mężczyźni							
I kwartał	a	14872	2036	3455	1161	4824	3395
	b	5564	646	1260	203	1956	1498
II kwartał	a	14910	2169	3322	1143	4922	3353
	b	5586	665	1221	213	2014	1474
III kwartał	a	14921	2257	3403	1113	4881	3267
	b	5615	715	1198	196	2024	1482
IV kwartał	a	14933	2240	3523	1206	4777	3186
	b	5644	709	1276	200	2022	1436
kobiety							
I kwartał	a	16531	2923	3828	2114	3196	4471
	b	7218	729	1623	745	1332	2788
II kwartał	a	16544	3032	3812	2095	3161	4444
	b	7249	761	1641	742	1318	2787
III kwartał	a	16558	3117	3772	2211	3149	4309
	b	7282	787	1603	797	1340	2756
IV kwartał	a	16573	3164	3815	2258	3130	4206
	b	7317	770	1701	791	1366	2689
Miasto							
I kwartał	a	19523	4007	5017	2436	4369	3694
	b	8239	1207	2285	775	2090	1882
II kwartał	a	19511	4248	4894	2421	4332	3617
	b	8262	1253	2257	794	2115	1843
III kwartał	a	19497	4355	4915	2471	4309	3447
	b	8293	1315	2194	833	2144	1806
IV kwartał	a	19531	4366	4978	2549	4302	3335
	b	8345	1303	2318	828	2143	1754
Wieś							
I kwartał	a	11880	952	2266	840	3651	4172
	b	4543	168	599	174	1198	2404
II kwartał	a	11943	954	2240	817	3751	4181
	b	4573	172	605	161	1217	2418
III kwartał	a	11982	1019	2260	853	3721	4129
	b	4604	187	607	160	1219	2432
IV kwartał	a	11975	1039	2360	914	3605	4057
	b	4616	177	659	163	1245	2377

TABL. I. LUDNOŚĆ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Ogółem	Poziom wykształcenia				
			wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
w tysiącach osób							
2010							
Ogółem							
I kwartał	a	31521	5536	7389	3283	7789	7524
	b	13013	1511	3040	960	3369	4133
II kwartał	a	31708	5629	7370	3363	7861	7484
	b	13065	1518	3032	987	3413	4116
III kwartał	a	31725	5890	7296	3400	7850	7288
	b	13117	1557	3012	1014	3449	4084
IV kwartał	a	31741	5925	7316	3391	7813	7295
	b	13168	1586	3061	992	3484	4046
mężczyźni							
I kwartał	a	14940	2290	3506	1176	4739	3229
	b	5668	705	1303	213	2029	1419
II kwartał	a	15080	2339	3496	1210	4775	3259
	b	5695	704	1308	207	2041	1436
III kwartał	a	15087	2478	3499	1196	4767	3147
	b	5719	718	1313	206	2079	1404
IV kwartał	a	15094	2474	3527	1188	4778	3126
	b	5743	724	1340	205	2109	1366
kobiety							
I kwartał	a	16581	3246	3883	2107	3050	4295
	b	7345	806	1738	747	1340	2715
II kwartał	a	16628	3290	3874	2152	3087	4225
	b	7370	814	1724	780	1372	2680
III kwartał	a	16638	3412	3798	2204	3083	4141
	b	7397	839	1699	808	1371	2680
IV kwartał	a	16647	3451	3789	2203	3035	4170
	b	7425	862	1721	787	1375	2680
Miasto							
I kwartał	a	19548	4452	4988	2435	4186	3487
	b	8383	1323	2353	804	2102	1802
II kwartał	a	19630	4539	4970	2482	4184	3455
	b	8410	1321	2364	822	2111	1792
III kwartał	a	19608	4737	4915	2481	4161	3315
	b	8435	1360	2371	847	2108	1750
IV kwartał	a	19594	4767	4911	2466	4126	3325
	b	8461	1383	2405	814	2111	1747
Wieś							
I kwartał	a	11974	1084	2401	848	3603	4038
	b	4630	188	688	156	1267	2331
II kwartał	a	12078	1090	2401	881	3677	4029
	b	4655	196	668	165	1302	2325
III kwartał	a	12117	1153	2381	920	3690	3973
	b	4681	197	641	168	1341	2335
IV kwartał	a	12147	1158	2405	925	3688	3971
	b	4708	203	656	178	1372	2298

TABL. II. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia c – w tym mężczyźni w wieku 50–64 lata i kobiety w wieku 50–59 lat		Ludność ogółem	Aktywni zawodowo					Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
			razem	pracujący		bezrobotni					
				razem	w wymiarze						
					pełnym		niepełnym				
w tysiącach osób									%		
2007											
Ogółem											
I kwartał	a	31460	16374	14839	13448	1392	1894	14726	53,2	47,2	11,6
	b	12277	3530	3240	2752	488	291	8746	28,8	26,4	8,2
II kwartał	a	31338	16754	15152	13745	1407	1602	14584	53,5	48,4	9,6
	b	12327	3638	3375	2843	533	262	8689	29,5	27,4	7,2
III kwartał	a	31369	16964	15432	14053	1380	1531	14405	54,1	49,2	9,0
	b	12400	3730	3495	2944	552	235	8670	30,1	28,2	6,3
IV kwartał	a	31402	16986	15538	14100	1438	1448	14416	54,1	49,5	8,5
	b	12475	3765	3504	2931	573	261	8710	30,2	28,1	6,9
mężczyźni											
I kwartał	a	14975	9211	8225	7674	551	986	5764	61,5	54,9	10,7
	b	5334	2081	1900	1684	216	181	3253	39,0	35,6	8,7
	c	3403	1941	1764	1610	154	177	1461	57,1	51,8	9,1
II kwartał	a	14874	9202	8360	7794	566	842	5671	61,9	56,2	9,2
	b	5358	2147	1994	1754	240	153	3211	40,1	37,2	7,1
	c	3427	1993	1842	1678	164	151	1434	58,1	53,8	7,6
III kwartał	a	14886	9248	8474	7936	538	774	5639	62,1	56,9	8,4
	b	5391	2160	2020	1772	248	140	3231	40,1	37,5	6,5
	c	3459	2012	1872	1696	176	139	1447	58,2	54,1	6,9
IV kwartał	a	14901	9273	8553	8006	547	720	5628	62,2	57,4	7,8
	b	5426	2182	2032	1783	249	150	3244	40,2	37,4	6,9
	c	3491	2035	1889	1714	174	146	1456	58,3	54,1	7,2
kobiety											
I kwartał	a	16485	7523	6614	5773	841	908	8962	45,6	40,1	12,1
	b	6942	1449	1340	1068	272	110	5493	20,9	19,3	7,6
	c	2913	1260	1157	993	163	104	1653	43,3	39,7	8,2
II kwartał	a	16464	7552	6792	5951	841	759	8912	45,9	41,3	10,1
	b	6969	1491	1382	1089	293	109	5478	21,4	19,8	7,3
	c	2920	1299	1191	1012	179	108	1621	44,5	40,8	8,3
III kwartał	a	16482	7716	6959	6117	842	757	8766	46,8	42,2	9,8
	b	7008	1570	1476	1172	304	94	5439	22,4	21,1	6,0
	c	2933	1350	1261	1080	180	89	1583	46,0	43,0	6,6
IV kwartał	a	16502	7713	6985	6094	891	728	8789	46,7	42,3	9,4
	b	7049	1583	1472	1148	324	111	5466	22,5	20,9	7,0
	c	2946	1346	1246	1048	197	101	1600	45,7	42,3	7,5
Miasto											
I kwartał	a	19585	10391	9230	8556	674	1160	9195	53,1	47,1	11,2
	b	7880	2277	2074	1834	240	204	5603	28,9	26,3	9,0
II kwartał	a	19543	10407	9383	8660	723	1024	9137	53,3	48,0	9,8
	b	7927	2347	2154	1873	282	193	5580	29,6	27,2	8,2
III kwartał	a	19547	10472	9471	8801	670	1001	9075	53,6	48,5	9,6
	b	7974	2369	2197	1933	265	171	5605	29,7	27,6	7,2
IV kwartał	a	19541	10512	9582	8874	708	930	9029	53,8	49,0	8,8
	b	8020	2399	2202	1931	271	197	5621	29,9	27,5	8,2
Wieś											
I kwartał	a	11875	6343	5609	4891	718	734	5532	53,4	47,2	11,6
	b	4396	1253	1166	918	248	87	3144	28,5	26,5	6,9
II kwartał	a	11794	6347	5770	5086	684	577	5447	53,8	48,9	9,1
	b	4400	1291	1221	970	251	70	3109	29,3	27,8	5,4
III kwartał	a	11822	6492	5962	5252	710	530	5330	54,9	50,4	8,2
	b	4426	1361	1298	1011	287	63	3064	30,8	29,3	4,6
IV kwartał	a	11861	6474	5956	5226	730	518	5387	54,6	50,2	8,0
	b	4455	1366	1303	1000	302	64	3089	30,7	29,2	4,7

TABL. II. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010
(cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia c – w tym mężczyźni w wieku 50–64 lata i kobiety w wieku 50–59 lat		Ludność ogółem	Aktywni zawodowo					Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
			razem	pracujący		bezrobotni					
				razem	w wymiarze						
					pełnym		niepełnym				
w tysiącach osób								%			
2008											
Ogółem											
I kwartał	a	31424	16876	15515	14134	1381	1361	14548	53,7	49,4	8,1
	b	12538	3758	3505	2975	530	253	8781	30,0	28,0	6,7
II kwartał	a	31330	16885	15689	14389	1300	1196	14445	53,9	50,1	7,1
	b	12584	3864	3658	3120	539	205	8720	30,7	29,1	5,3
III kwartał	a	31354	17123	15990	14657	1333	1132	14231	54,6	51,0	6,6
	b	12650	3931	3745	3173	572	186	8719	31,1	29,6	4,7
IV kwartał	a	31383	17159	16005	14649	1356	1154	14224	54,7	51,0	6,7
	b	12721	3956	3749	3170	579	207	8765	31,1	29,5	5,2
mężczyźni											
I kwartał	a	14909	9268	8567	8042	525	701	5641	62,2	57,5	7,6
	b	5455	2196	2046	1812	234	149	3260	40,3	37,5	6,8
	c	3521	2052	1906	1742	164	146	1469	58,3	54,1	7,1
II kwartał	a	14840	9271	8665	8135	530	606	5569	62,5	58,4	6,5
	b	5472	2259	2142	1888	253	118	3213	41,3	39,1	5,2
	c	3539	2106	1991	1813	178	114	1434	59,5	56,3	5,4
III kwartał	a	14851	9356	8826	8320	506	530	5494	63,0	59,4	5,7
	b	5503	2274	2169	1921	248	105	3229	41,3	39,4	4,6
	c	3569	2130	2027	1851	176	103	1439	59,7	56,8	4,8
IV kwartał	a	14863	9372	8813	8325	488	559	5491	63,1	59,3	6,0
	b	5536	2279	2160	1924	237	118	3257	41,2	39,0	5,2
	c	3599	2132	2015	1859	155	118	1466	59,3	56,0	5,5
kobiety											
I kwartał	a	16515	7608	6948	6093	855	660	8907	46,1	42,1	8,7
	b	7083	1562	1459	1163	296	103	5521	22,1	20,6	6,6
	c	2957	1359	1261	1071	190	98	1598	46,0	42,6	7,2
II kwartał	a	16490	7614	7024	6254	770	590	8875	46,2	42,6	7,7
	b	7112	1604	1517	1231	285	87	5507	22,6	21,3	5,4
	c	2961	1395	1312	1130	181	83	1566	47,1	44,3	6,0
III kwartał	a	16503	7766	7164	6337	827	603	8737	47,1	43,4	7,8
	b	7147	1658	1576	1251	324	82	5490	23,2	22,1	4,9
	c	2969	1432	1354	1153	201	78	1537	48,2	45,6	5,5
IV kwartał	a	16520	7787	7193	6325	868	594	8733	47,1	43,5	7,6
	b	7185	1677	1589	1246	343	88	5508	23,3	22,1	5,2
	c	2976	1452	1369	1161	209	83	1524	48,8	46,0	5,7
Miasto											
I kwartał	a	19540	10506	9647	8932	715	859	9034	53,8	49,4	8,2
	b	8061	2435	2241	1968	273	194	5626	30,2	27,8	8,0
II kwartał	a	19485	10491	9756	9063	693	735	8994	53,8	50,1	7,0
	b	8097	2500	2347	2052	295	153	5597	30,9	29,0	6,1
III kwartał	a	19486	10559	9854	9182	672	705	8927	54,2	50,6	6,7
	b	8139	2491	2353	2051	302	138	5649	30,6	28,9	5,5
IV kwartał	a	19512	10627	9894	9193	702	733	8885	54,5	50,7	6,9
	b	8194	2520	2373	2053	320	147	5674	30,8	29,0	5,8
Wieś											
I kwartał	a	11884	6370	5868	5202	666	502	5514	53,6	49,4	7,9
	b	4477	1323	1264	1007	257	59	3154	29,5	28,2	4,5
II kwartał	a	11845	6394	5933	5326	607	461	5450	54,0	50,1	7,2
	b	4487	1364	1311	1067	244	52	3124	30,4	29,2	3,8
III kwartał	a	11868	6564	6136	5475	661	427	5304	44,3	51,7	6,5
	b	4511	1441	1392	1122	270	48	3070	31,9	30,9	3,3
IV kwartał	a	11871	6532	6111	5457	654	421	5339	54,5	51,5	6,4
	b	4527	1435	1376	1117	259	60	3092	31,7	30,4	4,2

TABL. II. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010
(cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia c – w tym mężczyźni w wieku 50–64 lata i kobiety w wieku 50–59 lat		Ludność ogółem	Aktywni zawodowo					Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
			razem	pracujący		bezrobotni					
				razem	w wymiarze						
					pełnym		niepełnym				
w tysiącach osób								%			
2009											
Ogółem											
I kwartał	a	31403	17128	15714	14350	1364	1414	14275	54,5	50,0	8,3
	b	12781	3947	3687	3121	566	260	8834	30,9	28,8	6,6
II kwartał	a	31454	17202	15847	14490	1356	1355	14253	54,7	50,4	7,9
	b	12835	4017	3771	3206	565	246	8818	31,3	29,4	6,1
III kwartał	a	31479	17431	16026	14702	1324	1404	14049	55,4	50,9	8,1
	b	12897	4131	3894	3337	557	237	8766	32,0	30,2	5,7
IV kwartał	a	31505	17357	15885	14591	1295	1471	14149	55,1	50,4	8,5
	b	12961	4126	3870	3288	582	256	8835	31,8	29,9	6,2
mężczyźni											
I kwartał	a	14872	9360	8636	8107	530	724	5518	62,9	58,1	7,7
	b	5564	2269	2122	1874	248	147	3295	40,8	38,1	6,5
	c	3626	2126	1980	1815	165	146	1500	58,6	54,6	6,9
II kwartał	a	14910	9418	8714	8206	508	705	5492	63,2	58,4	7,5
	b	5586	2310	2166	1908	258	144	3276	41,4	38,8	6,2
	c	3651	2161	2018	1836	182	143	1490	59,2	55,3	6,6
III kwartał	a	14921	9564	8836	8336	499	728	5357	64,1	59,2	7,6
	b	5615	2381	2244	1994	250	137	3233	42,4	40,0	5,8
	c	3677	2230	2093	1918	175	137	1446	60,7	56,9	6,1
IV kwartał	a	14933	9479	8701	8210	491	778	5454	63,5	58,3	8,2
	b	5644	2343	2197	1951	246	146	3301	41,5	38,9	6,2
	c	3703	2208	2063	1894	169	145	1495	59,6	55,7	6,6
kobiety											
I kwartał	a	16531	7768	7078	6244	835	690	8763	47,0	42,8	8,9
	b	7218	1678	1565	1247	318	113	5539	23,3	21,7	6,7
	c	2981	1455	1348	1152	196	106	1527	48,8	45,2	7,3
II kwartał	a	16544	7783	7133	6284	849	650	8761	47,0	43,1	8,4
	b	7249	1707	1605	1299	306	102	5542	23,5	22,1	6,0
	c	2988	1467	1371	1181	190	96	1521	49,1	45,9	6,5
III kwartał	a	16558	7867	7190	6366	825	676	8691	47,5	43,4	8,6
	b	7282	1749	1650	1342	307	100	5533	24,0	22,7	5,7
	c	2991	1515	1418	1227	191	97	1476	50,7	47,4	6,4
IV kwartał	a	16573	7878	7184	6381	804	694	8695	47,5	43,3	8,8
	b	7317	1783	1673	1337	336	110	5534	24,4	22,9	6,2
	c	2994	1567	1460	1241	219	107	1427	52,3	48,8	6,8
Miasto											
I kwartał	a	19523	10627	9721	9006	716	905	8896	54,4	49,8	8,5
	b	8239	2545	2354	2038	315	192	5694	30,9	28,6	7,5
II kwartał	a	19511	10642	9805	9067	738	837	8870	54,5	50,3	7,9
	b	8139	2491	2353	2051	302	138	5649	30,6	28,9	5,5
III kwartał	a	19497	10740	9867	9157	710	873	8758	55,1	50,6	8,1
	b	8293	2611	2447	2139	307	165	5681	31,5	29,5	6,3
IV kwartał	a	19531	10746	9820	9101	719	926	8785	55,0	50,3	8,6
	b	8345	2664	2478	2128	350	186	5681	31,9	29,7	7,0
Wieś											
I kwartał	a	11880	6502	8993	5345	648	508	5379	54,7	75,7	7,8
	b	4543	1402	1334	1083	251	69	3140	30,9	29,4	4,9
II kwartał	a	11943	6560	6042	5423	618	518	5383	54,9	50,6	7,9
	b	4573	1453	1387	1142	245	65	3120	31,8	30,3	4,5
III kwartał	a	11982	6691	6159	5545	614	532	5291	55,8	51,4	8,0
	b	4604	1519	1447	1197	250	72	3085	33,0	31,4	4,7
IV kwartał	a	11975	6610	6065	5490	576	545	5364	55,2	50,6	8,2
	b	4616	1462	1392	1160	232	71	3153	31,7	30,2	4,9

TABL. II. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W LATACH 2007–2010 (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia c – w tym mężczyźni w wieku 50–64 lata i kobiety w wieku 50–59 lat		Ludność ogółem	Aktywni zawodowo					Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
			razem	pracujący		bezrobotni					
				razem	w wymiarze						
					pełnym		niepełnym				
w tysiącach osób										%	
2010											
Ogółem											
I kwartał	a	31521	17413	15574	14247	1327	1839	14108	55,2	49,4	10,6
	b	13013	4152	3836	3288	548	316	8862	31,9	29,5	7,6
II kwartał	a	31708	17676	15994	14642	1352	1682	14032	55,7	50,4	9,5
	b	13065	4264	3950	3386	564	314	8801	32,6	30,2	7,4
III kwartał	a	31725	17827	16199	14883	1316	1627	13898	56,2	51,1	9,1
	b	13117	4347	4051	3492	559	296	8769	33,1	30,9	6,8
IV kwartał	a	31741	17724	16075	14744	1331	1649	14016	55,8	50,6	9,3
	b	13168	4369	4050	3476	574	319	8799	33,2	30,8	7,3
mężczyźni											
I kwartał	a	14940	9484	8490	7992	499	994	5456	63,5	56,8	10,5
	b	5668	2351	2166	1933	234	185	3318	41,5	38,2	7,9
	c	3725	2213	2031	1868	163	182	1513	59,4	54,5	8,2
II kwartał	a	15080	9645	8753	8242	512	892	5434	64,0	58,0	9,3
	b	5695	2416	2231	1987	244	186	3279	42,4	39,2	7,7
	c	3750	2258	2074	1906	168	184	1492	60,2	55,3	8,1
III kwartał	a	15087	9739	8898	8400	498	841	5348	64,6	59,0	8,6
	b	5719	2457	2286	2050	236	171	3263	43,0	40,0	7,0
	c	3771	2298	2129	1969	160	169	1473	60,9	56,5	7,3
IV kwartał	a	15094	9703	8844	8346	498	858	5391	64,3	58,6	8,8
	b	5743	2469	2288	2046	242	181	3275	43,0	39,8	7,3
	c	3792	2320	2141	1977	164	179	1472	61,2	56,5	7,7
kobiety											
I kwartał	a	16581	7929	7084	6256	828	845	8652	47,8	42,7	10,7
	b	7345	1801	1670	1356	314	131	5544	24,5	22,7	7,3
	c	2993	1557	1434	1246	189	123	1435	52,0	47,9	7,9
II kwartał	a	16628	8031	7241	6400	841	790	8598	48,3	43,5	9,8
	b	7370	1848	1720	1399	320	128	5522	25,1	23,3	7,0
	c	2987	1603	1482	1285	196	121	1384	53,7	49,6	7,6
III kwartał	a	16638	8088	7301	6483	818	787	8550	48,6	43,9	9,7
	b	7397	1891	1765	1442	323	125	5507	25,6	23,9	6,6
	c	2982	1638	1519	1319	200	118	1345	54,9	50,9	7,2
IV kwartał	a	16647	8022	7231	6398	833	791	8625	48,2	43,4	9,9
	b	7425	1900	1763	1430	332	138	5525	25,6	23,7	7,2
	c	2978	1633	1502	1303	200	131	1345	54,8	50,4	8,0
Miasto											
I kwartał	a	19548	10846	9687	8939	747	1159	8702	55,5	49,6	10,7
	b	8383	2738	2503	2169	334	235	5646	32,7	29,9	8,6
II kwartał	a	19630	10946	9880	9128	752	1067	8683	55,8	50,3	9,7
	b	8410	2762	2529	2203	326	233	5648	32,8	30,1	8,4
III kwartał	a	19608	11027	9981	9252	729	1046	8581	56,2	50,9	9,5
	b	8435	2801	2585	2271	314	217	5634	33,2	30,6	7,7
IV kwartał	a	19594	11004	9966	9222	744	1038	8590	56,2	50,9	9,4
	b	8461	2846	2617	2281	336	229	5615	33,6	30,9	8,0
Wieś											
I kwartał	a	11974	6567	5888	5308	580	680	5406	54,8	49,2	10,3
	b	4630	1414	1333	1119	214	81	3216	30,5	28,8	5,7
II kwartał	a	12078	6730	6114	5514	601	615	5349	55,7	50,6	9,1
	b	4655	1503	1422	1184	238	81	3153	32,3	30,5	5,4
III kwartał	a	12117	6799	6218	5631	587	581	5318	56,1	51,3	8,5
	b	4681	1546	1467	1221	245	79	3136	33,0	31,3	5,1
IV kwartał	a	12147	6720	6109	5523	586	611	5427	55,3	50,3	9,1
	b	4708	1523	1433	1195	238	90	3184	32,4	30,4	5,9

TABL.III. PRACUJĄCY WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W IV KWARTALE W LATACH 2007–2010 (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Ogółem		Pracownicy najemni			Pracujący na własny rachunek		Poma- gający człon- kowie rodzin	Wskaź- nik zatrud- nienia w %	
		Ogółem	w tym sektorze prywatnym		razem	w sektorze		razem			w tym praco- dawcy
			razem	w tym rolnic- twie indywi- dualnym		publicz- nym	prywat- nym				
w tysiącach osób											
2007											
Pracujący	a	15538	11239	1995	12001	4299	7702	2942	606	595	49,5
	b	3504	2400	694	2382	1104	1279	936	181	186	28,1
mężczyźni	a	8553	6745	1095	6411	1808	4603	1928	418	214	57,4
	b	2032	1546	384	1349	486	863	621	134	61	37,5
kobiety	a	6985	4494	899	5590	2491	3099	1014	188	380	42,3
	b	1472	854	310	1033	618	415	314	47	124	20,9
Miasto	a	9582	6409	118	8324	3172	5152	1188	415	70	49,0
	b	2202	1314	39	1826	888	939	357	122	18	27,5
Wieś	a	5956	4830	1877	3677	1127	2550	1754	191	525	50,2
	b	1303	1086	655	556	216	340	579	59	168	29,2
2008											
Pracujący	a	16005	11697	1996	12447	4308	8139	2914	638	644	51,0
	b	3749	2578	699	2614	1171	1442	936	198	200	29,5
mężczyźni	a	8813	7025	1088	6661	1788	4673	1923	445	229	59,3
	b	2160	1631	387	1473	529	944	624	143	64	39,0
kobiety	a	7193	4673	908	5786	2520	3266	991	193	416	43,5
	b	1589	946	311	1141	643	499	312	54	136	22,1
Miasto	a	9894	6739	141	8620	3155	5465	1207	434	66	50,7
	b	2373	1454	52	1985	919	1066	367	145	22	29,0
Wieś	a	6111	4959	1855	3827	1153	2674	1707	204	578	51,5
	b	1376	1123	647	629	253	376	569	52	178	30,4
2009											
Pracujący	a	15885	11725	1919	12363	4160	8203	2906	631	617	50,4
	b	3870	2721	689	2700	1149	1551	988	203	183	29,9
mężczyźni	a	8701	6983	1048	6573	1718	4856	1914	440	213	58,3
	b	2197	1686	391	1495	512	983	652	140	50	38,9
kobiety	a	7184	4742	871	5789	2442	3347	992	190	403	43,3
	b	1673	1035	297	1205	637	567	335	63	133	22,9
Miasto	a	9820	6760	142	8472	3060	5413	1277	440	70	50,3
	b	2478	1585	59	2032	893	1139	423	152	23	29,7
Wieś	a	6065	4965	1777	3890	1100	2790	1629	191	547	50,6
	b	1392	1136	629	667	256	412	564	51	160	30,1
2010											
Pracujący	a	16075	11848	1892	12437	4227	8210	3036	659	602	50,6
	b	4050	2858	704	2792	1192	1599	1079	230	179	30,8
mężczyźni	a	8844	7109	1035	6646	1735	4911	1989	458	209	58,6
	b	2288	1774	393	1529	513	1015	709	160	50	39,8
kobiety	a	7231	4739	857	5792	2492	3299	1047	201	393	43,4
	b	1763	1084	310	1263	679	584	370	70	130	23,7
Miasto	a	9966	6867	142	8521	3099	5422	1373	456	72	50,9
	b	2617	1690	65	2107	927	1181	484	168	26	30,9
Wieś	a	6109	4981	1751	3916	1129	2788	1663	203	530	50,3
	b	1433	1168	639	684	265	419	595	62	154	30,4

TABL. IV. BEZROBOTNI WEDŁUG KATEGORII, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W IV KWARTALE
W LATACH 2007–2010 (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	W tym bezrobotni, którzy		Stopa bezrobocia w %	
		stracili pracę	powracają do pracy po przerwie		
		w tysiącach osób			
2007					
Bezrobotni	a	1448	445	571	8,5
	b	261	70	178	6,9
mężczyźni	a	720	232	260	7,8
	b	150	43	96	6,9
kobiety	a	728	213	311	9,4
	b	111	26	82	7,0
Miasto	a	930	294	392	8,8
	b	197	55	131	8,2
Wieś	a	518	151	179	8,0
	b	64	14	47	4,7
2008					
Bezrobotni	a	1154	416	384	6,7
	b	207	86	111	5,2
mężczyźni	a	559	222	166	6,0
	b	118	56	55	5,2
kobiety	a	594	194	219	7,6
	b	88	30	56	5,3
Miasto	a	733	264	260	6,9
	b	147	65	76	5,8
Wieś	a	421	152	124	6,4
	b	60	21	35	4,1
2009					
Bezrobotni	a	1471	666	436	8,5
	b	256	115	128	6,2
mężczyźni	a	778	379	191	8,2
	b	146	80	63	6,2
kobiety	a	694	287	244	8,8
	b	110	35	65	6,2
Miasto	a	926	437	289	8,6
	b	186	86	89	7,0
Wieś	a	545	230	146	8,2
	b	71	29	39	4,8
2010					
Bezrobotni	a	1649	770	492	9,3
	b	319	145	157	7,3
mężczyźni	a	858	438	219	8,8
	b	181	92	78	7,3
kobiety	a	791	331	273	9,9
	b	138	52	80	7,2
Miasto	a	1038	497	317	9,4
	b	229	100	117	8,0
Wieś	a	611	272	174	9,1
	b	90	45	40	5,9

TABL. V. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W IV KWARTALE W LATACH 2007–2010 (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
	w tysiącach osób						
2007							
Bezrobotni	a	1448	168	375	163	520	222
	b	261	19	59	18	98	66
mężczyźni	a	720	55	175	48	320	120
	b	150	10	33	.	65	39
kobiety	a	728	113	200	114	199	98
	b	111	9	27	15	33	28
Miasto	a	930	127	242	119	312	131
	b	197	17	47	17	73	44
Wieś	a	518	41	133	44	208	91
	b	64	.	13	.	25	23
2008							
Bezrobotni	a	1154	144	319	149	361	180
	b	207	9	65	14	63	55
mężczyźni	a	559	49	148	55	198	109
	b	118	7	31	5	43	32
kobiety	a	594	95	171	94	164	71
	b	88	.	34	9	20	23
Miasto	a	733	101	213	111	206	101
	b	147	9	52	13	41	32
Wieś	a	421	43	107	38	155	79
	b	60	–	13	.	22	23
2009							
Bezrobotni	a	1471	216	394	168	469	225
	b	256	19	68	18	92	59
mężczyźni	a	778	78	197	77	288	138
	b	146	9	31	8	64	33
kobiety	a	694	138	197	91	180	87
	b	110	10	37	10	28	26
Miasto	a	926	160	253	114	294	105
	b	186	17	61	17	64	26
Wieś	a	545	56	141	53	175	120
	b	71	.	7	.	27	32
2010							
Bezrobotni	a	1649	224	443	213	522	247
	b	319	15	89	20	130	63
mężczyźni	a	858	83	215	83	332	146
	b	181	8	41	6	92	34
kobiety	a	791	141	228	130	190	102
	b	138	7	49	14	38	29
Miasto	a	1038	158	289	151	297	144
	b	229	14	72	17	86	40
Wieś	a	611	66	154	62	226	104
	b	90	.	17	.	44	24

TABL. VI. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W LATACH 2007–2010 (MPiPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólno- kształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
							w osobach
2007							
Bezrobotni	a	1746573	120232	386232	158977	516563	564569
	b	379826	12133	65025	20685	102656	179327
mężczyźni	a	729225	38938	128339	41277	248200	272471
	b	209588	7671	29037	5402	64486	102992
kobiety	a	1017348	81294	257893	117700	268363	292098
	b	170238	4462	35988	15283	38170	76335
Miasto	a	960854	86285	229231	98993	260485	285860
	b	245185	10671	51458	17181	67500	98375
Wieś	a	785719	33947	157001	59984	256078	278709
	b	134641	1462	13567	3504	35156	80952
2008							
Bezrobotni	a	1473752	124848	328485	150106	422057	448256
	b	317904	10464	56777	17247	90349	143067
mężczyźni	a	640317	41705	116311	42335	214764	225202
	b	179644	6559	25266	4480	58563	84776
kobiety	a	833435	83143	212174	107771	207293	223054
	b	138260	3905	31511	12767	31786	58291
Miasto	a	803318	87743	190115	90376	209709	225375
	b	200473	9118	43997	13979	57337	76042
Wieś	a	670434	37105	138370	59730	212348	222881
	b	117431	1346	12780	3268	33012	67025
2009							
Bezrobotni	a	1892680	178328	418381	203800	547725	544446
	b	391672	13038	72257	19726	121988	164663
mężczyźni	a	926259	63065	175700	69874	313876	303744
	b	235750	8236	35099	5519	83951	102945
kobiety	a	966421	115263	242681	133926	233849	240702
	b	155922	4802	37158	14207	38037	61718
Miasto	a	1059766	125869	243503	123176	281611	285607
	b	251638	11394	56005	16065	78425	89749
Wieś	a	832914	52459	174878	80624	266114	258839
	b	140034	1644	16252	3661	43563	74914
2010							
Bezrobotni	a	1954706	204679	429867	213148	556193	550819
	b	421674	15055	79733	21427	134916	170543
mężczyźni	a	939914	67809	175233	70499	317168	309205
	b	252216	9329	37587	5919	92258	107123
kobiety	a	1014792	136870	254634	142649	239025	241614
	b	169458	5726	42146	15508	42658	63420
Miasto	a	1098274	141329	249720	128307	285891	293027
	b	272764	13117	62080	17534	85916	94117
Wieś	a	856432	63350	180147	84841	270302	257792
	b	148910	1938	17653	3893	49000	76426

TABL. VII. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W LATACH 2007–2010

(MPiPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Ogółem	Czas pozostawania bez pracy					
			poniżej 1 miesiąca	1–3	3–6	6–12	12–24	powyżej 24 miesięcy
2007								
Bezrobotni	a	1746573	160562	313505	244182	241081	243125	544118
	b	379826	26279	47112	36251	48056	52145	169983
mężczyźni	a	729225	88596	155458	104860	104024	94356	181931
	b	209588	17351	29739	21269	28519	30559	82151
kobiety	a	1017348	71966	158047	139322	137057	148769	362187
	b	170238	8928	17373	14982	19537	21586	87832
Miasto	a	960854	93442	176659	137149	138522	133087	281995
	b	245185	16831	29778	24690	32547	34407	106932
Wieś	a	785719	67120	136846	107033	102559	110038	262123
	b	134641	9448	17334	11561	15509	17738	63051
2008								
Bezrobotni	a	1473752	183866	344777	233784	209986	180656	320683
	b	317904	30161	56646	36455	43810	41677	109155
mężczyźni	a	640317	102044	169481	99911	88499	71018	109364
	b	179644	19732	35095	20873	25203	24538	54203
kobiety	a	833435	81822	175296	133873	121487	109638	211319
	b	138260	10429	21551	15582	18607	17139	54952
Miasto	a	803318	106938	193563	129328	116241	95951	161297
	b	200473	19510	35557	24252	28716	26378	66060
Wieś	a	670434	76928	151214	104456	93745	84705	159386
	b	117431	10651	21089	12203	15094	15299	43095
2009								
Bezrobotni	a	1892680	197347	452396	373881	380158	243246	245652
	b	391672	32636	74093	60486	80480	57839	86138
mężczyźni	a	926259	116306	239725	183129	191408	106665	89026
	b	235750	22226	46732	36298	50715	35024	44755
kobiety	a	966421	81041	212671	190752	188750	136581	156626
	b	155922	10410	27361	24188	29765	22815	41383
Miasto	a	1059766	116357	259444	213913	216108	130346	123598
	b	251638	21211	47055	41206	54006	36825	51335
Wieś	a	832914	80990	192952	159968	164050	112900	122054
	b	140034	11425	27038	19280	26474	21014	34803
2010								
Bezrobotni	a	1954706	219612	448744	357507	360156	335073	233614
	b	421674	38235	76252	57853	80296	85271	83767
mężczyźni	a	939914	130241	226949	165224	171395	154483	91622
	b	252216	25624	45991	33091	48642	52971	45897
kobiety	a	1014792	89371	221795	192283	188761	180590	141992
	b	169458	12611	30261	24762	31654	32300	37870
Miasto	a	1098274	123615	253859	203472	209082	187998	120248
	b	272764	23575	47851	39476	54503	56509	50850
Wieś	a	856432	95997	194885	154035	151074	147075	113366
	b	148910	14660	28401	18377	25793	28762	32917

TABL. VIII. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY W LATACH 2007–2010 (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Ogółem	Staż pracy						Bez stażu
			do 1 roku	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
		w osobach							
2007									
Bezrobotni	a	1746573	258951	331939	233982	281983	194727	40206	404785
	b	379826	38347	29434	31084	85264	127809	38124	29764
mężczyźni	a	729225	99583	141286	94527	116149	105836	29743	142101
	b	209588	21885	16690	14547	38260	74642	28704	14860
kobiety	a	1017348	159368	190653	139455	165834	88891	10463	262684
	b	170238	16462	12744	16537	47004	53167	9420	14904
Miasto	a	960854	143172	173217	129811	166553	130112	28234	189755
	b	245185	24448	18108	18925	54217	87376	26830	15281
Wieś	a	785719	115779	158722	104171	115430	64615	11972	215030
	b	134641	13899	11326	12159	31047	40433	11294	14483
2008									
Bezrobotni	a	1473752	223401	302377	194274	229605	158773	36417	328905
	b	317904	29866	24352	26070	73681	107277	34388	22270
mężczyźni	a	640317	87674	135128	84207	100681	89163	25637	117827
	b	179644	17388	14216	12736	34793	64357	24560	11594
kobiety	a	833435	135727	167249	110067	128924	69610	10780	211078
	b	138260	12478	10136	13334	38888	42920	9828	10676
Miasto	a	803318	124136	157970	106552	133049	103144	24857	153610
	b	200473	18593	14586	15554	45878	71379	23514	10969
Wieś	a	670434	99265	144407	87722	96556	55629	11560	175295
	b	117431	11273	9766	10516	27803	35898	10874	11301
2009									
Bezrobotni	a	1892680	282106	415506	248710	284268	204885	58452	398753
	b	391672	31839	27200	30591	89283	135647	55123	21989
mężczyźni	a	926259	122394	207558	122788	140137	123233	42802	167347
	b	235750	19303	16733	16032	45293	85314	40882	12193
kobiety	a	966421	159712	207948	125922	144131	81652	15650	231406
	b	155922	12536	10467	14559	43990	50333	14241	9796
Miasto	a	1059766	163128	222549	139994	167223	133446	40989	192437
	b	251638	20283	16278	18538	55672	90738	38871	11258
Wieś	a	832914	118978	192957	108716	117045	71439	17463	206316
	b	140034	11556	10922	12053	33611	44909	16252	10731
2010									
Bezrobotni	a	1954706	295410	435471	259244	288822	207521	63100	405138
	b	421674	33252	29596	33669	97404	145422	60478	21853
mężczyźni	a	939914	126405	209168	125944	142894	123699	44458	167346
	b	252216	20307	18382	18048	50054	90196	42979	12250
kobiety	a	1014792	169005	226303	133300	145928	83822	18642	237792
	b	169458	12945	11214	15621	47350	55226	17499	9603
Miasto	a	1098274	170997	233970	146911	171150	136423	44314	194509
	b	272764	21409	17889	20450	61101	98017	42696	11202
Wieś	a	856432	124413	201501	112333	117672	71098	18786	210629
	b	148910	11843	11707	13219	36303	47405	17782	10651

WYBRANE DANE WEDŁUG REGIONÓW

Informacje o osobach powyżej 50. roku życia według regionów zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego „Badania aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL), danych wynikowych uzyskanych z badania „Bezrobocie rejestrowane”, zrealizowanego na formularzach MPiPS oraz z badania „Struktura wynagrodzeń” (Z-12).

* * *

W tej części zaprezentowano podstawowe charakterystyki osób powyżej 50. roku życia dotyczące ich sytuacji na rynku pracy w podziale na regiony Polski.

W IV kwartale 2010 r., w grupie osób powyżej 50. roku życia liczącej 13168 tys., zdecydowaną większość stanowiły osoby zamieszkające w miastach (64,3%). Najwyższy udział osób powyżej 50. roku życia w ludności ogółem odnotowano w regionie centralnym (2858 tys., tj. 21,7%), natomiast najniższy w regionie południowo-zachodnim (1426 tys., tj. 10,8%).

Według BAEL, wśród osób powyżej 50. roku życia, w IV kwartale 2010 r. liczba ludności legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności wynosiła 2614 tys. (mężczyzn – 1264 tys., kobiet – 1350 tys.), co stanowiło 19,9% ogółu badanej grupy. Najwięcej osób niepełnosprawnych odnotowano w regionie południowym (550 tys. osób, tj. 19,9%), z kolei najmniej w regionie południowo-zachodnim (291 tys. osób, tj. 20,4%).

Aktywnych zawodowo powyżej 50. roku życia było 4369 tys. osób, w tym 1900 tys. kobiet. Współczynnik aktywności zawodowej w badanej grupie wiekowej wyniósł 33,2%, z tego najwyższy odnotowano w regionie wschodnim (35,6%), a najniższy w regionie południowym (29,2%). Na terenach wiejskich wskaźnik ten wyniósł 32,4%, zaś w miastach 33,6%.

Aktywnych zawodowo niepełnosprawnych było 336 tys. osób (7,7% ogółu aktywnych zawodowo powyżej 50. roku życia), z czego mężczyzn – 210 tys. osób (8,5%), zaś kobiet – 125 tys. (6,6%). Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych wyniósł 12,8%, przy czym najwyższy odnotowano w regionie wschodnim (16,4%), a najniższy w regionach południowym i południowo-zachodnim (po 11,0%). Współczynnik ten był zdecydowanie wyższy w przypadku mężczyzn niż kobiet (wynosząc odpowiednio: 16,6% i 9,3%). Na terenach wiejskich wskaźnik ten wyniósł 13,0%, a w miastach – 12,5%.

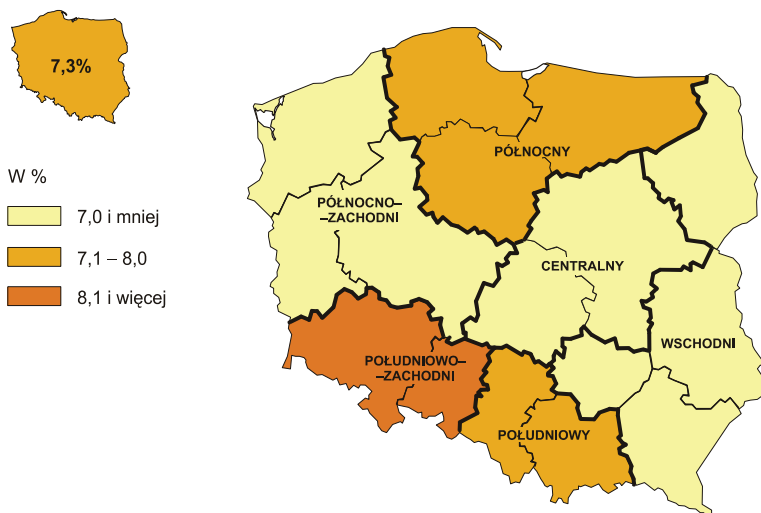
W IV kwartale 2010 r. pracowało 4050 tys. osób powyżej 50. roku życia. Wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wyniósł 30,8% i był wyższy w miastach (30,9%) niż na wsi (30,4%). Najwięcej pracujących odnotowano w regionie centralnym (924 tys.), a wskaźnik zatrudnienia najwyższy był w regionie wschodnim (33,3%). Najmniej pracujących było w regionie południowo-zachodnim (420 tys.), a najniższy wyliczony wskaźnik zatrudnienia odnotowano w regionie południowym, gdzie wyniósł 26,9%.

Pracujących niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia było 299 tys. (w pełnym wymiarze – 192 tys., niepełnym – 107 tys. osób). Wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wyniósł 11,4% i był wyższy na wsi (11,6%) niż w miastach (11,3%). Wśród mężczyzn i kobiet wynosił odpowied-

nio: 14,9% i 8,2%. Wskaźnik zatrudnienia najwyższy był w regionie wschodnim (15,1%), a najniższy w regionie południowo-zachodnim, gdzie wyniósł 8,5%.

Według BAEL wśród bezrobotnych było 319 tys. osób powyżej 50. roku życia, w tym 138 tys. kobiet. Większość bezrobotnych stanowiły osoby zamieszkałe w mieście (71,8%). Stopa bezrobocia wyniosła w całej grupie 7,3% (wśród kobiet – 7,2%). Najwięcej bezrobotnych było w regionie centralnym (66 tys. osób), zaś najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w regionie południowo-zachodnim – 9,6%. Region północny charakteryzował się najniższą liczbą bezrobotnych (43 tys.), a najniższą stopę bezrobocia odnotowano w regionie centralnym oraz wschodnim (w obu przypadkach po 6,6%). Najmniej bezrobotnych kobiet było w regionach: północno-zachodnim, południowo-zachodnim i północnym (po 20 tys. osób), a najniższą stopę bezrobocia wśród kobiet odnotowano w regionie centralnym (5,8%).

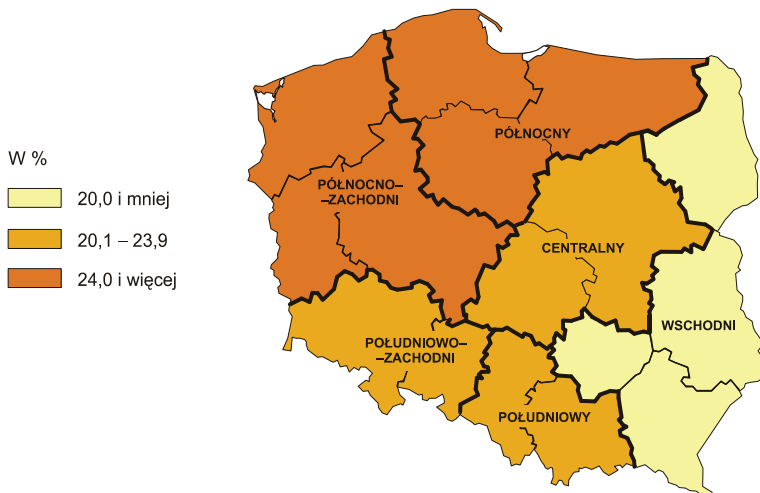
Mapa I. **STOPA BEZROBOCIA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG REGIONÓW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

Na koniec 2010 r. ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w Polsce wyniosła 1954,7 tys. Najwyższy udział w badanej grupie mieli bezrobotni z regionu wschodniego (20,9%), a najniższy – z regionu południowo-zachodniego (10,2%).

W ogólnej liczbie bezrobotnych, grupa osób powyżej 50. roku życia liczyła 421,7 tys., co stanowiło 21,6% ogółu bezrobotnych. Największy odsetek bezrobotnych powyżej 50. roku życia stanowili bezrobotni zamieszkali w regionie centralnym (21,2% udziału), a najmniejszy w regionie południowo-zachodnim (12,5%). W badanej grupie wiekowej prawo do zasiłku posiadało 97,4 tys. osób, z tego 41,0% prawo do niego posiadały kobiety. Największy udział bezrobotnych powyżej 50. roku życia z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w tej grupie wiekowej odnotowano w regionie północnym 25,1%, natomiast najmniejszy w regionie wschodnim – 19,7%.

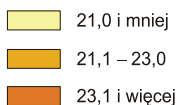
Mapa II. **UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA Z PRAWEM DO ZASIŁKU W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG REGIONÓW W 2010 R. (MPiPS)**
Stan w dniu 31 XII

Prawo do zasiłku posiadało 326,6 tys. osób, w tym najwięcej w regionie północnym (21,2%), a najmniej w regionie południowo-zachodnim (10,8%).

Mapa III. **ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I REGIONÓW W 2010 R. (MPiPS)**
Stan w dniu 31 XII

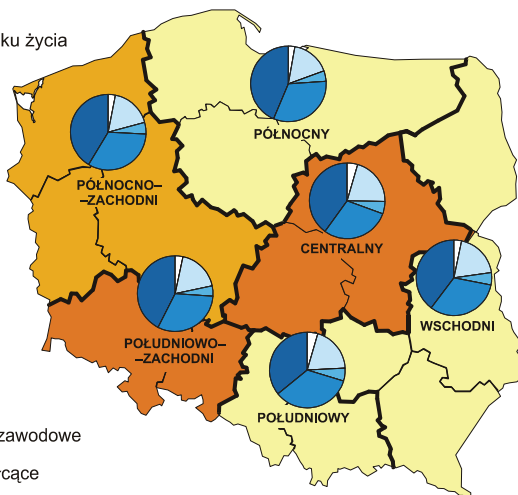
Udział zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia w % bezrobotnych ogółem:

Struktura bezrobotnych powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia w %:

- wyższe
- policealne i średnie zawodowe
- średnie ogólnokształcące
- zasadnicze zawodowe
- gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe

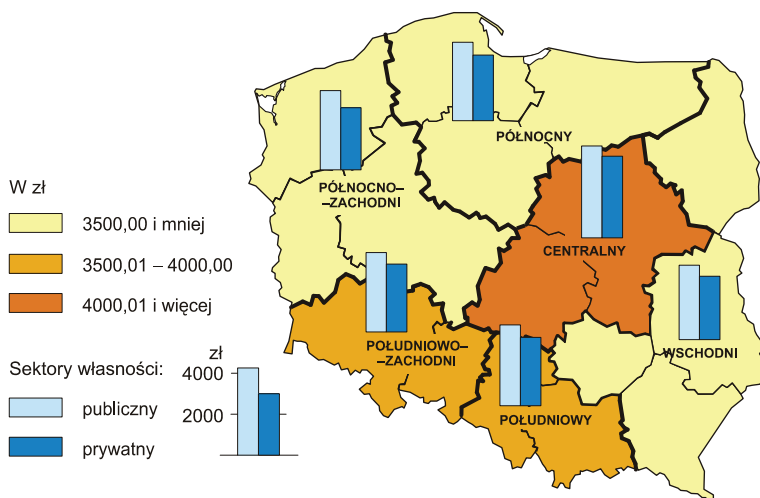

W grupie zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia największy udział miały osoby z najniższym wykształceniem, tj. gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (40,4%), zaś najmniejszy – osoby z wykształceniem wyższym (3,6%). Największy udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym odnotowano w regionie północnym (43,7%), natomiast najmniejszy – w regionie południowym (35,8%).

Według kryterium czasu pozostawania bez pracy wśród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia największy odsetek stanowiły osoby pozostające bez pracy 12–24 miesiące (20,2%). Największy odsetek bezrobotnych poszukujących pracy od roku do 2 lat wystąpił w regionie centralnym (22,7%), zaś najniższy w regionie północnym (19,1%). Udział osób najkrócej pozostających bez pracy, tj. do 1 miesiąca, stanowił 9,1% ogółu bezrobotnych w tej grupie wiekowej, z tego w regionie północnym ich udział był największy (10,3%), a w regionie centralnym – najmniejszy (7,7%).

Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia w październiku 2010 r. w kraju wyniosło 3670,00 zł. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano

Mapa IV. **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I REGIONÓW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)**

w regionie centralnym (4232,46 zł), a najniższe w regionie wschodnim (3372,41 zł). Poziom wynagrodzeń wyższy był w sektorze publicznym (3988,53 zł) niż w sektorze prywatnym (3373,06 zł). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze publicznym odnotowano w regionie centralnym (4478,74 zł), natomiast najniższe w regionie wschodnim (3629,75 zł). Podobnie w sektorze prywatnym najwyższe wynagrodzenie odnotowano w regionie centralnym (3977,63 zł), a najniższe w regionie północno-zachodnim (3039,91 zł).

TABL. IX. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I REGIONÓW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

A. OGÓŁEM

REGIONY	Ludność	Aktywni zawodowo					Bierni zawo- dowo	Współ- czynnik aktyw- ności zawodo- wej	Wskaźnik zatrud- nienia	Stopa bezrobo- cia
		razem	pracujący			bezro- botni				
			razem	w wymiarze						
				pełnym	niepeł- nym					
	w tysiącach osób							w %		

OGÓŁEM

POLSKA	13168	4369	4050	3476	574	319	8799	33,2	30,8	7,3
Regiony:										
centralny	2858	989	924	801	123	66	1868	34,6	32,3	6,6
południowy	2760	805	742	631	111	62	1955	29,2	26,9	7,7
wschodni	2411	859	802	661	141	57	1552	35,6	33,3	6,6
północno-zachodni	1961	674	628	541	87	46	1287	34,4	32,0	6,8
południowo-zachodni	1426	464	420	371	49	44	962	32,6	29,5	9,6
północny	1753	578	534	471	64	43	1175	33,0	30,5	7,5

w tym KOBIEТЫ

POLSKA	7425	1900	1763	1430	332	138	5525	25,6	23,7	7,2
Regiony:										
centralny	1643	444	419	349	69	26	1199	27,0	25,5	5,8
południowy	1543	346	318	255	62	28	1197	22,4	20,6	8,1
wschodni	1340	384	360	279	80	25	956	28,7	26,8	6,4
północno-zachodni	1097	278	258	203	56	20	819	25,3	23,5	7,1
południowo-zachodni	814	208	189	159	29	20	606	25,6	23,2	9,5
północny	988	240	220	185	35	20	748	24,3	22,3	8,2

TABL. IX. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I REGIONÓW W IV KWARTALE 2010 R. (cd.)

B. MIASTO

REGIONY	Ludność	Aktywni zawodowo					Bierni zawo- dowo	Współ- czynnik aktyw- ności zawodo- wej	Wskaźnik zatrud- nienia	Stopa bezrobo- cia
		razem	pracujący			bezro- botni				
			razem	w wymiarze						
				pełnym	niepeł- nym					
	w tysiącach osób								w %	

RAZEM

POLSKA	8461	2846	2617	2281	336	229	5615	33,6	30,9	8,0
Regiony:										
centralny	1918	682	632	549	82	50	1236	35,5	32,9	7,4
południowy	1883	559	514	446	67	45	1324	29,7	27,3	8,1
wschodni	1198	424	384	337	47	40	774	35,4	32,1	9,3
północno-zachodni	1301	447	414	355	59	33	854	34,4	31,8	7,4
południowo-zachodni	1008	342	308	271	37	34	665	34,0	30,6	10,0
północny	1154	392	366	322	43	27	762	34,0	31,7	6,8

w tym KOBIEТЫ

POLSKA	4870	1289	1185	986	199	104	3581	26,5	24,3	8,1
Regiony:										
centralny	1129	315	294	248	47	21	814	27,9	26,1	6,7
południowy	1063	246	225	185	40	21	817	23,1	21,1	8,6
wschodni	678	195	177	150	27	18	483	28,8	26,1	9,4
północno-zachodni	744	193	179	142	37	14	551	25,9	24,1	7,3
południowo-zachodni	585	164	147	124	23	16	421	28,0	25,2	10,0
północny	669	175	162	137	25	13	494	26,1	24,2	7,3

TABL. IX. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I REGIONÓW W IV KWARTALE 2010 R. (dok.)

C. WIEŚ

REGIONY	Ludność	Aktywni zawodowo					Bierni zawo- dowo	Współ- czynnik aktyw- ności zawodo- wej	Wskaźnik zatrud- nienia	Stopa bezrobo- cia
		razem	pracujący			bezro- botni				
			razem	w wymiarze						
				pełnym	niepeł- nym					
	w tysiącach osób							w %		

RAZEM

POLSKA	4708	1523	1433	1195	238	90	3184	32,4	30,4	5,9
Regiony:										
centralny	940	308	292	252	41	15	632	32,8	31,1	5,0
południowy	877	246	229	185	44	17	631	28,0	26,1	6,9
wschodni	1213	435	418	324	94	17	778	35,9	34,4	4,0
północno-zachodni	660	227	214	186	28	13	433	34,4	32,4	5,8
południowo-zachodni	418	122	112	100	12	10	296	29,2	26,7	8,4
północny	600	186	169	149	20	17	414	31,0	28,2	9,0

w tym KOBIEТЫ

POLSKA	2556	612	578	445	134	34	1944	23,9	22,6	5,5
Regiony:										
centralny	514	129	124	102	23	5	385	25,1	24,2	3,6
południowy	480	100	93	70	23	7	380	20,8	19,4	7,1
wschodni	662	189	183	130	53	6	473	28,5	27,6	3,3
północno-zachodni	353	85	79	61	18	6	268	24,1	22,4	6,7
południowo-zachodni	229	44	41	35	6	3	184	19,4	17,9	7,5
północny	318	65	58	48	11	7	253	20,4	18,3	10,5

TABL. X. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI, MIEJSCA ZAMIESZKANIA I REGIONÓW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

REGIONY	Ludność	Aktywni zawodowo				Bierni zawodowo	Współ- czynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnie- nia		
		razem	pracujący		razem				w wymiarze	
			razem	w wymiarze						
				pełnym					niepełnym	
	w tysiącach osób						w %			
OGÓŁEM										
POLSKA	2614	336	299	192	107	2278	12,8	11,4		
Regiony:										
centralny	429	54	48	35	13	375	12,6	11,2		
południowy	550	61	54	29	26	489	11,0	9,9		
wschodni	510	84	77	48	29	427	16,4	15,1		
północno-zachodni	474	64	57	40	17	409	13,6	12,0		
południowo-zachodni	291	32	25	16	9	259	11,0	8,5		
północny	360	41	38	24	13	319	11,4	10,4		
MĘŻCZYŹNI										
POLSKA	1264	210	188	123	66	1054	16,6	14,9		
Regiony:										
centralny	218	34	29	23	6	184	15,5	13,5		
południowy	267	42	38	19	19	225	15,8	14,2		
wschodni	257	52	48	30	17	206	20,1	18,5		
północno-zachodni	217	37	33	24	10	179	17,3	15,5		
południowo-zachodni	132	19	15	10	5	113	14,1	11,0		
północny	173	27	25	16	9	147	15,3	14,7		
KOBIETY										
POLSKA	1350	125	111	69	41	1224	9,3	8,2		
Regiony:										
centralny	211	20	19	12	7	190	9,7	8,9		
południowy	283	19	16	9	7	264	6,6	5,7		
wschodni	253	32	30	18	12	221	12,6	11,7		
północno-zachodni	257	27	23	16	7	230	10,4	9,1		
południowo-zachodni	159	13	10	6	.	145	8,4	6,5		
północny	187	14	12	8	.	173	7,7	6,5		
MIASTO										
POLSKA	1665	217	189	131	58	1448	13,0	11,3		
Regiony:										
centralny	292	39	34	26	8	254	13,3	11,7		
południowy	342	39	34	21	13	303	11,4	10,0		
wschodni	264	36	31	23	8	228	13,8	11,8		
północno-zachodni	323	49	43	31	12	274	15,1	13,3		
południowo-zachodni	213	26	21	14	7	187	12,4	9,7		
północny	229	28	26	17	8	202	12,0	11,1		
WIEŚ										
POLSKA	949	118	110	60	50	831	12,5	11,6		
Regiony:										
centralny	137	15	14	9	5	121	11,2	10,3		
południowy	207	22	20	8	12	186	10,4	9,6		
wschodni	246	47	46	25	21	199	19,2	18,7		
północno-zachodni	151	15	14	9	5	135	10,2	9,2		
południowo-zachodni	77	5	.	.	.	72	7,1	x		
północny	131	13	12	7	5	117	10,2	9,2		

TABL. XI. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG REGIONÓW W 2010 R. (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

REGIONY	Bezrobotni				W tym osoby powyżej 50. roku życia			
	ogółem	z liczby ogółem			razem	z liczby razem		
		kobiety	z prawem do zasiłku			kobiety	z prawem do zasiłku	
			razem	w tym kobiety			razem	w tym kobiety

W OSOBACH

POLSKA	1954706	1014792	326582	158698	421674	169458	97445	39934
Regiony:								
centralny	369958	181336	61499	29308	89511	34707	20275	8320
południowy	323419	173686	50790	25959	66134	28289	15757	6928
wschodni	407874	204153	54469	24542	74471	28152	14693	5548
północno-zachodni	304361	164503	55286	28252	67230	27786	16726	7154
południowo-zachodni	199057	103501	35338	17298	52649	20538	11992	4840
północny	350037	187613	69200	33339	71679	29986	18002	7144

W %

POLSKA	100,0	51,9	16,7	8,1	21,6	8,7	5,0	2,0
Regiony:								
centralny	100,0	49,0	16,6	7,9	24,2	9,4	5,5	2,2
południowy	100,0	53,7	15,7	8,0	20,4	8,7	4,9	2,1
wschodni	100,0	50,1	13,4	6,0	18,3	6,9	3,6	1,4
północno-zachodni	100,0	54,0	18,2	9,3	22,1	9,1	5,5	2,4
południowo-zachodni	100,0	52,0	17,8	8,7	26,4	10,3	6,0	2,4
północny	100,0	53,6	19,8	9,5	20,5	8,6	5,1	2,0

TABL. XII. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I REGIONÓW W 2010 R. (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
	w %						
POLSKA	O	100,0	3,6	18,9	5,1	32,0	40,4
	M	59,8	2,2	8,9	1,4	21,9	25,4
	K	40,2	1,4	10,0	3,7	10,1	15,0
Regiony:							
centralny	O	100,0	4,5	20,7	5,4	29,4	40,1
	M	61,2	2,8	10,2	1,6	20,3	26,3
	K	38,8	1,7	10,4	3,9	9,1	13,8
południowy	O	100,0	4,5	19,6	5,7	34,5	35,8
	M	57,2	2,8	8,7	1,5	22,6	21,6
	K	42,8	1,7	10,8	4,2	11,9	14,2
wschodni	O	100,0	3,2	19,7	5,2	32,3	39,6
	M	62,2	2,0	9,5	1,5	22,6	26,6
	K	37,8	1,2	10,2	3,7	9,7	13,0
północno-zachodni	O	100,0	3,0	17,9	4,9	32,8	41,4
	M	58,7	1,9	8,3	1,2	22,6	24,7
	K	41,3	1,1	9,6	3,7	10,1	16,8
południowo-zachodni	O	100,0	3,4	18,2	4,6	31,4	42,5
	M	61,0	2,1	8,7	1,3	21,7	27,2
	K	39,0	1,3	9,5	3,2	9,7	15,3
północny	O	100,0	2,7	16,7	4,6	32,4	43,7
	M	58,2	1,6	7,6	1,2	21,9	25,9
	K	41,8	1,1	9,1	3,4	10,5	17,8

TABL. XIII. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^a, PŁCI I REGIONÓW W 2010 R. (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Czas pozostawania bez pracy					
			do 1 miesiąca	1–3	3–6	6–12	12–24	powyżej 24 miesięcy
			w %					
POLSKA	O	100,0	9,1	18,1	13,7	19,0	20,2	19,9
	M	59,8	6,1	10,9	7,8	11,5	12,6	10,9
	K	40,2	3,0	7,2	5,9	7,5	7,7	9,0
Regiony:								
centralny	O	100,0	7,7	14,7	13,0	19,5	22,7	22,3
	M	61,2	5,3	9,1	7,7	12,1	14,4	12,7
	K	38,8	2,4	5,6	5,3	7,4	8,3	9,6
południowy	O	100,0	8,9	18,8	15,4	20,0	19,5	17,5
	M	57,2	5,8	10,6	8,5	11,6	11,6	9,2
	K	42,8	3,1	8,2	6,9	8,4	7,9	8,3
wschodni	O	100,0	8,2	15,0	11,4	16,9	19,5	28,9
	M	62,2	5,8	9,7	6,6	10,6	12,8	16,7
	K	37,8	2,5	5,3	4,8	6,3	6,7	12,2
północno-zachodni	O	100,0	10,0	20,9	14,7	19,7	20,1	14,6
	M	58,7	6,5	12,3	8,2	11,8	12,2	7,7
	K	41,3	3,5	8,6	6,5	8,0	7,9	6,9
południowo-zachodni	O	100,0	9,9	19,9	14,7	19,2	19,6	16,7
	M	61,0	6,8	12,4	8,5	11,8	12,1	9,3
	K	39,0	3,1	7,4	6,2	7,5	7,5	7,4
północny	O	100,0	10,3	20,8	13,9	19,1	19,1	16,9
	M	58,2	6,7	12,3	7,9	11,4	11,6	8,3
	K	41,8	3,6	8,5	6,0	7,7	7,5	8,5

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

TABL. XIV. PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI I REGIONÓW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

REGIONY	Ogółem		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	ogółem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
	w złotych					
POLSKA	3670,00	3413,22	3988,53	3710,83	3373,06	2962,07
Regiony:						
centralny	4232,61	3922,46	4478,74	4149,33	3977,63	3550,37
południowy	3618,35	3324,44	3939,42	3593,46	3334,64	2945,96
wschodni	3372,41	3207,39	3629,75	3457,39	3090,91	2738,91
północno-zachodni	3440,43	3234,30	3877,44	3588,97	3039,91	2704,02
południowo-zachodni	3561,69	3249,39	3865,02	3635,56	3306,59	2723,53
północny	3487,06	3234,42	3836,05	3599,00	3211,51	2757,33

POLSKA NA TLE WYBRANYCH KRAJÓW EUROPY

Informacje o współczynniku aktywności zawodowej, wskaźniku zatrudnienia i stopie bezrobocia w Polsce i krajach Europy dotyczące aktywności ekonomicznej osób powyżej 50. roku życia zostały opracowane na podstawie danych Eurostat pochodzących z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania „Labour Force Survey”, prowadzonego w Polsce pod nazwą „Badanie aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL).

* * *

W niniejszym podrozdziale przedstawiono dane obrazujące kształtowanie się sytuacji na rynku pracy w 2010 r. w Polsce i w wybranych krajach Europy, z wyszczególnieniem ludności powyżej 50. roku życia.

Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale dla ludności ogółem w Polsce (55,8%) był niższy w porównaniu z całą Unią Europejską (EU 27) o 1,6 pkt proc, a dla osób w wieku powyżej 50. roku życia wyniósł w Polsce 33,2%. Mężczyźni (zarówno w Polsce, jak i w krajach EU) charakteryzują się większą aktywnością zawodową na rynku pracy niż kobiety. Dla osób powyżej 50. roku życia w krajach EU 27 współczynnik wyniósł 42,1% dla mężczyzn i 28,2% dla kobiet, z kolei w Polsce odpowiednio: 43,0% i 25,6%.

W Polsce wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale wyniósł: dla ogółu – 30,8%, dla mężczyzn – 39,8% i dla kobiet – 23,7%.

W całej Unii Europejskiej dla ogółu ludności wskaźnik ten wyniósł 52,0%, a wśród osób powyżej 50. roku życia – 32,3%. Wskaźnik zatrudnienia mężczyzn był zdecydowanie wyższy w porównaniu do kobiet, i tak: o 13,2 pkt proc. dla ogółu i 12,9 pkt proc. w przypadku osób powyżej 50. roku życia.

Stopa bezrobocia osób w wieku powyżej 50. roku życia w Polsce w IV kwartale była zbliżona, zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Wskaźnik ten wyniósł: dla mężczyzn 7,4%, a dla kobiet – 7,3%. Bezrobotni w EU w 2010 r. stanowili 9,5% osób aktywnych zawodowo, przy czym dla osób powyżej 50. roku życia wskaźnik wyniósł 6,6% (mężczyźni – 6,8%, kobiety – 6,4%). Z kolei w Polsce stopa bezrobocia była niższa dla ogółu o 0,2 pkt proc., zaś wyższa o 0,8 pkt dla osób powyżej 50. roku życia.

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia w omawianych krajach Europy w 2010 r., zarówno dla ludności ogółem jak i według płci, odnotowały państwa skandynawskie: Islandia (ogółem – 73,5%, mężczyźni – 80,0%, kobiety – 66,9%), a także Norwegia (odpowiednio: 58,2%, 62,5%, 53,8%).

Wśród wybranych państw Europy najwyższy wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia osiągnęły: Islandia (70,9%) i Norwegia (57,4%), zarówno wśród mężczyzn (Islandia – 76,5%, Norwegia – 61,7%), jak i kobiet (kolejno: 65,3% i 53,2%). Najniższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród mieszkańców Włoch (25,4%) i Malty (25,5%).

Analizując stopę bezrobocia najwyższy wskaźnik odnotowano w Macedonii (23,9%) i na Łotwie (14,9%), natomiast najniższy w Norwegii (1,2%) i Austrii (2,6%).

TABL. XV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W POLSCE I UNII EUROPEJSKIEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Współczynnik aktywności zawodowej			
		Polska	EU 15	EU 25	EU 27
		w %			
2009					
Ogółem					
I kwartał	a	54,5	58,1	57,7	57,4
	b	30,9	33,9	33,7	33,7
II kwartał	a	54,7	58,2	57,8	57,6
	b	31,3	34,1	34,0	34,1
III kwartał	a	55,4	58,2	57,9	57,7
	b	32,0	34,0	34,0	34,0
IV kwartał	a	55,1	58,2	57,9	57,6
	b	31,8	34,4	34,3	34,2
Mężczyźni					
I kwartał	a	62,9	65,7	65,4	65,1
	b	40,8	41,6	41,7	41,7
II kwartał	a	63,2	65,6	65,4	65,2
	b	41,4	41,6	41,8	41,9
III kwartał	a	64,1	65,7	65,5	65,4
	b	42,4	41,6	41,8	41,9
IV kwartał	a	63,5	65,5	65,3	65,0
	b	41,5	42,0	42,1	42,1
Kobiety					
I kwartał	a	47,0	51,0	50,5	50,2
	b	23,3	27,2	27,0	27,0
II kwartał	a	47,0	51,2	50,7	50,5
	b	23,5	27,7	27,4	27,5
III kwartał	a	47,5	51,2	50,7	50,6
	b	24,0	27,5	27,3	27,4
IV kwartał	a	47,5	51,4	50,9	50,6
	b	24,4	27,8	27,6	27,6
2010					
Ogółem					
I kwartał	a	55,2	57,9	57,5	57,2
	b	31,9	34,4	34,3	34,2
II kwartał	a	55,7	58,0	57,7	57,5
	b	32,6	34,5	34,4	34,4
III kwartał	a	56,2	58,0	57,8	57,6
	b	33,1	34,6	34,5	34,5
IV kwartał	a	55,8	58,0	57,7	57,4
	b	33,2	34,7	34,7	34,6
Mężczyźni					
I kwartał	a	63,5	65,2	65,0	64,7
	b	41,5	41,9	41,9	41,9
II kwartał	a	64,0	65,3	65,1	65,0
	b	42,4	41,9	42,1	42,1
III kwartał	a	64,6	65,4	65,3	65,1
	b	43,0	41,9	42,1	42,1
IV kwartał	a	64,3	65,2	65,1	64,8
	b	43,0	42,0	42,2	42,1
Kobiety					
I kwartał	a	47,8	50,9	50,5	50,2
	b	24,5	28,0	27,8	27,7
II kwartał	a	48,3	51,1	50,7	50,5
	b	25,1	28,0	27,9	27,9
III kwartał	a	48,6	51,1	50,8	50,6
	b	25,6	28,3	28,1	28,1
IV kwartał	a	48,2	51,2	50,8	50,5
	b	25,6	28,4	28,3	28,2

Źródło: Dane pobrane ze strony internetowej Eurostat z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania Labour Force Survey (LFS): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (w dniu 07.03.2012 r.).

TABL. XVI. WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA W POLSCE I UNII EUROPEJSKIEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Wskaźnik zatrudnienia			
		Polska	EU 15	EU 25	EU 27
2009					
Ogółem					
I kwartał	a	50,0	53,0	52,6	52,5
	b	28,8	31,8	31,7	31,7
II kwartał	a	50,4	53,0	52,7	52,6
	b	29,4	32,1	32,0	32,1
III kwartał	a	50,9	53,0	52,6	52,6
	b	30,2	32,0	31,9	32,0
IV kwartał	a	50,4	52,8	52,4	52,3
	b	29,9	32,3	32,1	32,1
Mężczyźni					
I kwartał	a	58,1	59,9	59,7	59,5
	b	38,1	39,1	39,2	39,2
II kwartał	a	58,4	59,7	59,5	59,4
	b	38,8	39,1	39,3	39,4
III kwartał	a	59,2	59,8	59,6	59,6
	b	40,0	39,1	39,3	39,4
IV kwartał	a	58,3	59,4	59,2	59,0
	b	38,9	39,3	39,3	39,4
Kobiety					
I kwartał	a	42,8	46,5	46,0	45,9
	b	21,7	25,6	25,4	25,4
II kwartał	a	43,1	46,7	46,2	46,1
	b	22,1	26,1	25,8	26,0
III kwartał	a	43,4	46,6	46,1	46,1
	b	22,7	25,9	25,7	25,8
IV kwartał	a	43,4	46,6	46,2	46,0
	b	22,9	26,2	25,9	25,9
2010					
Ogółem					
I kwartał	a	49,4	52,1	51,7	51,5
	b	29,5	32,1	31,9	31,8
II kwartał	a	50,4	52,5	52,1	52,1
	b	30,2	32,3	32,1	32,2
III kwartał	a	51,1	52,7	52,4	52,3
	b	30,9	32,5	32,3	32,4
IV kwartał	a	50,6	52,5	52,2	52,0
	b	30,8	32,5	32,4	32,3
Mężczyźni					
I kwartał	a	56,8	58,6	58,3	58,1
	b	38,2	38,9	38,9	38,9
II kwartał	a	58,0	59,1	58,9	58,8
	b	39,2	39,1	39,2	39,2
III kwartał	a	59,0	59,4	59,3	59,2
	b	40,0	39,2	39,3	39,3
IV kwartał	a	58,6	59,1	59,0	58,8
	b	39,8	39,3	39,3	39,3
Kobiety					
I kwartał	a	42,7	46,0	45,5	45,3
	b	22,7	26,2	26,0	25,9
II kwartał	a	43,5	46,3	45,9	45,8
	b	23,3	26,4	26,2	26,2
III kwartał	a	43,9	46,3	45,9	45,8
	b	23,9	26,7	26,4	26,5
IV kwartał	a	43,4	46,2	45,8	45,6
	b	23,7	26,7	26,4	26,4

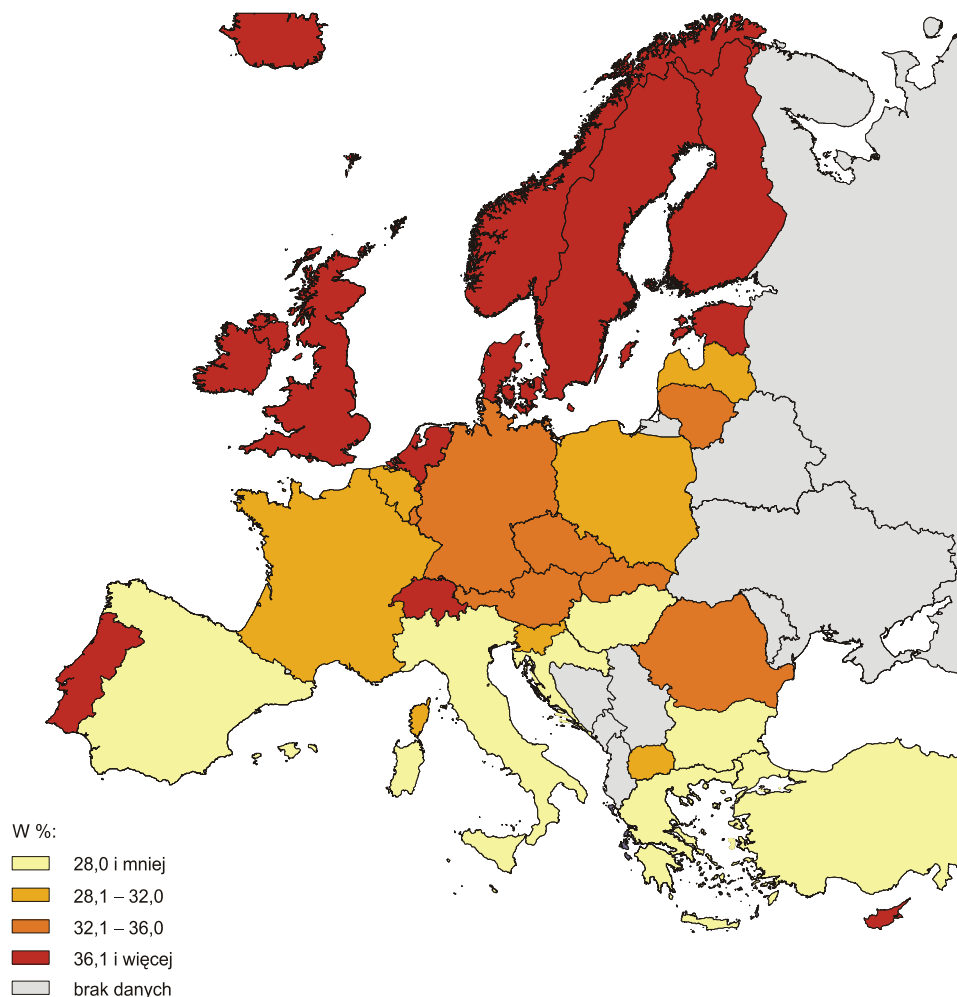
Źródło: Dane pobrane ze strony internetowej Eurostat z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania Labour Force Survey (LFS): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (w dniu 07.03.2012 r.).

TABL. XVII. STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I UNII EUROPEJSKIEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym osoby powyżej 50. roku życia		Stopa bezrobocia			
		Polska	EU 15	EU 25	EU 27
		w %			
2009					
Ogółem					
I kwartał	a	8,3	8,8	8,8	8,7
	b	6,7	6,0	6,1	6,0
II kwartał	a	7,9	8,9	8,9	8,8
	b	6,2	6,0	6,1	6,0
III kwartał	a	8,1	9,1	9,1	9,0
	b	5,8	6,0	6,1	6,0
IV kwartał	a	8,5	9,3	9,4	9,3
	b	6,3	6,3	6,5	6,4
Mężczyźni					
I kwartał	a	7,8	8,8	8,7	8,7
	b	6,6	6,1	6,1	6,1
II kwartał	a	7,5	9,0	9,0	8,8
	b	6,3	6,1	6,2	6,1
III kwartał	a	7,6	9,1	9,1	9,0
	b	5,8	6,2	6,3	6,1
IV kwartał	a	8,2	9,4	9,4	9,4
	b	6,3	6,5	6,6	6,6
Kobiety					
I kwartał	a	8,9	8,9	8,9	8,7
	b	6,8	5,9	6,1	5,9
II kwartał	a	8,4	8,8	8,8	8,6
	b	6,0	5,8	6,0	5,8
III kwartał	a	8,6	9,0	9,1	8,9
	b	5,8	5,7	5,9	5,7
IV kwartał	a	8,8	9,2	9,3	9,2
	b	6,2	6,1	6,2	6,1
2010					
Ogółem					
I kwartał	a	10,6	9,9	10,2	10,1
	b	7,7	6,7	7,0	6,9
II kwartał	a	9,5	9,4	9,6	9,5
	b	7,5	6,4	6,7	6,6
III kwartał	a	9,2	9,2	9,4	9,3
	b	6,9	6,2	6,4	6,3
IV kwartał	a	9,3	9,5	9,6	9,5
	b	7,4	6,5	6,7	6,6
Mężczyźni					
I kwartał	a	10,5	10,1	10,4	10,3
	b	7,9	7,1	7,3	7,2
II kwartał	a	9,3	9,5	9,7	9,6
	b	7,8	6,8	7,0	7,0
III kwartał	a	8,7	9,1	9,2	9,2
	b	7,0	6,5	6,7	6,6
IV kwartał	a	8,9	9,3	9,4	9,4
	b	7,4	6,7	6,9	6,8
Kobiety					
I kwartał	a	10,7	9,7	9,9	9,8
	b	7,3	6,3	6,6	6,4
II kwartał	a	9,8	9,4	9,5	9,4
	b	7,0	5,9	6,2	6,1
III kwartał	a	9,7	9,4	9,6	9,4
	b	6,7	5,8	6,1	6,0
IV kwartał	a	9,9	9,6	9,8	9,6
	b	7,3	6,2	6,5	6,4

Źródło: Dane pobrane ze strony internetowej Eurostat z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania Labour Force Survey (LFS): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (w dniu 07.03.2012 r.).

Mapa V. WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
W POLSCE NA TLE WYBRANYCH KRAJÓW EUROPY W IV KWARTALE 2010 R.

TABL. XVIII. WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI
W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY W IV KWARTALE 2010 R.

KRAJE	Współczynnik aktywności zawodowej			Wskaźnik zatrudnienia			Stopa bezrobocia		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w %								
Ogółem	34,6	42,1	28,2	32,3	39,3	26,4	6,6	6,8	6,4
Belgia	30,0	37,4	23,5	28,5	35,6	22,3	5,0	4,9	5,3
Bulgaria	29,7	35,3	25,3	26,9	31,6	23,1	9,6	10,3	8,8
Czechy	37,8	47,1	30,2	35,5	44,4	28,3	6,1	5,8	6,6

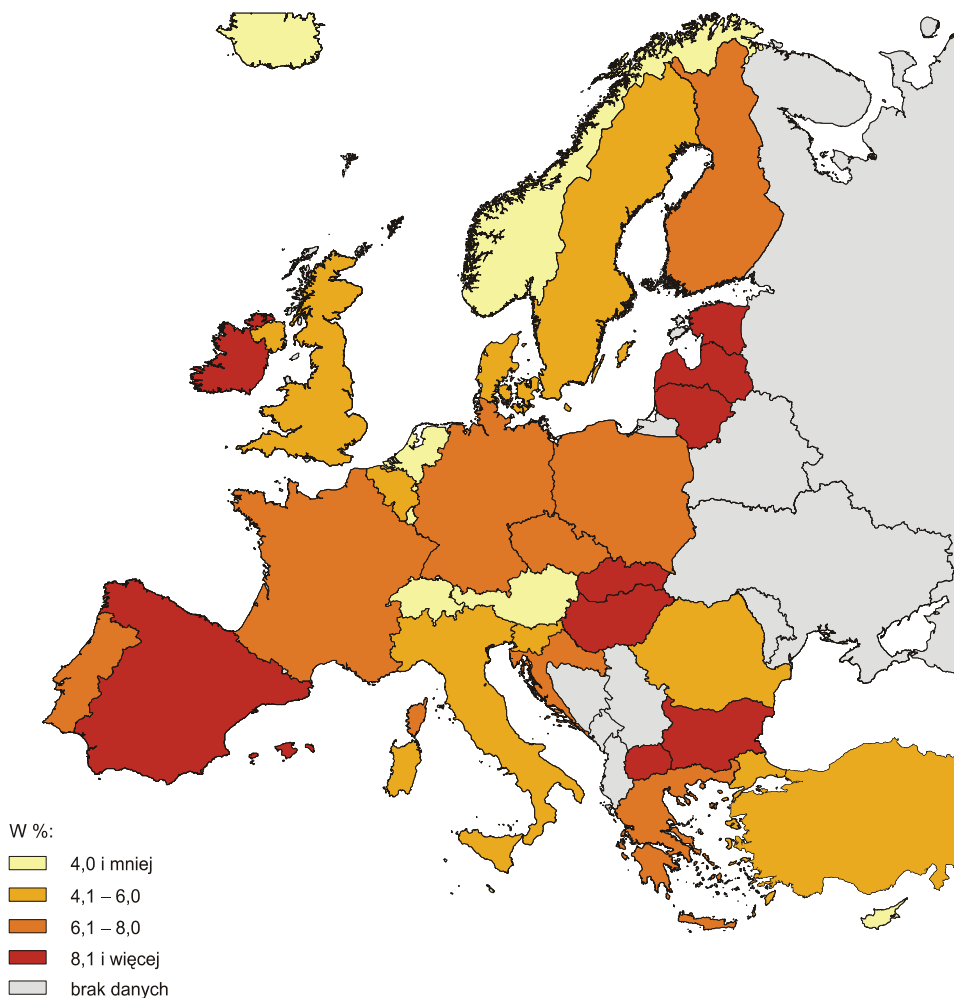
Źródło: Dane pobrane ze strony internetowej Eurostat z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania Labour Force Survey (LFS): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (w dniu 07.03.2012 r.).

TABL. XVIII. WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY W IV KWARTALE 2010 R. (dok.)

KRAJE	Współczynnik aktywności zawodowej			Wskaźnik zatrudnienia			Stopa bezrobocia		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w %								
Dania	40,2	46,5	34,5	38,0	44,0	32,5	5,4	5,3	5,6
Niemcy	37,6	44,1	31,9	35,1	41,2	29,9	6,5	6,7	6,4
Estonia	42,7	50,1	38,0	37,1	43,0	33,3	13,1	14,1	12,3
Irlandia	40,0	49,7	31,0	36,5	44,2	29,4	8,9	11,3	5,4
Grecja	30,0	40,7	20,7	27,7	37,7	18,9	7,7	7,2	8,6
Hiszpania	32,5	41,2	25,1	27,8	35,1	21,5	14,7	14,9	14,4
Francja	32,3	36,6	28,6	30,2	34,5	26,7	6,4	6,0	6,8
Włochy	26,4	36,1	18,4	25,4	34,6	17,6	4,1	4,1	4,3
Cypr	43,8	55,9	32,7	42,5	54,0	31,9	3,1	3,5	2,5
Łotwa	37,5	44,2	33,3	31,9	36,7	28,9	14,9	17,0	13,2
Litwa	38,0	45,3	33,3	33,2	39,2	29,3	12,7	13,4	12,0
Luksemburg	33,7	41,7	26,3	32,6	40,7	25,2	3,3	x	x
Węgry	29,6	35,3	25,4	27,1	32,2	23,4	8,5	9,0	8,0
Malta	26,5	42,7	12,0	25,5	41,3	11,3	4,0	x	x
Holandia	40,6	49,0	32,8	39,1	47,2	31,6	3,7	3,7	3,8
Austria	33,2	40,8	26,8	32,4	39,7	26,1	2,6	2,6	2,5
Polska	33,2	43,0	25,6	30,8	39,8	23,7	7,4	7,4	7,3
Portugalia	40,7	49,2	33,8	37,8	45,5	31,4	7,7	7,9	7,4
Rumunia	34,1	42,7	27,2	32,7	40,6	26,4	4,1	4,9	3,1
Słowenia	32,8	41,5	25,5	31,2	39,0	24,7	5,0	6,3	3,2
Słowacja	37,9	48,2	30,0	33,8	43,0	26,7	10,9	10,9	11,0
Finlandia	40,1	43,9	36,8	37,6	40,9	34,8	6,1	6,7	5,5
Szwecja	43,5	49,0	38,4	41,4	46,4	36,8	4,8	5,3	4,2
Wielka Brytania	40,3	47,3	34,2	38,5	44,7	33,1	4,5	5,5	3,3
Islandia	73,5	80,0	66,9	70,9	76,5	65,3	3,5	4,4	x
Norwegia	58,2	62,5	53,8	57,4	61,7	53,2	1,2	1,3	x
Szwajcaria	45,6	54,8	37,4	44,2	53,2	36,2	3,0	2,9	3,2
Chorwacja	28,4	36,2	22,4	26,7	33,8	21,1	6,3	6,7	5,7
Macedonia	37,2	50,5	25,2	28,4	38,2	19,4	23,9	24,4	22,8
Turcja	27,6	42,6	14,2	26,2	40,0	13,9	5,1	6,2	2,2

Źródło: Dane pobrane ze strony internetowej Eurostat z uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania Labour Force Survey (LFS): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (w dniu 07.03.2012 r.).

Mapa VI. STOPA BEZROBOCIA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA W POLSCE
NA TŁE WYBRANYCH KRAJÓW EUROPY W IV KWARTALE 2010 R.

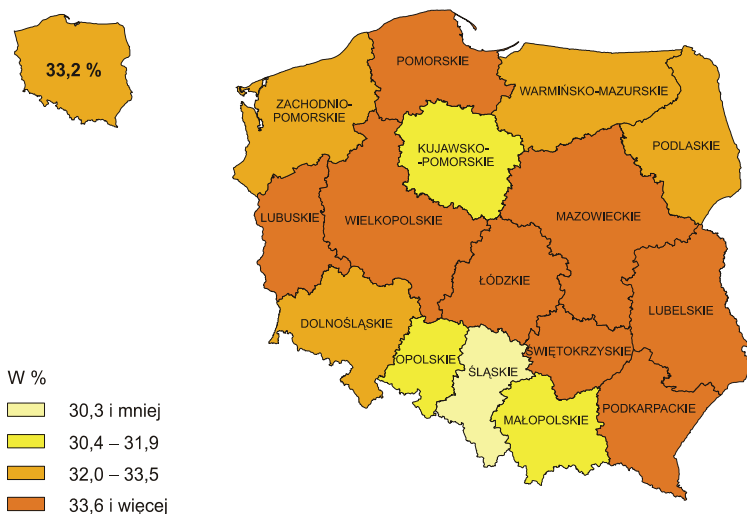
IV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Synteza

Informacje o aktywności ekonomicznej osób powyżej 50. roku życia zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego „Badania aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL).

Spośród 31741 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, osoby powyżej 50. roku życia stanowiły 41,5%. W Polsce w IV kwartale 2010 r. było 13168 tys. osób powyżej 50. roku życia (wzrost o 1,6% w stosunku do IV kwartału 2009 r.), z czego 4369 tys. osób **aktywnych zawodowo** (wzrost o 5,9%). Wśród aktywnych zawodowo odnotowano 2469 tys. mężczyzn (wzrost o 5,4%) i 1900 tys. kobiet (wzrost o 6,6%). W 2010 r. wśród osób powyżej 50. roku życia w Polsce odnotowano 2614 tys. **osób niepełnosprawnych**, z czego tylko 336 tys. (12,8%) było aktywnych zawodowo. W większości aktywni zawodowo niepełnosprawni powyżej 50. roku życia to mężczyźni – 210 tys., tj. 62,5% ogółu. **Współczynnik aktywności zawodowej** ogółem wyniósł 33,2%, co oznacza, że był wyższy o 1,4 pkt proc. niż w poprzednim roku. Dla kobiet wyniósł 25,6% i był znacznie niższy od współczynnika aktywności zawodowej mężczyzn wynoszącego 43,0%. Uwzględniając zróżnicowanie terytorialne, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej wystąpił w województwie podkarpackim (37,2%, przed rokiem – 35,7%), najniższy zaś w województwie śląskim (27,9% przed rokiem – 28,8%).

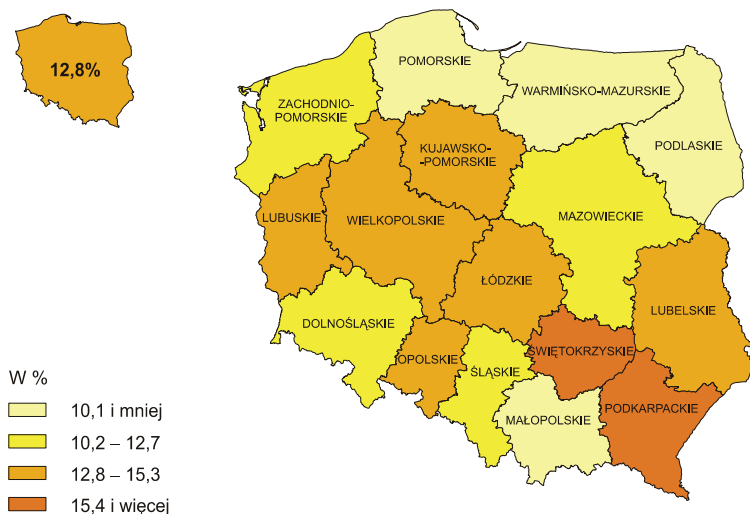
Mapa 1. WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

Współczynnik aktywności zawodowej **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia u mężczyzn wyniósł 16,6% i był o 7,3 pkt proc. wyższy niż u kobiet. Najwyższym współczynnikiem aktywności zawodowej w 2010 r. charakteryzowały się województwa: świętokrzyskie i podkarpackie (odpowiednio: 21,6% i 18,1%). Odnosi się to zarówno do niepełnosprawnych aktywnych

zawodowo mężczyzn powyżej 50. roku życia (wskaźnik aktywności zawodowej w województwie świętokrzyskim wyniósł 26,0%, a w podkarpackim – 22,2%), jak i kobiet (kolejno: 16,3% i 13,5%).

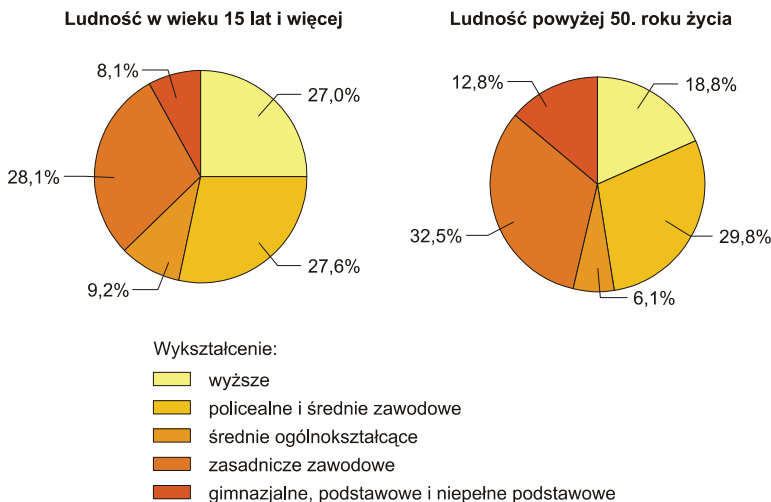
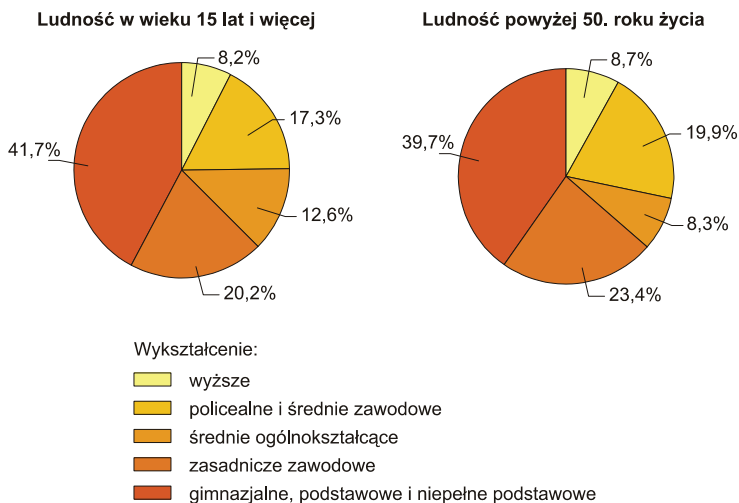
Mapa 2. **WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

W IV kwartale 2010 r. liczba **pracujących** wyniosła 4050 tys. osób (wzrost w stosunku do IV kwartału 2009 r. o 4,7%), w tym kobiet – 1763 tys. (wzrost o 5,4%). Z 319 tys. bezrobotnych osób (wzrost o 24,6% względem poprzedniego roku) tylko 138 tys. to kobiety (wzrost o 25,5%). **Biernych zawodowo** było natomiast 8799 tys. osób (spadek o 0,4%), z czego większość stanowiły kobiety – 5525 tys. (spadek o 0,2%).

Wśród aktywnych zawodowo osób powyżej 50. roku życia (według danych z IV kwartału 2010 r.) przeważały osoby z **wykształceniem** zasadniczym zawodowym – 1421 tys. oraz policealnym i średnim zawodowym – 1306 tys.; najmniej było zaś osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 265 tys. Analogiczna sytuacja wystąpiła wśród **osób niepełnosprawnych**, tj. odpowiednio: 124 tys., 97 tys. i 22 tys. Współczynnik aktywności zawodowej wśród analizowanej grupy wiekowej był najwyższy wśród osób z wykształceniem wyższym (51,7%); najniższy zaś wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (13,8%). Podobnie jak w całej grupie aktywnych zawodowo, najczęściej pracujących posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (1291 tys.), a najmniej średnie ogólnokształcące (244 tys.). W grupie biernych zawodowo najczęściej było osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym (3487 tys.), a najmniej z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (728 tys. osób).

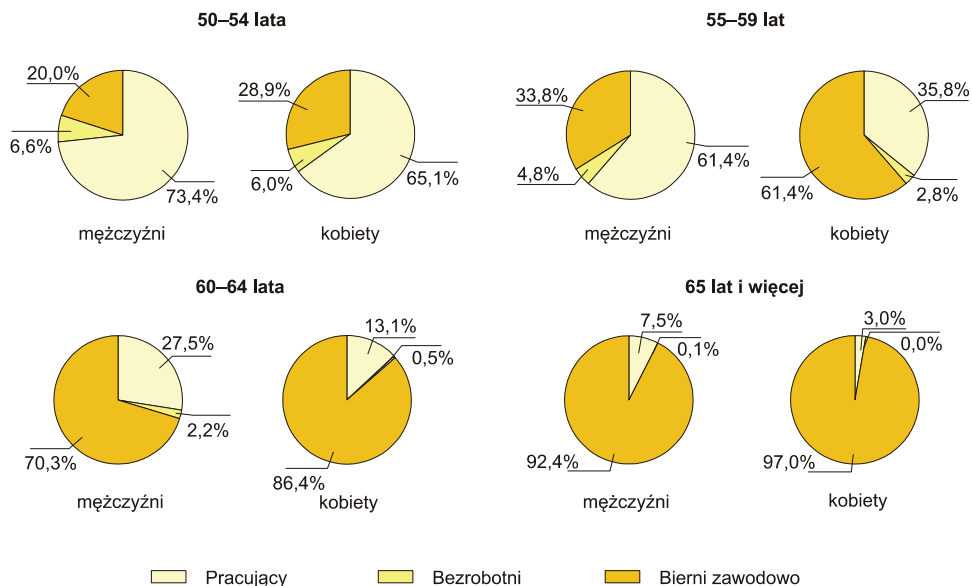
Mieszkańcy wsi charakteryzowali się wyższym poziomem współczynnika aktywności zawodowej bez względu na poziom wykształcenia. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej wśród mieszkańców wsi powyżej 50. roku życia zaobserwowano u osób z wykształceniem wyższym – 52,6% (o 1,1 pkt proc. wyższy niż w miastach). Największą różnicę między mieszkańcami wsi i miast odnotowano w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – odsetek aktywnych zawodowo był wyższy na wsi o 13,5 pkt proc. niż w miastach.

Wykres 1. **LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**Wykres 2. **BIERNI ZAWODOWO WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

Według wyników „Badania aktywności ekonomicznej ludności” w IV kwartale 2010 r. 51,4% osób powyżej 50. roku życia stanowiły te, które nie osiągnęły **wieku** emerytalnego, tj. mężczyźni w wieku 50–64 lata i kobiety w wieku 50–59 lat. Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł dla tej grupy 58,4%. Blisko połowa (41,6%) osób będących jeszcze w wieku produkcyjnym to bierni zawodowo, czyli niepracujący i nieposzukujący pracy. Dość wysoki udział procentowy biernych zawodowo (24,6%) można zauważyć już w grupie osób w wieku 50–54 lata. W kolejnych przedziałach wieku udział ten wzrasta i wynosi: 48,3% dla grupy wiekowej 55–59 lat oraz 79,0% dla grupy 60–64 lata. Wśród mężczyzn w wieku

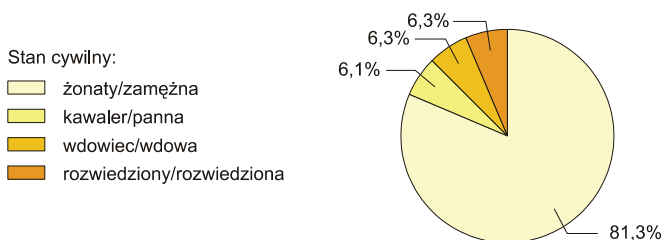
60–64 lata biernych zawodowo było 70,3%, a wśród kobiet – 86,4%, co wynika z faktu osiągnięcia przez nie wieku emerytalnego. Odsetek kobiet biernych zawodowo był znacznie wyższy niż u mężczyzn, także w niższych przedziałach wiekowych, a więc również wśród kobiet będących jeszcze w wieku produkcyjnym.

Wykres 3. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU I PŁCI W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

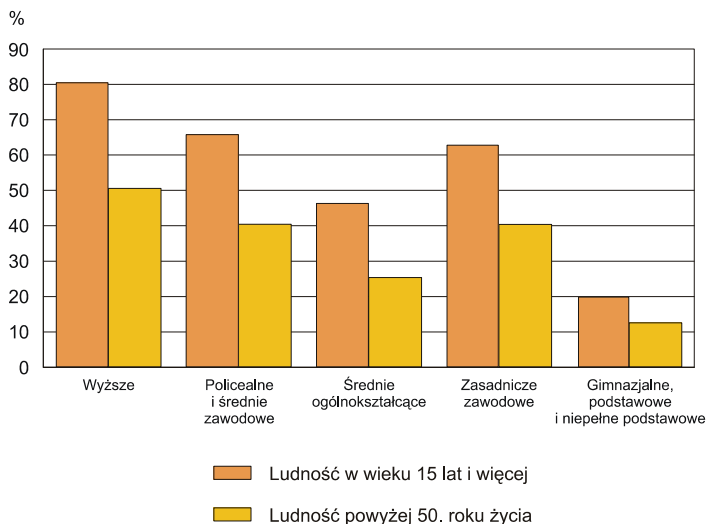
Analizując strukturę aktywnych zawodowo ze względu na **stan cywilny** badanych zaobserwowano, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające w związku małżeńskim – 3555 tys. (81,3% udziału), najmniejszą zaś panny/kawalerowie – 265 tys. (6,1%). Najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zauważono w grupie osób rozwiedzionych (42,6%), a najniższą wśród osób owdowiałych (9,5%).

Wykres 4. LUDNOŚĆ POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA AKTYWNA ZAWODOWO WEDŁUG STANU CYWILNEGO W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

TABL. 1. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, GRUP WIEKU I STANU CYWILNEGO W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	pracujący	bezrobotni			
		w tysiącach osób						
OGÓŁEM	2009	O	12961	4126	3870	256	8835	31,8
		M	5644	2343	2197	146	3301	41,5
		K	7317	1783	1673	110	5534	24,4
	2010	O	13168	4369	4050	319	8799	33,2
		M	5743	2469	2288	181	3275	43,0
		K	7425	1900	1763	138	5525	25,6
POZIOM WYKSZTAŁCENIA								
Wyższe		O	1586	820	804	15	766	51,7
		M	724	400	392	8	323	55,3
		K	862	419	412	7	443	48,6
Policealne i średnie zawodowe		O	3061	1306	1216	89	1755	42,7
		M	1340	669	628	41	671	49,9
		K	1721	637	588	49	1084	37,0
Średnie ogólnokształcące		O	992	265	244	20	728	26,7
		M	205	80	74	6	124	39,3
		K	787	184	170	14	603	23,4
Zasadnicze zawodowe		O	3484	1421	1291	130	2063	40,8
		M	2109	1012	920	92	1097	48,0
		K	1375	409	371	38	966	29,7
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe		O	4046	558	495	63	3487	13,8
		M	1366	307	273	34	1059	22,5
		K	2680	251	223	29	2429	9,4
GRUPY WIEKU								
50–54 lata		O	2889	2179	1998	181	710	75,4
		M	1403	1122	1030	92	280	80,0
		K	1486	1057	968	89	429	71,1
55–59		O	2832	1463	1357	106	1369	51,7
		M	1340	887	823	64	453	66,2
		K	1492	576	534	42	916	38,6
60–64		O	2291	480	452	28	1811	21,0
		M	1050	311	289	23	738	29,7
		K	1241	169	163	6	1072	13,6
65 lat i więcej		O	5157	247	244	.	4911	4,8
		M	1951	148	146	.	1803	7,6
		K	3206	98	97	.	3108	3,1
STAN CYWILNY								
Żonaty, zamężna		O	8990	3555	3339	216	5435	39,5
		M	4728	2128	2008	119	2601	45,0
		K	4262	1427	1330	97	2835	33,5
Kawaler, panna		O	653	265	229	36	388	40,6
		M	360	167	136	31	194	46,3
		K	293	99	93	6	194	33,7
Wdowiec, wdowa		O	2881	275	254	21	2606	9,5
		M	428	67	61	6	360	15,7
		K	2453	207	193	15	2246	8,5
Rozwiedziony, rozwiedziona		O	645	274	229	45	370	42,6
		M	227	107	83	24	120	47,1
		K	418	168	147	21	251	40,1

Wykres 5. **WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**TABL. 2. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE (BAEL)**

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
		razem	pracujący	bezrobotni			
	w tysiącach osób						
OGÓŁEM	O	2614	336	299	37	2278	12,8
	M	1264	210	188	22	1054	16,6
	K	1350	125	111	15	1224	9,3
Poziom wykształcenia:							
wyższe	O	172	35	33	.	137	20,2
	M	91	23	22	.	68	25,1
	K	81	12	12	.	69	14,7
policealne i średnie zawodowe	O	525	97	86	11	428	18,5
	M	265	56	51	5	209	21,2
	K	260	41	35	6	219	15,8
średnie ogólnokształcące	O	176	22	20	.	154	12,7
	M	50	10	9	.	40	20,4
	K	126	12	10	.	114	9,6
zasadnicze zawodowe	O	775	124	108	16	651	16,0
	M	494	87	76	11	407	17,7
	K	281	37	31	5	244	13,0
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	O	966	57	52	5	909	5,9
	M	364	34	30	.	330	9,3
	K	602	24	22	.	578	3,9

TABL. 3. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚĆ POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	pracujący	bezrobotni			
		w tysiącach osób						
POLSKA	2009	O	12961	4126	3870	256	8835	31,8
		M	5644	2343	2197	146	3301	41,5
		K	7317	1783	1673	110	5534	24,4
	2010	O	13168	4369	4050	319	8799	33,2
		M	5743	2469	2288	181	3275	43,0
		K	7425	1900	1763	138	5525	25,6
Województwa:								
dolnośląskie		O	1092	359	322	37	733	32,9
		M	464	192	171	21	273	41,3
		K	628	167	151	17	461	26,6
kujawsko-pomorskie		O	651	203	187	16	447	31,3
		M	280	115	107	9	165	41,1
		K	370	88	81	8	282	23,8
lubelskie		O	826	291	273	17	536	35,2
		M	362	159	150	10	203	43,9
		K	464	132	124	8	333	28,3
lubuskie		O	371	125	117	8	246	33,7
		M	169	74	70	.	95	44,1
		K	202	51	47	.	152	25,0
łódzkie		O	1031	347	319	28	684	33,7
		M	436	200	184	16	237	45,7
		K	595	148	135	12	447	24,8
małopolskie		O	1072	334	312	23	737	31,2
		M	459	186	171	14	273	40,4
		K	613	149	140	8	464	24,3
mazowieckie		O	1826	642	605	37	1184	35,2
		M	778	346	322	24	432	44,4
		K	1049	297	283	13	752	28,3
opolskie		O	334	105	98	7	229	31,6
		M	148	65	60	.	83	43,7
		K	186	41	38	.	145	22,0
podkarpackie		O	656	244	231	13	412	37,2
		M	294	131	123	8	163	44,6
		K	362	113	108	5	249	31,2
podlaskie		O	413	133	123	10	279	32,3
		M	185	78	72	6	106	42,4
		K	228	55	51	.	173	24,1
pomorskie		O	629	219	204	15	410	34,7
		M	274	130	121	8	144	47,4
		K	355	89	82	7	267	25,0
śląskie		O	1688	470	431	40	1218	27,9
		M	758	273	253	20	485	36,0
		K	930	197	177	20	733	21,2
świętokrzyskie		O	515	191	174	17	325	37,0
		M	230	106	97	9	124	46,2
		K	286	85	77	8	201	29,7
warmińsko-mazurskie		O	473	156	144	12	318	32,9
		M	211	93	86	6	119	43,9
		K	262	63	57	6	199	24,1
wielkopolskie		O	1033	366	348	19	667	35,5
		M	457	219	208	10	238	47,8
		K	576	148	139	8	428	25,7
zachodniopomorskie		O	556	183	164	19	374	32,8
		M	238	103	91	12	135	43,3
		K	318	80	72	7	239	25,0

TABL. 3. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW
W IV KWARTALE (dok.)

B. W TYM LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %
		razem	pracujący	bezrobotni		
	w % ogółem					
Województwa:						
dolnośląskie	O 51,9	92,3	91,9	96,3	32,1	58,5
	M 29,0	51,2	50,7	55,3	18,1	58,0
	K 22,9	41,2	41,2	41,0	14,0	59,0
kujawsko-pomorskie	O 53,8	93,3	92,9	98,1	35,8	54,2
	M 30,2	54,6	54,9	51,9	19,0	56,6
	K 23,6	38,7	38,0	46,3	16,8	51,2
lubelskie	O 51,9	87,9	87,3	98,5	32,3	59,6
	M 28,9	50,7	50,4	55,5	17,1	61,7
	K 23,0	37,2	36,9	43,0	15,3	56,9
lubuskie	O 57,2	93,8	93,7	95,3	38,7	55,2
	M 33,8	57,6	57,9	52,3	21,8	57,3
	K 23,4	36,3	35,8	43,0	16,9	52,1
łódzkie	O 49,5	91,5	90,8	98,7	28,2	62,2
	M 27,7	54,0	53,8	56,3	14,3	65,7
	K 21,8	37,5	37,1	42,3	13,9	57,8
małopolskie	O 46,1	86,1	85,3	97,9	27,9	58,3
	M 25,3	49,8	48,8	63,0	14,2	61,4
	K 20,8	36,3	36,5	34,8	13,7	54,6
mazowieckie	O 49,2	88,6	88,2	94,8	27,9	63,2
	M 26,7	49,9	49,1	62,4	14,2	65,7
	K 22,5	38,7	39,0	32,4	13,8	60,4
opolskie	O 50,1	92,9	92,5	98,3	30,3	58,6
	M 28,3	57,9	58,0	57,3	14,6	64,7
	K 21,8	35,0	34,5	40,9	15,7	50,7
podkarpackie	O 50,8	81,8	80,8	100,0	32,4	59,9
	M 28,8	47,4	46,7	59,7	17,7	61,3
	K 22,0	34,4	34,1	40,3	14,7	58,2
podlaskie	O 48,8	92,6	92,3	96,5	27,9	61,3
	M 28,4	55,1	54,7	60,2	15,7	62,6
	K 20,4	37,5	37,6	36,3	12,2	59,5
pomorskie	O 52,4	91,9	91,9	92,2	31,4	60,9
	M 29,8	56,3	56,4	54,4	15,8	65,5
	K 22,6	35,6	35,4	37,8	15,6	54,9
śląskie	O 51,3	94,2	93,8	98,6	34,7	51,1
	M 28,5	56,1	56,7	49,9	17,9	54,8
	K 22,8	38,1	37,1	48,7	16,9	46,5
świętokrzyskie	O 51,0	89,2	88,4	97,2	28,6	64,7
	M 29,9	52,3	52,2	53,9	16,7	64,8
	K 21,1	36,8	36,2	43,3	11,9	64,6
warmińsko-mazurskie	O 56,0	94,4	94,1	98,0	37,1	55,5
	M 31,8	57,8	58,3	51,8	19,1	59,8
	K 24,1	36,6	35,8	46,3	18,0	49,9
wielkopolskie	O 55,7	91,0	90,6	98,1	36,4	57,9
	M 31,0	55,9	56,1	52,8	17,3	63,9
	K 24,7	35,1	34,5	45,3	19,0	50,3
zachodniopomorskie	O 55,1	92,8	92,1	98,7	36,7	55,3
	M 31,4	54,6	53,8	61,7	20,1	57,1
	K 23,7	38,2	38,3	36,9	16,6	52,9

TABL. 4. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %
			razem	w tym pracujący		
		w tysiącach osób				
POLSKA	O	2614	336	299	2278	12,8
	M	1264	210	188	1054	16,6
	K	1350	125	111	1224	9,3
Województwa:						
dolnośląskie	O	239	25	19	214	10,5
	M	105	14	10	92	13,1
	K	133	11	8	122	8,3
kujawsko-pomorskie	O	138	19	17	119	13,8
	M	67	12	12	54	18,6
	K	71	7	5	65	9,2
lubelskie	O	209	32	31	177	15,3
	M	104	19	18	85	18,1
	K	106	13	13	93	12,5
lubuskie	O	111	16	15	95	14,8
	M	54	9	9	45	17,0
	K	57	7	7	50	12,7
łódzkie	O	177	27	24	150	15,2
	M	84	15	13	69	17,6
	K	93	12	10	81	12,9
małopolskie	O	308	30	27	278	9,7
	M	135	19	17	116	14,0
	K	173	11	10	162	6,4
mazowieckie	O	252	27	24	225	10,9
	M	134	19	16	115	14,2
	K	118	8	8	109	7,1
opolskie	O	52	7	6	45	13,5
	M	26	5	.	22	17,8
	K	25	.	.	23	x
podkarpackie	O	137	25	23	112	18,1
	M	71	16	15	56	22,2
	K	66	9	8	57	13,5
podlaskie	O	71	7	6	64	9,7
	M	32	.	.	28	x
	K	39	.	.	36	x
pomorskie	O	115	11	10	104	9,8
	M	56	7	7	48	13,1
	K	59	.	.	55	x
śląskie	O	242	31	27	211	12,7
	M	132	23	21	109	17,6
	K	110	7	6	102	6,8
świętokrzyskie	O	93	20	18	73	21,6
	M	50	13	11	37	26,0
	K	42	7	6	36	16,3
warmińsko-mazurskie	O	107	11	10	97	10,0
	M	51	7	7	44	13,5
	K	57	.	.	53	x
wielkopolskie	O	254	37	32	218	14,4
	M	112	22	20	90	19,5
	K	143	15	13	128	10,4
zachodniopomorskie	O	108	11	9	97	10,3
	M	51	6	5	44	12,7
	K	57	5	.	52	8,1

TABL. 4. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (dok.)

B. W TYM LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %
		razem	w tym pracujący		
	w % ogółem				
Województwa:					
dolnośląskie O	45,3	89,2	85,7	40,2	20,6
M	64,0	89,0	85,4	60,2	18,3
K	30,6	89,3	86,0	25,3	24,3
kujawsko-pomorskie O	57,4	87,5	88,0	52,7	21,0
M	73,9	89,1	91,2	70,5	22,4
K	42,0	84,4	x	37,7	18,6
lubelskie O	49,0	72,7	71,8	44,7	22,7
M	62,8	82,1	81,3	58,5	23,7
K	35,5	59,4	58,5	32,1	20,9
lubuskie O	53,6	88,4	90,0	47,6	24,4
M	70,8	91,3	90,7	66,7	21,9
K	37,4	84,8	89,2	30,5	28,8
łódzkie O	50,8	84,8	84,5	44,7	25,3
M	67,8	88,6	87,5	63,3	23,0
K	35,4	80,0	80,6	28,8	29,2
małopolskie O	35,8	69,1	65,6	32,2	18,8
M	50,1	70,7	67,6	46,7	19,8
K	24,7	66,4	62,2	21,8	17,3
mazowieckie O	52,1	86,6	84,9	47,9	18,1
M	66,5	91,6	90,1	62,4	19,5
K	35,6	75,1	75,1	32,6	15,0
opolskie O	47,2	89,0	87,0	40,7	25,4
M	60,3	x	x	53,5	x
K	33,7	x	x	28,8	x
podkarpackie O	59,0	84,4	83,2	53,4	25,9
M	73,6	90,3	89,6	68,9	27,2
K	43,1	74,0	71,7	38,2	23,3
podlaskie O	40,7	88,3	85,7	35,5	21,2
M	57,8	x	x	52,1	x
K	26,5	x	x	22,6	x
pomorskie O	48,8	89,7	88,7	44,4	17,9
M	63,7	88,2	87,7	60,1	18,2
K	34,8	x	x	30,7	x
śląskie O	55,5	96,8	96,4	49,6	22,1
M	67,7	98,1	97,9	61,2	25,4
K	40,9	92,8	91,6	37,1	15,3
świętokrzyskie O	54,6	87,1	86,5	45,6	34,4
M	70,4	92,8	91,6	62,5	34,3
K	35,9	76,3	77,7	28,0	34,6
warmińsko-mazurskie O	51,7	86,4	85,5	47,9	16,6
M	74,2	90,4	90,0	71,7	16,4
K	31,6	x	x	28,1	x
wielkopolskie O	50,6	84,8	83,9	44,8	24,1
M	65,3	87,1	87,5	60,1	26,0
K	39,1	81,4	78,2	34,1	21,8
zachodniopomorskie O	52,7	86,4	83,9	48,9	16,8
M	71,5	93,2	91,5	68,4	16,6
K	35,9	x	x	32,3	x

TABL. 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

A. WYŻSZE

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	w tym pracujący			
		w tysiącach osób					
POLSKA	2009	O	1480	762	743	718	51,5
		M	1303	666	649	636	51,1
		K	177	96	94	81	54,0
	2010	O	1586	820	804	766	51,7
		M	1383	713	699	670	51,5
		K	203	107	105	96	52,6
Województwa:							
dolnośląskie		O	124	67	67	57	54,1
		M	61	36	36	25	58,8
		K	87	43	43	44	49,8
kujawsko-pomorskie		O	36	16	16	20	45,5
		M	118	60	59	57	51,3
		K	136	65	63	72	47,5
lubelskie		O	322	170	164	152	52,7
		M	33	15	15	17	46,6
		K	62	36	35	27	57,3
lubuskie		O	45	24	23	21	52,9
		M	82	42	42	40	51,3
		K	201	102	100	99	50,6
łódzkie		O	54	29	28	24	54,6
		M	50	24	24	26	48,5
		K	111	62	62	49	55,9
małopolskie		O	64	28	27	36	43,7
		M	124	67	67	57	54,1
		K	61	36	36	25	58,8
mazowieckie		O	87	43	43	44	49,8
		M	36	16	16	20	45,5
		K	118	60	59	57	51,3
opolskie		O	136	65	63	72	47,5
		M	322	170	164	152	52,7
		K	33	15	15	17	46,6
podkarpackie		O	62	36	35	27	57,3
		M	45	24	23	21	52,9
		K	82	42	42	40	51,3
podlaskie		O	201	102	100	99	50,6
		M	54	29	28	24	54,6
		K	50	24	24	26	48,5
pomorskie		O	111	62	62	49	55,9
		M	64	28	27	36	43,7
		K	124	67	67	57	54,1
śląskie		O	61	36	36	25	58,8
		M	87	43	43	44	49,8
		K	36	16	16	20	45,5
świętokrzyskie		O	118	60	59	57	51,3
		M	136	65	63	72	47,5
		K	322	170	164	152	52,7
warmińsko-mazurskie		O	33	15	15	17	46,6
		M	62	36	35	27	57,3
		K	45	24	23	21	52,9
wielkopolskie		O	82	42	42	40	51,3
		M	201	102	100	99	50,6
		K	54	29	28	24	54,6
zachodniopomorskie		O	50	24	24	26	48,5
		M	111	62	62	49	55,9
		K	64	28	27	36	43,7

TABL. 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (cd.)

B. POLICEALNE I ŚREDNIE ZAWODOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	w tym pracujący			
		w tysiącach osób					
POLSKA	2009	O	2977	1199	1131	1778	40,3
		M	2318	880	820	1438	38,0
		K	659	319	311	340	48,4
	2010	O	3061	1306	1216	1755	42,7
		M	2405	978	906	1427	40,7
		K	656	327	310	328	49,9
Województwa:							
dolnośląskie		O	268	123	111	144	46,0
		M	132	52	50	80	39,3
		K	194	92	86	102	47,3
kujawsko-pomorskie		O	93	45	42	48	48,3
		M	236	98	91	137	41,8
		K	209	84	79	125	40,2
lubelskie		O	475	198	188	277	41,7
		M	78	33	31	45	42,7
		K	141	61	57	81	42,9
lubuskie		O	97	42	38	55	43,2
		M	156	69	65	87	44,0
		K	403	142	130	261	35,2
łódzkie		O	114	51	48	63	44,8
		M	100	47	44	54	46,7
		K	231	110	102	122	47,4
małopolskie		O	134	60	55	75	44,4
		M	268	123	111	144	46,0
		K	132	52	50	80	39,3
mazowieckie		O	194	92	86	102	47,3
		M	93	45	42	48	48,3
		K	236	98	91	137	41,8
opolskie		O	209	84	79	125	40,2
		M	475	198	188	277	41,7
		K	78	33	31	45	42,7
podkarpackie		O	141	61	57	81	42,9
		M	97	42	38	55	43,2
		K	156	69	65	87	44,0
podlaskie		O	403	142	130	261	35,2
		M	114	51	48	63	44,8
		K	100	47	44	54	46,7
pomorskie		O	231	110	102	122	47,4
		M	134	60	55	75	44,4
		K	268	123	111	144	46,0
śląskie		O	132	52	50	80	39,3
		M	194	92	86	102	47,3
		K	93	45	42	48	48,3
świętokrzyskie		O	236	98	91	137	41,8
		M	209	84	79	125	40,2
		K	475	198	188	277	41,7
warmińsko-mazurskie		O	78	33	31	45	42,7
		M	141	61	57	81	42,9
		K	97	42	38	55	43,2
wielkopolskie		O	156	69	65	87	44,0
		M	403	142	130	261	35,2
		K	114	51	48	63	44,8
zachodniopomorskie		O	100	47	44	54	46,7
		M	231	110	102	122	47,4
		K	134	60	55	75	44,4

TABL. 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (cd.)

C. ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	w tym pracujący			
		w tysiącach osób					
POLSKA	2009	O	991	256	237	735	25,8
		M	828	200	183	629	24,1
		K	163	56	55	107	34,4
	2010	O	992	265	244	728	26,7
		M	814	198	180	617	24,3
		K	178	67	64	111	37,8
Województwa:							
dolnośląskie		O	91	25	21	66	27,7
		M	43	14	13	29	32,3
		K	51	16	14	35	30,9
kujawsko-pomorskie		O	31	8	8	23	26,8
		M	90	25	23	65	27,6
		K	74	19	17	55	25,7
lubelskie		O	163	42	39	121	25,9
		M	20	5	5	15	25,4
		K	39	12	11	27	29,9
lubuskie		O	25	7	6	18	26,5
		M	56	16	14	40	28,0
		K	118	27	25	91	23,0
łódzkie		O	39	10	9	29	24,7
		M	32	7	7	25	21,9
		K	72	19	19	53	26,7
małopolskie		O	49	14	13	36	27,7
		M	91	25	21	66	27,7
		K	43	14	13	29	32,3
mazowieckie		O	51	16	14	35	30,9
		M	31	8	8	23	26,8
		K	90	25	23	65	27,6
opolskie		O	74	19	17	55	25,7
		M	163	42	39	121	25,9
		K	20	5	5	15	25,4
podkarpackie		O	39	12	11	27	29,9
		M	25	7	6	18	26,5
		K	56	16	14	40	28,0
podlaskie		O	118	27	25	91	23,0
		M	39	10	9	29	24,7
		K	32	7	7	25	21,9
pomorskie		O	72	19	19	53	26,7
		M	49	14	13	36	27,7
		K	91	25	21	66	27,7
śląskie		O	43	14	13	29	32,3
		M	51	16	14	35	30,9
		K	31	8	8	23	26,8
świętokrzyskie		O	90	25	23	65	27,6
		M	74	19	17	55	25,7
		K	163	42	39	121	25,9
warmińsko-mazurskie		O	20	5	5	15	25,4
		M	39	12	11	27	29,9
		K	25	7	6	18	26,5
wielkopolskie		O	56	16	14	40	28,0
		M	118	27	25	91	23,0
		K	39	10	9	29	24,7
zachodniopomorskie		O	32	7	7	25	21,9
		M	72	19	19	53	26,7
		K	49	14	13	36	27,7

TABL. 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (cd.)

D. ZASADNICZE ZAWODOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %
			razem	w tym pracujący		
		w tysiącach osób				
POLSKA 2009		O 3388	1339	1247	2050	39,5
		M 2143	743	678	1400	34,7
		K 1245	596	568	650	47,8
2010		O 3484	1421	1291	2063	40,8
		M 2111	769	683	1342	36,4
		K 1372	652	607	721	47,5
Województwa:						
dolnośląskie		O 299	111	97	189	36,9
		M 203	79	69	124	38,8
		K 193	83	77	110	43,0
kujawsko-pomorskie		O 105	42	38	64	39,5
		M 226	110	98	116	48,6
		K 317	123	112	194	38,9
lubelskie		O 339	160	150	179	47,1
		M 96	41	38	56	42,2
		K 177	89	83	87	50,5
lubuskie		O 80	36	33	44	44,8
		M 164	69	63	95	42,0
		K 566	170	152	396	30,0
łódzkie		O 134	70	61	64	52,0
		M 112	52	46	60	46,1
		K 322	128	119	194	39,7
małopolskie		O 151	61	53	90	40,4
		M 299	111	97	189	36,9
		K 203	79	69	124	38,8
mazowieckie		O 193	83	77	110	43,0
		M 105	42	38	64	39,5
		K 226	110	98	116	48,6
opolskie		O 317	123	112	194	38,9
		M 339	160	150	179	47,1
		K 96	41	38	56	42,2
podkarpackie		O 177	89	83	87	50,5
		M 80	36	33	44	44,8
		K 164	69	63	95	42,0
podlaskie		O 566	170	152	396	30,0
		M 134	70	61	64	52,0
		K 112	52	46	60	46,1
pomorskie		O 322	128	119	194	39,7
		M 151	61	53	90	40,4
		K 299	111	97	189	36,9
śląskie		O 203	79	69	124	38,8
		M 193	83	77	110	43,0
		K 105	42	38	64	39,5
świętokrzyskie		O 226	110	98	116	48,6
		M 317	123	112	194	38,9
		K 339	160	150	179	47,1
warmińsko-mazurskie		O 96	41	38	56	42,2
		M 177	89	83	87	50,5
		K 80	36	33	44	44,8
wielkopolskie		O 164	69	63	95	42,0
		M 566	170	152	396	30,0
		K 134	70	61	64	52,0
zachodniopomorskie		O 112	52	46	60	46,1
		M 322	128	119	194	39,7
		K 151	61	53	90	40,4

TABL. 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (dok.)

E. GIMNAZJALNE, PODSTAWOWE I NIEPEŁNE PODSTAWOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ludność	Aktywni zawodowo		Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej w %	
			razem	w tym pracujący			
		w tysiącach osób					
POLSKA	2009	O	4125	571	512	3554	13,8
		M	1754	175	149	1579	10,0
		K	2371	396	364	1975	16,7
	2010	O	4046	558	495	3487	13,8
		M	1747	188	148	1559	10,8
		K	2298	370	347	1928	16,1
Województwa:							
dolnośląskie		O	310	33	26	277	10,6
		M	212	23	20	189	10,9
		K	301	57	53	245	18,8
kujawsko-pomorskie		O	106	14	13	92	13,1
		M	361	54	47	308	14,8
		K	336	43	40	292	12,9
lubelskie		O	527	72	64	455	13,7
		M	107	11	10	96	10,6
		K	237	47	45	190	19,8
lubuskie		O	165	25	23	140	15,1
		M	171	23	19	148	13,5
		K	401	30	23	371	7,5
łódzkie		O	176	32	28	144	17,9
		M	179	26	23	153	14,6
		K	297	48	45	249	16,1
małopolskie		O	159	21	16	138	13,1
		M	310	33	26	277	10,6
		K	212	23	20	189	10,9
mazowieckie		O	301	57	53	245	18,8
		M	106	14	13	92	13,1
		K	361	54	47	308	14,8
opolskie		O	336	43	40	292	12,9
		M	527	72	64	455	13,7
		K	107	11	10	96	10,6
podkarpackie		O	237	47	45	190	19,8
		M	165	25	23	140	15,1
		K	171	23	19	148	13,5
podlaskie		O	401	30	23	371	7,5
		M	176	32	28	144	17,9
		K	179	26	23	153	14,6
pomorskie		O	297	48	45	249	16,1
		M	159	21	16	138	13,1
		K	310	33	26	277	10,6
śląskie		O	212	23	20	189	10,9
		M	301	57	53	245	18,8
		K	106	14	13	92	13,1
świętokrzyskie		O	361	54	47	308	14,8
		M	336	43	40	292	12,9
		K	527	72	64	455	13,7
warmińsko-mazurskie		O	107	11	10	96	10,6
		M	237	47	45	190	19,8
		K	165	25	23	140	15,1
wielkopolskie		O	171	23	19	148	13,5
		M	401	30	23	371	7,5
		K	176	32	28	144	17,9
zachodniopomorskie		O	179	26	23	153	14,6
		M	297	48	45	249	16,1
		K	159	21	16	138	13,1

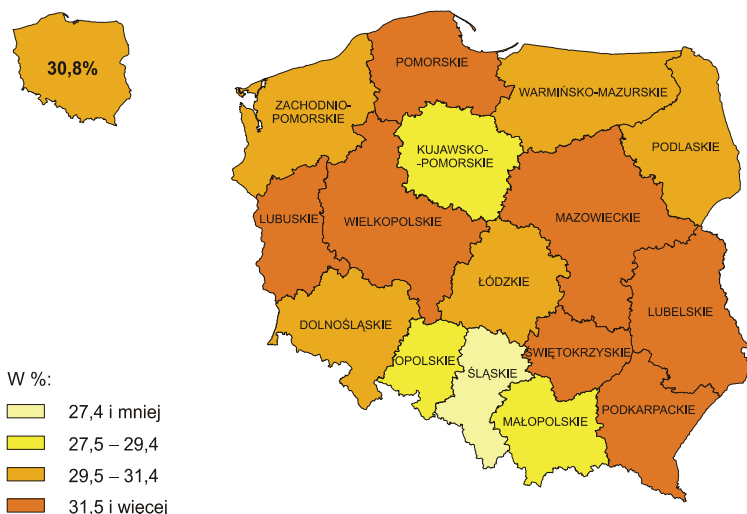
V. PRACUJĄCY

Synteza

Informacje o pracujących i zatrudnionych powyżej 50. roku życia zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego „Badania aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL) oraz reprezentacyjnego badania „Struktura wynagrodzeń”, prowadzonego w cyklu dwuletnim na formularzu Z-12 (Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów za 2010 r.).

W IV kwartale 2010 r. liczba **pracujących** powyżej 50. roku życia wyniosła 4050 tys. (przed rokiem 3870 tys., wzrost o 180 tys., tj. 4,7%). **Wskaźnik zatrudnienia** osiągnął 30,8% (w roku poprzednim 29,9%), przy czym w przypadku kobiet wyniósł 23,7%, a dla mężczyzn – 39,8%. Ze względu na zróżnicowanie przestrzenne najniższy wskaźnik odnotowano w województwie śląskim – 25,5%, a najwyższy – w podkarpackim – 35,2%.

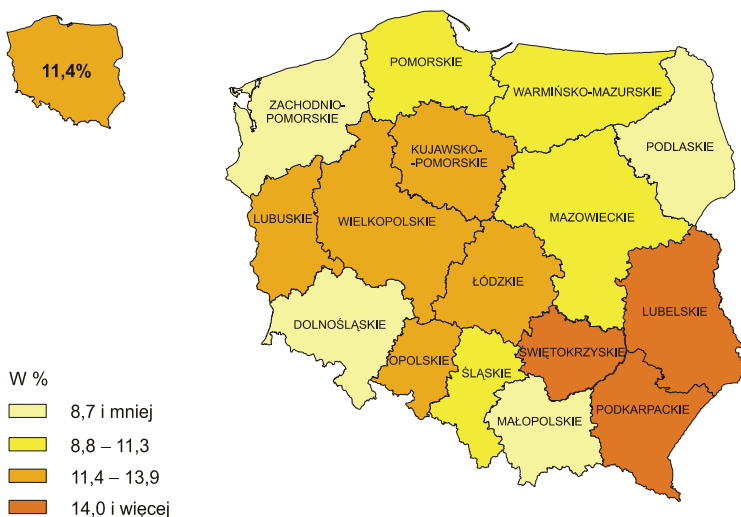
Mapa 3. **WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA LUDNOŚCI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

W IV kwartale 2010 r. liczba pracujących **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia wyniosła 299 tys. osób, co stanowiło 58,6% ogółu pracujących niepełnosprawnych. Wskaźnik zatrudnienia osiągnął 11,4% i nie wykazywał dużego zróżnicowania ze względu na płeć (odpowiednio dla mężczyzn i kobiet wyniósł 14,9% i 8,2%).

Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie pracowników niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia, najwięcej osób było w województwach: wielkopolskim – 32 tys. (10,7%) oraz lubelskim – 31 tys. (10,4%), podobnie jak w sektorze prywatnym (w lubelskim 27 tys. i wielkopolskim 26 tys.).

Mapa 4. **WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

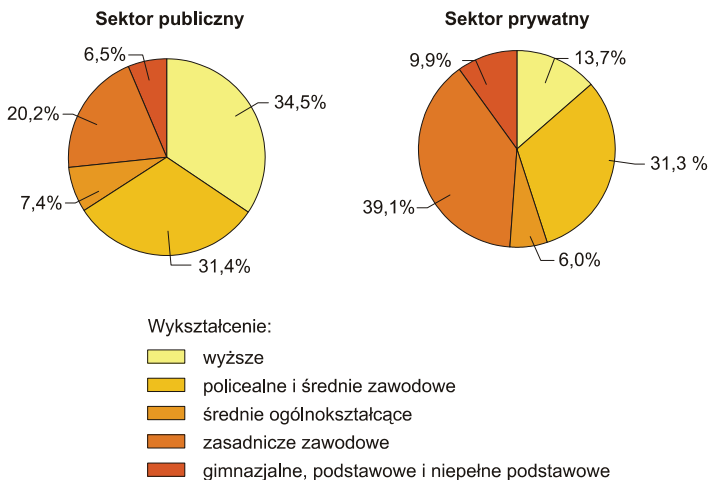
Spośród pracujących powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2010 r. – 70,6% ogółu pracowało w **sektorze** prywatnym, tj. 2858 tys. osób (większość – 62,1 % stanowili mężczyźni). W stosunku do 2009 r. liczba pracujących w tym sektorze wzrosła o 5,0%. Z ogółu pracujących w sektorze prywatnym – 704 tys. to rolnicy indywidualni (mężczyźni stanowili 55,8%); oznacza to w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 2,2%. W sektorze publicznym w grupie osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2010 r. pracowało 1192 tys. osób, z czego większość stanowiły kobiety (57,0%). W stosunku do 2009 r. liczba pracujących w tym sektorze wzrosła o 3,7%.

Spośród pracujących **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2010 r. – 80,9% ogółu pracowało w sektorze prywatnym (242 tys. osób), z czego większość stanowili mężczyźni – 66,5%. Z ogółu pracujących w sektorze prywatnym 78 tys. to rolnicy indywidualni (z czego mężczyźni stanowili 65,4%). W sektorze publicznym pracowało 57 tys. osób.

W sektorze prywatnym, podobnie jak przed rokiem, przeważały osoby z **wykształceniem** zasadniczym zawodowym – 1049 tys. (36,7% udziału) oraz policealnym i średnim zawodowym – 841 tys. (29,4%); wśród nich większość stanowili mężczyźni (odpowiednio: 72,8% i 57,9%). W grupie rolników indywidualnych najwięcej – 299 tys. (42,5%) było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz 244 tys. osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (34,7%). W obu kategoriach wykształcenia przeważali mężczyźni (porównywalnie: 65,2% i 51,2%).

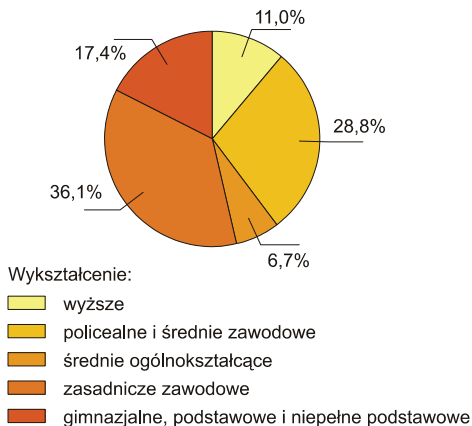
Przeważająca liczba pracowników najemnych w sektorze publicznym miała wykształcenie wyższe – 411 tys. osób, (34,5%) oraz policealne i średnie zawodowe – 375 tys. (31,4%). W grupach tych ponad połowę stanowiły kobiety (odpowiednio: 60,8% oraz 62,4%).

Wykres 6. **PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

Wśród pracujących osób **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia ogółem przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 108 tys. (36,1%) oraz policealnym i średnim zawodowym – 86 tys. (28,8%); wśród nich większość stanowili mężczyźni (odpowiednio: 70,4% i 59,3%). W sektorze prywatnym najwięcej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (93 tys.), a w sektorze publicznym najwięcej było osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (22 tys.).

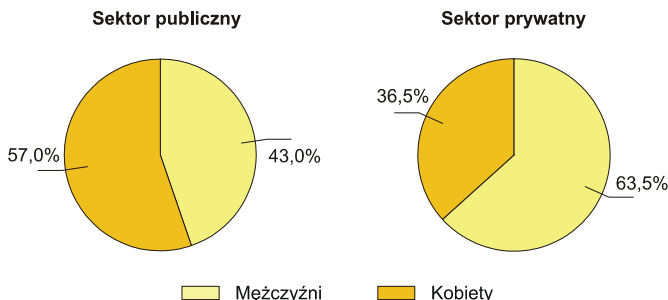
Wykres 7. **STRUKTURA PRACUJĄCYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

Uwzględniając **status zatrudnienia**, najliczniejszą grupą byli pracownicy najemni (2792 tys.), z czego w sektorze prywatnym pracowało 1599 tys. osób (mężczyźni stanowili 63,5%), co oznacza wzrost w skali roku o 3,1%. Do grupy pracujących na własny rachunek należało

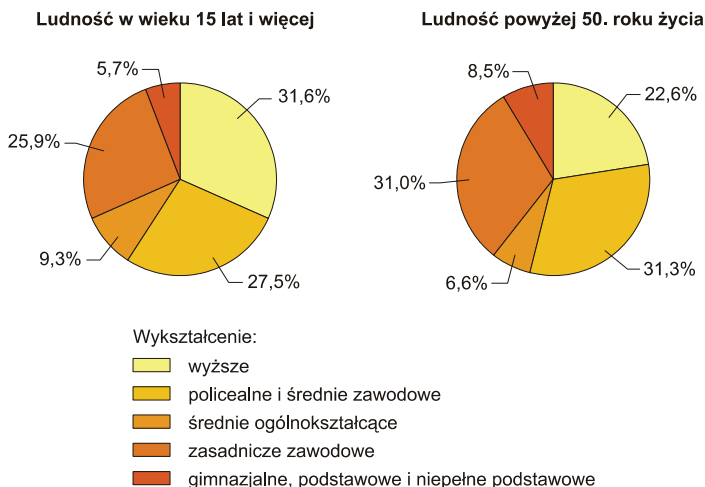
1079 tys. osób (65,7% to mężczyźni), tj. wzrost o 9,2% w skali roku. Liczba pomagających członków rodzin zmalała z 183 tys. w 2009 r. do 179 tys. w 2010 r. (spadek o 2,2%) – w tym przypadku większość (72,6%) stanowiły kobiety.

Wykres 8. **PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I PŁCI W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

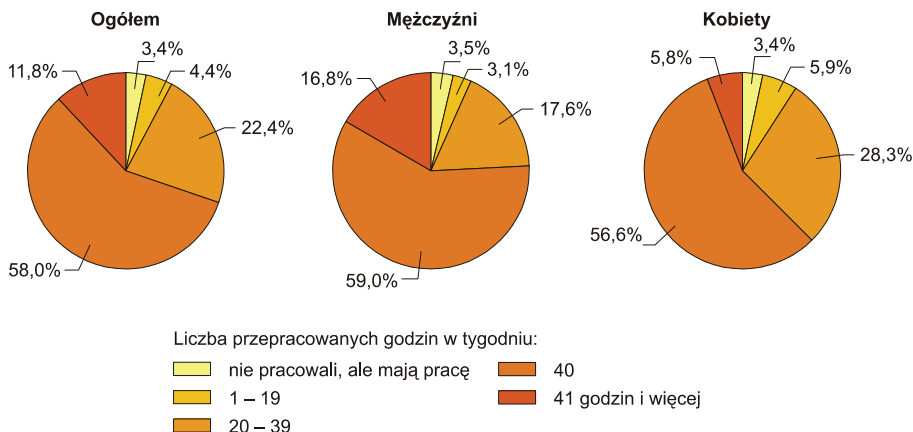

Ogólna liczba pracowników najemnych wzrosła o 3,4% w porównaniu z 2009 r. i wyniosła 2792 tys. (przed rokiem było to 2700 tys.), a większość stanowili mężczyźni – 54,8%. Wśród pracowników najemnych najwięcej było osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 875 tys. (31,3%) z których ponad połowę (51,1%), stanowiły kobiety. Wśród pracujących na własny rachunek przeważały – 362 tys. (33,5%) osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (74,9% to mężczyźni). W grupie pomagających członków rodzin przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 71 tys. (39,7%), z czego większość – 67,6 % to kobiety.

Wykres 9. **STRUKTURA PRACOWNIKÓW NAJEMNYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

Wykres 10. **PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI ORAZ LICZBY PRZEPRACOWANYCH GODZIN W TYGODNIU^a W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

a W głównym miejscu pracy.

Analiza **liczby godzin przepracowanych** w tygodniu przez pracowników najemnych powyżej 50. roku życia w głównym miejscu pracy wykazała, że zdecydowana większość osób – 1616 tys. (58,0%) pracowała 40 godzin, w przedziale od 20 do 39 godzin – 626 tys. (22,4%), 41 godzin i więcej – 330 tys. osób (11,8%) a do 19 godzin pracowało – 123 tys. (4,4%). Wyniki badania wskazują, że podobnie jak przed rokiem, mężczyźni stanowili zdecydowaną większość wśród osób pracujących ponad 40 godzin tygodniowo – 257 tys. (77,9% ogółu) oraz 40 godzin – 901 tys. (55,8%). Kobiety przeważały wśród osób pracujących: do 19 godzin w tygodniu – 75 tys. (61,0%) oraz od 20 do 39 godzin tygodniowo – 357 tys. (57,0%).

Rozpatrując **rodzaj prowadzonej działalności** (sekcje PKD), najwięcej osób (spośród ogółu pracujących – 4050 tys. osób) pracowało:

- w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 760 tys. (18,8%),
- w przetwórstwie przemysłowym – 654 tys. (16,1%),
- w handlu oraz naprawie pojazdów mechanicznych – 432 tys. (10,7%),
- w edukacji – 338 tys. (8,3%),
- w budownictwie – 302 tys. (7,5%),
- w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – 295 tys. (7,3%),
- w transporcie i gospodarce magazynowej – 244 tys. (6,0%).

Biorąc pod uwagę **grupy zawodów**, najbardziej liczne grupy zawodów to rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 697 tys. (17,2%), specjaliści – 598 tys. osób (14,8%) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 595 tys. (14,7%).

Wśród pracujących osób **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia, najbardziej liczne grupy zawodów to: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 76 tys. (25,4%), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 52 tys. (17,4%) oraz pracownicy przy pracach prostych – 46 tys. (15,4%).

W zbiorowości pracujących zdecydowana większość osób, bo 75,6%, **dojeżdżała do pracy**, przy czym: 72,4% osób poświęcało na dojazd do 30 min., 20,5% osób od 31 min. do godziny, a 7,1% to osoby, których czas dojazdu był dłuższy niż 1 godzina. Biorąc pod uwagę odległość od miejsca zamieszkania do miejsca pracy, to do 5 km dojeżdżało 42,7% pracujących, od 6 do 20 km – 24,5%, a powyżej 20 km – 8,4%. W terenie pracowało 6,6%, a w domu – 17,8% osób.

Analizując wyniki badania „Struktura wynagrodzeń” według **poziomu wykształcenia** pracowników zatrudnionych powyżej 50. roku życia zaobserwowano, że najwięcej zatrudnionych posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 590,2 tys. osób (29,7%), zasadnicze zawodowe – 563,4 tys. (28,4%) oraz wyższe – 508,8 tys. (25,6%). Wśród mężczyzn najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 395,2 tys. (38,0%), natomiast zatrudnione kobiety to przede wszystkim osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym 319,9 tys. (33,8%).

Ze względu na **wiek** pracowników powyżej 50. roku życia, najwyższy udział wśród zatrudnionych stanowiła grupa osób w wieku 50–54 lata, która liczyła 1129,2 tys. osób (56,9%). Powyższe zjawisko dotyczyło zarówno mężczyzn – 495,4 tys. osób (47,7% ogółu zatrudnionych mężczyzn powyżej 50. roku życia), jak i kobiet – 633,7 tys. (67,0%). Liczba pracowników w poszczególnych przedziałach wiekowych (50–54, 55–59, 60–64, 65 i więcej) zmniejsza się wraz z wiekiem.

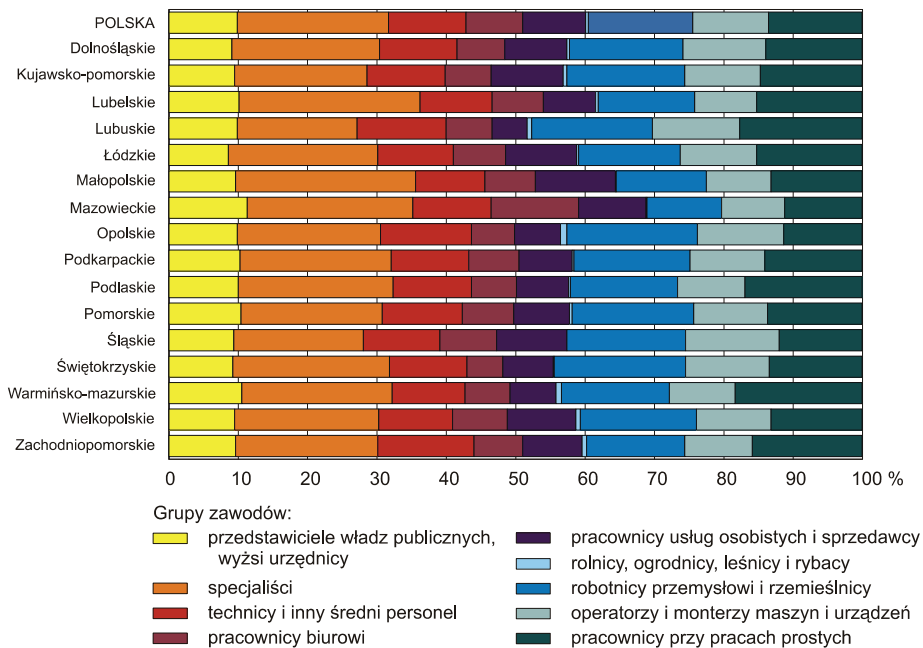
Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie pracowników, najwięcej osób powyżej 50. roku życia było zatrudnionych w województwach: mazowieckim – 336,4 tys. (16,9%), śląskim – 252,2 tys. (12,7%) i wielkopolskim – 178,9 tys. (9,0%), zaś najmniej w: opolskim – 45,4 tys. (2,3%), lubuskim – 53,3 tys. (2,7%) i podlaskim – 56,0 tys. (2,8%). Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku obu płci.

Kolejną cechą wpływającą na poziom zatrudnienia był **staż pracy**. Wśród ogółu zatrudnionych powyżej 50. roku życia dominowały osoby ze stażem pracy powyżej 20 lat – takich osób było 1747,8 tys. (88,0%). Powyższa prawidłowość również dotyczyła zarówno mężczyzn – 910,7 tys. (87,6% ogółu mężczyzn) jak i kobiet – 837,1 (88,4% ogółu kobiet).

Ze względu na poziom zatrudnienia według poszczególnych **sekcji PKD** najliczniejszą grupę stanowili pracownicy zatrudnieni w przemyśle – 553,3 tys. (27,9%), a także w edukacji – 370,0 tys. (18,6%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby zatrudnione w pozostałej działalności usługowej – 3,7 tys. (0,2%) oraz informacji i komunikacji – 15,7 tys. (0,8%). Mężczyźni najczęściej byli zatrudnieni w przemyśle – 391,2 tys. (37,6%), natomiast kobiety w edukacji – 261,7 tys. (27,6%).

Rozpatrując strukturę pracowników powyżej 50. roku życia zatrudnionych w październiku 2010 r. według **wielkich grup zawodów** (według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności) zaobserwowano, że wśród tej grupy przeważali specjaliści – 431,9 tys. osób (21,7%) oraz robotnicy

Wykres 11. **STRUKTURA PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW I WOJEWÓDZTW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)**
Stan w dniu 31 X

przemysłowi i rzemieślnicy – 301,3 tys. (15,2%). Najwięcej mężczyzn było zatrudnionych jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 259,3 tys. (24,9% wszystkich mężczyzn powyżej 50. roku życia), natomiast kobiety zatrudnione były głównie jako specjaliści – 285,0 tys. (30,1%).

TABL. 1 (6). PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI ORAZ MIEJSCA ZAMIESZKANIA, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STATUSU ZATRUDNIENIA, STAŻU PRACY I GRUP SEKCJI PKD W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – miasto W – wieś	Pracujący ogółem	W tym osoby powyżej 50. roku życia						wskaźnik zatrudnienia w %
		ogółem	mężczyźni		kobiety			
			razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–64)	razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–59)		
	w tysiącach osób							
OGÓŁEM 2009	O	15885	3870	2197	2063	1673	1460	29,9
	M	9820	2478	1359	1284	1119	997	29,7
	W	6065	1392	838	778	554	463	30,1
2010	O	16075	4050	2288	2141	1763	1502	30,8
	M	9966	2617	1432	1349	1185	1020	30,9
	W	6109	1433	855	792	578	483	30,4
POZIOM WYKSZTAŁCENIA								
Wyższe	O	4557	804	392	347	412	338,0	50,7
	M	3662	699	340	298	359	293,0	50,6
	W	895	105	53	49	53	45,0	51,8
Policealne i średnie zawodowe	O	4449	1216	628	601	588	524,0	39,7
	M	2822	906	476	457	430	380,0	37,7
	W	1627	310	152	145	158	144,0	47,3
Średnie ogólnokształcące	O	1417	244	74	70	170	147,0	24,6
	M	972	180	57	54	123	106,0	22,1
	W	445	64	17	16	47	41,0	36,0
Zasadnicze zawodowe	O	4462	1291	920	890	371	334,0	37,0
	M	2114	683	482	468	202	182,0	32,4
	W	2348	607	438	422	169	152,0	44,3
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	O	1190	495	273	233	223	159,0	12,2
	M	396	148	78	73	70	58,0	8,5
	W	794	347	194	160	152	101,0	15,1
STATUS ZATRUDNIENIA								
Pracownicy najemni	O	12437	2792	1529	1469	1263	1135	x
	M	8521	2107	1101	1049	1007	895	x
	W	3916	684	428	420	256	240	x
Pracujący na własny rachunek	O	3036	1079	709	640	370	276	x
	M	1373	484	324	294	160	112	x
	W	1663	595	385	346	210	164	x
Pomagający członkowie rodziny	O	602	179	50	32	130	91	x
	M	72	26	8	6	18	12	x
	W	530	154	42	27	112	79	x

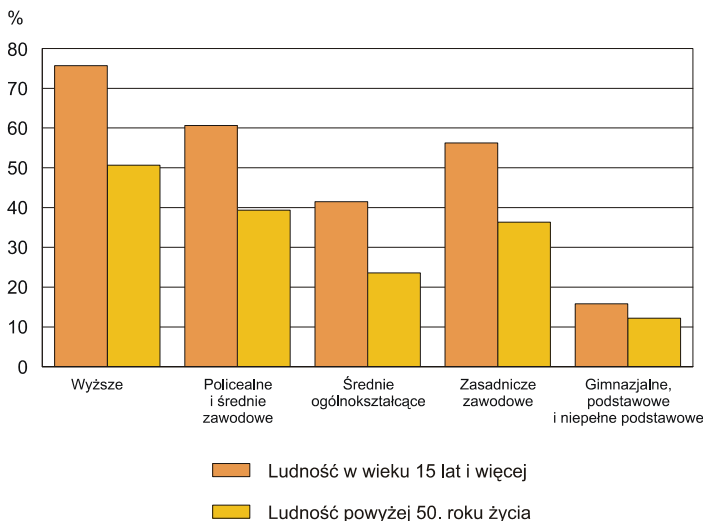
TABL. 1 (6). PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI ORAZ MIEJSCA ZAMIESZKANIA, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STATUSU ZATRUDNIENIA, STAŻU PRACY I GRUP SEKCJI PKD W IV KWARTALE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – miasto W – wieś		Pracujący ogółem	W tym osoby powyżej 50. roku życia					wskaźnik zatrudnienia w %	
			ogółem	mężczyźni		kobiety			
				razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–64)	razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–59)		
w tysiącach osób									
OGÓŁEM	2009	O	15885	3870	2197	2063	1673	1460	29,9
		M	9820	2478	1359	1284	1119	997	29,7
		W	6065	1392	838	778	554	463	30,1
	2010	O	16075	4050	2288	2141	1763	1502	30,8
		M	9966	2617	1432	1349	1185	1020	30,9
		W	6109	1433	855	792	578	483	30,4
STAŻ PRACY									
Do 4,9 lat		O	2421	x
		M	1468	x
		W	954	x
5,0–9,9		O	2256	13	.	.	10	10	47,4
		M	1440	10	.	.	8	8	50,4
		W	816	3	39,8
10,0–14,9		O	2273	30	7	7	23	23	53,8
		M	1457	17	.	.	13	13	48,7
		W	817	13	.	.	10	9	62,6
15,0–19,9		O	1869	71	18	18	52	49	53,2
		M	1156	42	11	10	32	30	52,2
		W	714	28	8	8	21	20	54,7
20 lat i więcej		O	7255	3932	2259	2113	1673	1418	64,1
		M	4446	2546	1415	1331	1131	968	62,8
		W	2809	1387	844	781	542	449	66,8
GRUPY SEKCJI PKD									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo		O	2044	760	437	378	323	240	x
		M	184	79	46	40	33	25	x
		W	1859	681	391	338	290	215	x
Przemysł i budownictwo		O	4879	1118	872	851	246	229	x
		M	2974	807	621	602	186	173	x
		W	1905	311	251	249	60	56	x
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ , informacja i komunikacja		O	3921	780	445	430	334	289	x
		M	2784	598	337	324	261	221	x
		W	1137	182	108	106	74	68	x
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsłu- ga rynku nieruchomości ^Δ		O	536	128	53	51	75	68	x
		M	452	111	46	43	66	59	x
		W	84	17	8	8	9	9	x
Pozostałe usługi		O	4666	1253	477	430	776	670	x
		M	3552	1014	381	339	633	537	x
		W	1115	239	96	91	143	133	x

TABL. 2 (7). PRACUJĄCY NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG PŁCI ORAZ MIEJSCA ZAMIESZKANIA, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STATUSU ZATRUDNIENIA I GRUP SEKCJI PKD W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – miasto W – wieś	Pracujący ogółem	W tym osoby powyżej 50. roku życia						wskaźnik zatrudnienia w %
		ogółem	mężczyźni		kobiety			
			razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–64)	razem	w tym w wieku produkcyj- nym (50–59)		
	w tysiącach osób							
OGÓŁEM	O	510	299	188	165	111	84	11,4
	M	328	189	114	102	75	60	11,3
	W	182	110	75	63	35	25	11,6
POZIOM WYKSZTAŁCENIA								
Wyższe	O	75	33	22	17	12	6	19,4
	M	64	29	19	14	10	6	18,5
	W	11	29,3
Policealne i średnie zawodowe	O	144	86	51	46	35	29	16,4
	M	107	67	40	37	27	23	16,1
	W	37	19	11	9	7	6	17,6
Średnie ogólnokształcące	O	35	20	9	8	10	9	11,2
	M	26	15	7	6	8	7	10,4
	W	9	15,3
Zasadnicze zawodowe	O	181	108	76	70	31	26	13,9
	M	104	59	39	36	21	17	12,1
	W	78	49	38	34	11	9	17,2
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	O	74	52	30	24	22	14	5,4
	M	27	18	9	9	8	7	4,0
	W	48	34	20	15	14	7	6,6
STATUS ZATRUDNIENIA								
Pracownicy najemni	O	359	186	112	102	74	63	x
	M	281	153	89	80	65	55	x
	W	78	33	24	22	9	8	x
Pracujący na własny rachunek	O	116	87	64	54	22	13	x
	M	44	33	24	21	9	5	x
	W	72	54	41	33	13	8	x
Pomagający członkowie rodziny	O	36	26	12	9	14	9	x
	M	x
	W	32	23	10	8	13	8	x
GRUPY SEKCJI PKD								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	O	110	81	54	43	27	17	x
	M	13	8	7	6	.	.	x
	W	97	73	47	37	25	15	x
Przemysł i budownictwo	O	136	65	46	43	19	16	x
	M	100	52	36	33	16	15	x
	W	36	13	10	10	.	.	x
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastrono- mia ^A , informacja i komunikacja	O	82	44	25	23	18	15	x
	M	66	36	21	19	15	12	x
	W	16	8	5	.	.	.	x
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsłu- ga rynku nieruchomości ^A	O	9	6	x
	M	7	6	x
	W	x
Pozostałe usługi	O	173	104	60	53	44	35	x
	M	141	87	48	42	39	30	x
	W	31	17	12	11	5	.	x

Wykres 12. WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA LUDNOŚCI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

TABL. 3 (8). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI ORAZ STANU ZATRUDNIENIA W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracujący według poziomu wykształcenia				
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
		w tysiącach osób				
OGÓŁEM 2009 O	3870	743	1131	237	1247	512
M	2197	384	568	64	878	303
K	1673	359	563	173	368	209
2010 O	4050	804	1216	244	1291	495
M	2288	392	628	74	920	273
K	1763	412	588	170	371	223
w tym sektor prywatny O	2858	393	841	157	1049	418
M	1774	231	487	54	764	238
K	1084	162	354	103	285	180
w tym w rolnictwie indywidualnym O	704	15	121	25	299	244
M	393	8	59	7	195	125
K	310	7	62	18	105	119
Pracownicy najemni O	2792	630	875	184	867	236
M	1529	283	428	53	629	136
K	1263	348	447	131	238	99
sektor publiczny O	1192	411	375	88	241	77
M	513	162	141	21	156	34
K	679	250	234	67	85	43
sektor prywatny O	1599	219	500	96	625	159
M	1015	121	287	32	473	102
K	584	98	213	64	153	56

TABL. 3 (8). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI ORAZ STANU ZATRUDNIENIA W IV KWARTALE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracujący według poziomu wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólno- kształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
		w tysiącach osób					
Pracujący na własny rachunek	O	1079	169	308	52	362	188
	M	709	109	195	21	271	112
	K	370	60	113	31	91	76
w tym pracodawcy	O	230	70	88	15	50	9
	M	160	49	62	5	40	5
	K	70	21	26	10	9	.
Pomagający członkowie rodzin	O	179	5	32	9	62	71
	M	50	–	5	.	20	24
	K	130	5	27	8	42	48
Wskaźnik zatrudnienia	O	30,8	50,7	39,7	24,6	37,1	12,2
	M	39,8	54,1	46,9	36,1	43,6	20
	K	23,7	47,8	34,2	21,6	27	8,3

TABL. 4 (9). PRACUJĄCY NIEPEŁNOSPRAWNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI ORAZ STATUSU ZATRUDNIENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracujący według poziomu wykształcenia					
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogóln- kształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
		w tysiącach osób					
OGÓŁEM	O M K	299 188 111	33 22 12	86 51 35	20 9 10	108 76 31	52 30 22
Z liczby ogółem:							
sektor prywatny	O M K	242 161 82	24 17 7	64 43 21	13 6 7	93 67 26	48 28 20
w tym w rolnictwie indy- widualnym	O M K	78 51 27	. . .	11 8	34 25 9	30 17 12
pracownicy najemni	O M K	186 112 74	21 14 7	64 36 29	16 7 9	64 44 20	21 11 10
sektor publiczny	O M K	57 28 29	9 5 .	22 8 14	7 . .	15 10 5	. . .
sektor prywatny	O M K	129 84 45	12 9 .	42 27 15	9 . 5	49 34 15	17 9 8
pracujący na własny rachunek	O M K	87 64 22	11 7 .	19 15 5	. . .	34 27 7	19 14 5
Wskaźnik zatrudnienia	O M K	11,4 14,9 8,2	19,4 23,8 14,5	16,4 19,3 13,3	11,2 18,4 8,3	13,9 15,5 11,2	5,4 8,2 3,7

TABL. 5 (10). PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG LICZBY GODZIN PRZEPRACOWANYCH W BADANYM TYGODNIU, PŁCI I GRUP WIEKU W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Ogółem	Liczba pracowników, którzy w badanym tygodniu przepracowali				Nie pracowali, ale mają pracę	Średnia liczba godzin w tygodniu	
				1–19 godzin	20–39	40	41 godzin i więcej			
			w tysiącach osób							
OGÓŁEM 2009 O			2700	145	587	1515	342	109	37,0	
M			1495	65	282	836	250	61	38,5	
K			1205	80	305	679	91	49	35,3	
2010 O			2792	123	626	1616	330	96	37,5	
M			1529	48	269	901	257	53	39,2	
K			1263	75	357	715	73	43	35,6	
Grupy wieku:										
50–54 lata O			1461	33	304	899	178	47	38,5	
M			718	11	110	439	135	23	40,2	
K			743	22	194	460	43	24	36,8	
55–59 O			962	36	207	569	116	34	37,8	
M			570	12	94	352	90	21	39,4	
K			392	24	113	217	26	13	35,4	
60–64 O			276	26	82	129	29	10	34,6	
M			181	11	45	95	25	6	37,0	
K			95	15	38	34	.	.	30,0	
65 lat i więcej O			93	27	33	20	7	5	28,2	
M			60	14	21	15	7	.	30,8	
K			33	13	12	5	–	.	23,0	

TABL. 6 (11). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Ogółem	Pracujący według grup wieku					
				50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej	50–66	67 lat i więcej
				w tysiącach osób					
OGÓŁEM	2009	O	3870	2036	1253	354	227	3699	171
		M	2197	1048	782	233	135	2093	104
		K	1673	988	472	121	92	1606	67
	2010	O	4050	1998	1357	452	244	3874	176
		M	2288	1030	823	289	146	2182	106
		K	1763	968	534	163	97	1693	70
Sektory PKD:									
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		O	760	332	228	96	105	681	79
		M	437	179	140	59	59	393	43
		K	323	153	87	37	46	288	35

TABL. 6 (11). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD W IV KWARTALE (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracujący według grup wieku					
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej	50–66	67 lat i więcej
		w tysiącach osób						
Sektory PKD (cd.):								
przemysł	O	816	444	292	64	18	805	11
	M	595	300	228	54	14	586	8
	K	220	142	64	10	.	218	.
górnictwo i wydobywanie	O	40	26	11	.	–	40	–
	M	34	22	10	.	–	34	–
	K	5	.	.	–	–	5	–
przetwórstwo przemysłowe	O	654	355	229	55	16	643	11
	M	465	231	177	45	12	457	8
	K	189	123	52	10	.	187	.
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	O	69	38	27	.	.	69	.
	M	54	29	21	.	.	54	.
	K	15	9	6	–	–	15	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	O	53	25	25	.	.	53	.
	M	42	18	20	.	.	41	.
	K	11	6	5	–	–	11	–
budownictwo	O	302	152	115	27	9	297	6
	M	277	139	106	24	8	272	5
	K	25	13	9	.	–	25	–
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	O	432	208	149	56	19	417	14
	M	198	88	72	27	11	190	8
	K	234	121	77	28	8	228	6
transport i gospodarka magazynowa	O	244	140	81	20	.	241	.
	M	203	111	71	18	.	201	.
	K	41	28	9	.	.	40	.
zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	O	59	31	20	7	.	58	.
	M	18	7	6	5	–	18	–
	K	40	24	14	.	.	40	.

TABL. 6 (11). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD W IV KWARTALE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracujący według grup wieku					
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej	50–66	67 lat i więcej
		w tysiącach osób						
Seksje PKD (dok.):								
informacja i komunikacja	O	45	20	15	6	.	42	.
	M	26	9	10	5	.	25	.
	K	19	11	5	.	.	17	.
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	O	58	37	16	.	.	57	.
	M	16	9	5	.	.	15	.
	K	42	28	12	.	–	42	–
obsługa rynku nieruchomości ^A	O	70	34	22	11	.	68	.
	M	37	14	13	8	.	36	.
	K	33	19	9	.	.	32	.
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	O	124	35	44	24	21	108	17
	M	67	15	25	15	12	57	11
	K	57	21	19	9	8	51	6
administrowanie i działalność wspierająca ^A	O	150	62	50	29	9	145	5
	M	96	33	34	22	7	92	.
	K	54	29	16	7	.	52	.
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	240	117	95	24	5	238	.
	M	103	45	42	13	.	101	.
	K	138	72	53	10	.	137	.
edukacja	O	338	193	96	34	16	327	11
	M	93	35	30	18	10	86	7
	K	245	158	66	16	6	241	.
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	O	295	148	96	34	18	286	9
	M	63	25	22	10	7	59	.
	K	233	123	74	24	11	227	5
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	O	47	17	17	9	.	43	.
	M	24	6	9	5	.	20	.
	K	24	11	8	.	.	23	.
pozostała działalność usługowa	O	58	23	19	7	9	51	7
	M	32	13	10	.	5	28	.
	K	26	10	9	.	.	23	.

TABL. 7 (12). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I GRUP ZAWODÓW
W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracujący według grup wieku						
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej	50–66	67 lat i więcej	
		w tysiącach osób							
OGÓŁEM	2009	O	3870	2036	1253	354	227	3699	171
		M	2197	1048	782	233	135	2093	104
		K	1673	988	472	121	92	1606	67
2010	O	4050	1998	1357	452	244	3874	176	
	M	2288	1030	823	289	146	2182	106	
	K	1763	968	534	163	97	1693	70	
Grupy zawodów:									
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy									
	O	339	152	123	50	15	329	10	
	M	224	94	85	35	10	218	6	
	K	115	58	38	14	.	111	.	
specjaliści									
	O	598	272	189	81	55	559	39	
	M	226	71	78	43	34	201	25	
	K	372	201	111	38	22	358	14	
technicy i inny średni personel									
	O	439	214	154	53	19	425	14	
	M	179	70	72	27	10	170	9	
	K	260	144	82	25	8	255	5	
pracownicy biurowi									
	O	228	124	76	23	6	225	.	
	M	75	37	25	11	.	73	.	
	K	153	87	50	12	.	151	.	
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy									
	O	384	178	137	49	21	371	13	
	M	155	56	55	31	13	148	7	
	K	229	122	81	18	8	223	6	
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy									
	O	697	301	204	89	102	619	78	
	M	390	158	122	53	57	347	43	
	K	307	143	82	36	46	272	35	
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy									
	O	595	334	211	38	11	587	8	
	M	531	288	198	36	10	525	7	
	K	63	46	14	.	.	62	.	
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń									
	O	383	209	138	29	6	378	5	
	M	347	184	128	29	6	342	5	
	K	37	25	10	–	.	36	.	
pracownicy przy pracach prostych									
	O	388	213	126	41	9	382	5	
	M	160	71	60	24	5	158	.	
	K	227	141	66	16	.	225	.	

TABL. 8 (13). PRACUJĄCY NIEPEŁNOSPRAWNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI ORAZ GRUP ZAWODÓW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracujący według grup wieku		
			50–54 lata	55–59	60 lat i więcej
		w tysiącach osób			
OGÓŁEM	O	299	101	107	91
	M	188	54	70	65
	K	111	47	37	26
Grupy zawodów:					
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	O	12	.	.	5
	M	10	.	.	.
	K
specjaliści	O	24	6	7	11
	M	11	.	.	7
	K	13	.	5	.
technicy i inny średni personel	O	28	10	8	10
	M	13	.	.	6
	K	14	7	.	.
pracownicy biurowi	O	13	6	.	.
	M	6	.	.	.
	K	7	.	.	.
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	O	52	16	22	14
	M	36	9	17	11
	K	15	7	5	.
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	O	76	17	26	34
	M	50	10	16	23
	K	26	7	9	10
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	O	29	14	11	.
	M	23	11	10	.
	K	5	.	.	.
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	O	19	7	10	.
	M	18	6	10	.
	K
pracownicy przy pracach prostych	O	46	21	15	10
	M	21	7	7	7
	K	25	14	8	.

TABL. 9 (14). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WOJEWÓDZTWA		Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
		ogółem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
		w tysiącach osób								
POLSKA	2009	3870	2197	1673	1149	512	637	2721	1686	1035
	2010	4050	2288	1763	1192	513	679	2858	1774	1084
Województwa:										
dolnośląskie		322	171	151	108	48	61	213	123	90
kujawsko-pomorskie		187	107	81	48	21	27	139	86	53
lubelskie		273	150	124	77	31	46	197	119	78
lubuskie		117	70	47	32	12	20	85	58	27
łódzkie		319	184	135	97	45	52	222	139	83
małopolskie		312	171	140	92	36	56	220	136	84
mazowieckie		605	322	283	174	73	101	431	249	182
opolskie		98	60	38	29	13	16	70	48	22
podkarpackie		231	123	108	44	19	24	187	104	84
podlaskie		123	72	51	35	13	22	88	59	30
pomorskie		204	121	82	63	28	35	140	94	47
śląskie		431	253	177	156	77	79	274	176	98
świętokrzyskie		174	97	77	40	15	24	134	82	52
warmińsko-mazurskie		144	86	57	50	22	29	93	65	29
wielkopolskie		348	208	139	90	37	53	257	171	86
zachodniopomorskie		164	91	72	58	24	34	106	67	38

TABL. 10 (15). PRACUJĄCY NIEPEŁNOSPRAWNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			W tym sektor prywatny		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach osób					
POLSKA	299	188	111	242	161	82
Województwa:						
dolnośląskie	19	10	8	14	8	7
kujawsko-pomorskie	17	12	5	13	9	.
lubelskie	31	18	13	27	17	10
lubuskie	15	9	7	12	8	5
łódzkie	24	13	10	20	12	8
małopolskie	27	17	10	24	15	9
mazowieckie	24	16	8	19	12	7
opolskie	6	.	.	5	.	.
podkarpackie	23	15	8	22	15	8
podlaskie	6
pomorskie	10	7	.	8	5	.
śląskie	27	21	6	19	16	.
świętokrzyskie	18	11	6	15	10	.
warmińsko-mazurskie	10	7	.	7	5	.
wielkopolskie	32	20	13	26	17	9
zachodniopomorskie	9	5	.	6	.	.

TABL. 11 (16). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracujący według poziomu wykształcenia				
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
		w tysiącach osób				
POLSKA 2009 O	3870	743	1131	237	1247	512
M	2197	384	568	64	878	303
K	1673	359	563	173	368	209
2010 O	4050	804	1216	244	1291	495
M	2288	392	628	74	920	273
K	1763	412	588	170	371	223
Województwa:						
dolnośląskie	322	67	111	21	97	26
kujawsko-pomorskie	187	36	50	13	69	20
lubelskie	273	43	86	14	77	53
lubuskie	117	16	42	8	38	13
łódzkie	319	59	91	23	98	47
małopolskie	312	63	79	17	112	40
mazowieckie	605	164	188	39	150	64
opolskie	98	15	31	5	38	10
podkarpackie	231	35	57	11	83	45
podlaskie	123	23	38	6	33	23
pomorskie	204	42	65	14	63	19
śląskie	431	100	130	25	152	23
świętokrzyskie	174	28	48	9	61	28
warmińsko-mazurskie	144	24	44	7	46	23
wielkopolskie	348	62	102	19	119	45
zachodniopomorskie	164	27	55	13	53	16

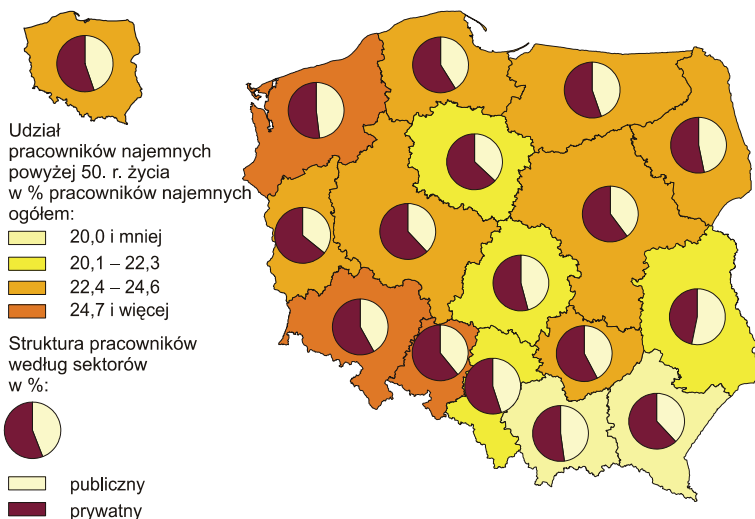
TABL. 12 (17). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKOWYCH, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracujący według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w tysiącach osób				
POLSKA	2009	O 3870	2036	1253	354	227
		M 2197	1048	782	233	135
		K 1673	988	472	121	92
	2010	O 4050	1998	1357	452	244
		M 2288	1030	823	289	146
		K 1763	968	534	163	97
Województwa:						
dolnośląskie		O 322	149	121	37	15
		M 171	74	64	25	8
		K 151	75	57	11	7
kujawsko-pomorskie		O 187	99	59	22	6
		M 107	52	35	15	.
		K 81	47	24	7	.
lubelskie		O 273	129	92	32	20
		M 150	65	55	17	12
		K 124	64	37	15	8
lubuskie		O 117	63	37	12	.
		M 70	35	24	9	.
		K 47	29	13	.	.
łódzkie		O 319	158	110	33	19
		M 184	82	67	22	12
		K 135	76	43	10	7
małopolskie		O 312	150	93	36	32
		M 171	75	55	22	19
		K 140	76	38	14	13
mazowieckie		O 605	287	206	70	41
		M 322	136	121	40	24
		K 283	151	85	30	17
opolskie		O 98	53	31	9	5
		M 60	29	21	6	.
		K 38	24	10	.	.
podkarpackie		O 231	97	74	29	30
		M 123	52	41	15	15
		K 108	46	33	14	15
podlaskie		O 123	66	39	11	7
		M 72	34	25	9	5
		K 51	32	14	.	.
pomorskie		O 204	92	78	25	8
		M 121	49	49	17	6
		K 82	43	29	8	.
śląskie		O 431	230	145	39	17
		M 253	117	98	29	9
		K 177	113	47	10	8
świętokrzyskie		O 174	82	60	20	12
		M 97	43	36	12	6
		K 77	39	24	8	6
warmińsko-mazurskie		O 144	76	49	15	.
		M 86	42	31	11	.
		K 57	34	18	.	.
wielkopolskie		O 348	178	113	40	17
		M 208	99	71	24	13
		K 139	79	41	16	.
zachodniopomorskie		O 164	86	50	22	6
		M 91	45	28	15	.
		K 72	41	21	7	.

TABL. 13 (18). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA ORAZ PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Pracujący			Pracownicy najemni			Pracujący na własny rachunek		Pomagający członkowie rodzin	Wskaźnik zatrudnienia w %	
			ogółem	w tym sektor prywatny		razem	sektor		razem	w tym pracodawcy			
				razem	w tym w rolnictwie indywidualnym		publiczny	prywatny					
w tysiącach osób													
POLSKA 2009			O	3870	2721	689	2700	1149	1551	988	203	183	29,9
			M	2197	1686	391	1495	512	983	652	140	50	38,9
			K	1673	1035	297	1205	637	567	335	63	133	22,9
2010			O	4050	2858	704	2792	1192	1599	1079	230	179	30,8
			M	2288	1774	393	1529	513	1015	709	160	50	39,8
			K	1763	1084	310	1263	679	584	370	70	130	23,7
Województwa:													
dolnośląskie				322	213	20	257	108	149	61	17	.	29,5
kujawsko-pomorskie ...				187	139	30	130	48	82	52	12	6	28,7
lubelskie				273	197	102	144	77	67	112	11	17	33,1
lubuskie				117	85	11	89	32	57	24	6	.	31,5
łódzkie				319	222	56	212	97	115	92	20	15	30,9
małopolskie				312	220	69	192	92	101	102	23	17	29,1
mazowieckie				605	431	83	438	174	264	145	34	23	33,1
opolskie				98	70	10	74	29	45	19	6	5	29,3
podkarpackie				231	187	96	116	44	72	81	9	34	35,2
podlaskie				123	88	34	75	35	40	40	7	8	29,8
pomorskie				204	140	16	153	63	90	45	14	5	32,4
śląskie				431	274	20	346	156	190	80	25	5	25,5
świętokrzyskie				174	134	61	95	40	55	68	8	11	33,8
warmińsko-mazurskie ..				144	93	14	112	50	62	28	6	.	30,4
wielkopolskie				348	257	64	238	90	147	93	21	18	33,7
zachodniopomorskie ..				164	106	16	121	58	63	39	11	.	29,5

Mapa 5. PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

TABL. 14 (19). PRACOWNICY NAJEMNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG LICZBY GODZIN PRZEPRACOWANYCH W BADANYM TYGODNIU ORAZ PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracownicy, którzy w badanym tygodniu					Średnia liczba godzin w tygodniu		
		nie pracowa- li, ale mają pracę	przepracowali						
			1–19 godzin	20–39	40	41 godzin i więcej			
w tysiącach osób									
POLSKA 2009	O	2700	109	145	587	1515	342	37,0	
	M	1495	61	65	282	836	250	38,5	
	K	1205	49	80	305	679	91	35,3	
	2010	O	2792	96	123	626	1616	330	37,5
	M	1529	53	48	269	901	257	39,2	
	K	1263	43	75	357	715	73	35,6	
	Województwa:								
	dolnośląskie	257	8	9	56	153	32	37,9	
	kujawsko-pomorskie ...	130	5	6	31	74	13	37,2	
lubelskie	144	7	5	33	86	13	37,5		
lubuskie	89	.	.	21	48	13	37,7		
łódzkie	212	7	7	56	118	24	37,3		
małopolskie	192	5	7	43	121	17	37,4		
mazowieckie	438	12	33	108	232	53	36,1		
opolskie	74	.	.	21	42	5	36,6		
podkarpackie	116	.	.	32	71	6	36,5		
podlaskie	75	.	.	16	47	8	38,2		
pomorskie	153	5	8	20	89	31	39,0		
śląskie	346	17	14	60	210	46	38,2		
świętokrzyskie	95	.	5	27	52	9	36,6		
warmińsko-mazurskie	112	.	.	17	76	15	39,0		
wielkopolskie	238	9	8	61	126	33	37,7		
zachodniopomorskie ...	121	5	5	26	72	12	37,6		

TABL. 15 (20). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI PKD, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	W tym						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	transport i gospodar- ka maga- zynowa	edukacja	opieka zdrowotna i pomoc społeczna
		w tysiącach osób						
POLSKA 2009 O	3870	740	622	293	394	243	325	258
M	2197	429	439	267	170	197	95	53
K	1673	311	183	26	225	46	230	205
2010 O	4050	760	654	302	432	244	338	295
M	2288	437	465	277	198	203	93	63
K	1763	323	189	25	234	41	245	233
Województwa:								
dolnośląskie	322	25	52	25	31	23	29	32
kujawsko-pomorskie	187	33	36	15	23	11	15	15
lubelskie	273	104	30	14	23	13	19	19
lubuskie	117	14	23	8	12	13	8	6
łódzkie	319	59	58	17	31	22	24	24
małopolskie	312	70	44	27	26	15	31	25
mazowieckie	605	86	80	45	85	31	56	39
opolskie	98	15	20	9	8	7	7	8
podkarpackie	231	97	34	12	20	8	14	12
podlaskie	123	35	18	8	11	6	12	9
pomorskie	204	21	34	17	23	19	16	17
śląskie	431	26	88	39	54	28	40	33
świętokrzyskie	174	62	26	10	13	8	12	13
warmińsko-mazurskie	144	17	25	15	14	10	11	10
wielkopolskie	348	77	66	23	38	18	32	22
zachodniopomorskie	164	19	19	17	18	14	13	11

TABL. 16 (21). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WYBRANYCH GRUP ZAWODÓW, PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	W tym									
		przed- stawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	specja- liści	technicy i średni personel	praco- wnicy biurowi	pracow- nicy usług osobi- stych i sprze- dawcy	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i ryba- cy	robotnicy przemys- łowi i rze- mieślnicy	operato- rzy i mon- terzy maszyn i urzą- dzeń	pracow- nicy przy pracach prostych	
		w tysiącach osób									
POLSKA 2009	O	3870	318	545	436	196	366	678	562	369	399
	M	2197	214	217	178	59	142	386	501	338	161
	K	1673	104	328	258	137	223	292	61	31	238
2010	O	4050	339	598	439	228	384	697	595	383	388
	M	2288	224	226	179	75	155	390	531	347	160
	K	1763	115	372	260	153	229	307	63	37	227
Województwa:											
dolnośląskie		322	24	53	39	20	43	21	54	35	33
kujawsko-pomorskie		187	17	24	20	11	21	30	27	18	19
lubelskie		273	18	34	26	13	14	102	27	20	19
lubuskie		117	10	13	11	5	12	10	20	16	20
łódzkie		319	26	43	29	14	34	56	45	34	39
małopolskie		312	30	52	26	15	23	69	44	26	26
mazowieckie		605	50	116	71	51	59	81	80	40	56
opolskie		98	9	13	10	7	8	10	19	11	11
podkarpackie		231	16	23	19	7	15	96	26	18	11
podlaskie		123	10	17	11	5	10	34	16	10	10
pomorskie		204	14	34	30	11	23	16	34	21	21
śląskie		431	42	74	57	22	44	22	80	51	40
świętokrzyskie		174	16	19	10	6	14	60	19	15	15
warmińsko-mazurskie		144	11	20	16	5	15	13	32	14	17
wielkopolskie		348	37	44	37	25	28	61	49	35	32
zachodniopomorskie		164	10	20	26	11	21	15	22	18	20

TABL. 17 (22). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA DOJEŻDŻAJĄCY DO MIEJSCA PRACY WEDŁUG CZASU DOJAZDU, PŁCI I GRUP WIEKU W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Czas dojazdu do miejsca pracy				
		do 30 min.	od 31 min. do 1 godz.	od 1 do 2 godz.	powyżej 2 godz.	
	w %					
OGÓŁEM	O	100,0	72,4	20,5	4,9	2,2
	M	100,0	71,0	20,3	5,7	3,0
	K	100,0	74,4	20,8	3,8	1,0
Grupy wieku:						
50–54 lata	O	100,0	71,9	21,3	4,5	2,4
	M	100,0	69,5	21,2	5,6	3,7
	K	100,0	74,7	21,3	3,1	0,9
55–59	O	100,0	73,2	20,1	5,0	1,6
	M	100,0	72,6	19,8	5,5	2,1
	K	100,0	74,4	20,6	4,1	0,8
60–64	O	100,0	73,6	18,1	5,4	2,9
	M	100,0	73,0	17,5	5,9	3,5
	K	100,0	74,7	19,3	4,4	1,6
65 lat i więcej	O	100,0	68,6	20,4	9,2	1,8
	M	100,0	68,5	22,3	8,0	1,3
	K	100,0	69,0	16,8	11,5	2,7

TABL. 18 (23). PRACUJĄCY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA DOJEŻDŻAJĄCY DO MIEJSCA PRACY WEDŁUG ODLEGŁOŚCI ORAZ PŁCI I GRUP WIEKU W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Odległość od miejsca zamieszkania do miejsca pracy				Pracujący	
		do 5 km	6–20	21–50	51 km i więcej	w domu	w terenie
		w %					
OGÓŁEM	O	100,0	42,7	24,5	6,0	2,4	6,6
	M	100,0	36,3	25,4	7,3	3,5	10,2
	K	100,0	51,0	23,2	4,4	1,1	2,0
Grupy wieku:							
50–54 lata	O	100,0	43,8	25,2	6,5	2,8	7,0
	M	100,0	35,2	26,3	7,9	4,2	11,5
	K	100,0	52,9	24,1	5,1	1,2	2,1
55–59	O	100,0	43,7	25,8	6,0	2,0	6,7
	M	100,0	38,0	26,7	7,3	2,9	10,1
	K	100,0	52,3	24,4	3,9	0,7	1,4
60–64	O	100,0	41,4	22,2	5,7	2,2	6,6
	M	100,0	38,2	23,2	7,1	2,9	8,7
	K	100,0	47,0	20,6	3,3	1,0	2,8
65 lat i więcej	O	100,0	30,4	15,1	3,0	2,1	3,6
	M	100,0	29,8	16,6	3,9	2,7	3,8
	K	100,0	31,5	12,8	1,6	1,3	3,3

TABL. 19 (24). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY, GRUP SEKCJI PKD
I WIELKICH GRUP ZAWODÓW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety
	w tysiącach osób								
OGÓŁEM	1986,2	1039,6	946,6	958,3	387,9	570,4	1027,9	651,7	376,2
POZIOM WYKSZTAŁCENIA									
Wyższe ^a	508,8	227,1	281,7	369,9	139,7	230,1	138,9	87,4	51,6
Policealne i średnie zawodowe	590,2	270,3	319,9	271,8	92,7	179,1	318,4	177,6	140,8
Średnie ogólnokształcące	141,6	47,2	94,4	63,3	13,9	49,4	78,3	33,3	45,0
Zasadnicze zawodowe	563,4	395,2	168,1	180,8	109,9	70,9	382,6	285,4	97,2
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	182,3	99,8	82,5	72,6	31,7	40,9	109,7	68,1	41,6
STAŻ PRACY									
Do 4,9 lat	40,4	23,9	16,5	10,3	5,0	5,3	30,1	18,9	11,2
5,0–9,9	32,0	18,2	13,8	8,4	4,1	4,3	23,6	14,1	9,5
10,0–14,9	68,1	37,1	31,0	17,2	7,2	10,0	50,8	29,9	21,0
15,0–19,9	97,9	49,7	48,2	28,1	10,7	17,4	69,8	39,0	30,8
20 lat i więcej	1747,8	910,7	837,1	894,3	360,9	533,4	853,5	549,8	303,7
GRUPY SEKCJI PKD									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	28,4	21,4	7,0	12,7	9,2	3,4	15,7	12,1	3,6
Przemysł i budownictwo	680,6	504,0	176,6	121,6	94,6	27,0	559,0	409,4	149,6
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	326,8	189,0	137,8	95,7	64,4	31,3	231,1	124,6	106,5
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa, obsługa rynku nieru- chomości ^Δ	88,6	33,1	55,5	27,7	11,1	16,7	60,8	22,0	38,8
Pozostałe usługi	861,8	292,2	569,7	700,6	208,6	492,0	161,3	83,6	77,7
WIELKIE GRUPY ZAWODÓW									
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	196,4	109,6	86,8	89,3	38,8	50,5	107,1	70,8	36,3
Specjaliści	431,9	146,9	285,0	335,3	104,8	230,5	96,6	42,1	54,5
Technicy i średni personel	222,1	99,7	122,4	119,5	44,6	74,9	102,5	55,1	47,5
Pracownicy biurowi	162,4	49,6	112,7	91,7	21,2	70,6	70,6	28,5	42,2
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	181,3	87,1	94,2	52,7	21,6	31,1	128,6	65,5	63,0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	6,9	5,1	1,8	2,3	1,7	0,6	4,6	3,4	1,1
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	301,3	259,3	42,0	62,3	59,8	2,4	239,0	199,4	39,6
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	214,6	187,9	26,8	63,2	59,1	4,1	151,4	128,8	22,7
Pracownicy przy pracach prostych	269,4	94,5	175,0	142,0	36,3	105,7	127,5	58,1	69,3

^a Wykształcenie wyższe obejmuje: wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora; wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym; wyższe z tytułem inżyniera, licencjanta, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.

TABL. 20 (25). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w tysiącach osób				
OGÓŁEM	O	1986,2	1129,2	681,4	162,5	13,1
	M	1039,6	495,4	403,1	130,2	10,8
	K	946,6	633,7	278,2	32,3	2,3
Poziom wykształcenia:						
wyższe ^a	O	508,8	275,4	163,7	62,6	7,1
	M	227,1	94,1	80,0	47,3	5,7
	K	281,7	181,3	83,7	15,3	1,4
policealne i średnie zawodowe	O	590,2	349,2	198,4	40,3	2,3
	M	270,3	130,2	105,6	32,6	2,0
	K	319,9	219,1	92,9	7,7	0,3
średnie ogólnokształcące	O	141,6	84,3	47,3	9,4	0,6
	M	47,2	22,8	17,7	6,3	0,4
	K	94,4	61,5	29,6	3,1	0,2
zasadnicze zawodowe	O	563,4	329,4	195,7	36,0	2,2
	M	395,2	208,3	152,3	32,6	2,0
	K	168,1	121,1	43,4	3,4	0,2
gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	O	182,3	90,8	76,2	14,3	1,0
	M	99,8	40,0	47,5	11,5	0,7
	K	82,5	50,8	28,7	2,8	0,2

^a Wykształcenie wyższe obejmuje: wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora; wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym; wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.

TABL. 21 (26). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I STAŻU PRACY W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w tysiącach osób				
OGÓŁEM	O	1986,2	1129,2	681,4	162,5	13,1
	M	1039,6	495,4	403,1	130,2	10,8
	K	946,6	633,7	278,2	32,3	2,3
Staż pracy:						
do 4,9 lat	O	40,4	21,6	13,5	4,7	0,6
	M	23,9	11,1	8,5	3,8	0,5
	K	16,5	10,5	5,0	0,9	0,1
5,0–9,9	O	32,0	19,3	9,7	2,8	0,3
	M	18,2	9,6	6,2	2,2	0,2
	K	13,8	9,7	3,5	0,6	0,0
10,0–14,9	O	68,1	42,3	19,7	5,6	0,4
	M	37,1	20,7	11,6	4,5	0,4
	K	31,0	21,7	8,1	1,2	0,0
15,0–19,9	O	97,9	63,0	28,5	5,9	0,6
	M	49,7	27,9	16,5	4,9	0,5
	K	48,2	35,1	12,0	1,1	0,1
20,0 lat i więcej	O	1747,8	983,0	610,0	143,5	11,3
	M	910,7	426,2	360,3	114,9	9,2
	K	837,1	556,8	249,7	28,6	2,1

TABL. 22 (27). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD
W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w tysiącach osób				
OGÓŁEM	O	1986,2	1129,2	681,4	162,5	13,1
	M	1039,6	495,4	403,1	130,2	10,8
	K	946,6	633,7	278,2	32,3	2,3
Sekcje PKD:						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	O	28,4	14,7	10,7	2,9	0,1
	M	21,4	10,1	8,4	2,7	0,1
	K	7,0	4,6	2,3	0,2	–
przemysł	O	553,3	313,4	197,6	40,4	1,9
	M	391,2	197,6	155,2	36,8	1,7
	K	162,0	115,8	42,5	3,5	0,2
górnictwo i wydobywanie	O	28,4	17,5	9,0	1,8	0,0
	M	22,2	13,3	7,2	1,8	0,0
	K	6,2	4,3	1,9	0,0	–
przetwórstwo przemysłowe	O	429,8	246,8	150,7	30,7	1,6
	M	293,5	148,1	116,4	27,5	1,4
	K	136,3	98,7	34,3	3,1	0,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	O	51,8	27,6	20,2	3,9	0,1
	M	40,7	20,2	16,6	3,8	0,1
	K	11,2	7,5	3,6	0,1	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	O	43,3	21,5	17,6	4,0	0,1
	M	34,9	16,0	14,9	3,8	0,1
	K	8,4	5,4	2,7	0,3	0,0
budownictwo	O	127,3	63,9	49,9	12,6	0,9
	M	112,7	55,5	44,5	12,0	0,8
	K	14,6	8,5	5,4	0,7	0,1
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	O	157,5	93,3	50,9	12,2	1,0
	M	74,7	36,9	27,8	9,2	0,9
	K	82,8	56,5	23,2	3,0	0,2
transport i gospodarka magazynowa	O	131,0	78,6	46,2	5,9	0,2
	M	97,5	53,5	38,4	5,3	0,2
	K	33,5	25,2	7,8	0,6	0,0
zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	O	22,6	13,4	7,2	1,9	0,1
	M	7,6	3,4	2,9	1,3	0,1
	K	14,9	10,0	4,3	0,6	–
informacja i komunikacja	O	15,7	8,7	5,3	1,6	0,1
	M	9,2	4,3	3,3	1,4	0,1
	K	6,5	4,4	2,0	0,2	–
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	O	36,5	23,1	11,4	1,9	0,1
	M	6,9	3,1	2,5	1,2	0,1
	K	29,7	20,0	9,0	0,7	0,0
obsługa rynku nieruchomości ^Δ	O	52,0	27,3	19,9	4,6	0,2
	M	26,2	11,2	11,0	3,8	0,2
	K	25,9	16,1	8,9	0,9	0,0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	O	46,5	21,8	17,5	6,6	0,6
	M	23,6	8,2	9,5	5,4	0,5
	K	22,9	13,6	8,0	1,2	0,1
administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	O	99,0	43,2	38,2	15,9	1,8
	M	62,7	21,6	25,6	13,9	1,5
	K	36,3	21,6	12,6	1,9	0,2
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	139,6	75,9	49,2	13,6	0,9
	M	49,0	20,1	18,5	9,7	0,7
	K	90,6	55,8	30,8	3,8	0,2

TABL. 22 (27). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
		50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
	w tysiącach osób				
Sekcje PKD (dok.):					
edukacja O	370,0	222,6	113,7	29,9	3,9
M	108,3	47,5	37,9	19,8	3,1
K	261,7	175,1	75,8	10,1	0,8
opieka zdrowotna i pomoc społeczna O	173,5	110,7	52,4	9,4	1,1
M	33,9	15,8	12,4	5,0	0,7
K	139,6	94,9	40,0	4,3	0,4
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją O	29,4	15,9	10,2	3,1	0,2
M	13,5	6,0	4,9	2,4	0,2
K	16,0	10,0	5,3	0,7	0,0
pozostała działalność usługowa O	3,7	2,6	1,0	0,1	0,0
M	1,2	0,7	0,5	0,0	0,0
K	2,5	1,9	0,5	0,1	–

TABL. 23 (28). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I WIELKICH GRUP ZAWODÓW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
		50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
	w tysiącach osób				
OGÓŁEM O	1986,2	1129,2	681,4	162,5	13,1
M	1039,6	495,4	403,1	130,2	10,8
K	946,6	633,7	278,2	32,3	2,3
Grupy zawodów:					
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy O	196,4	97,3	71,1	26,1	1,9
M	109,6	44,9	41,3	21,7	1,7
K	86,8	52,4	29,8	4,4	0,2
specjaliści O	431,9	249,2	133,6	43,7	5,3
M	146,9	61,6	51,2	30,0	4,1
K	285,0	187,6	82,5	13,7	1,2
technicy i inny średni personel O	222,1	124,5	79,5	17,0	1,1
M	99,7	43,8	41,5	13,5	0,9
K	122,4	80,7	38,0	3,5	0,2
pracownicy biurowi O	162,4	99,8	53,2	8,9	0,4
M	49,6	23,7	19,4	6,2	0,3
K	112,7	76,2	33,8	2,7	0,1
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy O	181,3	98,7	61,0	19,5	2,0
M	87,1	34,1	34,3	16,9	1,8
K	94,2	64,7	26,7	2,5	0,2
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy O	6,9	3,7	2,7	0,4	0,0
M	5,1	2,6	2,1	0,4	0,0
K	1,8	1,1	0,6	0,0	–
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy O	301,3	170,9	111,3	18,6	0,5
M	259,3	138,3	102,6	17,9	0,5
K	42,0	32,6	8,7	0,7	0,0
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń O	214,6	126,3	77,6	10,4	0,4
M	187,9	104,6	72,7	10,2	0,4
K	26,8	21,7	4,9	0,2	–
pracownicy przy pracach prostych O	269,4	158,7	91,4	17,9	1,5
M	94,5	41,9	38,0	13,4	1,1
K	175,0	116,8	53,4	4,5	0,4

TABL. 24 (29). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ WOJEWÓDZTW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach osób								
POLSKA	1986,2	1039,6	946,6	958,3	387,9	570,4	1027,9	651,7	376,2
Województwa:									
dolnośląskie	171,7	88,8	82,9	77,4	31,0	46,4	94,3	57,8	36,5
kujawsko-pomorskie	107,4	60,1	47,4	49,1	22,0	27,2	58,3	38,1	20,2
lubelskie	92,4	43,7	48,7	53,4	21,0	32,3	39,0	22,6	16,4
lubuskie	53,3	28,8	24,6	23,7	9,7	14,0	29,6	19,0	10,6
łódzkie	123,4	63,3	60,1	60,1	24,6	35,5	63,3	38,7	24,6
małopolskie	155,7	77,1	78,7	81,2	31,4	49,8	74,5	45,7	28,8
mazowieckie	336,4	172,3	164,1	173,9	70,1	103,8	162,5	102,2	60,3
opolskie	45,4	25,3	20,1	21,8	8,8	13,1	23,6	16,5	7,1
podkarpackie	100,0	56,3	43,7	48,5	20,0	28,6	51,4	36,3	15,1
podlaskie	56,0	28,1	28,0	29,4	11,5	17,9	26,6	16,6	10,0
pomorskie	110,2	60,2	50,0	44,1	17,5	26,6	66,1	42,7	23,4
śląskie	252,2	137,3	115,0	110,1	46,8	63,3	142,1	90,4	51,6
świętokrzyskie	57,1	30,8	26,3	28,3	11,4	16,8	28,9	19,4	9,5
warmińsko-mazurskie ..	73,8	36,4	37,4	35,4	12,7	22,6	38,5	23,7	14,7
wielkopolskie	178,9	95,9	83,0	79,9	33,1	46,8	99,0	62,8	36,2
zachodniopomorskie	72,1	35,5	36,6	41,9	16,3	25,6	30,2	19,2	11,0

TABL. 25 (30). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Z tego pracownicy z wykształceniem							
		wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	wyższym ze stopniem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	policealnym	średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym	
		w tysiącach osób							
POLSKA	O	1986,2	425,5	83,3	113,5	476,7	141,6	563,4	182,3
	M	1039,6	179,1	48,1	29,7	240,5	47,2	395,2	99,8
	K	946,6	246,4	35,3	83,7	236,2	94,4	168,1	82,5
Województwa:									
dolnośląskie	O	171,7	33,1	7,5	11,1	42,5	11,5	46,6	19,4
	M	88,8	13,6	4,2	3,6	21,7	4,2	31,3	10,2
	K	82,9	19,5	3,3	7,6	20,8	7,3	15,3	9,2
kujawsko-pomorskie	O	107,4	20,7	4,1	5,1	23,6	6,7	35,9	11,5
	M	60,1	9,1	2,6	1,2	12,4	2,4	26,2	6,2
	K	47,4	11,6	1,5	3,9	11,2	4,3	9,6	5,3
lubelskie	O	92,4	22,8	3,8	6,8	23,9	5,6	22,8	6,7
	M	43,7	8,5	2,0	1,4	11,5	1,7	15,1	3,5
	K	48,7	14,3	1,8	5,4	12,4	3,9	7,7	3,2

TABL. 25 (30). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Z tego pracownicy z wykształceniem							
		wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	wyższym ze stopniem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	policealnym	średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym	
		w tysiącach osób							
Województwa (dok.):									
lubuskie	O	53,3	9,2	2,1	2,5	13,8	4,7	15,1	6,0
	M	28,8	4,1	1,3	0,6	7,1	1,6	10,9	3,1
	K	24,6	5,1	0,7	1,9	6,7	3,1	4,2	2,9
łódzkie	O	123,4	25,8	4,9	8,0	28,3	10,4	32,1	13,9
	M	63,3	10,5	2,5	2,2	14,2	3,8	22,7	7,5
	K	60,1	15,3	2,4	5,8	14,1	6,7	9,5	6,4
małopolskie	O	155,7	39,9	6,1	8,2	34,7	11,5	44,5	10,9
	M	77,1	16,4	3,7	1,7	16,7	2,8	29,7	6,1
	K	78,7	23,5	2,4	6,5	18,1	8,7	14,8	4,7
mazowieckie	O	336,4	82,2	18,8	20,7	83,2	27,5	77,6	26,4
	M	172,3	37,1	10,4	5,8	40,5	9,0	54,3	15,0
	K	164,1	45,1	8,4	14,8	42,7	18,5	23,3	11,4
opolskie	O	45,4	9,4	1,9	2,4	10,3	2,6	14,2	4,6
	M	25,3	4,1	1,1	0,7	5,1	1,1	10,5	2,7
	K	20,1	5,3	0,7	1,8	5,2	1,5	3,7	1,9
podkarpackie	O	100,0	21,5	3,8	5,2	23,6	5,8	31,1	8,9
	M	56,3	9,1	2,4	1,1	12,8	1,9	23,2	5,8
	K	43,7	12,4	1,3	4,1	10,8	3,9	7,9	3,2
podlaskie	O	56,0	12,5	1,8	4,3	14,8	3,3	14,1	5,1
	M	28,1	5,2	0,9	0,8	7,4	0,9	9,6	3,3
	K	28,0	7,3	0,9	3,5	7,4	2,5	4,5	1,8
pomorskie	O	110,2	23,0	4,6	5,4	24,6	8,4	33,6	10,7
	M	60,2	9,3	2,9	1,7	13,3	3,1	24,8	5,1
	K	50,0	13,7	1,7	3,7	11,3	5,3	8,8	5,5
śląskie	O	252,2	46,0	10,2	12,2	62,9	18,6	84,2	18,2
	M	137,3	19,6	6,2	3,7	32,5	6,3	58,8	10,2
	K	115,0	26,4	4,0	8,5	30,3	12,3	25,4	8,0
świętokrzyskie	O	57,1	12,7	2,2	4,3	13,0	3,7	16,3	5,0
	M	30,8	4,8	1,4	1,4	7,1	1,8	11,6	2,7
	K	26,3	7,9	0,8	2,9	5,9	1,8	4,7	2,2
warmińsko-mazurskie	O	73,8	15,2	3,0	4,0	18,5	4,2	19,5	9,4
	M	36,4	6,1	1,5	0,7	8,6	1,6	12,6	5,4
	K	37,4	9,1	1,5	3,2	9,9	2,7	6,9	4,1
wielkopolskie	O	178,9	36,4	6,3	8,7	43,0	12,1	55,6	16,9
	M	95,9	15,7	3,9	2,2	22,0	3,7	39,8	8,6
	K	83,0	20,6	2,4	6,5	21,0	8,4	15,8	8,3
zachodniopomorskie	O	72,1	15,2	2,4	4,6	15,9	5,0	20,2	8,8
	M	35,5	5,8	1,1	1,1	7,5	1,4	14,1	4,4
	K	36,6	9,3	1,3	3,6	8,4	3,5	6,1	4,4

TABL. 26 (31). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I WOJEWÓDZTW
W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
			w tysiącach osób			
POLSKA	O	1986,2	1129,2	681,4	162,5	13,1
	M	1039,6	495,4	403,1	130,2	10,8
	K	946,6	633,7	278,2	32,3	2,3
Województwa:						
dolnośląskie	O	171,7	94,8	62,0	14,2	0,8
	M	88,8	39,7	36,9	11,6	0,6
	K	82,9	55,1	25,1	2,6	0,2
kujawsko-pomorskie	O	107,4	62,1	36,1	8,5	0,8
	M	60,1	29,4	22,5	7,4	0,7
	K	47,4	32,7	13,6	1,1	0,1
lubelskie	O	92,4	54,3	31,1	6,4	0,6
	M	43,7	21,2	17,2	4,8	0,5
	K	48,7	33,1	13,9	1,6	0,1
lubuskie	O	53,3	30,9	17,9	4,5	0,2
	M	28,8	13,5	11,3	3,8	0,2
	K	24,6	17,3	6,6	0,7	–
łódzkie	O	123,4	69,6	42,3	10,5	1,1
	M	63,3	29,6	24,4	8,5	0,8
	K	60,1	39,9	17,9	1,9	0,3
małopolskie	O	155,7	89,5	51,6	12,7	1,9
	M	77,1	37,4	28,8	9,3	1,5
	K	78,7	52,1	22,8	3,4	0,4
mazowieckie	O	336,4	182,1	120,2	31,9	2,1
	M	172,3	79,1	67,5	24,0	1,7
	K	164,1	103,0	52,7	8,0	0,5
opolskie	O	45,4	25,7	15,7	3,7	0,3
	M	25,3	11,7	10,1	3,2	0,3
	K	20,1	14,0	5,6	0,5	0,0
podkarpackie	O	100,0	58,5	34,1	6,9	0,5
	M	56,3	28,5	21,4	5,9	0,5
	K	43,7	30,1	12,7	0,9	0,0
podlaskie	O	56,0	34,2	18,3	3,4	0,3
	M	28,1	14,0	10,9	3,0	0,2
	K	28,0	20,2	7,4	0,3	0,0
pomorskie	O	110,2	60,2	39,2	9,9	0,9
	M	60,2	28,0	23,4	8,1	0,7
	K	50,0	32,3	15,7	1,9	0,2
śląskie	O	252,2	147,3	86,0	17,5	1,4
	M	137,3	67,6	53,2	15,2	1,2
	K	115,0	79,7	32,8	2,3	0,2
świętokrzyskie	O	57,1	33,8	18,7	4,3	0,3
	M	30,8	16,2	11,0	3,3	0,3
	K	26,3	17,7	7,6	1,0	0,1
warmińsko-mazurskie	O	73,8	43,6	24,1	5,7	0,5
	M	36,4	17,0	14,4	4,6	0,4
	K	37,4	26,6	9,6	1,1	0,1
wielkopolskie	O	178,9	101,1	60,2	16,6	1,0
	M	95,9	45,7	36,4	12,9	0,9
	K	83,0	55,4	23,8	3,7	0,2
zachodniopomorskie	O	72,1	41,4	24,2	5,9	0,7
	M	35,5	16,8	13,7	4,4	0,6
	K	36,6	24,6	10,5	1,4	0,1

TABL. 27 (32). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY, PŁCI I WOJEWÓDZTW
W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według stażu pracy				
			do 4,9 lat	5,0–9,9	10,0–14,9	15,0–19,9	20,0 lat i więcej
		w tysiącach osób					
POLSKA	O	1986,2	40,4	32,0	68,1	97,9	1747,8
	M	1039,6	23,9	18,2	37,1	49,7	910,7
	K	946,6	16,5	13,8	31,0	48,2	837,1
Województwa:							
dolnośląskie	O	171,7	4,6	2,6	6,3	8,9	149,4
	M	88,8	2,7	1,4	3,2	4,3	77,3
	K	82,9	1,9	1,2	3,1	4,7	72,1
kujawsko-pomorskie	O	107,4	2,0	1,5	3,0	4,2	96,7
	M	60,1	1,3	0,7	1,5	2,1	54,5
	K	47,4	0,8	0,8	1,6	2,1	42,2
lubelskie	O	92,4	1,7	1,2	3,2	4,1	82,1
	M	43,7	1,0	0,8	1,8	1,9	38,3
	K	48,7	0,7	0,5	1,5	2,3	43,8
lubuskie	O	53,3	1,0	1,3	1,7	3,5	45,8
	M	28,8	0,6	0,8	1,2	1,9	24,3
	K	24,6	0,5	0,4	0,5	1,6	21,5
łódzkie	O	123,4	2,0	1,9	5,5	6,3	107,8
	M	63,3	1,0	1,0	3,1	3,2	55,1
	K	60,1	1,0	0,9	2,4	3,0	52,7
małopolskie	O	155,7	3,6	2,3	5,4	7,4	137,1
	M	77,1	1,7	1,2	2,8	3,7	67,6
	K	78,7	1,8	1,0	2,6	3,7	69,5
mazowieckie	O	336,4	6,5	6,2	12,2	19,4	292,1
	M	172,3	4,0	3,9	7,0	10,5	146,9
	K	164,1	2,5	2,3	5,2	9,0	145,2
opolskie	O	45,4	1,0	0,7	1,3	1,8	40,6
	M	25,3	0,7	0,4	0,7	0,9	22,6
	K	20,1	0,3	0,3	0,6	0,9	18,0
podkarpackie	O	100,0	1,1	1,2	3,1	4,1	90,4
	M	56,3	0,7	0,8	1,8	2,5	50,4
	K	43,7	0,4	0,5	1,3	1,6	40,0
podlaskie	O	56,0	1,0	1,1	1,6	2,5	50,0
	M	28,1	0,6	0,7	1,1	1,3	24,4
	K	28,0	0,4	0,4	0,5	1,2	25,5
pomorskie	O	110,2	1,7	1,2	3,7	5,9	97,7
	M	60,2	0,9	0,7	1,8	2,8	53,9
	K	50,0	0,8	0,4	1,8	3,1	43,9
śląskie	O	252,2	6,3	4,4	7,6	10,5	223,3
	M	137,3	3,9	2,6	3,7	5,1	121,9
	K	115,0	2,4	1,8	3,8	5,5	101,4
świętokrzyskie	O	57,1	1,0	0,6	1,4	2,5	51,7
	M	30,8	0,7	0,4	0,8	1,4	27,5
	K	26,3	0,3	0,2	0,6	1,1	24,2
warmińsko-mazurskie	O	73,8	1,3	1,4	3,2	4,2	63,7
	M	36,4	0,7	0,7	1,8	2,2	31,0
	K	37,4	0,5	0,7	1,4	2,0	32,7
wielkopolskie	O	178,9	4,0	3,5	5,9	9,1	156,5
	M	95,9	2,2	1,7	3,2	4,4	84,4
	K	83,0	1,7	1,9	2,6	4,7	72,1
zachodniopomorskie	O	72,1	1,8	1,0	2,9	3,5	62,9
	M	35,5	1,1	0,5	1,5	1,7	30,7
	K	36,6	0,7	0,5	1,4	1,9	32,2

TABL. 28 (33). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP SEKCJI PKD, PŁCI I WOJEWÓDZTW
W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup sekcji PKD				
			rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	handel; napra- wa pojazdów samochodo- wych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ	pozostałe usługi
w tysiącach osób							
POLSKA	O	1986,2	28,4	680,6	326,8	88,6	861,8
	M	1039,6	21,4	504,0	189,0	33,1	292,2
	K	946,6	7,0	176,6	137,8	55,5	569,7
Województwa:							
dolnośląskie	O	171,7	3,3	62,1	23,8	5,9	76,6
	M	88,8	2,5	46,7	12,8	2,3	24,5
	K	82,9	0,8	15,4	11,0	3,6	52,1
kujawsko-pomorskie	O	107,4	3,3	41,2	14,1	3,8	45,1
	M	60,1	2,7	30,3	7,9	1,6	17,5
	K	47,4	0,6	10,9	6,2	2,1	27,6
lubelskie	O	92,4	1,1	26,5	12,0	5,2	47,6
	M	43,7	0,7	19,4	6,8	2,4	14,4
	K	48,7	0,4	7,1	5,2	2,7	33,2
lubuskie	O	53,3	1,1	22,0	6,2	2,7	21,4
	M	28,8	0,7	16,1	4,2	0,9	7,0
	K	24,6	0,4	6,0	2,1	1,8	14,4
łódzkie	O	123,4	0,9	44,0	15,1	5,1	58,4
	M	63,3	0,7	30,6	8,9	2,2	20,8
	K	60,1	0,2	13,4	6,2	2,8	37,5
małopolskie	O	155,7	1,2	45,2	25,0	4,7	79,6
	M	77,1	0,9	35,0	12,9	1,6	26,7
	K	78,7	0,3	10,3	12,1	3,1	52,9
mazowieckie	O	336,4	1,5	89,2	87,4	23,9	134,4
	M	172,3	0,9	65,4	48,1	8,0	49,9
	K	164,1	0,6	23,8	39,3	15,9	84,5
opolskie	O	45,4	1,7	19,3	4,6	1,2	18,5
	M	25,3	1,4	14,4	3,1	0,5	5,8
	K	20,1	0,4	4,8	1,5	0,7	12,7
podkarpackie	O	100,0	1,4	37,2	13,9	3,6	43,8
	M	56,3	1,0	29,2	8,7	1,7	15,6
	K	43,7	0,4	8,0	5,2	1,9	28,3
podlaskie	O	56,0	0,4	18,9	7,7	2,2	26,9
	M	28,1	0,3	13,8	4,4	0,7	8,8
	K	28,0	0,0	5,0	3,3	1,5	18,1
pomorskie	O	110,2	2,2	35,4	23,6	4,0	45,0
	M	60,2	1,7	26,8	15,7	1,3	14,7
	K	50,0	0,5	8,6	7,9	2,7	30,3
śląskie	O	252,2	0,6	106,9	37,8	10,9	95,9
	M	137,3	0,5	79,0	23,1	3,9	30,9
	K	115,0	0,2	28,0	14,7	7,0	65,0
świętokrzyskie	O	57,1	0,6	23,0	6,4	1,7	25,5
	M	30,8	0,4	18,0	3,8	0,9	7,7
	K	26,3	0,2	4,9	2,6	0,8	17,8
warmińsko-mazurskie	O	73,8	2,0	25,2	10,5	2,1	34,1
	M	36,4	1,6	17,6	5,6	0,8	10,9
	K	37,4	0,4	7,6	4,9	1,3	23,2
wielkopolskie	O	178,9	5,3	64,3	27,9	6,9	74,7
	M	95,9	4,0	47,1	16,4	2,2	26,2
	K	83,0	1,3	17,2	11,4	4,7	48,5
zachodniopomorskie	O	72,1	1,9	20,3	11,0	4,7	34,3
	M	35,5	1,4	14,6	6,6	2,1	10,7
	K	36,6	0,4	5,6	4,3	2,6	23,6

TABL. 29 (34). PRACOWNICY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW, PŁCI I WOJEWÓDZTW W PAŹDZIERNIKU 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Pracownicy według grup zawodów								
			przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	specjaliści	technicy i inny średni personel	pracownicy biurowi	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	pracownicy przy pracach prostych
			w tysiącach osób								
POLSKA	O	1986,2	196,4	431,9	222,1	162,4	181,3	6,9	301,3	214,6	269,4
	M	1039,6	109,6	146,9	99,7	49,6	87,1	5,1	259,3	187,9	94,5
	K	946,6	86,8	285,0	122,4	112,7	94,2	1,8	42,0	26,8	175,0
Województwa:											
dolnośląskie	O	171,7	15,7	36,6	19,2	11,9	15,3	0,7	28,1	20,6	23,8
	M	88,8	8,2	12,3	9,3	3,2	6,2	0,4	24,5	17,3	7,4
	K	82,9	7,5	24,3	9,9	8,7	9,1	0,3	3,6	3,3	16,4
kujawsko-pomorskie	O	107,4	10,2	20,5	12,2	7,1	11,1	0,6	18,2	11,7	15,8
	M	60,1	5,9	7,6	5,5	2,4	6,9	0,5	15,7	10,2	5,4
	K	47,4	4,3	13,0	6,7	4,8	4,2	0,1	2,5	1,5	10,4
lubelskie	O	92,4	9,4	24,1	9,6	6,8	7,0	0,4	12,8	8,2	14,0
	M	43,7	5,0	7,2	4,4	1,9	2,5	0,2	10,8	7,6	4,1
	K	48,7	4,4	16,9	5,2	4,9	4,5	0,2	2,1	0,7	9,9
lubuskie	O	53,3	5,3	9,2	6,9	3,5	2,7	0,3	9,3	6,8	9,4
	M	28,8	3,3	3,1	3,3	1,2	0,9	0,3	7,7	5,8	3,2
	K	24,6	2,0	6,1	3,6	2,3	1,8	0,0	1,6	0,9	6,2
łódzkie	O	123,4	10,5	26,8	13,4	9,4	12,5	0,3	18,1	13,7	18,7
	M	63,3	5,5	8,8	5,2	3,1	7,1	0,1	14,4	12,1	7,0
	K	60,1	5,1	18,0	8,2	6,3	5,4	0,2	3,6	1,6	11,7
małopolskie	O	155,7	15,0	40,3	15,7	11,3	18,0	0,1	20,2	14,6	20,5
	M	77,1	8,2	14,0	6,5	3,2	7,2	0,0	18,3	13,0	6,6
	K	78,7	6,8	26,3	9,2	8,1	10,8	0,1	1,9	1,6	13,9
mazowieckie	O	336,4	38,2	80,1	38,0	42,4	32,9	0,5	36,1	30,8	37,4
	M	172,3	20,8	29,0	18,0	13,7	17,5	0,3	32,2	27,1	13,6
	K	164,1	17,4	51,1	19,9	28,8	15,4	0,1	3,9	3,7	23,8
opolskie	O	45,4	4,5	9,4	5,9	2,8	3,0	0,4	8,5	5,7	5,1
	M	25,3	2,5	3,4	2,5	1,0	1,7	0,3	7,5	4,7	1,8
	K	20,1	1,9	6,0	3,5	1,8	1,3	0,1	1,0	1,0	3,3
podkarpackie	O	100,0	10,3	21,8	11,1	7,4	7,6	0,3	16,7	10,9	14,0
	M	56,3	6,5	7,4	5,1	2,4	4,0	0,2	14,9	9,9	5,8
	K	43,7	3,8	14,4	6,1	5,0	3,6	0,0	1,8	0,9	8,2
podlaskie	O	56,0	5,6	12,5	6,4	3,7	4,2	0,1	8,7	5,4	9,5
	M	28,1	3,1	4,0	2,5	1,1	1,6	0,1	7,1	4,7	3,9
	K	28,0	2,5	8,5	3,9	2,6	2,6	–	1,6	0,7	5,6
pomorskie	O	110,2	11,5	22,5	12,7	8,2	8,9	0,5	19,2	11,7	15,1
	M	60,2	6,6	7,7	6,1	2,5	4,7	0,4	16,4	10,7	5,1
	K	50,0	4,8	14,8	6,6	5,7	4,2	0,1	2,9	1,0	10,0
śląskie	O	252,2	23,5	47,2	27,8	20,7	25,3	0,2	43,1	34,2	30,1
	M	137,3	13,8	15,7	12,9	5,4	12,4	0,1	38,2	28,7	9,8
	K	115,0	9,7	31,5	15,0	15,3	12,9	0,1	4,8	5,4	20,3
świętokrzyskie	O	57,1	5,3	12,9	6,4	3,0	4,1	0,1	10,8	6,9	7,7
	M	30,8	3,0	4,1	2,8	1,1	1,4	0,1	9,5	6,2	2,6
	K	26,3	2,3	8,8	3,6	1,9	2,7	–	1,4	0,6	5,0
warmińsko-mazurskie	O	73,8	7,8	16,0	7,7	4,8	4,9	0,6	11,5	7,0	13,5
	M	36,4	4,0	5,3	2,9	1,2	1,9	0,5	8,7	6,5	5,4
	K	37,4	3,8	10,7	4,9	3,6	3,1	0,0	2,8	0,5	8,1
wielkopolskie	O	178,9	16,9	37,2	19,1	14,2	17,5	1,2	29,9	19,4	23,4
	M	95,9	9,6	13,1	8,7	4,9	8,1	0,9	25,2	16,9	8,5
	K	83,0	7,3	24,1	10,5	9,3	9,5	0,3	4,7	2,5	15,0
zachodniopomorskie	O	72,1	6,9	14,8	10,0	5,1	6,2	0,5	10,2	7,1	11,4
	M	35,5	3,5	4,3	4,1	1,4	2,9	0,4	8,3	6,4	4,1
	K	36,6	3,4	10,5	5,8	3,7	3,3	0,1	1,8	0,7	7,3

VI. BEZROBOTNI

Synteza

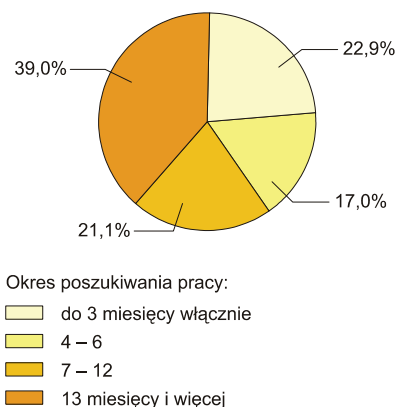
Informacje o bezrobotnych powyżej 50. roku życia zostały opracowane na podstawie danych wynikowych uzyskanych z badania „Bezrobocie rejestrowane”, zrealizowanego na formularzach MPiPS oraz uogólnionych wyników reprezentacyjnego „Badania aktywności ekonomicznej ludności” (BAEL).

* * *

Wśród aktywnych zawodowo w grupie osób powyżej 50. roku życia w kraju było 319 tys. bezrobotnych, w tym 138 tys. kobiet. Stopa bezrobocia według BAEL w tej grupie wiekowej wyniosła 7,3%, zarówno dla ogółu, jak i dla mężczyzn, a dla kobiet 7,2%.

Według wyników uzyskanych z BAEL, wśród bezrobotnych poszukujących pracy jako pracownicy najemni (319 tys. bezrobotnych) największą grupę stanowiły osoby, które deklarowały chęć podjęcia pracy tylko w pełnym wymiarze czasu pracy (123 tys. osób, tj. 38,6%). Chętnych do podjęcia pracy w jakimkolwiek wymiarze czasu było 108 tys. (33,9%).

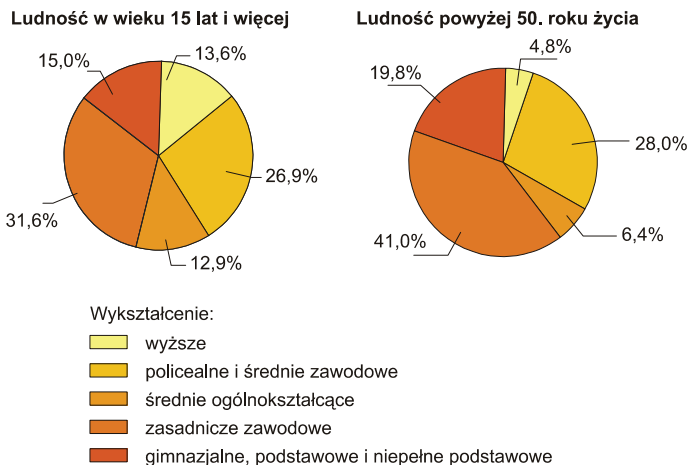
Wykres 13. **BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)**

W 2010 r. **przeciętny czas poszukiwania pracy** bezrobotnych powyżej 50. roku życia (według BAEL) wynosił 15,6 miesiąca i w przypadku kobiet był wyższy (17,0 miesiąca) niż mężczyzn (14,6 miesiąca). Najwięcej było osób, które poszukiwały pracy ponad 13 miesięcy (124 tys. osób), natomiast najmniej było osób poszukujących pracy w okresie od 4 do 6 miesięcy (54 tys.). Analizując zróżnicowanie przeciętnego czasu poszukiwania pracy według poziomu wykształcenia zauważono, że pracy najdłużej poszukiwały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (16,5 miesiąca), a najkrócej osoby z wykształceniem wyższym (9,7 miesiąca).

W IV kwartale 2010 r. liczba bezrobotnych **niepełnosprawnych** powyżej 50. roku życia wynosiła 37 tys. osób., przy czym 21 tys. poszukiwało pracy 12 miesięcy i mniej. Spośród

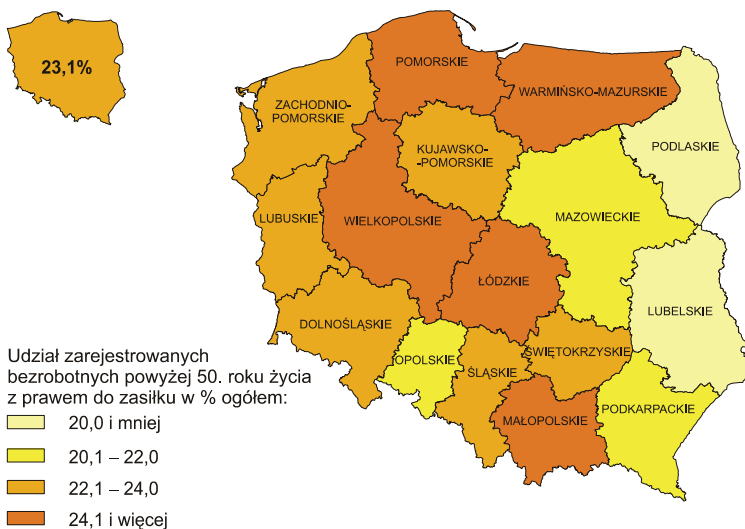
Wykres 14. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

bezrobotnych niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia 28 tys. (75,7%) zamieszkiwała w miastach, a biorąc pod uwagę płeć większość stanowili mężczyźni – 22 tys. osób (59,5%).

Bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu grudnia 2010 r. było 1954,7 tys., w tym 1014,8 tys. kobiet. Spośród ogółu bezrobotnych – 421,7 tys. (21,6%) stanowiły osoby powyżej 50. roku życia (w tym 169,5 tys. kobiet, tj. 40,2%). Województwem, w którym odnotowano największy udział osób powyżej 50. roku życia w zbiorowości wszystkich bezrobotnych było województwo dolnośląskie (27,2%), najmniejszy zaś udział wystąpił w województwie podkarpackim (16,1%). Liczba wszystkich bezrobotnych z prawem do zasiłku znajdujących się

Mapa 6. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA Z PRAWEM DO ZASIŁKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R. (MPIPS)
Stan w dniu 31 XII

w rejestrach urzędów pracy na koniec 2010 r. wyniosła 326,6 tys. osób, tj. 16,7% ogółu bezrobotnych (w tym 158,7 tys. to kobiety); z czego osób powyżej 50. roku życia z prawem do zasiłku było 97,4 tys., tj. 5,0% ogółu (w tym 39,9 tys. było kobiet).

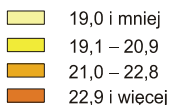
Uwzględniając sytuację w poszczególnych miesiącach 2010 r. największą liczbę bezrobotnych powyżej 50. roku życia zanotowano w końcu lutego (428,9 tys. osób, w tym 166,1 tys. kobiet), a najniższą – w końcu września (381,7 tys., w tym 156,4 tys. kobiet).

W ciągu 2010 r. w urzędach pracy **zarejestrowano** 469,3 tys. osób powyżej 50. roku życia. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych wystąpiło w grudniu (52,2 tys.), natomiast najmniej – w maju (32,3 tys.). **Wyrejestrowanych** bezrobotnych powyżej 50. roku życia było 439,3 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych wyrejestrowało się w kwietniu (47,8 tys. osób), natomiast najmniej – w styczniu (22,6 tys. osób).

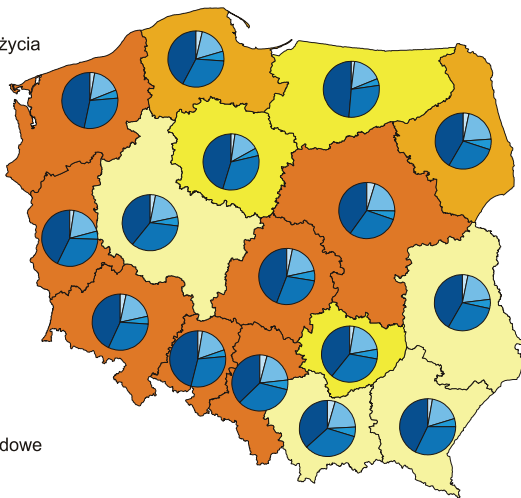
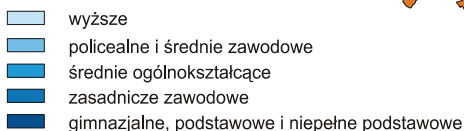
Analizując strukturę grupy bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia według **poziomu wykształcenia** najliczniej występowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 170,5 tys. (40,4%), najmniejszą zaś osoby z wykształceniem wyższym – 15,1 tys. (3,6%). Wśród bezrobotnych kobiet powyżej 50. roku życia sytuacja wyglądała podobnie – największą grupę tworzyły kobiety z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 63,4 tys. (37,4%), a najmniejszą – z wykształceniem wyższym – 5,7 tys. (3,4%).

Mapa 7. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WOJEWÓDZTW W 2010 R. (MPiPS)
Stan w dniu 31 XII

Udział zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia w % bezrobotnych ogółem:

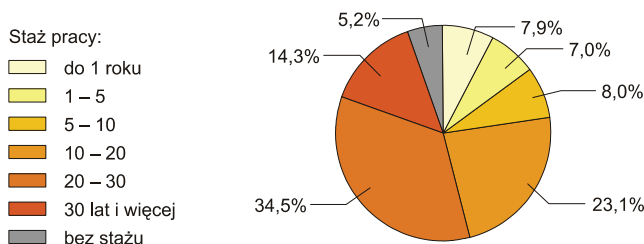
Struktura bezrobotnych powyżej 50. roku życia według poziomu wykształcenia w %:

Biorąc pod uwagę kryterium **stażu pracy** wśród bezrobotnych powyżej 50. roku życia przeważała zbiorowość osób legitymujących się stażem od 20 do 30 lat – 145,4 tys. osób (34,5%). Najmniejszą grupę w tej kategorii stanowili bezrobotni bez stażu pracy – 21,9 tys. (5,2%). W zbior-

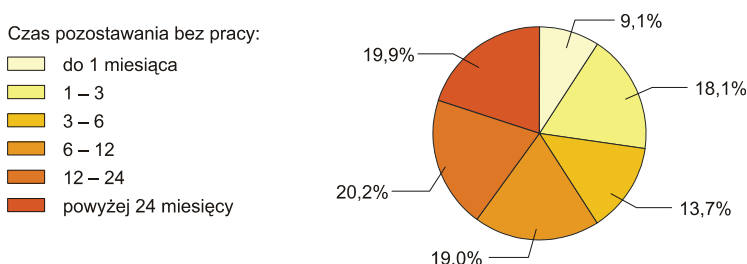
rowości (169,5 tys.) bezrobotnych kobiet powyżej 50. roku życia największy udział miały kobiety ze stażem pracy od 20 do 30 lat – 55,2 tys. (32,6%), a najmniejszy bez stażu pracy – 9,6 tys. (5,7%).

Wykres 15. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY W 2010 R. (MPiPS)

Według kryterium **czasu pozostawania bez pracy** zauważono, że wśród bezrobotnych powyżej 50. roku życia (421,7 tys.) najliczniejszą grupę w analizowanym roku stanowili bezrobotni pozostający bez pracy 12–24 miesiące – 85,3 tys. (20,2%), zaś najmniejszą – pozostający bez pracy do miesiąca – 38,2 tys. (9,1%). W przypadku kobiet najliczniejszą grupę odnotowano wśród pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy – 37,9 tys. (22,3% ogółu kobiet), a najmniejszą wśród kobiet pozostających bez pracy do miesiąca – 12,6 tys. (7,4%).

Wykres 16. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2010 R. (MPiPS)

W ramach **aktywnych form zwalczania bezrobocia** z pomocy w postaci rozmowy wstępnej skorzystało 87,0 tys. bezrobotnych powyżej 50. roku życia (najwięcej w województwie kujawsko-pomorskim – 11,1 tys.), a z porady indywidualnej – 99,5 tys. osób (najwięcej także w województwie kujawsko-pomorskim – 13,2 tys.). W zakresie poradnictwa zawodowego z porady grupowej skorzystało 11,6 tys. osób (najwięcej również w województwie kujawsko-pomorskim – 1,5 tys.), zaś liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupowych wyniosła 31,7 tys. (najwięcej w województwie śląskim – 5,7 tys.). W aktywnych programach rynku pracy z zatrudnienia przy pracach interwencyjnych skorzystało 5796 osób (najwięcej w województwie warmińsko-mazurskim 827 osób), przy robotach publicznych 4102 osób (najwięcej w województwie kujawsko-pomorskim i mazowieckim po 507 osób), przy pracach społecznie użytecznych – 2022 osoby (najwięcej w województwie mazowieckim – 309 osób).

TABL. 1 (35). BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG PŁCI, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, RODZAJU POSZUKIWANEJ PRACY ORAZ OKRESU POSZUKIWANIA PRACY W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Bezrobotni, którzy:		
			stracili pracę	powracają do pracy po przerwie	
					w tysiącach osób
OGÓŁEM	2009	O	256	115	128
		M	146	80	63
		K	110	35	65
	2010	O	319	145	157
		M	181	92	78
		K	138	52	80
POZIOM WYKSZTAŁCENIA					
Wyższe		O	15	7	8
		M	8	.	.
		K	7	.	.
Policealne i średnie zawodowe.....		O	89	40	44
		M	41	20	16
		K	49	20	28
Średnie ogólnokształcące		O	20	7	12
		M	6	.	.
		K	14	6	8
Zasadnicze zawodowe		O	130	64	59
		M	92	50	36
		K	38	14	22
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe		O	63	26	34
		M	34	17	17
		K	29	9	18
RODZAJ POSZUKIWANEJ PRACY					
Poszukujący pracy:					
jako pracownicy najemni		O	319	145	157
		M	181	92	78
		K	138	52	80
w tym:					
tylko w pełnym wymiarze czasu		O	123	65	51
		M	83	47	31
		K	40	18	20
w pełnym wymiarze czasu, ale mogą podjąć pracę w niepełnym wymiarze		O	64	33	29
		M	30	17	10
		K	34	15	19
w jakimkolwiek wymiarze czasu		O	108	42	60
		M	59	27	29
		K	49	15	30
OKRES POSZUKIWANIA PRACY					
Do 3 miesięcy		O	73	34	36
		M	44	19	23
		K	29	15	13
4–6 miesięcy		O	54	25	28
		M	29	15	13
		K	25	10	15
7–12 miesięcy		O	67	34	27
		M	39	21	13
		K	28	12	14
13 miesięcy i więcej		O	124	52	65
		M	69	37	28
		K	55	14	37
Przeciętny czas poszukiwania pracy w miesiącach		O	15,6	13,1	18,0
		M	14,6	14,1	15,4
		K	17,0	11,2	20,4

TABL. 2 (36). BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy				Przeciętny czas poszukiwa- nia pracy w miesią- cach	Stopa bezrobocia w %	
		do 3 miesięcy	4–6	7–12	13 miesięcy i więcej			
	w tysiącach osób							
OGÓŁEM 2009	O	256	71	36	60	89	16,4	6,2
	M	146	46	20	36	44	15,5	6,2
	K	110	25	15	24	45	17,5	6,2
2010	O	319	73	54	67	124	15,6	7,3
	M	181	44	29	39	69	14,6	7,3
	K	138	29	25	28	55	17,0	7,2
Poziom wykształcenia:								
wyższe		15	.	7	.	.	9,7	1,8
policealne i średnie zawodowe		89	20	16	21	33	15,1	6,8
średnie ogólnokształcące		20	6	.	5	7	16,1	7,6
zasadnicze zawodowe		130	29	18	28	55	16,1	9,1
gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe		63	15	10	11	27	16,5	11,3

TABL. 3 (37). BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY, PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA W IV KWARTALE 2010 R. (BAEL)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy		Przeciętny czas poszukiwania pracy w miesiącach
		12 miesięcy i mniej	13 miesięcy i więcej	
	w tysiącach osób			
OGÓŁEM	37	21	16	14,5
w tym bezrobotni którzy:				
stracili pracę	11	8	.	10,3
powracają do pracy po przerwie	24	13	11	15,8
mężczyźni	22	13	9	13,1
w tym bezrobotni którzy:				
stracili pracę	6	.	.	13,4
powracają do pracy po przerwie	15	9	6	13,1
kobiety	15	8	7	16,2
w tym bezrobotni którzy:				
stracili pracę	5	.	.	6,2
powracają do pracy po przerwie	9	.	5	19,5
Miasto	28	16	12	15,5
Wieś	8	5	.	11,8

TABL. 4 (38). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni zarejestrowani				W tym osoby powyżej 50. roku życia			
	ogółem	z liczby ogółem			razem	z liczby razem		
		kobiety	z prawem do zasiłku			kobiety	z prawem do zasiłku	
			razem	w tym kobiety			razem	w tym kobiety
W OSOBACH								
POLSKA 2009	1892680	966421	380007	170855	391672	155922	103460	38653
2010	1954706	1014792	326582	158698	421674	169458	97445	39934
Województwa:								
dolnośląskie	150282	77700	28403	14090	40834	16064	9418	3891
kujawsko-pomorskie ...	139401	75696	26416	12436	27100	11613	6498	2535
lubelskie	119709	59385	12669	5633	21218	7908	3748	1448
lubuskie	59225	31607	11365	5994	13851	5614	3217	1337
łódzkie	131617	66257	22356	11006	33487	13276	8198	3467
małopolskie	142221	75517	23028	11245	24608	10026	6259	2468
mazowieckie	238341	115079	39143	18302	56024	21431	12077	4853
opolskie	48775	25801	6935	3208	11815	4474	2574	949
podkarpackie	142263	73359	20569	9302	22855	8878	4762	1729
podlaskie	63761	30210	7538	3535	14229	5222	2555	1028
pomorskie	104694	55789	21075	10488	22541	9169	6093	2458
śląskie	181198	98169	27762	14714	41526	18263	9498	4460
świętokrzyskie	82141	41199	13693	6072	16169	6144	3628	1343
warmińsko-mazurskie	105942	56128	21709	10415	22038	9204	5411	2151
wielkopolskie	135172	75711	23087	11672	25742	11039	7013	2997
zachodniopomorskie	109964	57185	20834	10586	27637	11133	6496	2820
W %								
POLSKA 2009	100,0	51,1	20,1	9,0	20,7	8,2	5,5	2,0
2010	100,0	51,9	16,7	8,1	21,6	8,7	5,0	2,0
Województwa:								
dolnośląskie	100,0	51,7	18,9	9,4	27,2	10,7	6,3	2,6
kujawsko-pomorskie	100,0	54,3	18,9	8,9	19,4	8,3	4,7	1,8
lubelskie	100,0	49,6	10,6	4,7	17,7	6,6	3,1	1,2
lubuskie	100,0	53,4	19,2	10,1	23,4	9,5	5,4	2,3
łódzkie	100,0	50,3	17,0	8,4	25,4	10,1	6,2	2,6
małopolskie	100,0	53,1	16,2	7,9	17,3	7,0	4,4	1,7
mazowieckie	100,0	48,3	16,4	7,7	23,5	9,0	5,1	2,0
opolskie	100,0	52,9	14,2	6,6	24,2	9,2	5,3	1,9
podkarpackie	100,0	51,6	14,5	6,5	16,1	6,2	3,3	1,2
podlaskie	100,0	47,4	11,8	5,5	22,3	8,2	4,0	1,6
pomorskie	100,0	53,3	20,1	10,0	21,5	8,8	5,8	2,3
śląskie	100,0	54,2	15,3	8,1	22,9	10,1	5,2	2,5
świętokrzyskie	100,0	50,2	16,7	7,4	19,7	7,5	4,4	1,6
warmińsko-mazurskie	100,0	53,0	20,5	9,8	20,8	8,7	5,1	2,0
wielkopolskie	100,0	56,0	17,1	8,6	19,0	8,2	5,2	2,2
zachodniopomorskie	100,0	52,0	18,9	9,6	25,1	10,1	5,9	2,6

TABL. 5 (39). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIESIĘCY, PŁCI I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

Stan w końcu miesiąca

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w osobach											
POLSKA	2009	O 342602	353162	359425	352849	345245	341005	342473	343882	345928	354277	371125	391672
		M 198305	206938	212287	207969	203290	200483	201111	201717	203332	209105	221065	235750
		K 144297	146224	147138	144880	141955	140522	141362	142165	142596	145172	150060	155922
	2010	O 419429	428914	428642	414195	403800	395070	388476	383935	381655	386269	397958	421674
		M 255396	262781	263096	252107	244277	237517	231470	227129	225285	227697	235810	252216
		K 164033	166133	165546	162088	159523	157553	157006	156806	156370	158572	162148	169458
Województwa:													
dolnośląskie		O 40744	42027	42055	40667	39305	38471	37985	37451	37176	37552	38644	40834
		M 24995	26007	26102	24922	23998	23352	22922	22341	22133	22399	23168	24770
		K 15749	16020	15953	15745	15307	15119	15063	15110	15043	15153	15476	16064
kujawsko-pomorskie		O 27056	27604	27607	26264	25298	24690	23948	23675	23625	24065	24940	27100
		M 15662	16067	16107	15115	14388	13936	13481	13223	13159	13484	14171	15487
		K 11394	11537	11500	11149	10910	10754	10467	10452	10466	10581	10769	11613
lubelskie		O 21119	21325	21375	20797	20066	19699	19346	19184	19106	19266	19964	21218
		M 13450	13636	13663	13207	12626	12352	12013	11822	11797	11901	12440	13310
		K 7669	7689	7712	7590	7440	7347	7333	7362	7309	7365	7524	7908
lubuskie		O 15095	15194	15069	14200	13778	13403	13073	12897	12623	12601	12962	13851
		M 9221	9294	9175	8550	8249	7959	7703	7574	7408	7396	7626	8237
		K 5874	5900	5894	5650	5529	5444	5370	5323	5215	5205	5336	5614
łódzkie		O 33609	34508	34289	33726	33215	32903	32521	31828	31333	31510	32151	33487
		M 20478	21155	21097	20586	202194	19831	19443	18998	18712	18813	19277	20211
		K 13131	13353	13192	13140	13021	13072	13078	12830	12621	12697	12874	13276
małopolskie		O 23826	24496	24750	24032	23392	22793	22308	22074	21896	22383	23215	24608
		M 14547	15067	15226	14591	14074	13596	13118	12882	12723	12952	13546	14582
		K 9279	9429	9524	9441	9318	9197	9190	9192	9173	9431	9669	10026
mazowieckie		O 53300	54775	55059	54053	53479	52788	52266	52193	52163	52289	53558	56024
		M 33318	34397	34705	33885	33293	32689	32149	31878	31841	31921	32868	34593
		K 19982	20378	20354	20168	20186	20099	20117	20315	20322	20368	20690	21431
opolskie		O 12074	12342	12162	11699	11495	11186	10905	10673	10511	10427	10904	11815
		M 7687	7967	7870	7426	7249	6998	6697	6485	6410	6339	6679	7341
		K 4387	4375	4292	4273	4246	4188	4208	4188	4101	4088	4225	4474
podkarpackie		O 22490	22713	22690	21934	21663	21357	20982	20759	20606	21095	21835	22855
		M 14157	14379	14334	13711	13432	13189	12768	12536	12354	12652	13220	13977
		K 8333	8334	8356	8223	8231	8168	8214	8223	8252	8443	8615	8878
podlaskie		O 14286	14486	14259	13701	13361	13094	13017	13002	13006	13104	13431	14229
		M 9308	9473	9318	8879	8623	8402	8250	8186	8199	8225	8449	9007
		K 4978	5013	4941	4822	4738	4692	4767	4816	4807	4879	4982	5222
pomorskie		O 22614	23202	23173	22471	21944	21466	20976	20568	20560	20864	21316	22541
		M 13557	14021	13991	13499	13158	12790	12437	12097	12011	12149	12439	13372
		K 9057	9181	9182	8972	8786	8676	8539	8471	8549	8715	8877	9169
śląskie		O 40025	40862	41143	40210	39445	38490	37861	37516	37564	38441	39158	41526
		M 23058	23619	23866	23298	22684	22019	21479	21156	21065	21442	21850	23263
		K 16967	17243	17277	16912	16761	16471	16382	16360	16499	16999	17308	18263
świętokrzyskie ...		O 17374	17671	17590	16744	16367	16009	15747	15428	15341	15225	15427	16169
		M 10787	11101	11102	10519	10231	9972	9705	9444	9348	9223	9401	10025
		K 6587	6570	6488	6225	6136	6037	6042	5984	5993	6002	6026	6144
warmińsko-mazurskie		O 23176	23552	23210	21813	20663	20008	19632	19405	19112	19487	20328	22038
		M 13732	14049	13910	12944	12168	11654	11275	11045	10890	11082	11627	12834
		K 9444	9503	9300	8869	8495	8354	8357	8360	8222	8405	8701	9204
wielkopolskie		O 25770	26686	26979	25970	25301	24572	23976	23487	23098	23414	24256	25742
		M 15098	15759	15906	15117	14588	14030	13466	13050	12870	13102	13692	14703
		K 10672	10927	11073	10853	10713	10542	10510	10437	10228	10312	10564	11039
zachodniopo-morskie		O 26871	27471	27232	25914	25028	24141	23933	23795	23935	24546	25869	27637
		M 16341	16790	16724	15858	15322	14748	14564	14412	14365	14617	15357	16504
		K 10530	10681	10508	10056	9706	9393	9369	9383	9570	9929	10512	11133

TABL. 5 (39). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIESIĘCY, PŁCI I WOJEWÓDZTW

(dok.)

Stan w końcu miesiąca

B. Z PRAWEM DO ZASIŁKU

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w osobach											
POLSKA	2009 O	74383	78802	83019	84756	85944	87707	90580	91686	92716	95066	99517	103460
	M	44853	48103	51120	52303	53227	54249	56088	56924	57441	58570	61653	64807
	K	29530	30699	31899	32453	32717	33458	34492	34762	35275	36496	37864	38653
	2010 O	112351	114000	112274	107300	103772	100896	96917	93741	91024	90525	92069	97445
	M	71275	72506	71126	66874	63856	61091	57664	55233	53114	52229	53127	57511
	K	41076	41494	41148	40426	39916	39805	39253	38508	37910	38296	38942	39934
Województwa:													
dolnośląskie	O	10819	11075	10839	10412	10026	9674	9423	9216	8903	8748	8850	9418
	M	6742	6918	6753	6361	6101	5785	5578	5390	5176	5019	5091	5527
	K	4077	4157	4086	4051	3925	3889	3845	3826	3727	3729	3759	3891
kujawsko- pomorskie	O	7323	7442	7361	6985	6570	6398	6018	5817	5767	5852	6025	6498
	M	4695	4811	4725	4374	4072	3885	3607	3461	3421	3452	3591	3963
	K	2628	2631	2636	2611	2498	2513	2411	2356	2346	2400	2434	2535
lubelskie	O	3910	3899	3874	3732	3464	3599	3486	3409	3315	3285	3446	3748
	M	2611	2604	2556	2414	2186	2212	2070	2010	1962	1943	2059	2300
	K	1299	1295	1318	1318	1278	1387	1416	1399	1353	1342	1387	1448
lubuskie	O	4422	4366	4188	3835	3671	3449	3279	3148	3005	2970	3008	3217
	M	2763	2733	2585	2332	2200	2036	1907	1809	1708	1680	1718	1880
	K	1659	1633	1603	1503	1471	1413	1372	1339	1297	1290	1290	1337
łódzkie	O	9479	9596	9437	9283	9120	9026	8732	8340	8069	7847	7948	8198
	M	5599	5722	5666	5467	5331	5193	4941	4714	4528	4424	4518	4731
	K	3880	3874	3771	3816	3789	3833	3791	3626	3541	3423	3430	3467
małopolskie	O	6942	7119	7094	6862	6648	6398	6198	6029	5811	5795	5898	6259
	M	4617	4748	4710	4472	4246	4005	3805	3672	3473	3424	3471	3791
	K	2325	2371	2384	2390	2402	2393	2393	2357	2338	2371	2427	2468
mazowieckie	O	13789	14064	13887	13395	13137	12843	12515	12182	11883	11582	11624	12077
	M	8875	9006	8877	8477	8173	7865	7533	7243	7039	6800	6787	7224
	K	4914	5058	5010	4918	4964	4978	4982	4939	4844	4782	4837	4853
opolskie	O	3275	3363	3313	3093	2993	2859	2635	2521	2448	2433	2433	2574
	M	2225	2298	2255	2052	1973	1865	1676	1596	1535	1500	1504	1625
	K	1050	1065	1058	1041	1020	994	959	925	913	933	929	949
podkarpackie	O	5460	5457	5278	4976	4884	4726	4408	4263	4139	4215	4360	4762
	M	3811	3794	3657	3397	3294	3132	2872	2728	2585	2607	2728	3033
	K	1649	1663	1621	1579	1590	1594	1536	1535	1554	1608	1632	1729
podlaskie	O	3081	3104	3046	2859	2748	2723	2601	2489	2399	2366	2336	2555
	M	2090	2118	2060	1910	1814	1752	1603	1506	1453	1383	1349	1527
	K	991	986	986	949	934	971	998	983	946	983	987	1028
pomorskie	O	6892	6981	6909	6606	6464	6281	6007	5761	5676	5748	5825	6093
	M	4302	4346	4319	4083	3956	3790	3611	3438	3350	3370	3415	3635
	K	2590	2635	2590	2523	2508	2491	2396	2323	2326	2378	2410	2458
śląskie	O	10425	10548	10494	10313	10072	9883	9608	9268	9001	9025	9063	9498
	M	6072	6186	6117	5962	5753	5585	5328	5097	4891	4803	4767	5038
	K	4353	4362	4377	4351	4319	4298	4280	4171	4110	4222	4296	4460
świętokrzyskie ...	O	4228	4261	4199	3966	3828	3797	3619	3468	3442	3353	3401	3628
	M	2806	2871	2827	2640	2493	2401	2259	2164	2110	1990	2036	2285
	K	1422	1390	1372	1326	1335	1396	1360	1304	1332	1363	1365	1343
warmińsko- mazurskie	O	6625	6603	6390	5878	5611	5354	5103	5007	4802	4880	5053	5411
	M	4312	4298	4158	3754	3540	3317	3084	3015	2851	2836	2934	3260
	K	2313	2305	2232	2124	2071	2037	2019	1992	1951	2044	2119	2151
wielkopolskie	O	8351	8673	8587	8223	7928	7592	7224	6855	6506	6465	6565	7013
	M	5248	5470	5352	5006	4744	4488	4166	3854	3641	3611	3699	4016
	K	3103	3203	3235	3217	3184	3104	3058	3001	2865	2854	2866	2997
zachodniopo- morskie	O	7330	7449	7378	6882	6608	6294	6061	5968	5858	5961	6234	6496
	M	4507	4583	4509	4173	3980	3780	3624	3536	3391	3387	3460	3676
	K	2823	2866	2869	2709	2628	2514	2437	2432	2467	2574	2774	2820

TABL. 6 (40). NAPŁYW I ODPIY W BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG MIESIĘCY I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

W miesiącu sprawozdawczym

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w osobach											
NAPŁYW													
POLSKA	2009	46560	33145	36328	32743	32088	32234	36782	32490	38109	43983	44534	44448
	2010	50304	36346	37723	33384	32259	32568	35030	32831	38724	43650	44275	52181
Województwa:													
dolnośląskie		5130	3984	4048	3333	3231	3211	3531	3279	3970	4417	4466	5323
kujawsko-pomorskie		2732	2191	2318	1891	1802	1960	2082	2115	2495	2886	3421	4150
lubelskie		2252	1331	1483	1430	1159	1414	1266	1253	1539	1779	2007	2474
lubuskie		2404	1724	1877	1567	1664	1627	1781	1706	1885	2062	2182	2178
łódzkie		3757	2728	2877	2724	2577	2568	2681	2376	2753	3017	2942	3493
małopolskie		2983	2012	2133	1866	1721	1897	1950	1814	2079	2436	2506	2866
mazowieckie		5697	4198	4277	3847	3835	3701	3930	3701	4280	4578	4714	5360
opolskie		1802	1283	1235	1256	1224	1195	1299	1275	1396	1508	1565	1868
podkarpackie		2137	1389	1518	1413	1398	1347	1438	1255	1423	1849	1834	2139
podlaskie		1612	993	921	788	878	882	908	967	1085	1148	1118	1578
pomorskie		3168	2229	2345	2067	1957	1953	2125	1852	2373	2678	2543	2951
śląskie		5030	4027	4324	3705	3492	3775	4111	4017	4533	4809	4597	5784
świętokrzyskie		1943	1318	1369	1277	1226	1204	1392	1203	1487	1482	1466	1892
warmińsko-mazurskie		2865	1863	1900	1804	1705	1640	1918	1717	2159	2599	2525	3181
wielkopolskie		3237	2596	2492	2154	2166	2043	2294	2161	2442	2986	3067	3397
zachodniopomorskie		3555	2480	2606	2262	2224	2151	2324	2140	2825	3416	3322	3547
ODPIY W													
POLSKA	2009	21862	22585	30065	39319	39692	36474	35314	31081	36063	35634	27686	23901
	2010	22565	26861	37995	47831	42654	41298	41624	37372	41004	39036	32579	28465
Województwa:													
dolnośląskie		2406	2701	4020	4721	4593	4045	4017	3813	4245	4041	3374	3133
kujawsko-pomorskie		1353	1643	2315	3234	2768	2568	2824	2388	2545	2446	2546	1990
lubelskie		787	1125	1433	2008	1890	1781	1619	1415	1617	1619	1309	1220
lubuskie		1283	1625	2002	2436	2086	2002	2111	1882	2159	2084	1821	1289
łódzkie		1552	1829	3096	3287	3088	2880	3063	3069	3248	2840	2301	2157
małopolskie		1091	1342	1879	2584	2361	2496	2435	2048	2257	1949	1674	1473
mazowieckie		2484	2723	3993	4853	4409	4392	4452	3774	4310	4452	3438	2894
opolskie		749	1015	1415	1719	1428	1504	1580	1507	1558	1592	1088	957
podkarpackie		972	1166	1541	2169	1669	1653	1813	1478	1576	1360	1094	1119
podlaskie		543	793	1148	1346	1218	1149	985	982	1081	1050	791	780
pomorskie		1449	1641	2374	2769	2484	2431	2615	2260	2381	2374	2091	1726
śląskie		2594	3190	4043	4638	4257	4730	4740	4362	4485	3932	3880	3416
świętokrzyskie		910	1021	1450	2123	1603	1562	1654	1522	1574	1598	1264	1150
warmińsko-mazurskie		1358	1487	2242	3201	2855	2295	2294	1944	2452	2224	1684	1471
wielkopolskie		1328	1680	2199	3163	2835	2772	2890	2650	2831	2670	2225	1911
zachodniopomorskie		1706	1880	2845	3580	3110	3038	2532	2278	2685	2805	1999	1779

TABL. 7 (41). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

Stan w dniu 31 XII

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Poziom wykształcenia					
			wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	
		w osobach						
POLSKA	2009	O	391672	13038	72257	19726	121988	164663
		M	235750	8236	35099	5519	83951	102945
		K	155922	4802	37158	14207	38037	61718
	2010	O	421674	15055	79733	21427	134916	170543
		M	252216	9329	37587	5919	92258	107123
		K	169458	5726	42146	15508	42658	63420
Województwa:								
dolnośląskie		O	40834	1432	7652	1909	12840	17001
		M	24770	886	3649	538	8857	10840
		K	16064	546	4003	1371	3983	6161
kujawsko-pomorskie		O	27100	616	4095	1215	9263	11911
		M	15487	390	1820	311	6104	6862
		K	11613	226	2275	904	3159	5049
lubelskie		O	21218	755	4342	1072	6689	8360
		M	13310	459	2023	334	4740	5754
		K	7908	296	2319	738	1949	2606
lubuskie		O	13851	354	2594	655	4620	5628
		M	8237	224	1220	149	3159	3485
		K	5614	130	1374	506	1461	2143
łódzkie		O	33487	1128	6443	1998	9652	14266
		M	20211	715	3199	559	6674	9064
		K	13276	413	3244	1439	2978	5202
małopolskie		O	24608	1193	4806	1420	8510	8679
		M	14582	730	2134	401	5770	5547
		K	10026	463	2672	1019	2740	3132
mazowieckie		O	56024	2874	12072	2855	16624	21599
		M	34593	1793	5973	845	11492	14490
		K	21431	1081	6099	2010	5132	7109
opolskie		O	11815	336	1944	490	3684	5361
		M	7341	199	925	150	2581	3486
		K	4474	137	1019	340	1103	1875
podkarpackie		O	22855	626	4072	1072	7752	9333
		M	13977	387	1889	325	5234	6142
		K	8878	239	2183	747	2518	3191
podlaskie		O	14229	510	3048	866	4087	5718
		M	9007	337	1567	279	2900	3924
		K	5222	173	1481	587	1187	1794
pomorskie		O	22541	829	3943	1189	7372	9208
		M	13372	479	1818	342	5137	5596
		K	9169	350	2125	847	2235	3612
śląskie		O	41526	1785	8142	2323	14293	14983
		M	23263	1122	3647	584	9178	8732
		K	18263	663	4495	1739	5115	6251
świętokrzyskie		O	16169	479	3211	851	5555	6073
		M	10025	285	1587	196	3952	4005
		K	6144	194	1624	655	1603	2068
warmińsko-mazurskie		O	22038	488	3898	891	6575	10186
		M	12834	293	1774	238	4439	6090
		K	9204	195	2124	653	2136	4096
wielkopolskie		O	25742	866	4867	1359	8881	9769
		M	14703	547	2193	350	6005	5608
		K	11039	319	2674	1009	2876	4161
zachodniopomorskie		O	27637	784	4604	1262	8519	12468
		M	16504	483	2169	318	6036	7498
		K	11133	301	2435	944	2483	4970

TABL. 7 (41). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

B. ZAMIESZKAŁI NA WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Ogółem	Poziom wykształcenia				
				wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
			w osobach					
POLSKA	2009	O	140034	1644	16252	3661	43563	74914
		M	88875	1091	7749	899	30548	48588
		K	51159	553	8503	2762	13015	26326
	2010	O	148910	1938	17653	3893	49000	76426
		M	94657	1229	8023	991	34409	50005
		K	54253	709	9630	2902	14591	26421
Województwa:								
dolnośląskie		O	12524	177	1506	333	4046	6462
		M	8030	110	706	84	2836	4294
		K	4494	67	800	249	1210	2168
kujawsko-pomorskie		O	9863	89	936	214	3087	5537
		M	5992	59	382	52	2129	3370
		K	3871	30	554	162	958	2167
lubelskie		O	9105	120	1121	249	3063	4552
		M	6197	77	518	70	2264	3268
		K	2908	43	603	179	799	1284
lubuskie		O	5103	70	633	129	1657	2614
		M	3150	47	288	33	1137	1645
		K	1953	23	345	96	520	969
łódzkie		O	8344	87	998	254	2524	4481
		M	5601	57	491	74	1902	3077
		K	2743	30	507	180	622	1404
małopolskie		O	10760	197	1559	346	4112	4546
		M	6737	127	649	86	2845	3030
		K	4023	70	910	260	1267	1516
mazowieckie		O	19376	270	2319	490	6403	9894
		M	12728	164	1056	129	4460	6919
		K	6648	106	1263	361	1943	2975
opolskie		O	4844	62	513	108	1558	2603
		M	3154	40	233	34	1096	1751
		K	1690	22	280	74	462	852
podkarpackie		O	12206	114	1488	277	4431	5896
		M	8041	77	703	84	3069	4108
		K	4165	37	785	193	1362	1788
podlaskie		O	3684	70	473	128	992	2021
		M	2572	42	254	43	753	1480
		K	1112	28	219	85	239	541
pomorskie		O	8611	110	880	225	2736	4660
		M	5252	72	372	57	1930	2821
		K	3359	38	508	168	806	1839
śląskie		O	7354	179	1120	263	2881	2911
		M	4538	117	522	53	1930	1916
		K	2816	62	598	210	951	995
świętokrzyskie		O	7233	61	872	223	2567	3510
		M	4734	35	424	42	1859	2374
		K	2499	26	448	181	708	1136
warmińsko-mazurskie		O	9667	77	973	177	2502	5938
		M	5795	45	445	50	1695	3560
		K	3872	32	528	127	807	2378
wielkopolskie		O	10159	141	1259	274	3542	4943
		M	6041	92	529	57	2466	2897
		K	4118	49	730	217	1076	2046
zachodniopomorskie		O	10077	114	1003	203	2899	5858
		M	6095	68	451	43	2038	3495
		K	3982	46	552	160	861	2363

TABL. 8 (42). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

Stan w dniu 31 XII

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Ogółem	Staż pracy						Bez stażu	
				do 1 roku	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat		
			w osobach								
POLSKA			2009 O	391672	31839	27200	30591	89283	135647	55123	21989
			M	235750	19303	16733	16032	45293	85314	40882	12193
			K	155922	12536	10467	14559	43990	50333	14241	9796
			2010 O	421674	33252	29596	33669	97404	145422	60478	21853
			M	252216	20307	18382	18048	50054	90196	42979	12250
			K	169458	12945	11214	15621	47350	55226	17499	9603
Województwa:											
dolnośląskie			O	40834	2915	2788	3200	9656	14912	5937	1426
			M	24770	1888	1842	1761	5113	9232	4146	788
			K	16064	1027	946	1439	4543	5680	1791	638
kujawsko-pomorskie			O	27100	1718	2014	2350	6608	9405	3794	1211
			M	15487	861	1108	1145	3154	5929	2849	441
			K	11613	857	906	1205	3454	3476	945	770
lubelskie			O	21218	1953	1648	1855	5361	6232	2472	1697
			M	13310	1260	1108	1095	3047	4006	1712	1082
			K	7908	693	540	760	2314	2226	760	615
lubuskie			O	13851	1014	711	931	3413	5232	1961	589
			M	8237	612	431	487	1804	3188	1377	338
			K	5614	402	280	444	1609	2044	584	251
łódzkie			O	33487	2900	2192	2614	7451	12250	4914	1166
			M	20211	1895	1476	1549	4052	7216	3308	715
			K	13276	1005	716	1065	3399	5034	1606	451
małopolskie			O	24608	1464	1576	2089	5870	8668	3885	1056
			M	14582	896	1059	1126	2903	5225	2745	628
			K	10026	568	517	963	2967	3443	1140	428
mazowieckie			O	56024	5379	4234	4699	12109	18203	7558	3842
			M	34593	3561	2749	2717	6431	11374	5368	2393
			K	21431	1818	1485	1982	5678	6829	2190	1449
opolskie			O	11815	655	871	797	2468	4380	2125	519
			M	7341	387	562	421	1292	2764	1622	293
			K	4474	268	309	376	1176	1616	503	226
podkarpackie			O	22855	1919	1487	1945	5801	7286	2820	1597
			M	13977	1154	991	1108	3019	4764	2088	853
			K	8878	765	496	837	2782	2522	732	744
podlaskie			O	14229	1166	1110	1240	3488	4522	1802	901
			M	9007	760	748	761	1963	2890	1280	605
			K	5222	406	362	479	1525	1632	522	296
pomorskie			O	22541	1358	1317	1658	5484	8153	3821	750
			M	13372	740	661	808	2635	5250	2885	393
			K	9169	618	656	850	2849	2903	936	357
śląskie			O	41526	3524	2901	3040	8284	14191	7111	2475
			M	23263	2116	1798	1493	3964	7957	4660	1275
			K	18263	1408	1103	1547	4320	6234	2451	1200
świętokrzyskie			O	16169	1069	1273	1395	4004	5403	1963	1062
			M	10025	689	844	807	2060	3487	1475	663
			K	6144	380	429	588	1944	1916	488	399
warmińsko-mazurskie			O	22038	1592	1680	1930	5708	7782	2381	965
			M	12834	736	824	885	2930	5264	1785	410
			K	9204	856	856	1045	2778	2518	596	555
wielkopolskie			O	25742	1448	1574	1804	5725	9429	4707	1055
			M	14703	820	875	839	2723	5638	3347	461
			K	11039	628	699	965	3002	3791	1360	594
zachodniopomorskie			O	27637	3178	2220	2122	5974	9374	3227	1542
			M	16504	1932	1306	1046	2964	6012	2332	912
			K	11133	1246	914	1076	3010	3362	895	630

TABL. 8 (42). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

B. ZAMIESZKALI NA WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety			Ogółem	Staż pracy						Bez stażu
				do 1 roku	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
			w osobach							
POLSKA	2009	O	140034	11556	10922	12053	33611	44909	16252	10731
		M	88875	6751	6607	6379	18426	32083	12932	5697
		K	51159	4805	4315	5674	15185	12826	3320	5034
	2010	O	148910	11843	11707	13219	36303	47405	17782	10651
		M	94657	7006	7197	7222	20189	33499	13743	5801
		K	54253	4837	4510	5997	16114	13906	4039	4850
Województwa:										
dolnośląskie		O	12524	807	920	1137	3165	4403	1513	579
		M	8030	503	610	611	1768	3093	1158	287
		K	4494	304	310	526	1397	1310	355	292
kujawsko-pomorskie		O	9863	742	913	934	2391	2981	1117	785
		M	5992	356	474	460	1257	2217	957	271
		K	3871	386	439	474	1134	764	160	514
lubelskie		O	9105	1019	845	856	2199	2256	789	1141
		M	6197	680	595	552	1406	1639	581	744
		K	2908	339	250	304	793	617	208	397
lubuskie		O	5103	420	279	373	1318	1853	616	244
		M	3150	236	157	167	707	1271	489	123
		K	1953	184	122	206	611	582	127	121
łódzkie		O	8344	615	637	735	2064	2739	1029	525
		M	5601	437	439	492	1273	1879	734	347
		K	2743	178	198	243	791	860	295	178
małopolskie		O	10760	722	701	864	2710	3634	1589	540
		M	6737	453	493	497	1449	2409	1123	313
		K	4023	269	208	367	1261	1225	466	227
mazowieckie		O	19376	1714	1684	1829	4578	5525	1961	2085
		M	12728	1147	1111	1092	2674	3890	1503	1311
		K	6648	567	573	737	1904	1635	458	774
opolskie		O	4844	279	344	369	1041	1732	822	257
		M	3154	172	223	185	591	1175	672	136
		K	1690	107	121	184	450	557	150	121
podkarpackie		O	12206	1144	875	1077	3079	3636	1362	1033
		M	8041	708	625	672	1781	2625	1040	590
		K	4165	436	250	405	1298	1011	322	443
podlaskie		O	3684	398	316	385	896	910	311	468
		M	2572	272	229	257	590	655	237	332
		K	1112	126	87	128	306	255	74	136
pomorskie		O	8611	609	601	677	2154	3009	1269	292
		M	5252	287	249	303	1063	2193	1049	108
		K	3359	322	352	374	1091	816	220	184
śląskie		O	7354	605	509	511	1359	2648	1382	340
		M	4538	398	366	289	682	1643	984	176
		K	2816	207	143	222	677	1005	398	164
świętokrzyskie		O	7233	510	629	712	1827	2191	749	615
		M	4734	335	428	427	1041	1552	574	377
		K	2499	175	201	285	786	639	175	238
warmińsko-mazurskie		O	9667	792	870	1020	2635	2982	775	593
		M	5795	298	392	460	1428	2365	645	207
		K	3872	494	478	560	1207	617	130	386
wielkopolskie		O	10159	517	706	811	2427	3512	1641	545
		M	6041	252	345	363	1215	2370	1295	201
		K	4118	265	361	448	1212	1142	346	344
zachodniopomorskie		O	10077	950	878	929	2460	3394	857	609
		M	6095	472	461	395	1264	2523	702	278
		K	3982	478	417	534	1196	871	155	331

TABL. 9 (43). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

A. OGÓŁEM

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Czas pozostawania bez pracy						
			poniżej 1 miesiąca	1–3	3–6	6–12	12–24	powyżej 24 miesięcy	
			w osobach						
POLSKA	2009	O	391672	32636	74093	60486	80480	57839	86138
		M	235750	22226	46732	36298	50715	35024	44755
		K	155922	10410	27361	24188	29765	22815	41383
	2010	O	421674	38235	76252	57853	80296	85271	83767
		M	252216	25624	45991	33091	48642	52971	45897
		K	169458	12611	30261	24762	31654	32300	37870
Województwa:									
dolnośląskie		O	40834	3835	7993	5894	7956	7964	7192
		M	24770	2608	4990	3382	4827	4930	4033
		K	16064	1227	3003	2512	3129	3034	3159
kujawsko-pomorskie		O	27100	2832	5951	3509	4711	4768	5329
		M	15487	1709	3345	2007	2799	2920	2707
		K	11613	1123	2606	1502	1912	1848	2622
lubelskie		O	21218	1960	3312	2280	3504	3862	6300
		M	13310	1311	2122	1364	2207	2605	3701
		K	7908	649	1190	916	1297	1257	2599
lubuskie		O	13851	1691	2754	2026	2639	2657	2084
		M	8237	1104	1674	1163	1577	1647	1072
		K	5614	587	1080	863	1062	1010	1012
łódzkie		O	33487	2792	5190	4547	6958	7369	6631
		M	20211	1852	3155	2644	4201	4523	3836
		K	13276	940	2035	1903	2757	2846	2795
małopolskie		O	24608	2022	4259	3360	4838	4973	5156
		M	14582	1439	2575	1916	2940	2981	2731
		K	10026	583	1684	1444	1898	1992	2425
mazowieckie		O	56024	4141	7988	7115	10483	12962	13335
		M	34593	2911	4985	4265	6596	8340	7496
		K	21431	1230	3003	2850	3887	4622	5839
opolskie		O	11815	1396	2462	1824	2170	2354	1609
		M	7341	984	1556	1090	1367	1461	883
		K	4474	412	906	734	803	893	726
podkarpackie		O	22855	1575	3325	2348	3652	4380	7575
		M	13977	1124	2203	1323	2333	2855	4139
		K	8878	451	1122	1025	1319	1525	3436
podlaskie		O	14229	1135	2053	1635	2391	3274	3741
		M	9007	786	1300	972	1486	2134	2329
		K	5222	349	753	663	905	1140	1412
pomorskie		O	22541	2215	4508	3385	4998	4751	2684
		M	13372	1490	2710	1910	3047	2884	1331
		K	9169	725	1798	1475	1951	1867	1353
śląskie		O	41526	3831	8191	6807	8356	7925	6416
		M	23263	2380	4438	3690	4701	4687	3367
		K	18263	1451	3753	3117	3655	3238	3049
świętokrzyskie		O	16169	1465	2487	2231	3056	3015	3915
		M	10025	1065	1572	1292	1893	1961	2242
		K	6144	400	915	939	1163	1054	1673
warmińsko-mazurskie		O	22038	2319	4465	3037	3972	4157	4088
		M	12834	1569	2755	1736	2344	2486	1944
		K	9204	750	1710	1301	1628	1671	2144
wielkopolskie		O	25742	2424	5460	3900	5162	5075	3721
		M	14703	1595	3227	2138	2981	2946	1816
		K	11039	829	2233	1762	2181	2129	1905
zachodniopomorskie		O	27637	2602	5854	3955	5450	5785	3991
		M	16504	1697	3384	2199	3343	3611	2270
		K	11133	905	2470	1756	2107	2174	1721

TABL. 9 (43). ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, MIEJSCA ZAMIESZKANIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

B. ZAMIESZKALI NA WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Czas pozostawania bez pracy					
			poniżej 1 miesiąca	1–3	3–6	6–12	12–24	powyżej 24 miesięcy
		w osobach						
POLSKA	2009 O	140034	11425	27038	19280	26474	21014	34803
	M	88875	8242	18095	12072	17680	13689	19097
	K	51159	3183	8943	7208	8794	7325	15706
	2010 O	148910	14660	28401	18377	25793	28762	32917
	M	94657	10477	18369	11155	16704	18961	18991
	K	54253	4183	10032	7222	9089	9801	13926
Województwa:								
dolnośląskie	O	12524	1239	2650	1619	2284	2452	2280
	M	8030	889	1753	999	1463	1599	1327
	K	4494	350	897	620	821	853	953
kujawsko-pomorskie	O	9863	1126	2372	1134	1575	1662	1994
	M	5992	738	1399	709	1013	1073	1060
	K	3871	388	973	425	562	589	934
lubelskie	O	9105	880	1515	930	1276	1678	2826
	M	6197	638	1044	591	892	1218	1814
	K	2908	242	471	339	384	460	1012
lubuskie	O	5103	618	1091	714	920	963	797
	M	3150	403	690	446	581	612	418
	K	1953	215	401	268	339	351	379
łódzkie	O	8344	835	1381	994	1530	1758	1846
	M	5601	637	943	606	1021	1190	1204
	K	2743	198	438	388	509	568	642
małopolskie	O	10760	986	1987	1344	1945	2085	2413
	M	6737	757	1279	821	1256	1310	1314
	K	4023	229	708	523	689	775	1099
mazowieckie	O	19376	1614	2959	2199	3233	3833	5538
	M	12728	1216	2036	1400	2144	2635	3297
	K	6648	398	923	799	1089	1198	2241
opolskie	O	4844	619	1055	712	812	948	698
	M	3154	470	703	428	552	611	390
	K	1690	149	352	284	260	337	308
podkarpackie	O	12206	867	1898	1146	1917	2265	4113
	M	8041	660	1331	715	1333	1592	2410
	K	4165	207	567	431	584	673	1703
podlaskie	O	3684	304	544	400	535	773	1128
	M	2572	226	371	258	368	573	776
	K	1112	78	173	142	167	200	352
pomorskie	O	8611	873	1746	1189	1798	1832	1173
	M	5252	607	1079	687	1130	1166	583
	K	3359	266	667	502	668	666	590
śląskie	O	7354	700	1335	1055	1421	1467	1376
	M	4538	482	829	610	864	943	810
	K	2816	218	506	445	557	524	566
świętokrzyskie	O	7233	767	1124	973	1290	1298	1781
	M	4734	583	738	598	834	883	1098
	K	2499	184	386	375	456	415	683
warmińsko-mazurskie	O	9667	1130	2117	1200	1565	1764	1891
	M	5795	775	1358	709	947	1100	906
	K	3872	355	759	491	618	664	985
wielkopolskie	O	10159	1030	2251	1436	1925	1965	1552
	M	6041	709	1417	817	1145	1200	753
	K	4118	321	834	619	780	765	799
zachodniopomorskie	O	10077	1072	2376	1332	1767	2019	1511
	M	6095	687	1399	761	1161	1256	831
	K	3982	385	977	571	606	763	680

TABL. 10 (44). PORADNICTWO ZAWODOWE I INFORMACJA ZAWODOWA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (MPIPS)

WOJEWÓDZTWA	Poradnictwo indywidualne			Poradnictwo grupowe	Badania testowe		Zorganizowane grupy
	osoby, które skorzystały z rozmowy wstępnej	liczba wizyt w ramach porady indywidualnej	osoby, które skorzystały z porady indywidualnej	osoby, które skorzystały z porady grupowej	osoby, które skorzystały z badań testowych	liczba przeprowadzonych badań testowych	osoby uczestniczące w spotkaniach grupowych
	w osobach						
POLSKA 2009	113677	148310	110362	26973	18644	8972	36826
..... 2010	86975	138222	99466	11564	3208	3680	31699
Województwa:							
dolnośląskie	9858	18715	12701	1070	270	301	2649
kujawsko-pomorskie	11068	16738	13169	1511	31	40	2038
lubelskie	5518	5576	4495	309	133	227	1607
lubuskie	4318	4737	3772	699	196	232	2459
łódzkie	7093	11347	8064	233	106	121	2088
małopolskie	3453	7974	6525	833	132	150	2239
mazowieckie	8452	14247	9563	1313	993	1049	3823
opolskie	1952	2680	1989	296	18	21	676
podkarpackie	2206	3932	2969	122	173	203	1373
podlaskie	3707	3577	2074	306	154	173	764
pomorskie	4414	6570	5559	666	32	40	782
śląskie	8171	15878	9424	1394	377	425	5665
świętokrzyskie	1918	2537	1546	519	41	44	557
warmińsko-mazurskie	4381	5624	4260	416	291	319	1562
wielkopolskie	6655	12370	9231	1298	106	152	1996
zachodniopomorskie	3811	5720	4125	579	155	183	1421

TABL. 11 (45). UCZESTNICTWO W AKTYWNYCH PROGRAMACH RYNKU PRACY OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW (MPIPS)

Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Osoby, które:			
	odbywają szkolenie	są zatrudnione przy pracach interwencyjnych	są zatrudnione przy robotach publicznych	są zatrudnione przy pracach społecznie użytecznych
	w osobach			
POLSKA 2009	232	5853	2196	1749
..... 2010	321	5796	4102	2022
Województwa:				
dolnośląskie	121	395	226	209
kujawsko-pomorskie	112	411	507	86
lubelskie	3	258	141	41
lubuskie	1	302	208	12
łódzkie	2	430	408	190
małopolskie	2	243	122	23
mazowieckie	8	690	507	309
opolskie	–	141	140	5
podkarpackie	1	350	149	99
podlaskie	1	231	220	124
pomorskie	17	398	229	267
śląskie	11	241	266	167
świętokrzyskie	2	215	88	52
warmińsko-mazurskie	5	827	314	121
wielkopolskie	3	133	95	60
zachodniopomorskie	32	531	482	257

TABL. 12 (46). BEZROBOTNI POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA UCZESTNICZĄCY W SZKOLENIACH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Poziom wykształcenia					gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształ- cące	zasadnicze zawodowe		
W OSOBACH							
POLSKA 2009	5269	211	1219	411	1349	2079	
2010	5694	182	1186	414	1607	2305	
Województwa:							
dolnośląskie	639	14	124	28	208	265	
kujawsko-pomorskie	721	6	104	35	232	344	
lubelskie	288	3	88	17	78	102	
lubuskie	155	1	24	13	46	71	
łódzkie	401	20	98	41	84	158	
małopolskie	246	9	52	13	79	93	
mazowieckie	628	32	169	55	166	206	
opolskie	215	4	47	16	50	98	
podkarpackie	221	3	35	12	81	90	
podlaskie	87	3	19	8	26	31	
pomorskie	332	22	80	29	85	116	
śląskie	666	24	127	58	180	277	
świętokrzyskie	147	3	26	9	43	66	
warmińsko-mazurskie	284	3	48	11	77	145	
wielkopolskie	307	24	67	36	89	91	
zachodniopomorskie	357	11	78	33	83	152	
W %							
POLSKA 2009	100,0	4,0	23,1	7,8	25,6	39,5	
2010	100,0	3,2	20,8	7,3	28,2	40,5	
Województwa:							
dolnośląskie	100,0	2,2	19,4	4,4	32,6	41,5	
kujawsko-pomorskie	100,0	0,8	14,4	4,9	32,2	47,7	
lubelskie	100,0	1,0	30,6	5,9	27,1	35,4	
lubuskie	100,0	0,6	15,5	8,4	29,7	45,8	
łódzkie	100,0	5,0	24,4	10,2	20,9	39,4	
małopolskie	100,0	3,7	21,1	5,3	32,1	37,8	
mazowieckie	100,0	5,1	26,9	8,8	26,4	32,8	
opolskie	100,0	1,9	21,9	7,4	23,3	45,6	
podkarpackie	100,0	1,4	15,8	5,4	36,7	40,7	
podlaskie	100,0	3,4	21,8	9,2	29,9	35,6	
pomorskie	100,0	6,6	24,1	8,7	25,6	34,9	
śląskie	100,0	3,6	19,1	8,7	27,0	41,6	
świętokrzyskie	100,0	2,0	17,7	6,1	29,3	44,9	
warmińsko-mazurskie	100,0	1,1	16,9	3,9	27,1	51,1	
wielkopolskie	100,0	7,8	21,8	11,7	29,0	29,6	
zachodniopomorskie	100,0	3,1	21,8	9,2	23,2	42,6	

TABL. 13 (47). UCZESTNICY SZKOLEŃ POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY I WOJEWÓDZTW (MPiPS)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Staż pracy					Bez stażu
		do 1 roku	1–5	5–10	10–20	20 lat i więcej	
W OSOBACH							
POLSKA 2009	5269	352	486	528	1616	1725	562
2010	5694	485	518	585	1702	1956	448
Województwa:							
dolnośląskie	639	43	66	55	219	237	19
kujawsko-pomorskie	721	53	70	80	210	234	74
lubelskie	288	30	23	34	89	84	28
lubuskie	155	11	17	9	54	57	7
łódzkie	401	39	37	39	122	135	29
małopolskie	246	11	14	37	99	76	9
mazowieckie	628	41	56	41	167	244	79
opolskie	215	11	14	25	64	87	14
podkarpackie	221	28	12	27	83	47	24
podlaskie	87	10	7	8	32	23	7
pomorskie	332	18	27	33	106	123	25
śląskie	666	48	62	83	169	246	58
świętokrzyskie	147	7	18	15	39	51	17
warmińsko-mazurskie	284	38	41	33	81	69	22
wielkopolskie	307	39	19	32	86	114	17
zachodniopomorskie	357	58	35	34	82	129	19
W %							
POLSKA 2009	100,0	6,7	9,2	10,0	30,7	32,7	10,7
2010	100,0	8,5	9,1	10,3	29,9	34,4	7,9
Województwa:							
dolnośląskie	100,0	6,7	10,3	8,6	34,3	37,1	3,0
kujawsko-pomorskie	100,0	7,4	9,7	11,1	29,1	32,5	10,3
lubelskie	100,0	10,4	8,0	11,8	30,9	29,2	9,7
lubuskie	100,0	7,1	11,0	5,8	34,8	36,8	4,5
łódzkie	100,0	9,7	9,2	9,7	30,4	33,7	7,2
małopolskie	100,0	4,5	5,7	15,0	40,2	30,9	3,7
mazowieckie	100,0	6,5	8,9	6,5	26,6	38,9	12,6
opolskie	100,0	5,1	6,5	11,6	29,8	40,5	6,5
podkarpackie	100,0	12,7	5,4	12,2	37,6	21,3	10,9
podlaskie	100,0	11,5	8,0	9,2	36,8	26,4	8,0
pomorskie	100,0	5,4	8,1	9,9	31,9	37,0	7,5
śląskie	100,0	7,2	9,3	12,5	25,4	36,9	8,7
świętokrzyskie	100,0	4,8	12,2	10,2	26,5	34,7	11,6
warmińsko-mazurskie	100,0	13,4	14,4	11,6	28,5	24,3	7,7
wielkopolskie	100,0	12,7	6,2	10,4	28,0	37,1	5,5
zachodniopomorskie	100,0	16,2	9,8	9,5	23,0	36,1	5,3

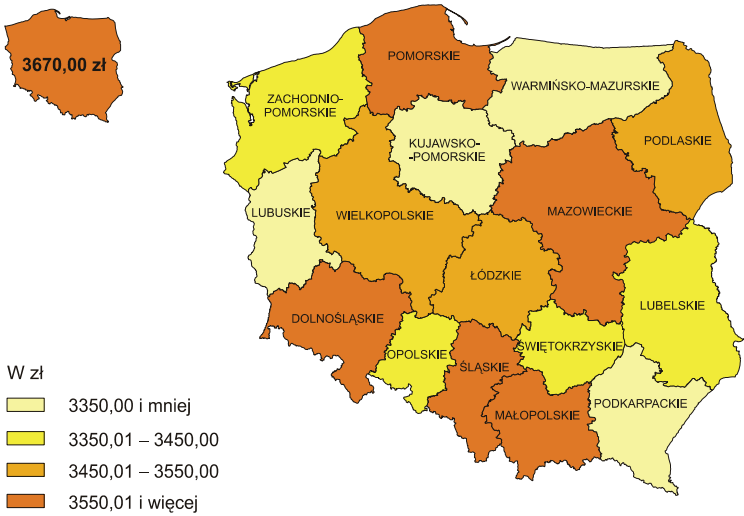
VII. WYNAGRODZENIA

Synteza

Dane dotyczące wynagrodzeń osób powyżej 50. roku życia pochodzą z reprezentacyjnego badania „Struktura wynagrodzeń”, prowadzonego w cyklu dwuletnim na formularzu Z-12 (Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów za październik 2010 r.).

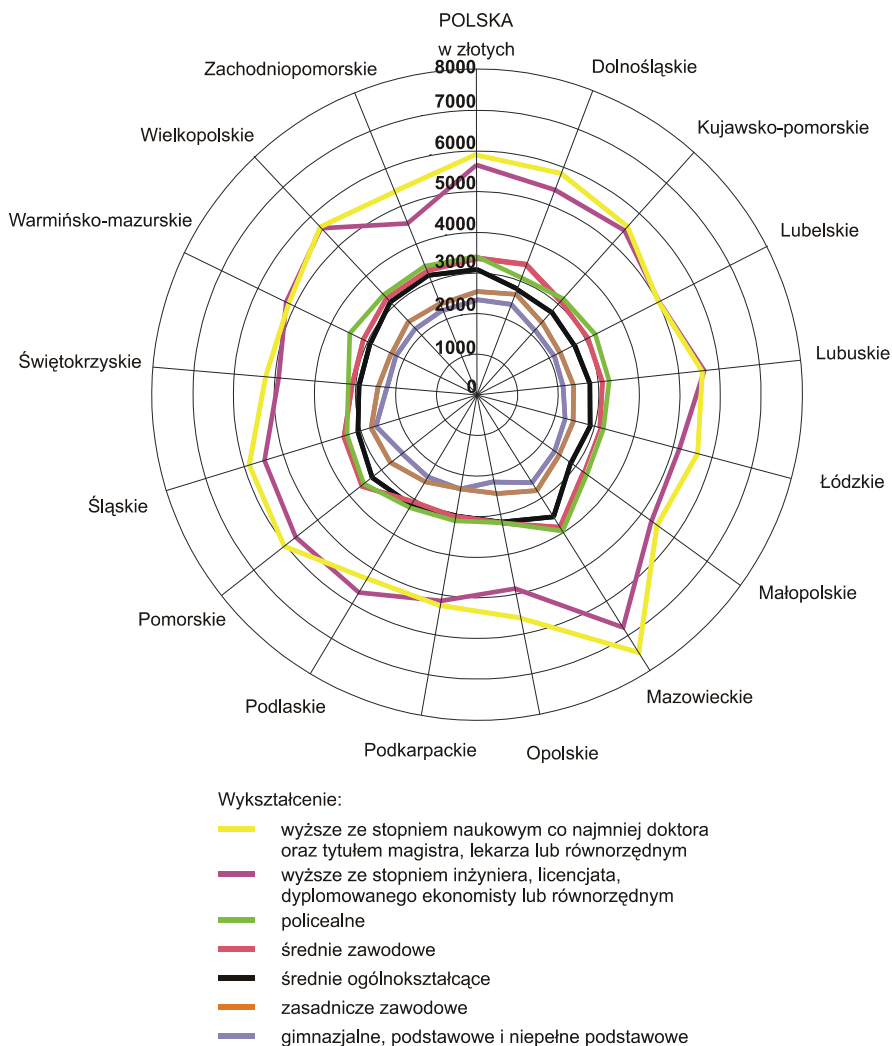
Przeciętne wynagrodzenie brutto osób powyżej 50. roku życia w październiku 2010 r. oszacowane na podstawie badania „Struktura wynagrodzeń” wyniosło w 3670,00 zł. Podkreślenia wymaga fakt, że przeciętna płaca w **sektorze** publicznym była znacznie wyższa od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym w Polsce (odpowiednio: 3988,53 zł i 3373,06 zł), jak i w poszczególnych województwach. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w województwie mazowieckim (4518,81 zł) i jest ono wyższe o 1218,96 zł od najniższego przeciętnego wynagrodzenia odnotowanego w województwie lubuskim (3299,85 zł). Znaczne różnice w poziomie wynagrodzeń zostały zaobserwowane również w podziale na **płeć**. Przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było wyższe od przeciętnej płacy kobiet, wynosiły one odpowiednio: 3903,81 zł i 3413,22 zł. Podobna relacja występowała w układzie wojewódzkim.

Mapa 8. PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO PRACOWNIKÓW
POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

W skali kraju można zauważyć, iż najwyższe przeciętne wynagrodzenie występowało wśród osób z **wykształceniem** wyższym, a najniższe z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym. Podobna tendencja wystąpiła w przypadku mężczyzn i kobiet, zarówno w kraju, jak i większości poszczególnych województw.

Wykres 17. **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)**

Przeciętne wynagrodzenie brutto osób powyżej 50. roku życia zwiększało się wraz z **wiek**iem zatrudnionych. Prawidłowość ta charakteryzuje zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Zbliżony do przeciętnego (3670,00 zł) poziom wynagrodzeń w badanej grupie wiekowej wystąpił wśród osób w wieku 55–59 lat (3721,71 zł). Najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto

odnotowano wśród osób w wieku 65 lat i więcej (5231,99 zł), natomiast najniższą płacę osiągnęły osoby w wieku 50–54 lata (3508,03 zł).

Analiza przeciętnego wynagrodzenia ogółem brutto według **stażu pracy** wykazała, iż najlepiej opłacana była grupa pracujących ze stażem pracy 20 lat i więcej (3760,70 zł), zaś najgorzej – grupa osób legitymujących się łącznym okresem zatrudnienia krótszym niż 5 lat (2724,28 zł).

Przeciętne wynagrodzenie brutto według grup sekcji PKD w październiku 2010 r. było najwyższe w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, w obsłudze rynku nieruchomości – 4689,18 zł, a najniższe w handlu, naprawie pojazdów samochodowych, transporcie i gospodarce magazynowej, w zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji – 3492,79 zł.

Uwzględniając **wielkie grupy zawodów**, najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto wystąpiło wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 7413,27 zł (najwyższe w województwie mazowieckim – 9611,41 zł) oraz wśród specjalistów – 4707,23 zł (w mazowieckim – 5624,25 zł), natomiast najniższe odnotowano wśród pracowników przy pracach prostych – 1991,38 zł (najniższe w województwie lubuskim – 1766,97 zł) i pracowników usług osobistych i sprzedawców – 2006,24 zł (w kujawsko-pomorskim – 1792,03 zł).

TABL. 1 (48). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY, GRUP
SEKcji PKD I WIELKICH GRUP ZAWODÓW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety
	w złotych								
OGÓŁEM	3670,00	3903,81	3413,22	3988,53	4396,85	3710,83	3373,06	3610,33	2962,07
POZIOM WYKSZTAŁCENIA									
Wyższe ^a	5879,59	6836,33	5108,16	5388,96	6172,52	4913,12	7185,54	7897,95	5978,45
Policealne i średnie zawodowe	3375,51	3638,33	3153,49	3509,30	3886,55	3314,13	3261,29	3508,80	2949,12
Średnie ogólnokształcące	3087,48	3250,95	3005,80	3273,38	3540,96	3198,01	2937,10	3129,61	2794,85
Zasadnicze zawodowe	2556,89	2791,23	2005,93	2714,46	3101,53	2114,75	2482,47	2671,79	1926,59
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	2348,44	2663,69	1967,09	2443,62	2926,96	2068,21	2285,46	2540,94	1867,88
STAŻ PRACY									
Do 4,9 lat	2724,28	2916,82	2445,62	3204,78	3565,88	2861,34	2560,01	2744,28	2250,37
5,0–9,9	3166,62	3642,43	2540,00	3455,46	4023,16	2911,35	3064,10	3531,55	2373,24
10,0–14,9	3038,49	3368,30	2643,39	3447,37	4098,10	2976,63	2900,02	3191,71	2484,67
15,0–19,9	3045,11	3494,56	2581,73	3300,25	3849,70	2964,02	2942,38	3397,48	2365,14
20 lat i więcej	3760,70	3979,11	3523,11	4034,61	4434,83	3763,83	3473,73	3679,96	3100,39
GRUPY SEKcji PKD									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3765,25	3851,67	3502,14	5089,47	5230,00	4711,42	2696,80	2801,39	2342,78
Przemysł i budownictwo	3652,11	3855,48	3071,88	4457,41	4561,36	4093,31	3476,96	3692,40	2887,55
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^A , informacja i komunikacja	3492,79	3857,96	2991,90	3797,04	3854,85	3678,00	3366,84	3859,56	2790,44
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa, obsługa rynku nieru- chomości ^A	4689,18	5154,11	4412,24	4908,59	5076,28	4797,08	4589,10	5193,34	4247,14
Pozostałe usługi	3643,45	3879,17	3522,55	3876,95	4416,67	3648,15	2629,02	2538,10	2726,89
WIELKIE GRUPY ZAWODÓW									
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7413,27	8372,43	6201,41	6892,54	8019,65	6026,15	7847,23	8565,66	6445,14
Specjaliści	4707,23	5454,74	4321,99	4695,82	5411,23	4370,58	4746,81	5563,09	4116,44
Technicy i średni personel	3788,13	4236,91	3422,62	3882,58	4464,95	3535,68	3678,03	4052,11	3244,24
Pracownicy biurowi	3252,22	3246,37	3254,79	3445,06	3599,66	3398,66	3001,75	2983,47	3014,08
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2006,24	1962,38	2046,80	2410,19	2577,51	2294,33	1840,67	1759,96	1924,56
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2382,53	2513,38	2004,28	2869,07	3071,07	2312,26	2133,71	2233,46	1838,10
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2856,35	2997,85	1983,50	3343,75	3369,69	2703,44	2729,44	2886,28	1939,50
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3047,70	3131,10	2462,08	3451,13	3476,30	3087,65	2879,35	2972,67	2349,14
Pracownicy przy pracach prostych	1991,38	2188,74	1884,86	2059,05	2314,26	1971,33	1915,99	2110,31	1753,07

^a Wykształcenie wyższe obejmuje: wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora; wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym; wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.

TABL. 2 (49). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w złotych				
OGÓŁEM	O	3670,00	3508,03	3721,71	4452,36	5231,99
	M	3903,81	3771,59	3835,58	4505,88	5258,24
	K	3413,22	3301,98	3556,73	4236,62	5110,93
Poziom wykształcenia:						
wyższe ^a	O	5879,59	5517,34	6061,96	6849,14	7185,29
	M	6836,33	6612,38	6853,03	7196,54	7314,72
	K	5108,16	4948,61	5306,06	5773,39	6664,71
policealne i średnie zawodowe	O	3375,51	3273,67	3503,06	3617,66	3595,11
	M	3638,33	3611,96	3659,15	3676,05	3641,77
	K	3153,49	3072,65	3325,62	3371,86	3274,72
średnie ogólnokształcące	O	3087,48	2998,86	3174,64	3231,25	6381,71
	M	3250,95	3271,94	3181,66	3097,92	7424,90
	K	3005,80	2897,81	3170,44	3504,21	4210,60
zasadnicze zawodowe	O	2556,89	2539,23	2622,73	2401,27	1899,64
	M	2791,23	2844,21	2801,38	2460,04	1899,76
	K	2005,93	2014,66	1995,11	1839,97	1898,46
gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	O	2348,44	2302,33	2424,76	2272,45	1793,12
	M	2663,69	2719,75	2706,45	2347,19	1804,67
	K	1967,09	1973,28	1957,96	1966,07	1756,85

^a Wykształcenie wyższe obejmuje: wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora; wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym; wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.

TABL. 3 (50). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I STAŻU PRACY ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w złotych				
OGÓŁEM	O	3670,00	3508,03	3721,71	4452,36	5231,99
	M	3903,81	3771,59	3835,58	4505,88	5258,24
	K	3413,22	3301,98	3556,73	4236,62	5110,93
Staż pracy:						
do 4,9 lat	O	2724,28	2725,26	2660,88	2841,31	3187,67
	M	2916,82	3050,61	2782,37	2798,40	3148,55
	K	2445,62	2380,78	2452,77	3017,87	3330,91
5,0–9,9	O	3166,62	2964,51	3207,48	4250,57	5017,03
	M	3642,43	3490,31	3505,69	4522,25	5143,24
	K	2540,00	2448,37	2675,73	3221,92	3667,14
10,0–14,9	O	3038,49	2921,82	3009,76	3765,17	6408,44
	M	3368,30	3278,85	3280,21	3751,42	6327,31
	K	2643,39	2581,56	2622,40	3817,69	7507,91
15,0–19,9	O	3045,11	2963,92	3100,95	3591,67	3545,58
	M	3494,56	3435,57	3550,07	3655,69	3388,15
	K	2581,73	2589,16	2484,03	3302,37	4810,17
20,0 lat i więcej	O	3760,70	3595,98	3805,35	4571,49	5389,48
	M	3979,11	3842,53	3897,15	4626,87	5429,19
	K	3523,11	3407,23	3672,88	4348,67	5215,60

TABL. 4 (51). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w złotych				
OGÓŁEM	O	3670,00	3508,03	3721,71	4452,36	5231,99
	M	3903,81	3771,59	3835,58	4505,88	5258,24
	K	3413,22	3301,98	3556,73	4236,62	5110,93
Sekcje PKD:						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	O	3765,25	3634,72	3552,29	5220,69	3643,18
	M	3851,67	3741,86	3529,48	5259,23	3643,18
	K	3502,14	3397,83	3636,76	4571,27	–
przemysł	O	3665,89	3481,87	3777,25	4469,22	5359,69
	M	3935,02	3828,18	3894,49	4598,89	5682,99
	K	3016,11	2891,21	3348,75	3120,66	2913,85
górnictwo i wydobywanie	O	5817,87	5720,05	5765,81	6859,45	15934,67
	M	6082,45	6053,34	5889,61	6904,63	15934,67
	K	4870,31	4692,50	5294,07	3536,82	–
przetwórstwo przemysłowe	O	3360,03	3173,12	3490,86	4125,05	5177,39
	M	3634,67	3510,65	3620,97	4261,26	5569,41
	K	2768,72	2666,42	3048,99	2931,70	2643,62
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	O	5089,50	4820,78	5171,44	6550,39	5778,12
	M	5226,10	4976,04	5220,23	6573,34	5778,12
	K	4592,12	4401,35	4945,08	5859,90	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	O	3584,96	3478,62	3607,66	4020,38	4574,61
	M	3589,19	3479,45	3594,23	4016,63	4142,07
	K	3567,33	3476,15	3681,91	4076,73	14696,00
budownictwo	O	3592,25	3439,56	3569,00	4321,56	5528,72
	M	3579,43	3420,58	3540,08	4348,55	5275,47
	K	3691,30	3564,08	3807,49	3824,16	7768,19
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	O	3271,52	3072,94	3437,26	4016,31	4208,66
	M	3915,94	3783,31	3941,40	4329,59	4342,33
	K	2689,89	2608,88	2832,67	3062,38	3518,00
transport i gospodarka magazynowa	O	3568,58	3421,16	3692,05	4492,08	5348,38
	M	3561,20	3393,91	3651,29	4495,95	5840,90
	K	3590,02	3479,10	3893,01	4455,69	1317,00
zakwaterowanie i gastronomia ^A	O	2635,00	2610,78	2738,30	2445,38	2029,69
	M	3442,32	3787,88	3474,98	2588,01	2029,69
	K	2221,08	2212,12	2254,58	2125,31	–
informacja i komunikacja	O	6309,05	6052,96	6107,90	7407,63	21997,19
	M	6881,20	6901,98	6392,08	6895,32	21997,19
	K	5505,72	5217,05	5627,66	11853,99	–
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	O	5997,27	5371,37	6494,10	10346,31	10362,99
	M	9643,60	9112,36	9649,85	10822,23	11693,28
	K	5151,66	4796,54	5617,13	9462,96	7058,74
obsługa rynku nieruchomości ^A	O	3771,10	3550,14	3827,52	4763,70	5319,40
	M	3975,29	3779,59	3819,64	4921,97	5884,33
	K	3564,28	3389,73	3837,27	4071,24	1532,30
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	O	4755,89	4421,12	4670,47	5923,87	6520,62
	M	5130,63	4606,11	4888,92	6177,50	6905,35
	K	4368,77	4309,32	4412,58	4766,91	4123,12
administrowanie i działalność wspierająca ^A	O	1812,76	1870,58	1795,49	1718,87	1612,64
	M	1792,98	1873,23	1791,57	1692,10	1603,32
	K	1846,90	1867,93	1803,44	1913,39	1681,36
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	4897,97	4623,86	4982,66	5979,68	7054,73
	M	5486,16	5297,68	5379,60	5989,74	6743,24
	K	4580,12	4380,72	4744,80	5954,26	8027,25

TABL. 4 (51). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I SEKCJI PKD ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (dok.)

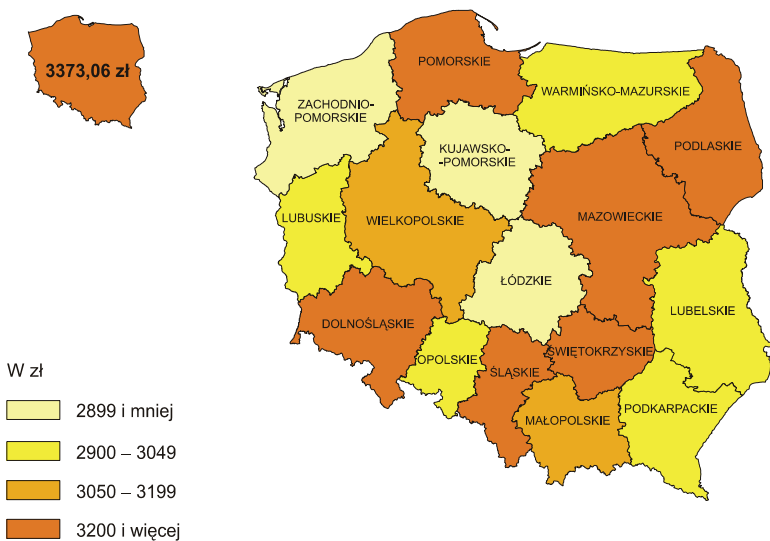
WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku			
		50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
	w złotych				
Sekcje PKD (dok.):					
edukacja O	3583,38	3464,28	3486,53	4548,48	5815,73
M	3953,16	3686,55	3761,90	4652,48	5921,83
K	3430,42	3404,00	3348,79	4343,70	5417,21
opieka zdrowotna i pomoc społeczna O	3588,20	3389,90	3766,41	4665,40	5935,42
M	4480,59	4290,25	4517,75	4838,72	5608,96
K	3371,43	3240,00	3533,14	4463,27	6449,90
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją O	3337,47	3222,87	3301,75	4034,12	3595,64
M	3531,22	3408,22	3386,88	4146,64	3327,08
K	3173,74	3111,90	3222,62	3623,59	5331,71
pozostała działalność usługowa O	2358,25	2482,79	2090,27	1944,90	2410,07
M	2880,01	3407,77	2235,79	2078,98	2410,07
K	2111,38	2163,04	1963,32	1863,75	

TABL. 5 (52). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I WIELKICH GRUP ZAWODÓW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

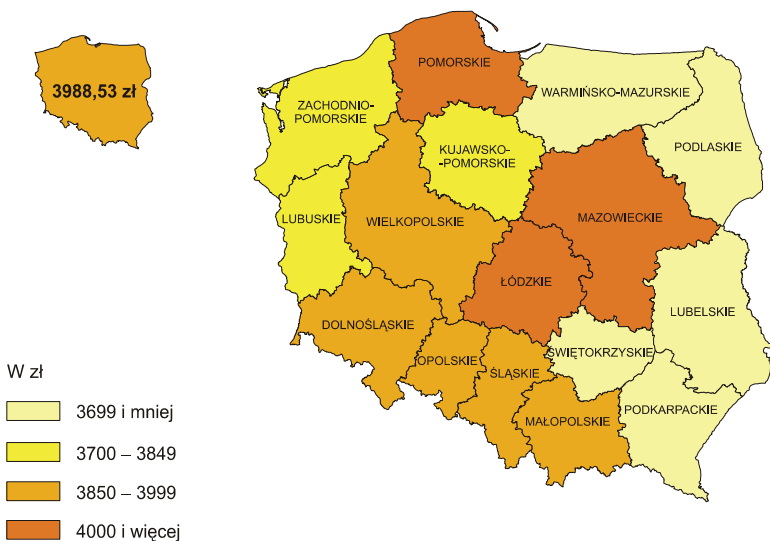
WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
		w złotych				
OGÓŁEM	O	3670,00	3508,03	3721,71	4452,36	5231,99
	M	3903,81	3771,59	3835,58	4505,88	5258,24
	K	3413,22	3301,98	3556,73	4236,62	5110,93
Grupy zawodów:						
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	O	7413,27	6968,20	7492,15	8598,10	10945,88
	M	8372,43	8066,47	8272,14	8971,94	11283,49
	K	6201,41	6025,86	6409,81	6748,13	8618,72
specjaliści	O	4707,23	4444,93	4825,22	5630,26	6460,93
	M	5454,74	5240,76	5406,63	5841,60	6449,06
	K	4321,99	4183,42	4464,48	5168,70	6501,20
technicy i inny średni personel	O	3788,13	3715,80	3841,76	4060,31	3890,53
	M	4236,91	4324,69	4160,87	4204,36	3946,85
	K	3422,62	3385,17	3492,92	3506,01	3681,69
pracownicy biurowi	O	3252,22	3208,01	3318,91	3369,21	2803,09
	M	3246,37	3203,46	3259,92	3394,12	2765,92
	K	3254,79	3209,42	3352,82	3312,41	3041,90
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	O	2006,24	2071,98	1980,50	1788,76	1668,82
	M	1962,38	2112,66	1923,79	1768,43	1677,61
	K	2046,80	2050,55	2053,24	1925,03	1603,43
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	O	2382,53	2297,57	2452,13	2594,28	3441,26
	M	2513,38	2438,98	2580,57	2562,36	3441,26
	K	2004,28	1982,80	1981,70	2902,83	–
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	O	2856,35	2805,69	2940,05	2826,20	2680,31
	M	2997,85	2997,70	3021,62	2871,44	2699,24
	K	1983,50	1992,37	1974,11	1699,91	1400,00
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	O	3047,70	3035,76	3092,90	2887,05	2123,58
	M	3131,10	3152,67	3137,56	2899,15	2123,58
	K	2462,08	2471,08	2430,84	2245,17	–
pracownicy przy pracach prostych	O	1991,38	1995,15	1991,67	1979,11	1715,72
	M	2188,74	2276,72	2165,63	2020,11	1693,43
	K	1884,86	1894,12	1867,68	1856,29	1784,57

Mapa 9. **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO PRACOWNIKÓW
POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)**

SEKTOR PRYWATNY

SEKTOR PUBLICZNY

TABL. 6 (53). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WOJEWÓDZTWA	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
	w złotych								
POLSKA	3670,00	3903,81	3413,22	3988,53	4396,85	3710,83	3373,06	3610,33	2962,07
Województwa:									
dolnośląskie	3595,75	3923,97	3244,32	3859,21	4180,04	3644,61	3379,80	3786,48	2736,85
kujawsko-pomorskie	3308,16	3456,87	3119,76	3819,37	4084,26	3605,28	2877,78	3095,37	2468,14
lubelskie	3363,27	3547,79	3197,74	3641,73	3846,66	3508,31	2982,44	3270,02	2584,90
lubuskie	3299,85	3501,90	3063,22	3756,73	4286,57	3387,94	2934,05	3100,75	2634,16
łódzkie	3452,46	3647,32	3247,05	4065,55	4556,85	3724,38	2871,06	3068,96	2559,98
małopolskie	3590,66	3804,00	3381,72	3951,26	4361,00	3693,26	3197,53	3421,26	2843,14
mazowieckie	4518,81	4851,44	4169,69	4621,47	5106,23	4294,42	4408,96	4676,81	3954,91
opolskie	3432,75	3562,19	3270,27	3885,66	4306,41	3603,41	3013,42	3167,07	2654,64
podkarpackie	3337,46	3464,87	3173,41	3663,59	3996,16	3431,30	3029,60	3172,71	2686,02
podlaskie	3450,20	3633,64	3265,89	3636,46	3905,68	3463,14	3243,97	3444,12	2913,98
pomorskie	3775,14	4056,38	3436,62	4023,36	4449,66	3742,53	3609,36	3894,85	3088,89
śląskie	3635,45	3928,75	3285,24	3930,69	4493,29	3514,92	3406,54	3636,60	3003,39
świętokrzyskie	3372,06	3502,48	3219,54	3542,04	3754,58	3397,82	3205,70	3353,82	2903,60
warmińsko-mazurskie ..	3317,49	3531,09	3109,43	3625,49	3986,49	3422,90	3034,41	3287,06	2628,12
wielkopolskie	3492,90	3691,70	3263,34	3950,90	4376,71	3649,61	3123,19	3330,30	2764,42
zachodniopomorskie	3414,25	3549,62	3283,21	3805,69	4148,98	3587,91	2870,61	3041,52	2572,14

TABL. 7 (54). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Z tego pracownicy z wykształceniem						
			wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	wyższym ze stop- niem inżyniera, licencjata, dyplomo- wanego ekonomisty lub równo- rzędnym	policealnym	średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, podstawo- wym i niepełnym podstawo- wym
			w złotych						
POLSKA	O	3670,00	5923,38	5655,99	3406,83	3368,05	3087,48	2556,89	2348,44
	M	3903,81	6926,87	6499,01	3589,25	3644,40	3250,95	2791,23	2663,69
	K	3413,22	5194,17	4507,17	3342,05	3086,64	3005,80	2005,93	1967,09
Województwa:									
dolnośląskie	O	3595,75	5833,50	5396,68	3087,25	3448,77	2808,14	2665,59	2393,09
	M	3923,97	6813,47	6574,96	2856,04	3777,14	2864,66	3019,91	2872,14
	K	3244,32	5147,13	3918,96	3197,22	3105,63	2775,30	1939,88	1866,59
kujawsko-pomorskie	O	3308,16	5567,39	5443,11	3184,81	3111,09	2737,55	2389,48	2136,55
	M	3456,87	6378,82	6244,47	3422,58	3285,32	2771,70	2573,72	2375,61
	K	3119,76	4931,66	4110,98	3111,74	2917,51	2718,92	1887,72	1853,59
lubelskie	O	3363,27	5026,89	5042,41	3271,93	3071,57	2690,12	2285,62	2133,12
	M	3547,79	5682,08	5837,86	3317,34	3422,67	2930,05	2492,83	2433,55
	K	3197,74	4638,35	4160,69	3259,98	2743,73	2588,13	1879,74	1807,54

TABL. 7 (54). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety	Ogółem	Z tego pracownicy z wykształceniem							
		wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzęd- nym	wyższym ze stop- niem inżyniera, licencjata, dyplomo- wanego ekonomisty lub równo- rzędnym	policealnym	średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, podstawo- wym i niepełnym podstawo- wym	
		w złotych							
Województwa (dok.):									
lubuskie	O	3299,85	5585,01	5630,59	3273,15	3100,21	2793,06	2391,35	2137,31
	M	3501,90	6283,03	6145,11	3699,43	3360,79	3061,06	2560,39	2479,89
	K	3063,22	5015,63	4704,71	3135,64	2824,29	2657,29	1950,81	1764,20
łódzkie	O	3452,46	5626,14	5159,30	3223,77	3171,21	2887,34	2459,24	2252,57
	M	3647,32	6485,67	6119,24	3330,48	3458,38	2958,15	2691,11	2550,60
	K	3247,05	5036,74	4148,18	3183,79	2882,10	2847,38	1903,31	1901,51
małopolskie	O	3590,66	5456,39	5299,31	3335,40	3235,61	2848,02	2494,54	2382,91
	M	3804,00	6228,84	5977,46	3507,01	3426,56	3078,58	2734,12	2640,66
	K	3381,72	4918,42	4250,82	3291,47	3059,35	2773,32	2012,33	2049,49
mazowieckie	O	4518,81	7420,98	6754,58	3959,16	3869,70	3544,85	2761,79	2547,35
	M	4851,44	8787,93	7794,98	3974,56	4161,01	3543,64	2991,45	2804,97
	K	4169,69	6298,01	5459,79	3953,12	3592,96	3545,44	2225,68	2206,53
opolskie	O	3432,75	5592,77	4861,15	3208,53	3203,72	3195,78	2466,84	2179,19
	M	3562,19	6475,48	5499,60	3243,45	3416,23	3441,97	2626,54	2378,67
	K	3270,27	4915,48	3866,93	3195,56	2993,46	3027,66	2011,98	1894,93
podkarpackie	O	3337,46	5259,49	5143,81	3146,29	3088,04	3038,44	2347,50	2359,16
	M	3464,87	6157,70	5617,78	3603,61	3254,74	3419,99	2504,61	2601,78
	K	3173,41	4595,74	4290,38	3027,70	2890,63	2854,41	1889,79	1918,58
podlaskie	O	3450,20	5264,52	5669,70	3231,23	3065,40	3125,15	2500,80	2354,22
	M	3633,64	5879,78	6887,07	3373,33	3307,05	4134,07	2727,29	2502,37
	K	3265,89	4821,34	4528,98	3200,69	2824,57	2765,03	2015,51	2086,59
pomorskie	O	3775,14	6029,85	5674,04	3542,27	3591,13	3305,83	2715,97	2338,88
	M	4056,38	7164,54	6387,32	3779,72	4000,66	3770,00	2964,73	2787,80
	K	3436,62	5259,24	4482,09	3431,41	3106,27	3037,80	2015,79	1925,58
śląskie	O	3635,45	5874,97	5475,10	3351,01	3406,27	3072,23	2739,40	2637,69
	M	3928,75	6970,26	6268,34	3584,74	3722,86	3080,92	3038,41	3100,55
	K	3285,24	5063,17	4255,23	3250,08	3066,72	3067,76	2046,54	2049,40
świętokrzyskie	O	3372,06	5234,89	4905,40	3183,66	3089,76	2924,07	2448,21	2217,55
	M	3502,48	6123,88	5339,96	3491,40	3309,89	3045,03	2633,72	2475,67
	K	3219,54	4692,70	4166,16	3040,34	2827,01	2804,61	1989,52	1902,96
warmińsko-mazurskie	O	3317,49	5169,33	5224,82	3481,78	3122,45	2932,34	2343,38	2231,15
	M	3531,09	5838,33	6052,49	5082,06	3431,77	2971,83	2587,30	2534,73
	K	3109,43	4723,54	4381,88	3112,10	2854,77	2909,56	1897,27	1830,48
wielkopolskie	O	3492,90	5660,22	5619,22	3371,41	3271,62	3131,44	2486,32	2234,80
	M	3691,70	6512,43	6498,31	3742,83	3505,70	3447,88	2688,38	2474,29
	K	3263,34	5010,00	4205,18	3247,03	3026,59	2990,65	1976,28	1988,55
zachodniopomorskie	O	3414,25	5409,49	4551,65	3423,76	3309,31	3181,14	2427,52	2252,29
	M	3549,62	6082,94	5068,64	3913,67	3654,40	3801,04	2600,62	2511,44
	K	3283,21	4989,74	4099,74	3274,14	3004,14	2926,89	2029,84	1988,86

TABL. 8 (55). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup wieku				
		Ogółem	w złotych			
			50–54 lata	55–59	60–64	65 lat i więcej
POLSKA	O	3670,00	3508,03	3721,71	4452,36	5231,99
	M	3903,81	3771,59	3835,58	4505,88	5258,24
	K	3413,22	3301,98	3556,73	4236,62	5110,93
Województwa:						
dolnośląskie	O	3595,75	3482,07	3643,16	4109,22	4338,45
	M	3923,97	3906,34	3851,73	4186,85	4463,07
	K	3244,32	3176,52	3336,12	3756,24	3949,54
kujawsko-pomorskie	O	3308,16	3223,86	3323,80	3847,80	3412,45
	M	3456,87	3366,33	3430,31	3899,39	3421,18
	K	3119,76	3095,48	3147,22	3490,43	3349,86
lubelskie	O	3363,27	3204,17	3405,43	4196,25	6920,99
	M	3547,79	3353,06	3504,05	4215,57	6972,88
	K	3197,74	3108,75	3283,80	4137,78	6583,34
lubuskie	O	3299,85	3237,10	3300,76	3671,14	4999,85
	M	3501,90	3546,47	3381,43	3639,46	4999,85
	K	3063,22	2994,94	3163,39	3856,14	—
łódzkie	O	3452,46	3363,62	3452,26	3871,31	5150,70
	M	3647,32	3671,54	3531,86	3796,00	4675,48
	K	3247,05	3135,27	3344,12	4201,83	6660,55
małopolskie	O	3590,66	3425,47	3624,36	4395,47	5063,65
	M	3804,00	3633,30	3747,21	4433,36	5264,39
	K	3381,72	3276,10	3468,92	4290,88	4386,38
mazowieckie	O	4518,81	4262,69	4568,19	5571,94	7836,95
	M	4851,44	4612,07	4738,80	5737,23	8003,99
	K	4169,69	3994,46	4349,55	5074,68	7211,36
opolskie	O	3432,75	3284,46	3448,95	4098,05	7437,76
	M	3562,19	3387,42	3478,08	4171,73	7487,27
	K	3270,27	3198,16	3395,88	3665,74	6979,30
podkarpackie	O	3337,46	3146,01	3458,48	4253,75	4847,25
	M	3464,87	3268,08	3467,30	4291,78	4776,67
	K	3173,41	3030,45	3443,60	4007,89	5671,78
podlaskie	O	3450,20	3272,05	3549,96	4185,06	10562,09
	M	3633,64	3459,38	3554,98	4164,82	11430,35
	K	3265,89	3142,65	3542,58	4378,81	5649,52
pomorskie	O	3775,14	3567,76	3842,79	4725,52	4250,27
	M	4056,38	3818,24	4036,51	4922,01	4267,00
	K	3436,62	3350,42	3554,27	3875,36	4172,79
śląskie	O	3635,45	3530,29	3699,24	4241,53	3192,03
	M	3928,75	3908,50	3862,16	4317,75	3093,88
	K	3285,24	3209,60	3434,61	3735,53	3930,66
świętokrzyskie	O	3372,06	3153,83	3419,13	4782,66	4580,43
	M	3502,48	3251,18	3430,53	4823,04	5269,34
	K	3219,54	3064,59	3402,65	4646,27	2211,71
warmińsko-mazurskie	O	3317,49	3235,79	3343,12	3781,24	3964,09
	M	3531,09	3519,89	3464,91	3756,54	3808,59
	K	3109,43	3054,02	3160,91	3887,31	4589,31
wielkopolskie	O	3492,90	3357,49	3496,47	4248,20	4388,92
	M	3691,70	3564,42	3593,50	4362,14	4536,07
	K	3263,34	3186,71	3347,94	3852,79	3538,43
zachodnio-pomorskie	O	3414,25	3318,13	3437,46	3861,96	4601,12
	M	3549,62	3470,94	3495,13	3890,97	4535,13
	K	3283,21	3214,08	3362,11	3771,63	4946,53

TABL. 9 (56). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według stażu pracy				
			do 4,9 lat	5,0–9,9	10,0–14,9	15,0–19,9	20,0 lat i więcej
	w złotych						
POLSKA	O	3670,00	2724,28	3166,62	3038,49	3045,11	3760,70
	M	3903,81	2916,82	3642,43	3368,30	3494,56	3979,11
	K	3413,22	2445,62	2540,00	2643,39	2581,73	3523,11
Województwa:							
dolnośląskie	O	3595,75	2391,17	3280,80	2697,50	2822,80	3722,18
	M	3923,97	2497,62	4010,03	3297,07	3329,58	4031,70
	K	3244,32	2234,03	2469,21	2078,57	2358,51	3390,61
kujawsko-pomorskie	O	3308,16	2631,00	2927,78	2525,89	2700,79	3379,09
	M	3456,87	2862,34	4040,01	2926,08	3143,57	3488,77
	K	3119,76	2259,69	1858,71	2151,67	2264,10	3237,32
lubelskie	O	3363,27	2613,67	2595,40	3249,40	2715,23	3427,63
	M	3547,79	3056,63	2793,11	3623,01	3106,85	3593,65
	K	3197,74	2018,84	2270,57	2790,68	2389,23	3282,52
lubuskie	O	3299,85	2038,41	2584,14	2580,48	2610,07	3428,11
	M	3501,90	2247,16	2884,24	2777,40	2988,31	3627,98
	K	3063,22	1768,05	2011,39	2150,37	2180,70	3202,10
łódzkie	O	3452,46	3343,63	2323,76	2957,94	2568,78	3551,06
	M	3647,32	3192,70	2520,72	3049,40	2796,56	3758,69
	K	3247,05	3491,95	2116,90	2839,51	2329,12	3334,15
małopolskie	O	3590,66	2635,40	2837,47	2767,27	2790,23	3703,76
	M	3804,00	2878,91	3158,25	3095,69	3164,83	3903,45
	K	3381,72	2409,94	2446,47	2421,58	2415,42	3509,37
mazowieckie	O	4518,81	3475,70	4061,16	4144,51	4384,67	4576,18
	M	4851,44	4024,11	4782,92	4370,10	4962,65	4890,66
	K	4169,69	2612,16	2836,40	3837,70	3707,68	4258,03
opolskie	O	3432,75	2420,11	2666,21	2547,58	2816,66	3525,50
	M	3562,19	2286,72	2463,42	2793,26	3434,10	3649,93
	K	3270,27	2755,50	2966,79	2275,27	2231,69	3369,60
podkarpackie	O	3337,46	2553,04	4204,75	2141,58	2332,50	3422,28
	M	3464,87	2487,37	5407,65	2313,73	2491,08	3540,83
	K	3173,41	2674,40	2252,00	1889,90	2081,02	3272,82
podlaskie	O	3450,20	2774,32	2944,27	2631,11	2904,27	3527,10
	M	3633,64	2687,18	3220,77	2752,90	3190,39	3732,17
	K	3265,89	2915,75	2508,54	2330,74	2591,05	3331,03
pomorskie	O	3775,14	2532,71	2883,97	2792,34	2748,82	3906,14
	M	4056,38	2555,81	2690,76	2919,76	3040,49	4192,82
	K	3436,62	2504,90	3206,13	2665,19	2480,44	3554,29
śląskie	O	3635,45	2406,32	3226,89	2867,60	2861,86	3740,96
	M	3928,75	2404,79	3418,18	3271,65	3414,99	4030,56
	K	3285,24	2408,86	2953,04	2474,48	2349,16	3392,96
świętokrzyskie	O	3372,06	2861,70	2945,65	2157,50	2639,96	3454,15
	M	3502,48	3024,94	2902,83	2359,93	2875,77	3588,42
	K	3219,54	2401,90	3012,26	1886,33	2318,36	3301,63
warmińsko-mazurskie	O	3317,49	2169,14	2528,56	2798,38	2402,59	3444,16
	M	3531,09	2117,10	2717,03	3036,78	2724,91	3668,41
	K	3109,43	2242,14	2345,49	2492,98	2055,42	3231,69
wielkopolskie	O	3492,90	2879,95	2865,07	3358,79	2727,67	3572,16
	M	3691,70	3236,30	3342,26	4039,83	3197,86	3723,23
	K	3263,34	2412,53	2438,93	2528,82	2287,47	3395,46
zachodniopomorskie	O	3414,25	2501,15	2965,80	2552,82	2786,18	3521,82
	M	3549,62	2854,56	3428,58	2875,93	3306,49	3622,35
	K	3283,21	1905,37	2459,32	2216,67	2324,15	3426,03

TABL. 10 (57). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA WEDŁUG GRUP SEKCJI PKD, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Ogółem	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników według grup sekcji PKD				
			rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	handel; napra- wa pojazdów samochodo- wych ^A , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^A , informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynków nieruchomości ^A	pozostałe usługi
w złotych							
POLSKA	O	3670,00	3765,25	3652,11	3492,79	4689,18	3643,45
	M	3903,81	3851,67	3855,48	3857,96	5154,11	3879,17
	K	3413,22	3502,14	3071,88	2991,90	4412,24	3522,55
Województwa:							
dolnośląskie	O	3595,75	3719,79	3779,91	3109,61	4474,81	3524,11
	M	3923,97	3747,89	4016,31	3612,52	5060,17	3821,60
	K	3244,32	3628,30	3064,44	2528,61	4101,18	3383,93
kujawsko-pomorskie	O	3308,16	3495,34	3239,82	2754,22	3907,77	3479,24
	M	3456,87	3473,09	3439,64	3170,39	4090,58	3553,29
	K	3119,76	3590,39	2681,64	2227,05	3767,68	3432,13
lubelskie	O	3363,27	3786,28	3336,24	2623,27	3794,86	3508,72
	M	3547,79	3963,39	3494,60	2911,29	3932,46	3836,08
	K	3197,74	3490,52	2905,29	2246,63	3672,67	3366,79
lubuskie	O	3299,85	4028,62	3178,29	3138,86	4190,06	3325,54
	M	3501,90	4712,39	3345,92	3218,80	4726,77	3760,82
	K	3063,22	2873,89	2728,46	2976,80	3927,12	3113,00
łódzkie	O	3452,46	3299,27	3611,67	2960,22	3827,80	3429,60
	M	3647,32	3368,19	3987,06	3174,71	3680,74	3356,38
	K	3247,05	3025,15	2751,67	2649,72	3942,81	3470,26
małopolskie	O	3590,66	3921,59	3608,05	2988,66	4325,91	3721,19
	M	3804,00	3996,84	3727,36	3457,81	4906,95	3999,09
	K	3381,72	3721,08	3201,69	2487,94	4027,33	3580,74
mazowieckie	O	4518,81	4025,69	4297,60	4732,05	6198,04	4233,53
	M	4851,44	4355,01	4518,01	5291,91	7433,87	4458,90
	K	4169,69	3514,12	3692,84	4045,76	5578,73	4100,56
opolskie	O	3432,75	3100,58	3304,60	2763,01	5122,31	3652,69
	M	3562,19	3079,19	3505,67	2657,68	5870,27	4106,17
	K	3270,27	3178,93	2705,80	2984,34	4620,96	3444,09
podkarpackie	O	3337,46	4702,42	3450,88	2522,75	3957,59	3404,65
	M	3464,87	4788,33	3565,79	2708,35	4112,54	3540,77
	K	3173,41	4464,70	3033,73	2208,03	3816,35	3329,61
podlaskie	O	3450,20	3297,02	3544,19	2887,89	4243,74	3482,86
	M	3633,64	3219,41	3671,59	3262,52	4580,61	3701,83
	K	3265,89	3908,69	3194,46	2380,43	4087,46	3376,45
pomorskie	O	3775,14	4777,87	3730,04	3745,41	4227,85	3737,39
	M	4056,38	4932,65	3980,51	4037,62	5181,31	4015,40
	K	3436,62	4247,89	2949,81	3165,05	3773,82	3602,31
śląskie	O	3635,45	4166,52	3969,50	3165,05	4146,44	3386,70
	M	3928,75	4409,52	4194,07	3485,31	4297,97	3528,22
	K	3285,24	3495,38	3335,82	2662,79	4063,02	3319,50
świętokrzyskie	O	3372,06	4502,02	3291,11	2879,88	3889,78	3506,13
	M	3502,48	4453,20	3421,50	3064,75	3627,52	3841,79
	K	3219,54	4596,84	2812,28	2612,21	4167,53	3360,57
warmińsko-mazurskie	O	3317,49	3738,60	3310,70	3049,58	3862,63	3346,59
	M	3531,09	3692,10	3514,39	3466,30	4068,36	3528,92
	K	3109,43	3923,44	2837,97	2573,42	3739,60	3261,21
wielkopolskie	O	3492,90	3361,41	3319,26	2965,28	4674,02	3739,55
	M	3691,70	3525,78	3508,88	3259,43	6063,25	4121,12
	K	3263,34	2838,62	2798,57	2542,71	4037,34	3533,45
zachodnio-pomorskie	O	3414,25	3694,31	3249,50	3096,14	3466,93	3590,82
	M	3549,62	3805,21	3413,26	3423,19	3315,47	3827,38
	K	3283,21	3311,22	2825,00	2595,37	3589,01	3484,18

TABL. 11 (58). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA
WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW, PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2010 R. (Z-12)

WYSZCZEGÓLNIENIE O – ogółem M – mężczyźni K – kobiety		Przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów									
		Ogółem	przed- stawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	specjali- ści	technicy i inny średni personel	pracow- nicy biurowi	pracow- nicy usług osobi- stych i prze- dawcy	rolnicy, ogro- dnicy, leśnicy i rybacy	robotnicy przemys- łowi i rze- mieślnicy	opera- torzy i mon- terzy maszyn i urząd- zeń	pracow- nicy przy pracach prostych
		w złotych									
POLSKA	O	3670,00	7413,27	4707,23	3788,13	3252,22	2006,24	2382,53	2856,35	3047,70	1991,38
	M	3903,81	8372,43	5454,74	4236,91	3246,37	1962,38	2513,38	2997,85	3131,10	2188,74
	K	3413,22	6201,41	4321,99	3422,62	3254,79	2046,80	2004,28	1983,50	2462,08	1884,86
Województwa:											
dolnośląskie	O	3595,75	7135,50	4581,72	3855,71	3072,38	1977,28	2022,63	3042,18	3142,26	1935,52
	M	3923,97	8263,17	5292,10	4439,42	3106,55	2010,83	2166,58	3198,28	3274,08	2182,42
	K	3244,32	5894,84	4222,80	3307,02	3059,95	1954,50	1777,21	1988,88	2440,01	1823,32
kujawsko-pomorskie	O	3308,16	6500,88	4616,38	3513,91	2836,36	1792,03	2072,07	2600,89	2790,95	1918,13
	M	3456,87	7219,87	5339,99	3874,22	2834,48	1731,54	2108,95	2710,08	2883,08	2124,46
	K	3119,76	5498,69	4194,49	3217,06	2837,29	1891,62	1937,14	1921,53	2170,13	1810,51
lubelskie	O	3363,27	6189,31	4227,78	3508,88	3029,30	1975,59	2039,79	2627,72	2660,77	1864,22
	M	3547,79	6932,42	4766,53	3743,70	3120,51	1952,87	2056,79	2736,19	2682,83	2083,69
	K	3197,74	5353,56	3999,32	3306,80	2992,87	1988,12	2068,71	2408,96	1772,27	1772,27
lubuskie	O	3299,85	6678,05	4286,89	3622,64	3132,65	2080,53	1922,95	2588,22	2740,93	1766,97
	M	3501,90	7201,34	4697,95	3918,94	3252,48	2166,45	1947,53	2722,90	2803,65	1840,89
	K	3063,22	5794,96	4080,76	3351,13	3068,51	2038,41	1767,49	1929,94	2355,67	1728,71
łódzkie	O	3452,46	6961,27	4621,76	3674,26	3134,10	1859,56	1598,84	2669,80	3082,99	1942,22
	M	3647,32	8106,33	5312,07	4283,60	3163,55	1805,70	1810,92	2911,66	3205,17	2017,58
	K	3247,05	5726,27	4284,34	3285,19	3119,46	1930,38	1449,01	1708,11	2181,82	1897,39
małopolskie	O	3590,66	7014,25	4601,98	3531,56	3053,51	1958,37	2125,10	2856,42	2991,84	2024,34
	M	3804,00	7904,36	5165,72	3748,25	3012,25	1920,16	2032,41	2926,04	3060,20	2237,75
	K	3381,72	5947,37	4031,36	3379,73	3069,71	1983,94	2184,42	2169,95	2427,64	1922,68
mazowieckie	O	4518,81	9611,41	5624,25	4550,28	3684,08	2269,38	2610,42	3120,21	3345,65	2179,38
	M	4851,44	11070,89	6683,71	5088,36	3620,38	2155,36	2712,71	3259,60	3455,51	2409,59
	K	4169,69	7860,41	5023,70	4063,86	3714,30	2399,15	2361,57	1964,51	2535,98	2047,96
opolskie	O	3432,75	6830,28	4465,25	3353,42	3022,79	1927,69	2583,00	2691,71	2592,15	2011,31
	M	3562,19	7392,89	5311,60	3545,64	3197,56	1858,14	2770,72	2788,58	2706,66	2265,56
	K	3270,27	6090,91	3994,19	3217,18	2930,88	2016,45	2139,70	1995,05	2055,30	1876,10
podkarpackie	O	3337,46	6416,03	4256,42	3385,26	2876,11	1857,45	3148,23	2614,06	2907,25	1858,24
	M	3464,87	6918,66	4822,02	3783,97	2742,18	1753,31	3221,78	2697,04	2945,34	1941,90
	K	3173,41	5549,96	3964,61	3050,84	2939,72	1973,87	2723,47	1931,72	2494,41	1798,61
podlaskie	O	3450,20	6909,28	4237,05	3503,95	3121,36	2054,88	1792,91	2769,90	2799,21	2103,15
	M	3633,64	7778,63	4782,20	3888,94	2906,87	2035,72	1792,91	2849,10	2938,34	2243,30
	K	3265,89	5861,53	3977,90	3263,18	3213,23	2067,06	–	2411,76	1922,40	2005,10
pomorskie	O	3775,14	7369,30	4797,72	3946,82	3181,65	2142,30	2779,02	3052,85	3269,47	2001,20
	M	4056,38	8366,06	5406,18	4550,77	3208,03	2180,85	2875,75	3225,33	3350,63	2208,67
	K	3436,62	6002,74	4482,08	3382,01	3170,05	2098,82	2252,11	2066,44	2435,54	1895,18
śląskie	O	3635,45	7352,11	4524,27	3756,87	3316,07	1876,54	2460,76	3156,25	3316,66	1980,91
	M	3928,75	8226,23	5383,22	4158,21	3333,48	1812,57	2520,26	3298,89	3391,36	2302,17
	K	3285,24	6100,69	4096,54	3411,00	3309,87	1938,37	2331,18	2031,37	2921,39	1824,98
świętokrzyskie	O	3372,06	6723,85	4339,99	3243,29	2953,62	2055,12	2123,24	2579,72	2915,50	1969,55
	M	3502,48	7472,88	4770,99	3641,13	3037,09	2012,97	2123,24	2687,33	2978,31	2097,51
	K	3219,54	5725,47	4140,92	2938,72	2907,61	2077,60	–	1836,14	2289,43	1902,80
warmińsko-mazurskie	O	3317,49	6085,52	4336,09	3535,68	2957,67	1952,41	2717,83	2548,42	2887,94	1921,17
	M	3531,09	7044,16	4902,89	3960,67	3025,10	1998,90	2660,80	2738,69	2913,01	2096,87
	K	3109,43	5056,26	4056,63	3286,05	2934,86	1923,85	3692,92	1952,63	2555,55	1803,69
wielkopolskie	O	3492,90	7066,92	4571,42	3638,06	3145,81	2005,06	2604,05	2695,05	2794,08	2055,04
	M	3691,70	7879,42	5241,34	4082,55	3154,11	2028,88	2768,46	2846,53	2872,86	2271,91
	K	3263,34	5987,78	4206,00	3269,53	3141,43	1984,75	1987,49	1889,47	2270,22	1932,14
zachodnio-pomorskie	O	3414,25	6420,58	4387,13	3636,92	3063,29	2039,13	2526,43	2814,33	2779,26	1999,51
	M	3549,62	7343,53	4925,45	3905,49	3051,62	2042,38	2723,38	2944,99	2853,23	2120,32
	K	3283,21	5473,29	4164,06	3446,65	3067,72	2036,22	1895,84	2224,66	2106,86	1931,73

VIII. ANALIZA TAKSONOMICZNA RYNKU PRACY WEDŁUG WOJEWÓDZTW

METODY ANALIZY DANYCH

Celem niniejszej analizy jest dokonanie empirycznej oceny sytuacji osób powyżej 50. roku życia na rynku pracy w Polsce w 2010 r. według województw. Efektem końcowym badania jest ranking województw na podstawie miernika syntetycznego. Etapy badania zostały przeprowadzone według następującej procedury:

1. dobór zmiennych diagnostycznych,
2. budowa miernika syntetycznego,
3. grupowanie obiektów.

DOBÓR ZMIENNYCH DIAGNOSTYCZNYCH ^a

Zbiór potencjalnych zmiennych diagnostycznych ustalono w oparciu o kryteria merytoryczno-formalne. Zmienne poddano weryfikacji ze względu na:

- zdolność dyskryminacyjną zmiennych,
- pojemność informacyjną zmiennych.

Dla analizy zmienności cech posłużono się klasycznym współczynnikiem zmienności V_j ,

$$V_j = \frac{s_j(x)}{\bar{X}_j}, \quad (1)$$

gdzie:

$$\bar{X}_j = \frac{\sum_{i=1}^n x_{ij}}{n} \quad (2)$$

oznacza średnią arytmetyczną wartości j – tej cechy;

$$s_j(x) = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_{ij} - \bar{X}_j)^2}{n}} \quad (3)$$

oznacza odchylenie standardowe wartości j – tej cechy od jej średniej arytmetycznej;

x_{ij} oznacza wartość j – tej cechy ($j = 1, 2, \dots, d$) przypisaną i – temu ($i = 1, 2, \dots, n$) obiektowi.

d – liczba cech, n – liczba obiektów.

^a Panek T., *Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej*, SGH, Warszawa 2009.

Ze zbioru potencjalnych zmiennych dokonano eliminacji zmiennych diagnostycznych, w których klasyczny współczynnik zmienności był mniejszy od arbitralnie założonej wartości granicznej 0,05.

Najczęściej stosowaną w praktyce metodą doboru zmiennych służących do konstrukcji miernika rozwoju jest parametryczna metoda Z. Hellwiga. Celem tej metody jest rozpoznanie zmiennych reprezentantek charakteryzujących się największą pojemnością informacyjną. Pojemność informacyjna zmiennej jest tym większa, im jest ona słabiej skorelowana z innymi zmiennymi diagnostycznymi i jednocześnie jest silniej skorelowana ze zmiennymi, które nie wchodzi do ostatecznego zbioru zmiennych. Punktem wyjścia jest ustalenie wartości progowej współczynnika korelacji r^* . Na potrzeby badania wartość progową określono arbitralnie na poziomie 0,7. Algorytm metody parametrycznej przebiega następująco:

- ustala się bezwzględne sumy R_j wartości w każdej kolumnie lub wierszu macierzy korelacji R ,
- wyszukuje się kolumnę lub wiersz, w których R_j jest największe,
- w kolumnie lub wierszu wybiera się elementy o wartościach bezwzględnych większych od wartości progowej r^* ; potencjalną zmienną odpowiadającą danej kolumnie lub danemu wierszowi nazywamy zmienną centralną, a zmienne odpowiadające wyróżnionej kolumnie lub wierszowi nazywamy zmiennymi satelitarnymi,
- redukuje się macierz korelacji R wykreślając z niej wyróżnioną kolumnę lub wiersz oraz wyróżnione wiersze lub kolumny,
- operując kolejnymi zredukowanymi macierzami korelacji otrzymuje się kolejne skupienia, aż do wyczerpania zbioru dopuszczalnych zmiennych diagnostycznych.

Ostateczny zbiór zmiennych diagnostycznych stanowić będą wszystkie zmienne centralne oraz zmienne izolowane.

BUDOWA MIERNIKA SYNTETYCZNEGO^b

Celem tworzenia rankingów jest uszeregowanie obiektów (województw) w kolejności od najlepszego do najgorszego, a kryterium uporządkowania stanowi poziom zjawiska złożonego, opisywanego wieloma cechami/zmiennymi. Zmienne mogą mieć charakter stymulant, destymulant, nominant lub neutralny.

Stymulanta — zmienna, której wzrost wartości świadczy o pożądanym rozwoju badanego zjawiska (np. przeciętne wynagrodzenie brutto).

Destymulanta – zmienna, której wzrost wartości świadczy o niepożądanym rozwoju badanego zjawiska (np. stopa bezrobocia).

^b Nowak E., *Metody taksonomiczne w klasyfikacji obiektów społeczno-gospodarczych*, PWE, Warszawa 1990.

Suchecki B. (red.), *Ekometria przestrzenna. Metody i modele analizy danych przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010.

Nominanta – zmienna, której wzrost do pewnego poziomu (wartości nominalnej) świadczy o pożądanym rozwoju badanego zjawiska złożonego, a wzrost powyżej wartości nominalnej świadczy o niepożądanym rozwoju badanego zjawiska.

Neutralna – zmienna, która nie ma wpływu na poziom zjawiska złożonego i nie powinna się znajdować w zbiorze zmiennych opisujących zjawisko złożone.

W celu utworzenia rankingu konieczne jest posiadanie cech o jednorodnym charakterze, tzn. stymulant albo destymulant.

Do budowy rankingu zostanie wykorzystana metoda wzorcowa z zastosowaniem odległości euklidesowej.

Na potrzeby konstrukcji rankingu dokonuje się przekształcenia wartości x_{ij} za pomocą standaryzacji na nową wartość z_{ij} :

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{X}_j}{s_j(x)}. \quad (1)$$

Jeżeli w zbiorze zmiennych występują stymulanty, destymulanty i nominanty należy zamienić destymulanty i nominanty na stymulanty. Zamiana destymulanty na stymulantę polega na pomnożeniu przez liczbę (-1) zestandaryzowanych wartości destymulanty. Zamiana nominanty na stymulantę polega na przekształceniu:

$$z_{ij} = \begin{cases} \frac{-1}{x_{ij} - x_{Nj} - 1} & \text{dla } x_{ij} < x_{Nj}, \\ 1 & \text{dla } x_{ij} = x_{Nj}, \\ \frac{1}{x_{ij} - x_{Nj} + 1} & \text{dla } x_{ij} > x_{Nj}, \end{cases} \quad (2)$$

gdzie: x_{Nj} oznacza wartość nominalną dla j – tej zmiennej.

W poniższym badaniu wykorzystano jednakowe wagi dla finalnego zestawu zmiennych. Wagi muszą sumować się do jedności:

$$\sum_{j=1}^d w_j = 1, \quad (3)$$

oraz być większe od zera $w_j > 0$. Różne wartości wag są stosowane, gdy na dane zjawisko złożone zmienne wpływają z różną siłą. Im wyższa waga, tym dana zmienna silniej oddziałuje na dane zjawisko złożone. Gdy wagi są takie same, każda ze zmiennych oddziałuje na dane zjawisko z taką samą siłą.

Wzorcem jest abstrakcyjny obiekt o najlepszych wartościach cech, antywzorcem abstrakcyjny obiekt o najgorszych wartościach cech. Wzorec dla stymulanty wyznacza się według formuły:

$$z_j^W = \max_i z_{ij}, \quad (4)$$

natomiast antywzorec jako:

$$z_j^A = \min_i z_{ij}. \quad (5)$$

Metoda wzorców polega na wyznaczeniu odległości (względem każdej z cech) poszczególnych obiektów od wzorca. Wykorzystując metrykę euklidesową odległość i -tego obiektu od wzorca ma postać:

$$d_{i0} = \sqrt{\sum_{j=1}^d (z_{ij} - z_j^W)^2 w_j}. \quad (6)$$

W celu uzyskania rankingu porządkuje się obiekty ze względu na odległości d_{i0} rosnąco, co oznacza, że na pierwszym miejscu w rankingu będzie ten obiekt, dla którego wartość d_{i0} będzie minimalna.

Miarę rozwoju w ramach tej metody wyznacza się według wzoru:

$$m_i = 1 - \frac{d_{i0}}{d_0}, \quad (7)$$

gdzie d_0 jest odległością między wzorcem i antywzorcem. Wykorzystując metrykę euklidesową odległość między wzorcem i antywzorcem można zapisać w postaci:

$$d_0 = \sqrt{\sum_{j=1}^d (z_j^W - z_j^A)^2 w_j}. \quad (8)$$

Współczynnik korelacji rang Spearmana ^c (zwany współczynnikiem korelacji kolejnościowej) jest wykorzystywany głównie do badania siły i kierunku współzależności między cechami porządkowymi. Współczynnik korelacji rang Spearmana przyjmuje wartości liczbowe z przedziału domkniętego $\langle -1, +1 \rangle$. Korelacja dodatnia między badanymi cechami występuje wtedy, gdy ma miejsce zgodność (rang), a korelacja ujemna – gdy uporządkowania są przeciwstawne. Współczynnik rang Spearmana jest obliczany według wzoru:

$$rs = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^n d_i^2}{n(n^2 - 1)}, \quad (9)$$

gdzie: $d_i = m_i^{2010} - m_i^{2009}$ stanowi różnicę danego województwa między rangami w okresie 2009 r. i 2010 r., n – liczba analizowanych województw $n=16$.

^c Sobczyk M., *Statystyka, aspekty teoretyczne i praktyczne*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2006, s. 165-166.

GRUPOWANIE OBIEKTÓW^d

Wyróżnia się dwa typy algorytmów grupowania, tj. hierarchiczne i niehierarchiczne. Metody hierarchiczne prowadzą do utworzenia, ze zbioru badanych obiektów, drzewka połączeń (tzw. dendrogramu), nie wymagają podania liczby skupień, które ustalane są zwykle na końcu analizy przez wyznaczenie arbitralnej wartości progowej odległości wiązania. Metody hierarchiczne ze względu na procedury grupowania można podzielić na aglomeracyjne i deaglomeracyjne. Metoda Warda należy do grupy metod aglomeracyjnych, która charakteryzuje się minimalizacją sumy kwadratów odchyśleń od środka ciężkości nowo powstałej grupy między dwoma skupieniami. Głównym założeniem metod niehierarchicznych jest określenie k -skupień. Jedną z nich jest metoda k -średnich, która dzieli populację na k -grup, w taki sposób, aby zminimalizować wielkość wewnątrzgrupowej wariancji. Funkcję kryterium dobroci grupowania obiektów w tej metodzie pełnią tzw. błędy podziału. Klasyczny wariant metody k -średnich zaproponowany przez Hartigana (1975) polega na wstępnym ustaleniu liczby grup, do których zaklasyfikujemy obiekty oraz maksymalną liczbę iteracji poprawiania dobroci grupowania. Ustalany jest stopień ciężkości wstępnych grup obiektów, a następnie do grup przyporządkowujemy obiekty. Dany obiekt przyporządkowany jest do grupy, jeżeli jego odległość od środka ciężkości jest najmniejsza. Wyznaczana jest wartość wyjściowego błędu grupowania obiektów. Natomiast w kolejnym kroku w sposób iteracyjny, przemieszczając obiekty pomiędzy grupami, optymalizujemy wstępną konfigurację grup obiektów, dążąc do minimalizacji błędów grupowania. Dlatego też obliczamy dla pierwszego obiektu zmianę błędu grupowania wynikającą z przyporządkowania go do wszystkich kolejnych grup innych niż ta, w której aktualnie się znajduje. Jeżeli ta zmiana jest nieujemna dla wszystkich kolejnych przyporządkowań danego obiektu, to pozostawiamy go w grupie, w której znajdował się na początku. W przeciwniej sytuacji przemieszczamy obiekt do tej grupy, dla której miernik przyjmuje najmniejszą wartość ujemną. Następnie obliczane są ponownie środki ciężkości grup obiektów, po uwzględnieniu przemieszczania się pierwszego obiektu do innej grupy oraz wyznaczamy nową wartość błędu grupowania. Podobnie sprawdzamy możliwość poprawy dobroci grupowania poprzez przemieszczanie każdego następnego obiektu do innej grupy niż ta, w której znajdował się on we wstępnej fazie grupowania. Jeżeli w tej iteracji nie nastąpiło przemieszczenie obiektów między grupami tzn. że uzyskany został optymalny podział na grupy obiektów. W przeciwnym razie dokonuje się kolejnych iteracji aż do momentu, gdy w danej iteracji nie nastąpiło żadne przemieszczenie między grupami lub do momentu, gdy osiągnięto założoną liczbę iteracji.

^d Grabiński T., *Metody Taksonometrii*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków, 1992.

Panek T., *Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej*, SGH, Warszawa 2009.

Hortigan J. A. (1975), *Clustering Algorithms, Probability & Mathematical Statistics* John Wiley & Sons Inc.

WYNIKI BADAŃ

Celem analizy jest rozpoznanie terytorialnego zróżnicowania sytuacji osób powyżej 50. roku życia na rynku pracy według województw oraz ich delimitacja. Za jednostkę badania uznano województwo według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS2). Do zrealizowania postawionego celu w badaniu zaproponowano zestaw potencjalnych zmiennych służących do budowy miernika syntetycznego. Wartość progową współczynnik zmienności V_j zmiennych diagnostycznych wyznaczano na poziomie 5%. Następnie rozpoznano stopień skorelowania zmiennych, tzn. pojemność informacyjną każdej zmiennej. Do tego celu zastosowano metodę parametryczną Hellwiga wyznaczając wartość progową współczynnika korelacji równą $r^* = 0,7$.

W celu porównywalności otrzymanych wyników z bieżącej analizy do budowy syntetycznego miernika wykorzystano identyczny zestaw zmiennych jak w latach poprzednich tj.:

- X_1 — stopa bezrobocia według BAEL ($V_1 = 20,9\%$),
- X_2 — wskaźnik zatrudnienia ($V_2 = 7,7\%$),
- X_3 — wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem wyższym ($V_3 = 8,4\%$),
- X_4 — udział pracowników najemnych do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia ($V_4 = 13,8\%$),
- X_5 — udział pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia ($V_5 = 18,0\%$),
- X_6 — udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy do 3 miesięcy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia ($V_6 = 14,1\%$),
- X_7 — udział zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50. roku życia pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy i więcej do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia ($V_7 = 29,7\%$),
- X_8 — udział bezrobotnych zarejestrowanych bez stażu pracy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia ($V_8 = 27,3\%$),
- X_9 — przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ($V_9 = 8,2\%$).

W nawiasach przedstawiono wartości współczynników zmienności.

Ze względu na to, że zmienne wyrażone są w różnych jednostkach miary poddano je standaryzacji. W przypadku destymulant zmienne dodatkowo przemnożono przez (-1).

Wszystkim zmiennym nadano równe wagi. Powyższe cechy statystyczne stanowią składowe zmiennej syntetycznej.

Zasadniczym celem wyznaczenia miernika syntetycznego jest porządkowanie obiektów ze względu na poziom wielocechowego zjawiska. Miernik syntetyczny pozwala na wyznaczenie i przyporządkowanie analizowanemu zjawisku z ciągu zmiennych diagnostycznych agregatowej jednej miary.

Wyniki analizy zamieszczono w tabl. 1(59). Na podstawie dokonanych obliczeń stwierdzono, iż w otrzymanej klasyfikacji na pierwszym miejscu uplasowało się województwo pomorskie z miernikiem na poziomie 0,6384, kolejne miejsce 2 i 3 zajęło województwo: wielkopolskie (0,6234) i mazowieckie (0,4928). Pierwsze 3 województwa nie zmieniły pozycji w porównaniu do rankingu za 2009 r.

Najniższym miernikiem syntetycznym w rankingu odznaczały się województwa: zachodniopomorskie (0,2795, wzrost o 2 lokaty tj. z 16 na 14), podkarpackie (0,2757, spadek o 1 lokatę, tj. z 14 na 15) oraz lubelskie (0,2428, spadek o 4 lokaty tj. z 12 na 16).

Największe zmiany w rankingu zaobserwowano w województwach: kujawsko-pomorskim (7 pozycja w rankingu za 2010 r., wzrost o 8 lokat w porównaniu z 2009 r.); lubuskim (5 pozycja w rankingu w 2010 r., wzrost o 5 lokat) i śląskim (10 pozycja w 2010 r., spadek o 5 lokat).

W celu sprawdzenia zgodności uporządkowań otrzymanej klasyfikacji według województw za lata 2009 i 2010, na podstawie syntetycznych mierników wykorzystano współczynnik korelacji rang Spearmana. Mimo istniejących przesunięć lokat województw współczynnik korelacji $r_s = 0,7706$, co świadczy o wysokiej zgodności rankingów.

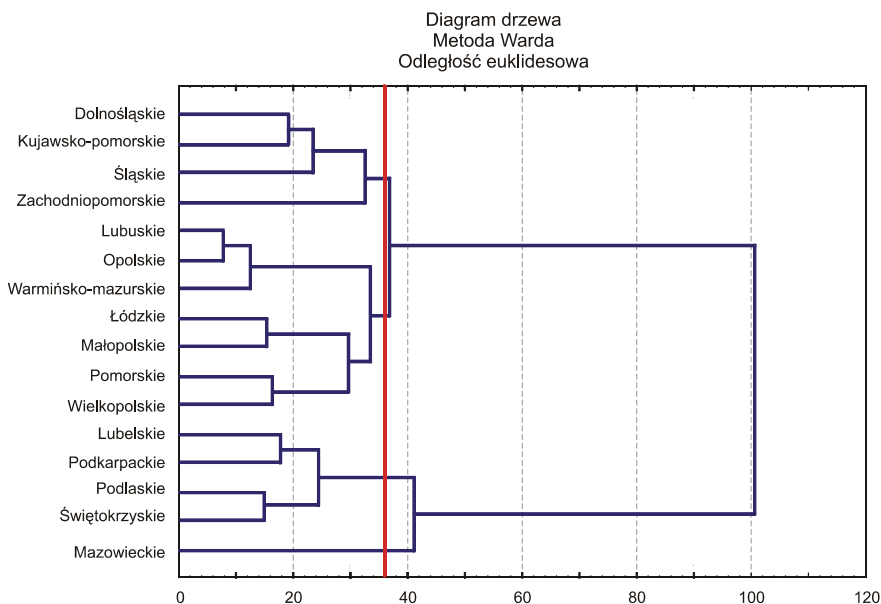
TABL. 1 (59). RANKING WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.

WOJEWÓDZTWA	Zmienne po standaryzacji									Metoda wzorców (odległość euklidesowa)	
	D	S	S	S	S	S	D	D	S		
	Waga										
	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111	0,1111		
	stopa bezrobocia (BAEL)	wskaźnik zatrudnienia	wskaźnik zatrudnienia osób z wykształ- ceniem wyższym	udział pracow- ników najem- nych do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia	udział pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia	udział bezrobotnych zarejestrowa- nych pozosta- jących bez pracy do 3 miesięcy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	udział bezrobotnych zarejestrowa- nych pozosta- jących bez pracy powyżej 24 miesięcy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	udział bezrobotnych zarejestrowa- nych bez stażu pracy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	miernik syntetyczny	pozycja w rankin- gu/zmiana lokaty w stosunku do 2009 r.
Pomorskie	0,3458	0,5964	0,1512	0,6936	0,1153	0,5810	1,3532	1,2961	0,8771	0,6384	1/(0)
Wielkopolskie	1,5028	1,1382	1,3131	-0,0054	0,8993	0,7870	0,9226	0,7491	-0,1020	0,6234	2/(0)
Mazowieckie	1,0270	0,8881	0,1512	0,4183	-1,0590	-1,5207	-0,6569	-1,2087	3,4566	0,4928	3/(0)
Opolskie	0,3500	-0,6954	-1,2716	0,7475	1,3913	1,3079	1,0640	0,5402	-0,3106	0,4649	4/(+2)
Lubuskie	0,5283	0,2214	-1,3190	0,8066	1,1355	1,1635	0,8228	0,6398	-0,7716	0,4647	5/(+5)
Dolnośląskie	-1,8921	-0,6121	0,8862	1,2027	-0,0612	0,3601	0,3890	1,1791	0,2548	0,4636	6/(-2)
Kujawsko-pomorskie	-0,3824	-0,9454	1,8347	0,1139	0,9968	1,2453	0,0424	0,4864	-0,7428	0,4629	7/(+8)
Warmińsko-mazurskie	-0,2146	-0,2370	-0,6551	0,9874	0,3522	0,8272	0,2307	0,5501	-0,7104	0,4517	8/(0)
Łódzkie	-0,4459	-0,0286	-0,0385	-0,2098	0,6320	-0,9587	0,0192	1,1864	-0,2422	0,4507	9/(-2)
Śląskie.....	-0,6397	-2,2790	-0,1334	1,2518	1,3945	0,3561	0,7544	-0,5718	0,3925	0,4108	10/(-5)
Małopolskie	0,3974	-0,7788	-0,9159	-0,7301	-0,7591	-0,5247	-0,1753	0,6122	0,2372	0,4003	11/(-2)
Podlaskie	0,0730	-0,4870	0,2223	-0,7896	-0,5778	-1,3266	-1,0775	-0,8357	-0,2501	0,3398	12/(+1)
Świętokrzyskie	-0,9718	1,1799	0,4357	-1,4641	-0,4726	-0,8030	-0,7263	-1,0032	-0,5211	0,3379	13/(-2)
Zachodniopomorskie	-1,9874	-0,6121	-1,7932	0,5646	-1,6175	0,7792	0,9250	-0,3017	-0,3748	0,2795	14/(+2)
Podkarpackie	1,3297	1,7633	1,3842	-1,9275	-0,5490	-1,5748	-2,2354	-1,3007	-0,6411	0,2757	15/(-1)
Lubelskie	0,9798	0,8881	-0,2519	-1,6598	-1,8208	-0,6989	-1,6521	-2,0176	-0,5516	0,2428	16/(-4)

S – stymulanta

D – destymulanta

Wykres 18. GRUPOWANIE WOJEWÓDZTW METODĄ WARDA W 2010 R.

Wykorzystując hierarchiczne (aglomeracyjne) metody grupowania obiektów za pomocą metody Warda otrzymano dendrogram województw (wykres 18). Na podstawie oceny struktury dendrogramu wyodrębniono 4 grupy województw:

Grupa 1 – dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, śląskie, zachodniopomorskie – (4),

Grupa 2 – lubuskie, opolskie, warmińsko-mazurskie, łódzkie, małopolskie, pomorskie, wielkopolskie – (7),

Grupa 3 – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie – (4),

Grupa 4 – mazowieckie – (1).

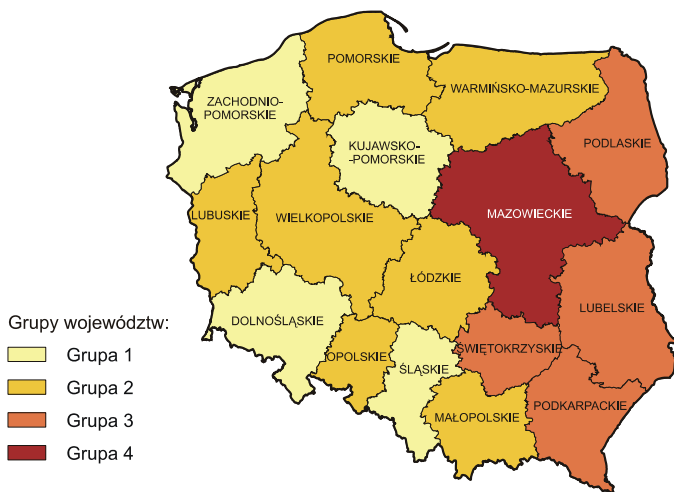
Wszystkie wyodrębnione grupy województw są wieloelementowe oprócz grupy 4. Najliczniejszym skupieniem stanowi grupa 2 zawierająca 7 województw.

Wyniki grupowania metodą Warda przedstawiono na mapie 10. Wyraźnie rysuje się terytorialne zróżnicowanie osób powyżej 50. roku według województw z uwzględnieniem zmiennych rynku pracy. Na podstawie danych zawartych w tab. 2(60) dokonano charakterystyki uzyskanych grup województw:

Grupa 1 – charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem zatrudnienia, najwyższym udziałem pracowników najemnych do ogółu pracujących i udziałem bezrobotnych pozostających bez pracy do 3 miesięcy oraz najwyższą stopą bezrobocia.

Grupa 2 – charakteryzuje się najwyższym udziałem pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe oraz najniższymi wartościami wskaźnika zatrudnienia osób z wykształceniem wyż-

Mapa 10. **ZRÓŻNICOWANIE WOJEWÓDZTW WEDŁUG SYTUACJI OSÓB POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY W 2010 R.**

szym, udziałem bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy i bezrobotnych bez stażu pracy.

Grupa 3 – charakteryzuje się najniższym udziałem pracowników najemnych do ogółu pracujących i przeciętnym wynagrodzeniem brutto oraz najwyższymi wartościami wskaźnika zatrudnienia osób z wykształceniem wyższym, udziałem bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy, udziałem bezrobotnych zarejestrowanych bez stażu pracy.

Grupa 4 – charakteryzuje się najwyższym przeciętnym wynagrodzeniem brutto i wskaźnikiem zatrudnienia, niskim udziałem pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe do ogółu pracujących i udziałem bezrobotnych pozostających bez pracy do 3 miesięcy oraz najniższą stopą bezrobocia.

TABL. 2 (60). **WARTOŚCI ŚREDNIE ZMIENNYCH W WYODRĘBNIONYCH GRUPACH I OGÓŁEM**

GRUPA	Stopa bezrobocia (BAEL)	Wskaźnik zatrudnienia	Wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem wyższym	Udział pracowników najemnych do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia	Udział pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe do ogółu pracujących powyżej 50. roku życia	Udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy do 3 miesięcy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	Udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	Udział bezrobotnych zarejestrowanych bez stażu pracy do ogółu bezrobotnych powyżej 50. roku życia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł
1	9,3	28,3	51,2	0,7585	0,1685	0,3023	0,1679	0,0488	3488,40
2	6,9	31,0	48,7	0,7153	0,1791	0,2933	0,1633	0,0403	3480,18
3	6,9	33,0	52,3	0,5463	0,1382	0,2328	0,2833	0,0697	3380,75
4	5,8	33,1	51,0	0,7240	0,1322	0,2165	0,2380	0,0686	4518,81
ŚREDNIA	7,4	31,0	50,4	0,6844	0,1633	0,2757	0,1992	0,0515	3522,29